

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ANLATACAKLARIM VAR

Bir Psikoloğun Kaleminden

Uzman Klinik Psikolog
İDRİS GÜNDÜZALP

Sevgili okuyucum, “Psikolog olmak ne kadar zor ama bir o kadar da güzelmiş!” dediğim zamanların hikâyelerini okumak üzere eline aldığın bu kitap; sana, belki yanı başında duran ama asla haberdar olmadığın birçok yaşanmış hikâyeyi aktaracak. O yaşanmışlıkların senin kalbinde ve zihninde yer etmesini sağlayacak. Öyle ki bir psikoloğun hayatına girmiş ve ondan iz bırakmış on bir ayrı danışanın hikâyesini, onların dilinden benim ise kale-mimden okuyacak ve onların mutluluklarına, hüznlerine ve sevinçlerine seni de ortak edecek. Bu yaşanmış gerçek olayların ışığında, senin gibi değerli okuyucuları-ma notlarımın olduğu ve mesleğine yeni başlayacak veya başlamış olan psikolojik danışman, rehber öğretmen, psikolog, klinik psikolog, psikiyatrist veya sosyolog olarak çalışan tüm ruh sağlığı alanı çalışanlarına önerilerimin yer aldığı bu kitabın, sen ve senin gibi okuyucularımın hayata bakış açılarını değiştireceğini düşünüyorum.

Bu kitabı, kimse tarafından anlaşılmadığını hisseden ve yaşadıklarının bir tek kendisinin başına geldiğini düşünen herkes için yazdım. İyi okumalar...

ANLATACAKLARIM VAR

Bir Psikoloğun Kaleminden

Uzman Klinik Psikolog
İdris GÜNDÜZALP

SOLA YAYINLARI

Şakayık Sok. No: 40/8 Kat: 2 Teşvikiye Şişli/İSTANBUL

Telefon: 0212 939 76 52 - E-posta: info@solayayinlari.com

www.facebook.com/solayayinlari

www.twitter.com/solaunitas

www.solayayinlari.com

ISBN: 978-605-7628-25-1

Yayıncı Sertifika No: 32858

1.Baskı: İstanbul 2019

İmtiyaz Sahibi: Umut Kısa

Genel Yayın Yönetmeni: Ayça Kabaş

Editör: Hale Özdemir

Düzeltili: Buket Konur

Mizanpaj: Sibel Deniz

Kapak Tasarım: Sibel Kaya

BASILDIĞI YER

Ayhan Matbaası - Metin Sarıal

Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. Gelincik Sok. No:6/3

Bağcılar - İstanbul

Tel: 0 212 445 32 38 - Fax: 0 212 445 05 63

Sertifika No: 22749

© Bu kitabın tüm yayın hakları Sola Koç. Eğ. Dan. Hiz. A.Ş.'ye aittir.
Yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen hiçbir yolla kopya edilemez,
çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

İçindekiler

ÖNSÖZ	5
O, Evimizin Güneşi'ymiş	9
Zeki Olmayı Ben İstemedim Ki!	37
Ben Masum Bir Çocuk Değil Miyim?	50
Babam Bana Bir Şey Yapmaz Değil mi, Anne?	81
Ben de Herkes Gibi Değil Miyim?	97
Hep Mutlu Olmayı Bekleyen O Kişi Benim	108
Bu Bir Başarı Hikâyesidir?	117
Bir Kalbe Kaç Aşk Sığar?	158
Annemi Sadece Uyuduğu Zaman Dövmüyordu	183
Ben Aslında Hayatımı Kaybetmişim	196
Neden Benim de Bir Annem Yok?	215

Önsöz

Doğru bir seçim yaptığın ve bu kitabı okumayı seçtiğin için kitabı okuduktan sonra, kendine teşekkür etmeyi unutma olur mu? Çünkü ben, benden yardım isteyen o minik gözlerin sahibine baktığımda, içime akan o sevgi seline kapıldıktan hemen sonra mutlaka şu anda elinde tutmuş olduğun bu kitabı yazmam gerektiğini anlamıştım. Okulunun en başarılı ama en arkada kalmış öğrencisinin karşımda otururken, içine düştüğü mahcubiyet çukurundan onu çıkarmanın benim görevim olduğunu anladığımda da kendimi, bu kitabı yazmaya mecbur hissetmiştim. O sevilmeyi bilmeyen, sevilen ama bunu kabullene-meyen, hayatını bir hiç uğruna kaybetmeye yaklaşan danışanım da beni yine buna mecbur etmişti. Ben bunları yazmalıydım ve sen de bunları bilmeliydin diye düşünmüştüm. Çünkü onlar ve diğerleri artık benim bir parçam olmuşlardı. Her seferinde karşıma geçip anlattıkları hikâyelerle beni bambaşka bir yerde duran hayatlarının içine almış ve hayatlarının merkezinde bana da bir yer ayırmışlardı. O yüzden ben de bu yerdeyken kalbime gömdüğüm o yaşam parçalarımı seninle paylaşmak istemiştim ve nihayet bunu, senin de desteğin de yapabildim. Çünkü bu yaşananları sende bilmeliydin. Emin ol, bu kitabı okuyunca bunların hepsini öğreneceksin.

Meslek hayatımın on bir koca yılına sığan bu on bir gerçek hikâyeyi sana anlatırken, danışanlarım her zaman benim eksik olan parçalarım olmuşlardı. Ben de onların eksilmiş hayat enerjilerinin tamamlayıcısı! Ama bu bana yetmiyordu çünkü ben bunları yazmalıydım. Onlar neler yaşamıştı? Ne acılar çekmişlerdi? Nelere sevinmiş ne zaman hayatlarının gidişatını bir anda

tersine çevirebilmişlerdi? Ne zaman ümitsizliği kıran o ışığı yakalayabilmişlerdi? Ne zaman o korkuların onları esir almasına direnebilmişlerdi? Ne zaman senin şu anda içinde bulunduğun gibi derin bir kuyuda hissetmişlerdi kendilerini ya da ne zaman hayatlarının en başarılı döneminde bile bundan keyif alamaz hâle gelmişlerdi? Ya da senin gibi onlar da çocukken neler yaşamıştı? İşte, tüm bu soruların cevaplarını arayan herkes gibi sen de bu kitapta aradıkların bulacaksın. Peki, bu kitabı sadece “sen” mi okuyabilirsin? Aslında evet sadece sen okuyabilirsin. Ama bu “sen” birçok farklı kişi olabilir. Örneğin; o “sen”; on beş yaşında bir genç, bir üniversite öğrencisi, bir işçi, bir anne baba, bir erkek ya da bir kız, bir öğretmen ya da bir profesör, bir manav ya da bir şoför, bir psikolojik danışman veya bir psikiyatrist, bir psikolog veya bir sosyolog, bir çalışan veya bir yönetici, bir edebiyatçı veya bir sporcu yani sen kimsen o “sen”, bu kitabı okuyabilir ve bu kitapta kendisini bulabilir. Aradığın yerde kendini bulabilmen dileğiyle, iyi okumalar.

İdris GÜNDÜZALP

Senin için yazdım, armağanım olsun...

O, Evimizin Güneşi'ymiş

Çocuk büyütmek, ona bizsiz yaşamayı öğretmektir.

İdris Gündüzalp

Bu tür bir vaka ile meslek hayatım boyunca ilk kez karşılaş-
yordum. Aslında durum gayet sıradan ve olağan bir durumdu
ancak benim için sıradışı bir anlamı vardı. Zira bir çocuğun bir
aileye evlat edinilmek üzere verilmesine ilk kez onay verecek ya
da o ailenin bu çocuk için uygun olup olmadığını ilk kez tes-
pit edecektim. Zihnimde bu düşünceler, elimde ise mahkeme
tarafından verilmiş dosya ile gideceğim evdeki muhataplarım-
dan habersiz sakince yürüdüğüm o yolda esen rüzgâr ise, sanki
kafamdaki karmaşayı düzeltmeye çalışıyor gibi bir sağdan bir
soldan yüzüme çarpıp duruyordu. Yüzüme çarpan bu rüzgâr,
sanki dikkatimi toparlamam için bana yardım etmeye çalışı-
yordu. Belki de o yüzden o ana kadar fark etmediğim bir şeyi
fark ettim ve biraz daha bir şey yemezsem oracıkta düşüp kala-
caktım.

Sağlıklı bir durum değil belki ama bazen kendimi kaptır-
dığım ve dosyaların/olayların beni etkisi altına almasına izin
verdiğim zamanlar oluyordu. Ya da en azından ben buna izin
veriyorum demek beni az da olsa rahatlatıyordu. Bugün de öyle
bir gün olmuştu. Sabah gündelik işlerimi bitirdiğim sırada bu
dosya elime geçmiş ve öğle yemeği öncesi elimdeki bu dosyayı
göz ucuyla incelemek istemiştim. Ama göz ucuyla bakmak için

elime aldığım dosya ile şu anda buradaydım ve akşam olmak üzereydi. Ben ise hâlâ öğle yemeğine çıkmamıştım daha doğrusu bir türlü elimdeki dosyayı bırakıp yemek yiyememiştim.

Bu açlıkla daha fazla mücadele edemeyeceğimi anladığım için hemen yol üzerinde ilk gördüğüm kafeye girdim ve o zayıf yüzlü garsonun otomatik bir hareketle önüme bıraktığı menüden ilk gördüğüm şeylerden biri olan gözlemeyi sipariş ettim. Çok geçmeden elindeki tabağa sanatsal bir tasarımla yerleştirdiği gözlemeleri getiren garsona teşekkür ettim ve yanında gelen çayımdan bir yudum alarak ilk dilimi yemeye koyuldum. Boğazımdan geçen birkaç lokma gerçekten beni kendime getirdi. Ama dosyam hâlâ elimde ve zihnim o dosyanın içindeydi. Bu arada dalgın dalgın etrafıma bakınmaya başlamış ve kafede çalışanları daha bir dikkatli incelemeye ve onların hayat hikâyelerini zihnimde canlandırmaya çalışıyordum. Nasıl bir hayatları olduğunu merak ediyordum. Şu otuzlarında uzun boylu esmer adam neden garson olmuştu acaba? Ne kadar zamandır bu işi yapıyordu? Evli miydi ya da çocuğu var mıydı? Ya da şu genç kız belki de öğrenciydi ve yarı zamanlı çalışıyordu. Ya şu orta yaşlı kadın yerleri silerken ne düşünüyordu? Veya kasada duran o genç kız ilk kez mi böyle bir yerde çalışıyordu? Elbette, tüm bu soruların mantıklı bir cevabı vardı ama benim için esas önemli olan, elimdeki dosyaya karşılık alacağım cevaplardı. Pencereden dışarı bakarken yine iyi bir çay içememenin sinir bozukluğu ile yanıma çağırdığım garsona hesabı ödedim ve beni bekleyen gerçeğe doğru ilerlemek üzere kafeden ayrıldım.

Elimdeki adrese göre gittiğim yerde, “U” düzeninde binalar ve ortasında büyük bir boşluk olan, belli ki uzun yıllardır burada bulunan bir bina bloğu içinde buldum kendimi. Binaların hepsi tek tip ve birbirlerine sırtlarını yaslamış bir şekilde duruyor ve hepsinin giriş kapıları bu ortadaki boşluğa bakıyordu. Apartmana doğru ilerleyip açık demir kapıdan içeri girdiğim sırada boyaları dökülüş duvarlar arasından geçen eskimiş döner yapıları merdivenlerden yukarı çıktım ve karşıma çıkan ahşap kapının zilini çaldım. Çalan zilin sesi bana kadar geliyor-

du. Üçüncü kez zili çaldıktan sonra artık gitmem gerektiğini anlamıştım. Evde yoklardı. Aşağıya doğru inerken sanırım biraz rahatlamıştım. Ne kadar tecrübeli olsam da bazen bazı dosyalar beni de gerebiliyor veya enerjimizi düşürebiliyordu. Kapıdan ayrılmadan önce ise kısa bir not yazıp kapıya iliştmeyi de ihmal etmemiştim.

*“Sayın ev sahibi, sizinle görüşmek üzere geldim ancak sizi bulamadığım için görüşmemizi yapabilmemiz adına bu notu okuduğunuz zaman bana 0506 43....
.... nolu telefondan ulaşırsanız sevinirim.*

İdris Gündüzalp /Uzman Klinik Psikolog”

Eve gelmek üzere olduğum sırada çalan telefonum bana yazdığım notun bir geribildirimiydi. Görüşmek üzere gittiğim çift, beni beklediklerini ve kısa bir süreliğine evden ayrıldıkları sırada geldiğimi, bu sebeple görüşemediğimizi ve özür dilediklerini ifade ederken ben de yarın tekrar uğrayabileceğimi ve bu şekilde bir görüşme yapmamızın daha doğru olacağını düşündüğümü ifade ederek yarın için randevulaştıktan sonra o günü bitirmeye karar verdim.

Bir çocuğa bakamayacağını bilen ve onu sokaklara terk etmek yerine devletin şefkatli kollarına ve çocuk hasretiyle yanan bir aileye vermek, o çocuk için yapılabilecek en doğru karardır.

Gün belki iş anlamında bitmişti ancak ben akşam son bir kez daha dosyaya tekrar bakma ihtiyacı hissettim. Size de dosyayla ilgili bilgi vermek için zamanım olduğundan bunları kaleme alıp notlarımı tekrar gözen geçirdim. Elimdeki bu dosyanın esası, bir evlat edinme başvurusuydu. Bu aşamada bilmeyenler için ülkemizdeki evlat edinme usullerini de anlatmak istiyorum

Çünkü belki de bu satırları okuduğunuz sırada, siz de bir çocuğu evlat edinmeyi düşünüyor olabilirsiniz. Belki de isteyerek veya istemeyerek evladınızı/evlatlarınızı, evlatlık olarak bir başka aileye vermeyi düşünüyor olabilirsiniz. Bu konuda sizi yargılamıyorum. Bir ocuğa bakamayacağını bilen ve onu sokaklara terk etmek yerine devletin şefkatli kollarına ve ocuk hasretiyle yanan bir aileye vermek, o ocuk için yapılabilecek en doğru karardır diye düşünüyorum.

Ülkemizde evlat edinme süreci öncelikle ilgili bakanlığa başvurmak ile başlıyor (Türkiye Cumhuriyeti Aile, alışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı). Bakanlığa yapılan başvuru sırasında ise aile evlat edinmek istediği çocuğun özel şartlarını belirtiyor. Örneğin; bir aile başvuru sırasında sadece “sıfır-üç yaş arasında, kız, şu illerde bulunan” bir ocuk şeklinde başvuru yapabiliyor. Yani ocuk evlat edinmek isteyen, aile bakanlığına yaptığı başvuru sırasında “Biz ift olarak sadece Tekirdağ ilindeki sıfır- yaşlarındaki kız çocuklarından birini evlat edinmek istiyoruz.” diyebiliyor. Bakanlık ise, bu başvuruyu aldıktan sonra aileyi bir sıraya alıyor ve ailenin istediği özelliklerde bir ocuk kuruma geldiği zaman ve aileye de sıra gelmişse kuruma davet ediliyor ve çocukla aile buluşturuluyor. Daha sonra ise bu buluşmada aile isterse çocuğu, bakımını üstlenmek üzere alabiliyor veya almak istemeyebiliyor. Burada aklınıza şu gelmesin “Bir aile nasıl bir çocuğu istemez, ocuk seçmek ne demek?” Ama gerçekte durum bu şekilde gelişebiliyor. Çünkü bu çok doğal ve içgüdüsel bir davranıştır. Bir aile ve bir ocuk bir araya geldiği zaman, o ocuk ve aile arasında mutlaka bir bağ oluşması gerekiyor. Aksi hâlde ocuk ve ailenin bütünleşmesi mümkün olmuyor. O yüzden bazen aileler, evlat edinme öncesi görmeye gittikleri çocukları bir şekilde ilerine sindiremeyebiliyorlar. Bu tür durumlarda ise ailenin var olan ocuk evlat edinme sırası ve hakkı saklı kalıyor. Yine kendileri tarafından belirtilen koşullara uygun bir ocuk bulunduğunda süreç aynı şekilde tekrarlanıyor. Bu kriterler ise tamamen aileler tarafından belirleniyor

ve kurumun bu konuda aileye bir baskısı olmuyor. Aile, erkek veya kız, küçük veya büyük, sağlıklı veya hastalığı olan, belirli bir ilde, bölge de veya ülke genelinde şeklinde kriterler koyabiliyor. Bu kriterlerin de koyulması bence çok doğru ve haklı bir davranıştır. Çünkü aileler bakabilecekleri bir çocuk için bu sürecin içine girmek istiyorlar. Sadece çocuk sahibi olmak için değil bakabilecekleri, sevgilerini, ilgilerini ve aile içi özelliklerini yansıtabilecekleri bir çocuğu ailelerinin doğal bir üyesi hâline getirmek istiyorlar.

Bir de çocuklarını kurumun yurtlarına vermek isteyen ve şu anda bu satırları böyle bir düşünce içinde okuyan kişiler de bulunabilir. Böyle bir durum söz konusuysa, o zaman da sizler kuruma başvuru yapmalısınız. Bu başvuru sırasında hamile olabilir veya çocuğunuzu dünyaya getirmiş olabilirsiniz. Bu başvurunuzla göre kurum, ilgili prosedürleri başlatıyor ve çocuğunuzu evlatlık verilmek üzere veya bakımı amacıyla yurda kabul ediyor. Bu süreçte de bir aile veya tek başına bir birey, çocuğuna bakamayacak veya onu istediği şartlarda dünyaya getiremeyecekse bu çocuğun, devlet kurumlarıyla işbirliği içinde olarak, evlat hasreti ile yanan bir ailenin yanında büyümesine vesile olabilirler.

Süreç böyle işlerken gelelim elimdeki dosyanın nasıl sonuçlanacağına. Elimdeki dosyayı incelediğim sırada gözlerim, öncelikle çocuğunu evlatlık vermek isteyen kişilerin bilgilerine takıldı. Çocuğunu evlatlık vermek isteyen anne kırk yaşında, bir kafede garsonluk yapan, dul ve iki çocuk sahibi bir kadın; baba ise o kafede müşteri olarak bulunmuş henüz on dokuz yaşında bir erkekmiş. Evlatlık verilmek istenen çocuğun doğacağı aile, çocuk evlatlık verilmezse bu şekilde oluşacak ve belki de çocuk bu ailenin bir parçası olarak büyüyecekmiş. Ancak anne ve baba, bu çocuğu istemediklerini açıkça belirtmiş ve kuruma vermek istediklerini her ikisi de ifade etmiş. Çocuğunu evlatlık vermek isteyen annenin dosya içindeki anlatımlarını size bire bir aktarmak istiyorum.

İçime çektiğim nefesim bile sanki daha özgürdü.

Ben kırk yaşında iki çocuk annesi bir kadını ve çimden daha geçen yıl boşandım. Eşim sorumsuz, ayyaş ve gaddar bir adamdı. Bana ve kızlarıma o kadar kötü davranırdı ki onsuz geçen her saniye bana ödölmüş gibi gelirdi. Eğitimimin olmaması, aile desteğimin bulunmaması, çaresizlik ve korku ile onunla geçen on yıl beni tam bir hayat yorgunu yaptı. Ancak geçen yıl artık dayanacak gücüm kalmadı ve ya hayatımdan vazgeçecektim ya da bu adamdan kurtulacaktım. Zor da olsa başardım ve boşandım. Şu anda içinde ekonomik zorlukların olduğı pek de ideal yaşam şartlarına sahip olmadığım bir hayatım var ama ben yine de bu hâlimle çok mutluyum. Bu hayat benim için cennetin dünyadaki hâli gibi. Çünkü artık biliyorum ki o hayatımda yok. Artık özgürüm hatta içime çektiğim nefesim bile sanki daha özgür.

Eşimden boşandıktan sonra, hem geçinebilmek hem de daha özgür olabilmek adına şu anda çalıştığım kafede çalışmaya ve garsonluk yapmaya başladım. Her şey de yolunda gidiyordu. Üniversiteli gençlerin takıldığı bir kafe olduğı için birçok genç delikanlı kafeye geliyor ve birçoğı da bana kur yapıyordu. Aslında bunları çocukça buluyordum ama sanırım uzun yıllardır sevilmemenin yoksunluğu ile sonunda bir kaç ile birlikte olmaya başladım. Aslında onların beni sevmediğini biliyordum. Onlar olgun bir kadınla sınırları olmadan birlikte olabilmek, ben ise kısa süreli bu birlikteliklerle sevildiğimi hissetmek istiyordum. Dışarıdan bakınca her iki tarafta kârlıymış gibi gözüküyor değil mi? Ama sonuç bu şekilde olmadı. Son birlikteliğimden sonra kafeden ayrıldım ve ücreti daha iyi olan bir yerde çalışmaya başladım. İlk başlarda bazı karın ağrıları ve bulantıları olsa da bir hamilelik olacağını beklemiyordum. Zaten böyle bir beklentim olsaydı daha erken fark eder ve kürtaj yaptırırdım.

Sanırım hamileliğimin on ikinci haftasında durumu fark ettim. Zira artık karın ağrılarım geçmiyor ve işe dahi gidemiyordum. Doktora gidip hamile olduğumu öğrendiğimde ise dünyam başıma yıkılmıştı. Doktordan çıktığımda ise kendimde değildim. Hemen son birlikte olduğum çocuğu aradım. Çocuk diyorum çünkü daha on dokuz yaşındaydı. Bense kırk yaşında iki çocuklu bir kadındım. Ona olanları anlatınca her ne kadar inanmak istemese de buluştuk ve ne yapacağımıza karar vermeye çalıştık. Çocuğumun babası daha on dokuz yaşında üniversite ilk sınıfta, ailesinden harçlık alan ve böyle bir şeyi ailesine söylemeye cesaret edemeyecek kadar çocuk bir babaydı. Çocuğumu kürtaj ile aldırıamayacağım, kendim de büyütemeyeceğim ve babası da istemediği için kurumunuza evlatlık verilmek üzere bırakmak ve iyi bir geleceğe sahip olması için bugün buradayım.

İşte, çocuğunu evlatlık verilmek üzere kuruma bırakan o annenin kısa öyküsü. Bu anne ve baba ile görüşme imkânım ve hakkım yoktu. Ama görüşmek ve bir çocuğu evlatlık vermenin ne demek olduğunu onlara sormak isterdim. Hislerini, yaşadıklarını ve bundan sonra neler yaşayacaklarını düşündüklerini onların ağzından duymak ve onları anlayabilmek isterdim. Zira bu önemli bir karardı. Fakat benim işim şu anda kıyının öteki ucunda bulunan ve bu çocuğu evlatlık olarak almak isteyen aileyleydi. Zira bu çocuğun gerçekten iyi bir şekilde bakılıp bakılmadığına ve gelecekte de bakılıp bakılmayacağına karar vermek benim sorumluluğum olmuştu.

Ertesi gün, dün geçtiğim yollardan tekrar geçip çocuğu evlatlık olarak alacak olan ailenin evine konuk oldum. Öncelikle gittiğim her evde yaptığım gibi kısaca evi gözlemledim. Evin boyasından mobilyaların durumuna, girişinden pencerelerin güvenli olup olmadığına kadar bir dizi şeye baktım ve ön gözlemimi tamamladıktan sonra bana uygun görülen yere oturdum.

Evlerine konuk olduğum çift; her ikisi de otuz beş yaşında, oturdukları bölge de doğup büyümüş ve bölgedeki herkesçe tanınan, her ikisi de çalışan, ekonomik olarak herhangi bir yoksunluk içinde olmayan, yaklaşık sekiz yıldır evli olan ve ço-

cuk sahibi olamayan bir çiftti. Bu çift, bütün sağlık uygulaması seçeneklerini denedikten sonra çocuk sahibi olamayacaklarına ikna olmuş ve sonunda evlat edinmenin onlar için en sağlıklı aile kurma seçeneği olduğunu kabullenerek kuruma başvurmuşlardı. Size ayrıntıları anlatmadan önce ise bu çiftin neler hissettiklerini ve kendilerini nasıl ifade ettiklerini aktarmak ve sizin de onları anlayabilmenize yardımcı olmak istiyorum.

Ben (baba), çocuk sahibi olmayı her zaman istedim. Zaten daha evliliğimizin ilk ayında eşim hamile kalmayınca o yüzden hemen soluğu bir doktorda aldık. Ben bu konuda katı düşünen biri de değildim. Belki de benim çocuğum olmuyordu. Doktora giderken bunu da düşünüyordum. Hatta eşime bir çocuk vermeyeceksem onunla daha fazla evli kalmamalıydım ve onu da mağdur etmemeliydim. Doktora gittiğimiz gün o kadar zor ve o kadar kötü bir gündü ki size bunu kelimeler ile anlatmam mümkün değil. Çünkü bazı şeyler deneyimlerimizi paylaşmakla anlaşılmıyor ancak bunu yaşamak gerekiyor. Maalesef benim ve eşim içinde o şekilde oldu.

Ben eşimi çok seviyorum ama yine de böyle bir durumda içimden sanki bir sorun varsa da eşimden kaynaklansın diye geçiriyordum. Çünkü eşimden kaynaklanan bir sorun olursa ben onu terk etmezdim. Ama benden kaynaklanıyorsa onun benle evli kalmasına da müsaade edemezdim çünkü buna hakkım yoktu diye düşünüyordum. O gün hastanede testlerimizi yaptırmak üzere tanıştığımız doktorumuz bize her ne kadar daha yeni evli olduğumuzu ve bu tür bir endişe için henüz erken olduğunu söylese de biz testlerimizi yaptırmak istiyorduk ve bu konuda aklımızda bir soru işareti kalmasını istemiyorduk. O yüzden gerekli tüm işlemlerin bir an önce başlamasını ve sürecin sonlanmasını istiyorduk. O gün eşimle gün boyu hiç yüz yüze gelmemiştik. Evet, yan yana oturuyor el ele tutuşuyorduk ancak yüz yüze gelmiyorduk. Sanki görünmez bir el birbirimizin gözlerine bakmamıza engel oluyordu.

Sabah verdiğimiz örneklerin kontrol edilmesi için öğleden

sonra geldiğimiz doktorun muayenehanesindeki koltuklar bile sanki ayağa kalkmış ve oturmamıza müsaade etmiyorlardı. Çok gergindik. Eşimin elini o gün o kadar sıkı tutmuşum ki eşim o günden sonra neredeyse bir hafta elinin ağrımaya devam ettiğini söylemişti. Nihayet doktorun kapısının üzerindeki o ekranda ismimizi görünce o gün neredeyse eşimle ilk defa yüz yüze gelmiş olduk ve kısa bir tereddütten sonra doktorun kapısını çalıp içeri girdik.

Karşımızdaki genç doktor bir yandan ekranda bazı sonuçlara bakıp eliyle stetoskopunu düzeltirken bir yandan da çenesinin altındaki birkaç tutam sakalıyla oynayıp ekranda gördüklerini anlamaya çalışıyordu. Bizse sessizce başımıza gelecek şeyi bekliyorduk. Bir sorun olduğunu biliyorduk ama olmaması için dua ediyorduk. Nihayet doktor gözlerini ekrandan kaldırıp bize bakmaya başladığında ise ağzından çıkacak her kelimeyi her cümleyi karnı acıkmış ve yemek bekleyen bir çocuk gibi sabırsızlıkla bekliyorduk.

Doktor cümleye; “Çocuğunuz olmayacak diyemem.” diye başladığı anda bir sorun olduğunu anlamak çok zamanımı almadı. Sanırım sonrasındaki birçok cümleyi kaçırdım ya da duyamadım. Zira zihnim sanırım kendisini korumaya almıştı. Yeniden kendime geldiğimde ise doktorun ağzından çıkan hiçbir cümleyi kaçırmadan zihnimde not etmeye çalışıyordum. Doktor özetle, benim çocuk sahibi olmamın zor olduğunu, bugünkü değerlerimle çocuk sahibi olamayacağımızı ve bunun için hemen bir tedavi sürecine başlamamız gerektiğini belirtti. Yani kısaca ben kısır bir erkektim. Evet, evet, ben kısır bir erkektim ve eşim benimle evli olduğu sürece çocuk sahibi olamayacaktı. Bunun bir erkek için ne kadar zor bir duygu olduğunu size anlatamıyorum. Sanırım, hiçbir zaman da anlatamayacağım.

Doktordan çıktığımız gün eşimle hiç konuşmadık. Oradan çıkıp eve geldik ve her ikimiz de ayrı odalarda olan biteni sindirmeye ve kabullenmeye çalışıyorduk. Aslında eşim beni yalnız bırakmak istemiyordu ama ben onunla yüz yüze gelmeye cesaret edemiyordum. Onun yüzüne bakıp “Ben sana bir

çocuk dahi veremeyeceğim.” diyemiyordum. Hem bir erkek bunu nasıl söyleyebilirdi ki! Ben de söyleyemiyordum ve bu yüzden eşimden kaçıyordum. Sabah kahvaltı masasında eşim sanki hiçbir şey olmamış gibi davransa da ben o şekilde davranmıyordum. O yüzden ağzımdan çıkan kelimeleri daha fazla engelleyemedim ve sadece “Boşanmak istiyorum.” diyebildim. Eşim sanki duymamıştı. Bir kez daha söyledim. Eşim yine bir tepki vermedi. Sinirlenmeye başlamıştım. En son hatırladığım ise dağıttım masadan yere dökülen kahvaltılık ve mutfak köşesine sinmiş eşimin silüetiydi.

Gördüğüm son manzaradan kaçarcasına evden çıkmış ve kendimi istemsizce arabama atmıştım. Çok sinirli ve üzgündüm. Yerimde duramıyor, içimdeki volkanı söndüremiyordum. Oturduğum koltuk bana dar geliyor, arabanın içine sığamıyordum. İçim içimi yiyordu. Her yer, her şey üzerime geliyordu. Ne yapmıştım? Eşimin ne suçu vardı? Neden onu korkutup üzmüştüm? Tüm bu soruların cevabını arıyordum. Evden çıktığımdan beri de telefonum sayısını bilemediğim kadar çok çalmıştı. Ama kimseyle konuşmak istemiyordum. Daha bunu aileme bile söylememiştim. Sakin olmalıydım. Sakin kalmalı ve bu durumu çözmeliydim. Biraz sakinleştikten sonra eşimi aradım ve dışarıda konuşmak istediğimi söyledim. Eşimle o gün deniz kenarındaki o eskimiş sandalyeleri ile bıkkın bıkkın bize bakan garsonların ve emekli amcaların arasında belki de gerçekten evliliğin ne demek olduğunu anlamamı sağlayan birkaç saat geçirdik. Martılar tepimizde gezinirken eşim beni sevdiğini ve benimle birlikte olmaktan vazgeçmeyeceğini söylediği zaman, martıların o tiz çığlıklarını duymazlıktan gelerek eşime sımsıkı sarılıp ağladığım anları hiç unutamıyorum. Gerçek sevgi böyle bir şeydi demek ki.

Süreç bu şekilde sarsıcı bir hâlde başlamış olsa da toparlandım ve üzerime düşeni yapmaya karar verdim. Tedavi olacak ve elimden geleni yapacaktım. Çok geçmeden de tedavi sürecine başladım. Testler, ölçümler hatta beni utandıran örnek alımları bir şekilde başladı ve ben de bu sürece uyum sağlamak için

elimden geleni yapmaya çalıştım. Bu tedavi süreci içinde eşim de sürekli benimle birlikteydi ve bana her zaman destek olmaya devam etti. Onun deyimiyle bu bir aile meselesiydi. Bu yüzden bu aile meselesini artık kendi ailelerimize de anlattık ve onlardan da destek istedik. İstedığımız gibi de oldu. Herkes bize destek olup moral vermeye çalışırken bizde onlara tüm süreç hakkında bilgi vererek onların da bizlerle olmasından ne kadar memnuniyet duyduğumuzu onlara hissettirmeye çalışıyorduk. Çok şanslıydım. Eşim ve yakınlarımla tamamından destek görüyor ve onları sürekli yanımda hissediyordum.

Şu anda size bu anlattığım üzücü ve yıpratıcı sürecin üzerinden yaklaşık beş yıl geçti. Bu beş yıl içinde de gitmediğimiz doktor, kapısını çalmadığımız profesör kalmadı ama sonuç alamadık. Bu süreç bizim için çok sancılı ve zor bir süreçti. Ama evliliğimiz o kadar kuvvetli ve sağlamdı ki bu süreci eşimle birlikte atlattık ve sonunda artık biyolojik olarak bir çocuğa sahip olamayacağımıza emin olduk. Daha doğrusu bu konuda ikna olduk. Ama çocuk sahibi olmak ve o sıcaklığı yaşamak istiyorduk. Hem bunu kim istemez ki! Kim bir can edinmek, onu büyütmek, onunla yaşlanmak, onun hayatına rehberlik etmek istemez ki! Biz de istiyorduk ve bunun içinde vazgeçmedik. O yüzden madem biyolojik olarak bir çocuğumuz olmuyor o zaman bizde evlat ediniriz diye düşünmeye başladık ve bu süreci araştırmaya koyulduk. “Olur mu olmaz mı? Nasıl olur? Biz yapabilir miyiz? Başkasının çocuğuna anne-babalık yapabilir miyiz? Alacağımız çocuk bize alışabilir mi? Mutlu bir aile olabilir miyiz? Ailemiz ve sosyal çevremiz bu sürece nasıl bakar?” gibi sorularla boğuşurken ilgili kuruma gidip fikir almaya karar verdik. Aslında biraz da bizi cesaretlendirmelerine ihtiyaç duyuyorduk.

Sürekli girip çıktığımız hastanelere o kadar çok alışmıştık ki evden çıkıp bindiğimiz arabamızla yola çıktığımızda bir anda kendimizi hastane yolunda bulmuştuk. Arabayı sağa çekip ne olduğunu anlamaya çalıştığımda ise yüzünü cama dayayıp ağladığını görmemem için gözyaşlarını silen eşimin hâli, gözleri-

min önünden gitmiyor. Tekrar hareket edip aksi yöne yol almak üzere biraz ilerideki kavşaktan döndüğümde elimi sımsıkı tutan eşim ise hâlen o günkü gibi bana moral vermekte ve bende o yanımda olduğu için her gün Allah'a şükretmekteyim.

Kötü bir başlangıç yapsak da kurumun kapısına geldiğimiz o an, o kapıdan içeriye girmek bizim için tarifsiz duygulara açılan bir sonsuzluk kapısı gibiydi. Kapıda duran güvenlik görevlisine kimliklerimizi verip içeri adım attığımız anda içinde bulunduğumuz ruh hâlimizi tam olarak anlayamıyor ve tanımlayamıyorduk. Ama dirayetli ve güçlü olmalıydık. Önceden konuştuğumuz ve randevulaştığımız İpek Hanım da sanki bizi bu ruh hâlinden kurtarmak istercesine bizi kapıda bekliyordu. Bizi görünce hemen hızlı adımlarla bize doğru ilerleyeme başladı. Bizi çok sıcak ve içten bir “merhaba” ile karşılamıştı. Öyle ki İpek Hanım belki de bu sıcak merhaba ile tüm bu sürecin mimarı olmuştu. İpek Hanım önde, bizler arkasında İpek Hanım'ın odasına geçip ondan yavaş yavaş süreç hakkında bilgi almaya ve kafamızdaki soruları sormaya başlamıştık. İpek Hanım tüm sorularımıza içten ve samimi bir şekilde cevaplayama ve bizlerin akıllarına gelmeyen soruların cevaplarını da vermeye başlamıştı. Aklımızdaki tüm soruları sormuştuk ve içimiz rahatlamış bir şekilde kurumdan ayrılıyorduk. Hiç de korktuğumuz ya da beklediğimiz gibi zor bir süreç değilmiş. Evet, kurum çocukları korumak adına elinden gelen her şeyi yapıyor ve her şeyi sıkı tutuyormuş ama bizlerin de evlat sahibi olması için çok yardımcı oluyormuş. Bunları öğrenmek gerçekten iyi gelmişti.

İpek Hanım ile olan görüşmemizden sonra evlat edinme süreci hakkında gerekli tüm bilgileri edindiğimiz için artık ne istediğimizi, nasıl evlat edinebileceğimizi, nasıl bir çocuğa bakabileceğimizi, evlat edineceğimiz çocuğun ve bizlerin hangi haklara sahip olduğu gibi tüm bilgileri yavaş yavaş zihnimizde oturtmaya başlamıştık. İpek Hanım ile yaptığımız birkaç görüşme sonunda ise artık kuruma gidip nasıl bir çocuk evlat edinmek istediğimizi ifade edip sıraya girmiştik bile. Sürece adım atmak evet heyecan vericiydi ama sürecin içine girmek

daha heyecan vericiydi. Bu yüzden hem çok heyecanlı hem de ürkektik. Ailemiz ancak bir çocukla gerçek bir aile olabilecekti. Bunu da biliyorduk. Bundan sonrasını da müsaade ederseniz eşim anlatsın.

Meslektaşlarım İçin Notum Var

Buraya kadar anlatılanlar içinde kaybolmadıysanız ve hâlen algınız açık ise siz değerli meslektaşlarıma birkaç bilgi vermek isterim. Bu şekilde evliliklerde eşlerden birinin veya her ikisinin çocuk sahibi olamamak gibi bir sağlık problemleri olduğunda genellikle eşler boşanmayı tercih ederken, bazı durumlarda ise bu şekilde fedakârca evliliklerini devam ettirebilmektedirler. Özellikle kadının çocuk sahibi olamaması gibi durumlarda kadın; eksik, sağlıksız ve yetersiz olarak görülebilmekte ve boşanma durumu ile daha çok karşı karşıya kalabilmektedir. Ancak bu tür evliliklerde eşlerden birinin veya her ikisinin de çocuk sahibi olamama gibi bir durumu varsa ve siz değerli meslektaşlarımdan yardım almaya geldiler ise mutlaka bu noktada onlara neden birbirleriyle evlenmeyi tercih ettiklerini ve neden bu hayatta beraber yürümeye karar verdiklerini hatırlatmalı ve onların bu tercihlerine yoğunlaşmalarını sağlamalısınız. Evet, çocuk sahibi olmak ve neslini devam ettirmek evliliğin ve temelde insan doğasının en kabul edilebilir nedeni ve varsayımıdır. Ancak evlilikler ve eş seçimleri sadece bu kritere göre oluşmadığı için eşler de bu şekilde bir sağlık problemi ortaya çıktığında, eşlerini seçmekte kullandıkları diğer tüm unsurları hemen bir kenara bırakmamalı ve eşlerini terk etmemelidirler.

Okuyucularım İçin Notum Var

Bu satırları okuyan ve şu anda çocuk sahibi olamayan kıymetli danışanım, arkadaşım veya okuyucum. Sen de eşinden çocuk sahibi olmadığın için ayrılmayı düşünüyorsan veya eşin senden bu sebeple ayrılmayı düşünüyorsa bu söylediklerime kulak ver. Sen eşini seçerken sadece ondan çocuk sahibi olmayı eş seçiminde kriter olarak belirlemediğin gibi eşin de seni seçerken sadece çocuk sahibi olma kriterini belirlemedi. Siz, her ikiniz de birbirinizi sevdiniz, beğendiğiniz veya uygun gördünüz. Bu şekilde bir hayat hayal ettiniz ve bu hayalin peşinden koşmaya başladınız. Tabii ki bu hayalin içinde çocuklar da vardı ama bu hayali ayakta tutan tek unsur çocuklar değildi. O yüzden durup tekrar düşün ve eşinden ayrılmadan önce sizce biyolojik olarak çocuk sahibi olmamanın ayrılmamız için gerçekçi ve yeterli bir neden olup olmadığına karar ver.

Eşinden bundan sonraki süreci anlatması için teklif alan Zehra Hanım, o sırada Güneş'i oyalamakla meşguldü. Murat Bey ile konuşmamız devam ederken de sürekli olarak Güneş ile ilgilenmekte ve onun tatlı gülüşleriyle görüşmeyi sabote etmesini engellemeye çalışmaktaydı. Karşımda oturan Murat Bey, yavaşça yerinden kalkıp Güneş'i kucığına almaya çalışırken, Zehra Hanım da karşıma oturmak üzere üzerini düzeltiyordu. Karşıma oturan Zehra Hanım'ın gözleri ile hâlâ Güneş'i takip ettiğini görmek ise anneliğin biyolojik bir unsurdan çok daha derin ve karmaşık sosyal bir olgu olduğunu bana tekrar hatırlatıyordu.

Zehra Hanım, gözlerini Güneş'ten alıp bana doğru çevirdiğinde göğsünü dolduran derin bir nefes alıp verdi ve "Keşke sigarayı bırakmasaydım." diye bir sitemle cümleye başladı. En çok bu zamanlarda ihtiyaç duyuyorum sigara içmeye. Kendimi gergin ve huzursuz hissettiğim, içimde tarifini yapamadığım bir korku ile boğuştuğum zamanlarda ama artık içmeyeceğim çünkü ben bir anneyim ve bir yaşında dünya güzeli bir kızım var. Güneş'im var. O evimizin Güneş'i. Bunu ancak o geldiğinde anladık. O yüzden artık onsuz bir hayatı düşünemiyoruz bile, diyerek bir giriş yaptı.

Eşimin size anlattıkları belki de yaşadığımız bu sancılı sürecin en zor kısmıydı. Çünkü o kuruma başvuru yapmak, biyolojik olarak bir çocuğumuz olmadığına ikna olmak ve bu durumdan umudumuzu kesmek demekti. O kapıdan içeri giriyorsak artık biyolojik olarak bir çocuk sahibi olamayacağımızı kabullenmiş oluyorduk ama bunu kabullenmek zorundaydık.

Kuruma gittiğimizde temel kriterimiz evlat edineceğimiz çocuğun yeni doğmuş ve birkaç aylık olmasıydı. Biliyorum belki diğer çocuklara haksızlık oluyordu ama biyolojik olarak sahip olamadığım o bebek kokusuna en azından bu şekilde sahip olmak ve onu daha en baştan biz yetiştirmek istiyorduk ya da ben böyle istiyordum. İstedığımız gibi de oldu. Tabii içinde hayal kırıklıkları ve üzüntülerle beraber oldu.

Kuruma yaptığımız başvurunun sanırım altıncı ayında gelen telefonla kuruma çağrıldığımızda kalbim o kadar hızlı atıyordu ki kalbimin gürültüsünden etrafımdaki hiç kimseyi duyamıyordum. O günü hiç unutmuyorum. Kurumun kapısından girip bir an önce bebeğimi görmek ve onu koklamak istiyordum. Kurum müdürü bizi karşılayıp bekleme salonuna aldığı anda yerimde duramıyor ve üzerime gelen duvarları ellerimde tutmaya çalışıyordum. O sırada birden kapıdan giren görevlinin elinde duran bebeği görünce hemen ayağa kalkıp sarılmış olduğu battaniyeler içinde onu görmek ve koklamak istiyordum. Benim için çok zordu. Zira evliliğim süresince sürekli arkadaşlarımdan, akrabalarımdan veya tanımadığım insanların bebeklerini kucağıma almış, sevmiş, koklamış ve hasretle yine onlara vermiştim ama bu defa farklı olacaktı. O benim bebeğim olacaktı. En azından ben öyle olacağını umuyordum.

Görevli kucağındaki bebeği dikkatlice bana uzattığı an onu kollarıma aldım. O kadar güzel ve masum bir bebektir ki size anlatamam. Ama kollarımdaki o bebek bana bir anda eski hislerimi yaşattı. Sanki yine bir başkasının bebeğini kucağıma almış ve birazdan onu teslim edecektim. Kucağımdaki masum yavruya bakarken kalbim, ruhum, zihnim ve bedenim karma-karışık olmuştu. Ne yapacağımı, ne düşüneceğimi ya da ne his-

sedecceğimi bilmiyordum. İşte kucağımdaydı. Artık benim de bir bebeğim olabilirdi. Peki, yanlış olan neydi. Neden ben onu kendi bebeğim gibi bağrıma basamıyordum? Neden içimdeki duygunun adı huzur ve mutluluk değildi? Yanlış giden bir şey vardı. Ben böyle hissetmemeliydim. Yıllardır aradığım o huzur işte kucağımdaydı ama ben neden bu duygunun tadına varamıyordum? Bu masum yavru neden benim evlat hasretime ilaç olamıyordu?

Bahçenin köşesinde ağlarken eşim beni çökmüş olduğum banktan zorla kaldırmaya çalışıyordu ancak ben sanki bir mezara gömülmüş gibi o bankın sert tahta zemininden dermansız ayaklarımın üzerine doğrulamıyordum. Belki de bu yüzden Allah benim bir çocuğum olmasını istememişti. Baksanıza masum bir bebeğe bile annelik yapamayacak kadar bencil ve ne istediğini bilmez bir kadındım. Odadan çıkmadan önce elimdeki o masum yavruyu görevliye verip hıçkırığa hıçkırığa ağlayarak bahçenin en uzak köşesine kadar koşmuş ve ilk gördüğüm banka kendimi bırakmıştım. Neden kaçıyordum bu masum yavrudan? Anne olmak istemiyor muydum? Anne olabilmek için bana daha ne gerekiyordu?

Arabayla geride bıraktığımız yavrudan uzaklaştığımız sırada eşimin yanına oturmamıştım. Arka koltuğa gömülüp puslu camdan yolu izlerken kafamdan geçen tek bir düşünce vardı. Sürekli aynı cümle beynimde yankılanıyordu. “O benim bebeğim değil.” Bilmiyorum ama o dünya güzeli bebeği göğsüme sıkı sıkı saramamıştım. O bebek benim bebeğim değildi. Ben de onun annesi değildim. İşte bu düşünce beni hıçkırıklarla dışarıya kaçmaya zorlamış ve eşim özürler dilerken ben kimsenin yüzüne bakmadan zorla kaldırıldığım o tahta banktan doğruca arabanın arka koltuğuna kendimi bırakıvermişim. Kimsenin beni görmesini istemiyordum. Herkesten utanıyordum. Herkesten kaçmak ve herkesi geri de bırakmak istiyordum.

Artık bizi aramayacak ve kurum bize bir daha çocuk emanet etmeyecekti. Sonsuza kadar belki de çocuğum olmayacak ve tek başıma ölecektim. Kimse bana anne demeyecek ve ben

hiçbir çocuğu sineme sokamayacaktım. Bu ilk buluşmanın, ilk çocuk görmenin travması beni o kadar çok etkilemişti ki artık işe gitmiyordum. Evden çıkmıyor, eşimle mecbur kalmadıkça konuşmuyordum. Ailem, eşimin ailesi, arkadaşlarım aklınıza kim gelirse hepsi beni teselli etmeye çalışsa da ben kendimi affedemiyordum. “O masum bebeği terk eden annesinden ne farkım vardı benim?” diye düşünmekten ve kendimi suçlamaktan başka hiçbir şey yapmıyor ve bu suçluluktan kurtulamıyordum. O masum bebek annesini kaybetmiş ve bana sığınmıştı ama bende en az annesi kadar acımasız ve gaddardım. Onu terk etmiştim. Onun geleceğini elinden almıştım. Ben nasıl bu kadar kötü bir insan olmuşum? Ben bunu ona nasıl yapabilmıştım?

Sanırım evden çıkmayalı on beşinci gün olmuş ve artık sağlığım bozulmaya başlamıştı. Uyuyamıyor, yemek yiyemiyor ve kimseyle konuşmak istemiyordum. Eşim de artık bu süreci tek başına idare edemiyor ve ailemden destek istiyordu. Gerek eşim, gerekse ailemin desteği ile sonunda zor da olsa beni ikna etmeyi başarmış ve tıbbi destek almam için beni evden çıkarabilmişlerdi. Kendimi çok kötü hissediyordum. Gittiğimiz hastanede de gerek fizyolojik gerekse psikiyatrik destek almam için yapılan ilk muayeneler sonrası gerekli tedavilere başlanmış ve bir süre insanlardan tecrit edilmişim. Zaten ben de kimseyi görmek istemiyordum.

Hastanede geçen beş günlük süre içinde gerekli tıbbi destekle kendimi daha iyi hissetmeye başlamıştım. Gerek almış olduğum fizyolojik destek gerekse psikolojik ve psikiyatrik yardım bana en azından durumumu görebilmek için az da olsa iç görü kazandırmıştı. Yavaş yavaş kendime geldiğimi, normalleştiğimi acı çekmeye başladığımı hissetmeye başlamıştım. Sanırım, yeniden kendim olabiliyordum. Öyle ki hastanede geçen sanırım dördüncü günde baktığım aynada kendimi gördüğümde kendimden korkmuş ve aynada gördüğüm kişinin ben olduğuna inanmak istememiştim. Yanaklarım çökmüş, gözaltılarım morarmış, dişlerim sararmış, dağınık ve pespaye saçlarım beni ben olmaktan çıkarmıştı. Aynadaki Ben’in ben olmadığını görmek

ise beni o kadar çok etkilemişti ki işte o anda kendime gelmem gerektiğini anlamıştım.

Bu kötü ve sarsıcı süreç yaklaşık dört-beş ay devam etmiş ve gerek ben gerekse eşim bu durumdan çokça olumsuz etkilenmiştik. Hatta o dönemde kuruma gelen yeni bebekler olmuş ancak ben o hâlde olunca kurum bizi eşimin bilgisi dâhilinde davet bile etmemişti. Bu hastalık ve olumsuz ruh hâli içinde geçen günler ise yavaş yavaş geride kalsa da ancak yılsonuna doğru toparlanabilmiştim. Hastaneden çıktıktan sonra evimizde yeniden düzen kurmaya ve kendim olmaya başlamıştım. Ama hâlen çalışmıyor ve tam olarak kendim olamıyordum. Sanırım daha zamana ihtiyacım vardı ve bu zamanı da evde geçirmek istemiyordum. Bunun içinde iş arıyordum. Yeni bir iş ve yeni bir sosyal yaşam bana iyi gelir diye düşünüyordum. Çünkü hayatımızı ve kendimi tekrar toparlamam gerekliliği artık kendisini iyiden iyiye belli etmişti ve yeni bir başlangıç için hiç de geç değildi.

O an kalbim, dilimin yerine geçmişti.

Yine iş aradığım o sıradan günlerden birinde internetten iş ilanlarına bakarken çalan telefonuma baktığımda eşimin aradığını gördüm. Normalde eşim evden daha yeni çıkmıştı ve beni araması hiç de normal değildi ama belli ki bir şey unutmuştu. Telefonu açtığım sırada eşimin titreyen sesini telefonun diğer ucundan hissedebiliyordum. Eşim titreyen bir sesle; “Kurum bizi çağırıyor Zehra.” dedi ve sustu. O an ne diyeceğimi ya da ne düşüneceğimi bilmeden bir süre eşimde bende telefonun iki ayrı ucunda sessiz bir şekilde durakladıktan sonra “Tamam!” dedim. Eşimin beni duyduğundan emin olamamıştım. Tekrar tamam dedim ve eşimin “Geliyorum o zaman.” demesiyle hemen üzerime bir şeyler uydurup aşağıya indim ve eşimi bekledim. Eşim geldiğinde benden daha gergin ve huzursuz olduğunu hissedebiliyordum. Ben de neden tamam demiştim bilmiyorum

ama bir anda ağzımdan çıkıvermişti. Sanırım kalbim dilimin yerine konuşmayı seçmiş ve kontrolümü ele geçirmişti.

Kurumun kapısından girdiğim anda o kötü hatıralar hemen zihnime hücum etse de eşimin elini sımsıkı tutup etrafımdaki insanların o bakışlarına inat yürümeye devam ettim. Görevlinin bizi beklememiz için bir odaya götüreceğini düşündüğüm sırada girdiğimiz odada elinde battaniyelere sarılmış bir bebekle bizi bekleyen başka bir görevli ile yüz yüze geldiğimiz an kalbim yerinden fırlayacak gibi çarpmaya başladı ve ne yapacağımı bilemez hâlde donup kalmıştım. O an neler hissedeceğimi ya da neler hissetmem gerektiğini bilemiyordum. Dizlerim tir tir titriyor, kalbim deliler gibi çarpıyor ve başım şiddetli bir şekilde ağrıyordu. Neden buradayım diye kendi kendime sorup duruyordum. Bu gerginliği ve telaşımı anlayan görevliye sıcak bir şekilde beni karşılayıp biraz rahatlatmaya çalışıyordu. Beni sakince hemen oracıkta ki koyu deri kaplı koltuğa oturttukları sırada eşim de hemen elimi tutmuş endişe ile başımda bekliyordu. Biraz oturmak ve ikram edilen bir yudum su bana iyi gelmişti. Sanırım şimdi neler olduğunu ve şu anda ne yaptığımı kavramaya başlıyordum. Ben bebeğimi görmeye gelmiştim. Kendimi biraz daha iyi hissetmeye başlayınca elinde bebek ile bekleyen görevliye doğru baktım ve gözlerimle o güzelliği kollarıma almak istediğimi anlatmaya çalıştım çünkü boğazım düğümlenmiş ve sesim çıkmıyordu. Görevli beni anladığını ifade eden bir gülümseme ile bebeğimi bana doğru uzattığında ise yerimden kalkacak gücüm kalmamıştı. Bu yüzden çaresizce sadece kollarımı uzattım ve bebeğimi kollarıma almak için görevlinin biraz daha yaklaşmasını bekledim. Görevli kollarındaki bebeğimi nazikçe kollarıma bıraktığında gözyaşlarımı tutamıyordum. Kabaran ruhum ve annelik duygularım dizginlenemez hırçın bir kısrak gibi içimde bir o yana bir bu yana savrulup duruyordu. Kendimi tutamıyor, ağlıyordum; hem de hıçkıra hıçkıra ağlıyordum. Akan gözyaşlarımın ise bebeğimin narin cildine değmemesi için çok çabalıyordum ama olmuyordu. Bunu fark eden eşim de bir yandan elleri ile benim gözlerimden

akan yaşları silmeye bir yandan da kendi gözyaşlarını benden gizlemeye çalışıyordu. Görevli bebeğimi artık benim kollarıma emanet etmiş yavaş yavaş geriye doğru çekilirken bende oturduğum o koyu deri kaplı koltuğun kenarlarından destek alarak bebeğimi kucağıma alıp göğsüme yerleştirmeye çalışıyordum. Başarmıştım ve bu sevgi yumağı artık benim kollarımdaydı. Gözleri o kadar güzel ve ışıltılıydı ki ona bakmaya kıyamıyordum. Bebeğim kalbimden içeriye doğru akan o sevgi dolu yarı açık gözlerinin ışıltısı ile bana bakıyordu. Bütün ruhumu kaplayan o sıcak sevgi dolu bakışlar sanki damarlarımda dolaşmaya başlıyor ve beni baştan aşağıya sarıyordu. Bebeğim artık sonsuza dek kucağımda kalacaktı. O benim mis kokulu bebeğimdi. Bir annenin doğumdan çıktığı anda kokladığı bebeğin kokusu vardı onda. Sanki ben eksik bir parçamla bütünleşmiştim. Ben artık tamamlanmıştım. Biz artık tamamlanmıştık. Bir aile olmuştuk. Ben artık bir anne olmuştum. İçimdeki tarifsiz mutluluğu eşimle paylaşmak için bile bebeğimi kucağımdan bırakmak istemiyordum. O benim bir parçamdı. İnsan kendi parçasından ayrılabilir miydi?

Ben de bebeğimden ayrılamıyordum ama onu benden alıp altını değiştirmeleri gerekiyordu. Tam da o sırada İpek Hanım'ın sesini duyduğumu düşündüm ve gayri ihtiyari kapıya doğru yöneldiğimde birden karşımda İpek Hanım'ı görünce yeniden ağlamaya başladım. Bana bebeğimi getiren görevli de bebeğimi benden alıp altını değiştirmek için odadan çıkarmak üzere kapıya doğru yöneliyordu. Onu durdurmak ve bebeğimi benden almasına izin vermek istemiyordum. Ama İpek Hanım beni kollarımdan tutarak yerime oturtunca olmayan gücümle ona direnememiştım. İpek Hanım hemen karşıımızdaki koltuğa geçmiş benimle konuşmaya çalışsa da ben hâlâ ağlıyor ve ona cevap veremiyordum. İpek Hanım benden cevap alamayınca eşime bazı sorular sormaya başlamış ve benimde sakinleşmemi bekliyordu. Belli ki bize bilgi vermek istiyordu. Kendimi toparlamam gerektiğini biliyordum. Çünkü artık bir bebeğim vardı. Yavaş yavaş başımı kaldırıp İpek Hanım'a bakmaya başlayınca

İpek Hanım da o her zaman ki tatlı gülümsemesi ile bana baktı ve söze girmek için gözleriyle benden izin istediğinde can kulağımla onu dinlemeye çalıştım.

İpek Hanım; öncelikle sizi tekrar gördüğüm için çok mutlu oldum. Bu bebek henüz bir haftalık ve tam da sizin gibi onu koşulsuz sevebilecek bir aileye ihtiyacı var. Sizden onun ailesi olmanızı istiyorum. Tabii bunu sizde istiyorsanız?

İstiyorsanız ne demekti. O artık benim bebeğimdi. O benim bir parçamdı. İpek Hanım bizim için geçici evrakları hazırlattığını ve bu evrakları imzalayıp öncelikle Güneş'in koruyucu ailesi olmamız gerektiğini ve sonrasında gerekli evlat edinme sürecinin başlayacağını anlattığında benim için en önemli bilgi bebeğimle bugün birlikte uyuyup uyuyamayacağımdı. Bu sorunun cevabını ise hâlâ alamamıştım. Yoksa onsuz mu kalacaktım? Yine yalnız ve annelikten mahrum kaldığım bir gün daha mı geçirecektim? Ama korktuğum gibi olmadı elinde bebeğimle içeriye giren görevli içimdeki tüm kara bulutları dağıtırken İpek Hanım'da "Güneş bugünden itibaren sizinle kalabilir ancak onu kontrole geleceğiz." diyerek hazırladığı evrakları masanın üzerine açmış imzalamamızı bekliyordu. İpek Hanım'ın hazırladığı evrakları imzalayan eşimle bir birimize bakıp ağlamamak için kendimizi zor tutuyorduk. Ama sonunda tüm evrakları imzalayıp bebeğimizle kurumdan ayrılıyorduk. Ben de eşimde bu anlarda tarifsiz duygular yaşıyor ve bir an önce bebeğimizi yıllardır ona hasret kalmış olan evimize götürmek için can atıyorduk. Düşünsenize eve bir aile olarak dönüyorduk ve yaşadığım duyguları tanımlayamıyordum. Çünkü bu duygunun tarifi nasıl yapılır bilemiyordum. Aslında böyle bir duygunun var olduğunu bile bilmiyordum.

Eve vardığımız zaman dayanamayıp daha yoldayken aradığımız ailelerimiz, yakınlarımız herkes bizi apartmanın girişinde bekliyordu. Herkes o kadar heyecanlı ve güzel görünüyordu ki ilk kez onları bu kadar mutlu görüyordum. Öyle ki bebeğimiz bize ailemizi bile geri vermişti. O kadar güzel ve o kadar mutlu

bir aile olmuştuk ki bugün sizlere o anları anlatmak hâlâ bana tarifsiz bir neşe veriyor.

Bugün artık kızımız, evimizin güneşi, yani Güneş bir yaşında. Bu eve tam bir yıl önce doğan o Güneş'imiz. O gün bugündür de ne ben nede eşim hiçbir şeye üzülmedik. Hiçbir şey kızımızdan önemli olmadı. Kimse bizi kızımızın ateşlendiği zaman ki kadar üzemedi, korkutamadı, incitemedi çünkü artık evimizin bir Güneş'i vardı. Hiçbir şey de ondan daha önemli olamazdı. Zaten insanın yavrusundan daha önemli nesi olabilir ki ben Güneş'ten daha önemli bir şeye sahip değilim ve olmayacağım o yüzden o bize hayat neşesi biz de ona anne baba olmaya çalıştık.

Güneş'i evlat edinmek üzere aldığımız o günden bu yana kurum her üç ayda bir gelip bizleri ve Güneş'i kontrol ettiler. Dördüncü kontrolün sonunda ise artık koruyucu aile olmaktan çıkıp Güneş'i velayetimize yani nüfusumuza alma zamanımız geldi. Artık o bizim soyadımızla yaşayacak ve belki de bizim soyadımızı taşıyan torunlarımız bile olacaktı. Bugün sizinle yaptığımız bu görüşme sonrasında ise aile mahkemesi aracılığıyla kızımızla bir daha ayrılmamak üzere bir araya gelecek ve o kötü günleri geride bırakacağız. Sizin de bizim aile olmamıza katkı sağlamanızı bekliyoruz. Bizi aile olmaktan mahrum bırakmayın, lütfen!

Zehra Hanım sert ve kesin bir temenni ile kapattı benimle olan görüşmesini ve Güneş'e özlemle bakan gözlerindeki hüznle karşımdaki koltuktan kalkarak babası ile oynayan Güneş'e doğru ilerledi ve onu kucağına alarak odayı terk etti.

Bu dosya bir psikolog için aslında temelde zor bir vaka değil ancak bu noktaya gelene kadar ailelerin yaşadıklarına her seferinde şahit olmak ve bu yaşananları özümsemek, ailelerin anlatımları sırasında geçen süreç içinde yaşadıkları olumsuz yaşantılara empatik bir şekilde bakmak ve onları anlamaya çalışmak en az o süreçleri onlarla beraber yaşamak kadar zor olabilmektedir. Bu dosya da aslında böyle bir vakayı içermekteydi. Gerek Zehra

Hanım'ın ilk olarak evlat edinemediği çocuktan sonra yaşadığı psikolojik sorunlar, gerek eşlerden kültürümüzde daha yoğun şekilde sosyal baskıya neden olması sebebiyle erkeğin çocuk sahibi olamamakta olması gerekse evlatlık olarak verilen çocuğun henüz doğar doğmaz annesi ve babası tarafından terk edilmiş olması benim içinde birçok unsuru barındıran zor bir vaka olarak görülüyordu. Ama bu vaka bana gelen ve destek isteyen diğer vakalar gibi değildi.

Bir psikolog olarak karşıma gelen her danışanıma önce şu soruyu sorarım. “Bugün neden buradasınız?” Çünkü danışanım öncelikle neden buraya geldiğini, neden benimle konuşmak ve benimle bir zaman geçirmek istediğini bilmeli ve bunu gerek kendisine gerekse bana açıklayabilmelidir. İkinci sorum ise “Size hangi konuda destek olmamı bekliyorsunuz?” olur. Zira bana gelen danışanlarım bazen onlarca sorununu aynı anda ifade edebilmekte ve bu sorunları arka arkaya sıraladıklarında içinden çıkılmaz bir hâl oluşabilmektedir. İşte bu çıkmazda olan danışanımı yeni bir çıkmaza sürüklememek ve var olan olumsuzlukları bir yerden başlayarak çözebilmek için benden en temelde ve ilk önce hangi konuda yardım istediğini tespit eder ve buna göre terapimizi planlarım. Bu dosyada ise ne açık bir yardım talebi ne de buna benzer bir istek vardı. Ancak her iki ebeveynle de yaptığım görüşmelerde akıllarına aynı sorunun takılmış olduğunu görmüştüm. Her iki ebeveyn de çocuklarına evlat edinilmiş olduğunu söyleyip söylememe noktasında tereddütler yaşamakta ve bu konuda doğru kararın hangisi olduğunu bilmemekteydiler.

Bu danışanlarım veya bir başkası hiç fark etmiyordu. Bir çocuk evlat edinen ailelerin -ki bu resmi yolla veya gayri resmî yolla olsun hiç fark etmez- akıllarına takılan en temel soru her zaman bu oluyordu. “Çocuğumuza evlatlık olduğunu söylemeli miyiz?” İşte bu aile de bu en temel soruyla belli ki boğuşmaktaydılar. O yüzden Güneş'i uyutup tekrar bize katılan Zehra Hanım ve Murat Bey'e bu konudaki görüşlerini öğrenmek istediğimi belirttim. Söze ilk başlayan Murat Bey oldu. Belki de

eşini korumak ve ona daha fazla düşünme süresi kazandırmak istiyordu. Bu tercihe saygı duyarak söze başlamasına izin verdim.

Söze nasıl başlayacağını kafasında belli ki ölçüp biçen Murat Bey; “Aslında bu konuda gayet net düşünüyorum.” diye söze girince onu dinlemeye başladım. Bu arada da notlarımı gözden geçirip kaçırdığım bir nokta olup olmadığını göz ucuyla kontrol ediyordum. O sırada konuşmaya başlamış olan Murat Bey’e kulak kabartmaya ve tüm dikkatimi onun ağzından çıkacak kelimeleri kaçırmamaya adanmıştım. Murat Bey kaldığı yerden devam ediyordu. Sözü ona bırakıp arkama yaslandım.

Bakın bugün buraya geldiğiniz caddeden şu anda içinde bulunduğumuz siteye kadar herkes beni ve eşimi çocukluğumuzdan bu yana tanıyorlar. Eşimin benimle evli olduğu sürece biyolojik olarak bir çocuğunun olamayacağını da biliyorlar ve bilmeyenlerde bir şekilde bileceklerdir. Bu yüzden biz Güneş’i evlat edindikten sonra bu durumu kimseden gizlemedik çünkü biz kötü bir şey yapmadık. Özlemini duyduğumuz o çocuğa kavuşmak için yurtlarda büyüyecek bir çocuğa bir aile verdik. O da inşallah bize bir evlat olacak. O yüzden biz kızımızdan hiçbir şey gizlemeyecek ve ona tüm gerçekleri söyleyeceğiz. O bizim kızımızsa eğer -ki öyle- o zaman bu konuda ona yalan söyleme lüksümüz olduğunu düşünmüyorum. Zira eşimde benimle aynı fikirde çünkü bu konuyu kendi aramızda birçok kez konuştuk ve en doğru kararın bu olduğuna ikna olduk. Ama hâlâ içimizi kemiren o şüphe bizi zaman zaman bir tasma gibi boğuyor ve acaba ile başlayan cümleler dizisini beynimizin tam ortasına yuva yapıyor.

Bu sırada Murat Bey’le olan konuşmamızı dikkatli bir şekilde dinleyen Zehra Hanım’a döndüğüm sırada o da eşinin söylediklerini onayladığını küçük bir baş hareketi ile belirtti ve birbirlerine bakarak sanki son cümlelerini söylemek üzere birbirlerinden izin alırcasına bir hareketle sözü Zehra Hanım aldı. Ben çocuğumu çok seviyorum. Evet, onu ben doğurmadım, karnımda dokuz ay ben taşımadım ama kalbimde bir ömür

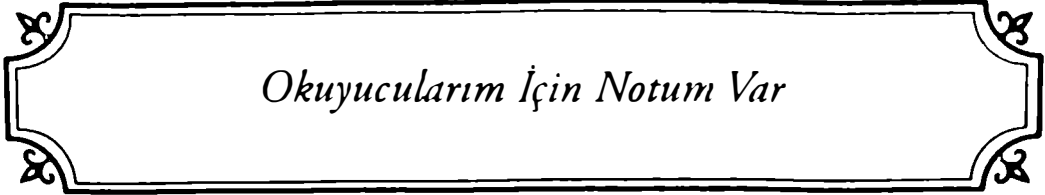
boyu ben taşıyacağım. O yüzden “Bir gün bizi terk eder mi?” diye düşünmeden edemiyorum. Biliyorum ona bız söylemesek bile o bir şekilde öğrenecek. O yüzden sizden bu konuda bize yardım etmenizi istiyoruz. Biz bu durumu kızımızdan gizlemek istemiyoruz ama ne zaman ve nasıl söylememiz gerektiğini de bilmiyoruz.

Bu cümleler belli ki karşımda duran ve birbirlerinin elini sıkıca tutan bu genç çifti çoktan ele geçiren bir şüphe ve kaygının tezahürüydü. Onlara elimden geldiğince destek olmak ise mesleğimin ve işimin gereği idi ama en önemlisi bu dünyaya ilk çılgılığı ile adım atmış her bebeğin en temel hakkını savunabilmenin gereği idi.

Meslektaşlarım İçin Notum Var

Siz değerli meslektaşlarıma başvuran ve gerek çocuk evlat edinmek üzere olan gerekse çocuk evlat edinmiş ve onu büyüten veya büyütmüş ve bir yetişkin hâline getirmiş olan ancak bunu evlat edindikleri çocuklarına söyleyip söylememe konusunda hâlen tereddütleri olan tüm aileler bir gün karşınıza oturup “Çocuğumuza onu evlat edindiğimizi söylemeli miyiz?” diye sorabilirler. Bu konuda eminim hepiniz aynı doğrunun peşinden gidecek onlara bu durumu çocuklarıyla paylaşmalarını salık vereceksiniz. Ancak burada önemli olan o çocukların bu sürece hazırlanması aşamasıdır. Unutmayın ki siz o çocukları bu sürece hazırlama konusunda ailelere yeterince destek olamaz ve ailelerle birlikte bu süreci en doğru şekilde yönetemezseniz aileler de kendi çocuklarına karşı bu süreçte yeterince dürüst olamayabilirler. Bu nedenle sizler, ailelerin en temel korkuları olan çocuklarının onları terk etmeleri korkusundan ailelerin arınmaları konusunda onlara kılavuzluk yapmalı ve her ne olursa olsun bu gerçeği çocukları ile paylaşmaları için onları

cesaretlendirmelisiniz. Ayrıca unutmamamız gereken bir diğer tuzak olan ailelerin bu gerçeği açıklamayı erteleme davranışlarını her seferinde engellemeli bu durumu çocukların okul öncesi kurumlara başlaması ile paralel bir şekilde onlara açıklamaları ve uygun bir şekilde anlatabilmeleri için onlara destek vermelisiniz.

Okuyucularım İçin Notum Var

Biliyorum, diye başlamak belki de size haksızlık olacak çünkü evlat hasretiyle yanıp tutuşan ve evlat hasretini dindirmek için masum bir çocuğu evlat edinmiş sizin gibi yüce gönüllü birinin neler yaşadığını biliyorum demek herkesin haddi olmasa gerek. Ama biliyorum ki hayatınızı adamak üzere kendi soy (kan) bağınız olmayan bir çocuğu evlat edindiniz ve ona hayatınıza adayacak kadar onu sevdiniz, büyüttünüz ve artık o sizin çocuğunuz. Onu o kadar çok seviyorsunuz ki onsuz bir hayatı düşünemiyorsunuz bile. Onun sizi terk etmesi fikri ise nefesinizi kesiyor. Bu yüzden bu düşünceden sürekli kaçırıyorsunuz ama onun da hakları var ve bunu sizde biliyorsunuz. Sizin ailenizin bir parçası olmadan önceki hakları, en temel insani hakları var. Evet, o artık sizin çocuğunuz ama onun kendi kan bağı olan soy bağını öğrenmesine engel olamazsınız, olmamalısınız. Dünyadaki herkes gibi o da kendi soy ağacını bilmeli ve bununla yüzleşmeli. Varsa yaşayan bir biyolojik annesi ve babası onları görebilmeli, ellerini tutup bir kez olsun öpebilmelidir. Yaşamıyorlarsa ellerini semaya açıp onlar için birkaç kelime dua edebilmelidir. Yattıkları toprağa bir tas su döküp, mezarlarındaki o mermerin soğukluğunu hissedebilmelidir. Anne babasının mezarına bir gül fidanı dikebilmelidir. Gözlerinden dökülen birkaç damla yaşı o gül fidanının köküne akıtabilmelidir. Belki varsa kardeşleri onlarla bir kez olsun kucaklaşabilmelidir. Kendi kanından bir kardeşine sıkı sıkı sarılırken kendi kanının

sıcaklığını bir kez olsun hissedebilmelidir. Siz çocuğunuzu ne kadar severseniz sevin, onun gerçekte kendi soyundan gelenleri sevmesine engel olmamalısınız. Onu büyüttünüz ve yetiştirdiniz. Sevdiniz, korudunuz ve ona bir hayat verdiniz. O, sizi terk etmeyecek. Lütfen artık korkmayın ve daha fazla geç olmadan onu evlat edindiğinizi çocuğunuza söyleyin. Bu gerçeği ne kadar çabuk ve ne kadar erken çocuğunuzla paylaşırsanız onun da bu gerçeği o kadar çabuk sindirmesini sağlayabilirsiniz. Siz artık onun ailesisiniz ve hayatta en çok güvendiği kişilersiniz. Çocuğunuzun bir gün dönüp geriye baktığında tüm hayatının bir yalandan ibaret olduğunu görmesini istemiyorsanız, hayatında en çok güvendiği kişiler olan siz anne babasının ona en büyük yalanı söylediği hissini yaşamasını istemiyorsanız ve en önemlisi onun gerçekten de anne ve babası olmak istiyorsanız çocuğunuza karşı dürüst olun. O artık sizin çocuğunuz ona yalan söylemeye hakkınız yok!

Tüm bu yaşananların birkaç saate sığması ne kadar zor değil mi? Bizim için birkaç saatlik veya en fazla birkaç günlük bir dosya olan bu süreç bir ailenin geçmiş, şimdi ve geleceğinin bir özeti sanki. Ama bunu sadece basit bir dosya olarak görmeyen benim içinde süreç bu ailenin yaşadıklarından farklı değil. Bu dosyayı tamamlamak üzere olduğumu görüyorsunuz. Evet, ziyaret ettiğim bu aile gerçekten bir çocuk evlat edinmeye uygun ve Güneş'e de çok iyi bakacaklarına eminim. O yüzden bende velayet konusunda bir çekincem olmadan raporumu yazmaya ve ilgili mahkemeye teslim etmek üzere hazırlıklarına başlarken bir yandan da aklımdaki son soru işaretini cevaplamaya çalışıyordum. "Ben Güneş'in gerçek ailesi ile ilgili bilgileri kaydetmeli miydim?" Bu soru benim için önemli bir soruymuş. Zira öyle olmasaydı son bir haftadır bu sorunun cevabını düşünmemiş olurum. Bir yanımda bu bilgileri kaydedip saklamam gerektiğini düşünürken bir yanımda ise mesleki etik sebebiyle bunun doğru bir davranış olmayacağını bana hatırlatmaya çalışıyordu. Ama bu bilgileri almak demek bu bilgilerin gizliliğini ihlal etmek demek olmuyordu. Yine de o bilgileri ajandamın yapraklarından

söküp alarak bir daha hatırlamamak üzere yanışını seyrederken ilerde nasıl bir pişmanlık içinde olacağımı tahmin edemedenden yapamıyordum. Kendine iyi bak Güneş, sevgili kızım...

Zeki Olmayı Ben İstemedim Ki!

İnsandan zekâsını alınız geriye kıymetli hiçbir şey kalmaz.

Sir W. Hamilton

Bu başlığın sahibi tahmin edeceğiniz üzere bir çocuk ama kendi deyimiyle zeki ve mutsuz bir çocuk. Tuğra ile tanışmamız benim için çok özel ve güzel bir tesadüftü. Benim gibi henüz üniversitede okudukları sıralarda zekâ testi alanında teorik ve uygulamalı eğitim alan meslektaşlarımın bildiği üzere, bizler üniversitede okurken bazı zekâ ve gelişim testlerini öğrenmek ve öğrendiklerimizi pratikte uygulamak üzere eğitimler alıp bu eğitimler çerçevesinde uygulamalar yaparız. Bu uygulamalardan da not alarak o dersten veya derslerden başarılı olmaya çalışırız. Bu nedenle üniversitede okuduğum dönemde, şu anda hâlen kullanmakta olduğum bir test eğitimi için bölgemizdeki bir ilköğretim okulunda bu testin eğitimini almaktaydım. Ruh sağlığı alanında çalışan tüm meslektaşlarım için geçerli midir bilmiyorum ama benim için her zaman en önemli ve en çok şey öğrendiğim derslerde, bu test eğitimi dersim gibi içinde uygulamaların var olduğu dersler olmuştu. Eğitimi aldığım teorik dersler her ne kadar kıymetli ve özel olsalar da her zaman bir yanı eksik kalan birer bilgi edinme yöntemi olmuş olup yanındayla uygulama imkânı da var olan dersler ise her zaman benim için kalıcı bir öğrenme sağlamıştır. Tabii ki teoriye, bilgiye, okumaya ve araştırmaya gerek vardır. Tabii ki o kütüphanelerde

zaman geçirip o kıymetli hazine sandığı misali kitapları elimize alıp içinde yatan kıymetli mücevherlerden farksız bilgileri edinmeliyiz. Uzağı yakınlaştıran, bilgiyi daha kıymetli ve ulaşılabilir yapan internet aracılığıyla dünyanın öbür ucundaki henüz kitap mürekkebiyle bile tanışmamış taze bilgileri edinmeli ve zihnimize birkaç küçük çekmece daha açıp onların içini de bu değerli bilgilerle doldurmaliyiz. Bunu yaparken de bir yandan bu edindiğimiz bilgileri uygulayabilmeli ve o kitapların içinde yatan bilgilerin kendi ayakları üzerinde durabilmelerine yardım edip bunu somut olarak yaşayabilmeliyiz. İşte bu temennilerime eş değer temenniler yaşayan hocalarım sayesinde ben de zekâ testi dersimi uygulamalı olarak almış ve henüz öğrenciyken saha uygulamalarıyla tanışmıştım.

*Dünyanın öbür ucundaki henüz kitap
mürekkebiyle bile tanışmamış taze bilgileri
edinmeli ve zihnimize birkaç küçük çekmece
daha açıp onların içini de bu değerli bilgilerle
doldurmaliyiz.*

Öğrencilik dönemimin son yılında aldığım zekâ testi dersi kapsamında, dersimin ilk iki haftasında teorik olarak gerekli bilgileri edindikten sonra fakültemize yakın bir yerde bulunan ilköğretim okuluna giderek her hafta bir öğrenciye bu testi uyguluyor ve uygulama sonrası puanlama ve raporlama yaparak bu testi en iyi şekilde öğrenmeye çalışıyordum. Tabii ki tüm sınıf bunu yapamıyorduk. O dönem sanırım, öğretmenlerimiz bir tür elemeye gitmiş ve belirli bir ortalamaya sahip olan kişileri seçmişlerdi. Yanlış hatırlamıyorsam elli beş kişilik sınıfımızın sadece yirmi ikisi bu testi alıp uygulama eğitimine katılabiliyordu. Bu benim için önemli ve başarılı olabilmem içinse kamçılayıcı bir rol oynayan bir tür elemeydi.

Bu uygulamaların yaklaşık on tanesini yapmış ve sürece iyiden iyiye alışmaya başlamıştım. Şunu bilmek gerekiyordu ki

bir çocuğa zekâ testi yapmak bazen çok zor olabilirken, bazen de hayatın en kolay işinin bu olduğunu düşünmenize neden olabilmekteydi. Bu bir uygulamaydı ve uygulamanın temel rolü ise testi yaptığınız öğrencideydi. Öyle ki test yaptığınız çocuk ne kadar zeki ve başarılı ise bu testi uygulamak da o kadar kolay ve rahat oluyordu. Sebebi ise, sahip olduğu genel ve akademik bilgiler ile tüm soruların üzerinden kendi kendine geçip giden, size geri dönme gereği bırakmayan, ekstra açıklamalar istemeyen, ne yapması gerektiğini ilk seferde anlayan çocuklar bir zekâ testi uygulayıcısı için süreci o kadar kolaylaştırırlardı ki neredeyse not almaktan başka bir şey yapmak zorunda kalmayan uygulayıcı bu test sonrası, yorgunluk dahi hissetmezdi. Tam tersi durumlarda ise bir zekâ testi tam bir uğraş hâline gelebilirdi. Uygulayıcı gerek tüm ipuçlarını gerekse ekstra ne kadar açıklama ve uygulama varsa hepsini yapmak zorunda kalabilmektedir. Bu da genelde ailesinin zoruyla üstün zekâlı olarak damgalanarak ailesi tarafından bir tür övgü aracı olarak kullanılmak istenen çocuklarda görülmektedir. Ancak ne Tuğra ailesi tarafından bir övgü aracı olarak kullanılmak istenen normal zekâyâ sahip bir çocuktan ne de şu anda karşımda duran bu ergenlik çağındaki delikanlı o dönem uygulama yaptığım çocuklardan biriymiş gibi gelmişti bana. Ama öyleymiş! Öyle olduğunu tabii ki benim gibi normal zekâyâ sahip biri bilemezdi fakat Tuğra gibi henüz benim acemiliklerime rağmen bile, o zekâ testinden yüz elli iki puan alan bir çocuk bilebilirdi. Bildi de!

Tuğra içeriye girdiğinde hemen yaşını tahmin edemesem de sanırım en fazla on üç yaşında bir çocuk vardı karşımda. Zayıf ve uzun boyluydu. Yaşına göre uzun olan boyunu gizlemek için ise kambur bir duruşu vardı. Beyaz tenli, çökük elmacık kemikleri ve yeşil gözleri ile hemen dikkat çeken bir çocuktan. Uzun düz saçlarını gözlerinin önüne kadar dökmüş o çocukluğumun en beğendiğim çizgi film karakteri Genzo Wakabayashi gibi başında şapkası ile içeriye girdiğinde onu tanımam mümkün olmasa da o beni tanımişti. Çok ilginçti değil mi? İnsan bazen

bir gün önce yediği yemeği bile unutabilirken bazen de yıllarca aynı anıyı hiç eksiltmeden hatırlayabiliyor ve hiç unutmayabiliyordu. Sanırım benimle Tuğra arasında da böyle bir anı bağı oluşmuştu.

“Sizinle daha önce tanışmıştık.” diye söze giren Tuğra’nın bu girişi beni aslında çok şaşırtmamıştı. Çünkü insan yıllarca birçok öğrenci ile birlikte çalışınca bazılarını hatırlamasa da öğrencilerinin birçoğu onu hatırlayabilmekteydi. Ben de yine o şekilde bir durumla karşılaşmakta olduğumu düşündüm ve sordum.

-Nereden tanışıyoruz. Özür dilerim ama ben hatırlayamadım.

-Şaşırmadım.

-Özür dilerim ama gerçekten bazen çok yoğun bir zihnimiz olabiliyor sanırım biraz da yaşlılık.

-Özür dilemenize gerek yok, hatırlamamanız normal.

-Neden?

-Çünkü karşılaşmamız üzerinden yaklaşık yedi yıl geçti.

-Yedi yıl mı?

-Gerçekten mi? Peki, emin misin?

-Evet!

-Ama ben o zaman çalışmıyordum. Bir yanlışlık olmasın. Belki de beni bir başkası ile karıştırıyorsun.

-Yok, sizinle tanışmıştık.

-Peki, nerede tanışmıştık. Hatırlamama yardımcı olabilir misin?

-Ben o zaman birinci sınıfa gidiyordum. Siz de daha üniversite öğrencisiydiniz.

-Nasıl yani?

-Evet, öğrenciydiniz hatta bunu bana siz söylemiştiniz.

-Bak şimdi daha çok merak etmeye başladım.

-Ben ilkokul birinci sınıftayken arkadaşlarımdan farklı bir çocuk olduğum için öğretmenim bir gün beni sınıftan çıkardı ve başka bir sınıfa getirdi. O sınıfın kapısında da beni siz karşıladınız.

-Seninle bir etkinlik mi yapmıştık?

-Etkinlik değil. Hem ben artık çocuk değilim zekâ testi yapmıştınız bana!

-Anladım, haklısın ama o zaman sana test yapıyoruz demek doğru olmazdı, değil mi? Eski alışkanlıklar işte...

-Evet, siz de haklısınız!

-Peki, beni nasıl hatırlayabildin?

-Zaten sorun da bu yana ben de bunun için buradayım. Hatta randevuyu bile ben kendim aldım; annem ve babam benden önce sizinle konuşup kafanızı karıştırmaları diye.

-Şu an nerede annen ve baban? Ayrıca neden kafamı karıştıracaklarından endişe ettin?

-Buradalar ama ben önce onlarla değil benimle görüşün istedim.

-Anlıyorum.

-Peki, seni dinliyorum o zaman. Bugün benimle neler paylaşmak istersin?

-Sizi hatırlamış olmam sağlıklı bir şey değil, değil mi?

-Hayır, bunun sağlıklı olmadığını söyleyemeyiz. Bence bu sadece senin daha iyi bir hafızaya sahip olduğunu gösterir. Bu da birçok açıdan gayet olumlu bir özellik bence.

-Sanırım siz fazla iyimsersiniz hocam.

-Bilmem, sence öyle miyim?

-Evet, öylesiniz. Bakın isterseniz sizin olumlu dediğiniz şeylerin benim hayatımı nasıl mahvettiğini biraz anlatayım.

-Seni dinlemek için buradayım.

Bir mola istiyorum arkadaşlar çünkü Tuğra ile bu şekilde karşılaşmayı hiç beklemiyordum. Tuğra'nın verdiği bilgiler ile

onu hatırlayabilmek ve ona “Bende seni hatırlıyorum.” mesajını vermek için kendimi ne kadar zorlasam da olmuyordu. Bunu yaparken de dikkatimi kaybetmek ve bana belli ki yıpranmış ve destek için gelen Tuğra’ya gerekli özeni gösterememek gibi bir riskle karşı karşıyaydım. Hemen geriye dönük anılarımdan ve onları zorla hatırlayabilme çabamdan sıyrılıp tüm dikkatimi karşımda oturan bu hafızası kuvvetli çocuğa vermek için kendimi toparladım ve başladığı yeri kaçırmamak için tüm dikkatimi Tuğra’yı dinlemeye verdim.

Öncelikle şunu söylemek istiyorum hocam o gün bana isminizi söylemişsiniz ama soyadınızı bilmiyordum. Ailem de beni bir psikoloğa götürmek istediğini söylediğinde daha öncekilerden bir farkı olmayacağı için pek de karşı çıkmadım. Zaten kendimi bildim bileli hep başkaları mutlu olsun diye bir şeyler yapıyorum. İçeri girdiğim ana kadar da kim olduğunuzu bilmiyordum, sadece tahmin ediyordum. Ama yine de ailemden önce ben sizinle görüşmek istedim. İçeri girip sizi görünce de hemen hatırladım. Çünkü o testi yaptığımız gün bana gayet iyi davranmış ve gerçekten bana benim bilmediğim sorular sorup ilk kez okulda kendimi bilmediğim ve bilmekte zorlandığım şeyleri öğrenirken bulmamı sağlamıştınız. İlk kez o gün neden okulda olmam gerektiğiyle ilgili sorularım cevap bulmuş ve kendimi iyi hissetmiştim. Benim için sanki okul sadece sizinle geçirdiğim o iki saatten ibaretmiş gibi gelmişti. Öncesi ve sonrası ise sadece bildiğim o basit şeyleri o gün sanki bana tümünün geri zekâlı gibi geldiği sınıf arkadaşlarıma tahammül etmekle geçmişti ve öyle de geçecekti. Ondan sonraki günler de bundan farklı olmadı. O yüzden sizi hiç unutmadım ama bugün karşımda görmeyi de beklemiyordum. Belli ki üniversiteyi bitirmiş ve işinizin başına geçmişsiniz. Tebrik ederim!

Tuğra’nın bu şekilde bir giriş yapması bize eğitimimiz sırasında hep söylenen o “Bir çocuğun hayatına dokunabilmek başarıdır.” sözünü hatırlattı. Evet, bende belli ki en azından Tuğra’nın hayatına o gün için dokunabilmiş ve onu kısa bir süre de olsa iyi hissettirebilmiştim. Bu benim için mutluluk verici bir

bilgi olmuştu. Ama şu anda sanırım daha büyük sorunlarımız mevcuttu ve Tuğra'nın bu sorunlarla mücadele edebilmek için benim desteğime ihtiyacı vardı. Belki de ben böyle olduğunu hissetmiştim. Tuğra'ya teşekkür ettim ve devam etmesi için sözü yeniden ona bıraktım.

Ben bir robot değilim. Bunu anlamayan insanlar sürekli benden çeşitli matematik işlemleri ile onları şaşırtmamı ya da bir geri zekâlığının bile yapabildiği ama onların yapamadığı şeyleri yapmamı bekliyor ve istiyorlar.

Sanırım sizinle karşılaşmak benim için ilkinde olduğu gibi ikincisinden de mutlu anlara neden olacak. Bunu söylüyorum çünkü istatistik bilimine göre şu anda bu tezimin doğru çıkma oranı yüzde elli ki bu oran çok büyük bir orandır. Neyse ben niye buradayım size anlatmaya başlayayım; zira sanırım toplamda sizinle geçirmek üzere babamın size parasını ödediği seansın yaklaşık 460 saniyesini boşa tükettim bile. O yüzden kalan 2540 saniyeyi ilk karşılaşmamızda olduğu gibi iyi geçirmek istiyorum.

Belki siz beni hatırlamıyorsunuz ama ben o gün de bugünkü kadar zeki biriydim. Bunu ben söylemiyorum. Etrafımdaki herkes bunu söylüyor. Annem, babam, öğretmenim, arkadaşlarım hepsi ama hepsi benim zeki olduğumu ve benim kadar zeki olmak için her şeyi yapabileceklerini söylüyorlar. Hatta geçen gün camdan dışarı baktığımda bahçe duvarının üzerindeki kedi bile neredeyse bana zeki olduğumu söylemeye çalışır bir şekilde miyavlıyordu. Neredeyse beni arkadaşlarına gösterip bak benim evlerinin duvarında dolaştığım bu çocuk çok zeki deyip o bile bununla övünecekti. Etrafımdaki herkes ama herkes ya benden zeki olduğum için nefret ediyor ya da beni kendileri için bir övgü aracı olarak kullanıyorlardı ve kullanmaya da devam

ediyorlar. Bu duruma maruz kalmak o kadar can sıkıcı ve o kadar çekilmez ki bazen delirecek gibi oluyorum. Etrafımdaki herkes bana sadece onlardan daha iyi ve daha çok düşünebilen bir robot gibi davranıyor ama ben bir robot değilim. Bunu anlamayan insanlar sürekli benden çeşitli matematik işlemleri ile onları şaşırtmamı ya da bir geri zekâlının bile yapabildiği ama onların yapamadığı şeyleri yapmamı bekliyor ve istiyorlar. Ben bu insanlardan artık çok sıkıldım.

Yani mutluluk sanki zeki çocuklara yasaklanmış gibi. Çünkü biz dışarıdan çocuk bedenine sahip ama içeriden (zekâ) birçok yetiştikten daha karışık düşünebiliyoruz. Ama duygularımız, zekâmız oranında gelişmiyor.

Sizden önce de sanırım sizin o test sonrası verdiğiniz rapordan sonra, ailem okula gelip şu anda okulun rehber öğretmeni olduğunu hatırladığım o hocamla konuştular ve o günden bu yana ben sizin gibi birçok kişiyle konuştum. Bunların bazıları sizin gibi psikologlar, psikiyatristler, bazıları rehber öğretmenler bazıları ise branşlarını bilmediğim öğretmenlerdi. Sonuç olarak, her görüşme sonrası söyledikleri kelimeler ve verdikleri tavsiyeler aynıydı. “Çocuğunuz çok zeki”, “Çocuğunuz ile özel olarak çalışmak gerekli”, “Bu çocuğu ihmal etmeyin.”, “Özel eğitim desteği almanız gerekli”, “Zeki çocukların özellikleri şunlardır.” Her seferinde aynı cümlelerin öznesi olmak beni o kadar sıkıyordu ki bu duygularımı anlatabilecek kadar zeki olmayı istiyordum. Ama zekânın matematiksel ve muhakemesel gelişmişliği her zaman duygusal gelişmişliği beraberinde getir-miyordu.

Ailemle beraber geçirdiğimiz bu süre içinde sizinle şimdi ayrıntılarını paylaşmak istemediğim daha doğrusu aynı şeyleri sürekli tekrar etmek istemediğim birçok şey yaşandı. Ben bugün

sizi görüncce, o ilk karşılaşmamızdaki gibi mutlu oldum ve bu benim gibi zeki insanların (çocukların) pek nadir tatlıkları bir duygudur. Yani mutluluk sanki biz zeki çocuklara yasaklanmış gibi çünkü biz dışarıdan çocuk bedenine sahip ama içeriden (zekâ) birçok yetişkinden daha karışık düşünebiliyoruz. Duygularımız, zekâmız oranında gelişmiyor ve bu da bizi küçük bir kutuya sığmaya çalışan büyük bir balon gibi her saniye sıkıyor ve sonunda da bize zarar veriyor. Bir balon gibi söniüp gitmek istemiyorum. Ben mutlu bir çocuk olmak istiyorum ama bir çocuk olarak, oyun oynayıp güzel vakit geçirmek istediğim anların tamamında ya bulmaca çözüyor ya zekâ testine giriyor ya da özel derse gidiyordum. Evet, ailem bu konuda benim daha iyi olmamı istiyor ve tüm çabalarının bu yönde olduğunu da biliyorum ama bu yeterli bir gerekçe değil ki! Sonuçta, ben bir çocuğum ve ne kadar zeki olursam olayım benim de duygusal ve sosyal birçok ihtiyacım var. Ben bunları da gidermek ve sadece zeki bir çocuk olmaktan ibaret olmak istemiyorum.

Zekâm bedenime büyük gelirken duygularım ve fiziksel gelişimimde zekâma küçük geliyordu.

Zeki çocukların hayatlarındaki anlaşılmazlıklardan bir diğeri de nedir biliyor musunuz? Bedenlerine büyük gelmek? Arkadaşlarınızdan daha zeki olduğunuz zaman. Örneğin; ilkokul birinci sınıfı hatırlayalım. Ben zaten daha üç yaşında okumayı öğrenmiştim. Düşünsenize benim aynı sırada oturduğum o altı yaşındaki çocukların hiçbiri daha çizgi çizemezken ben onlardan üç yıl önce okumayı öğrendim. Böyle olunca da ilkokul başlayınca benim için hepsi birer geri zekâlı gibiydi. Bunu arkadaşlarıma hakaret etmek için söylemiyorum. Aslında ben onlara imreniyordum. Keşke bende onlar gibi onlarla beraber öğrenseydim okuma yazmayı ama elimde değil bir şeyleri öğrenememek gibi bir becerim yok benim. Durum böyle olunca da kendinden büyük kişilerle arkadaşlık kurmak istiyorsun. Örne-

ğın; ben birinci sınıftayken beşinci sınıf kitaplarından bir şeyler öğrenebiliyordum. Beşinci sınıfa giden ağabeyler ablalar bana daha normal geliyorlardı. Ama derslerde ne kadar normal gelse de ancak şu anda anlayabildiğim o duygusal ergenlik dönemi geçişleri ve karaktere özgü hâllerini bir türlü anlayamıyordum. Zekâm, bedenime büyük gelirken duygularım ve fiziksel gelişimimde zekâma küçük geliyordu. Sürekli mutsuz ve sürekli sıkılan bir çocuk hâline gelmiştim. Gerçi hâlâ öyleyim ama en azından şu anda sizinle iyi zaman geçirebiliyoruz.

Bu anlattıklarımı gerçekten sizlerle paylaşma sebebim, karşınıza bir aile gelirse onları uyarmanız ve en azından benim gibi bir mutsuz çocuğun daha olmasına engel olabilmemiz.

“Çocuklarınızı sadece zeki oldukları için değil çocuğunuz olduğu için sevin.” diyebilirsiniz. Ya da “Çocuklarınız zeki olabilir ama onlar hâlâ çocuk.” deyin.

-Bunu nasıl yapabilirim sence?

-Bence, size gelen aileler bizim çocuğumuz inşallah zeki olur dediğinde onlara zekânın tek başına mutluluk getirmediğini anlatabilirsiniz.

-Başka önerilerin var mı?

-Var. Mesela “Çocuklarınızı sadece zeki oldukları için değil çocuğunuz olduğu için sevin.” diyebilirsiniz. Ya da “Çocuklarınız zeki olabilir ama onlar hâlâ çocuk.” diyebilirsiniz.

-Bunlar senin için önemli cümleler sanırım.

-Evet, hem de çok önemli ama esas benim için önemli olan benden küçük olan ve benim yaşadıklarımı yaşamasını istemediğim çocukların olması ve onları korumak istemem. Ben küçükken ailem bu şekilde uyarılarla bana gerçekten bir çocuk gibi davransaydı belki de ben şu anda bu kadar mutsuz biri

olmazdım. Ben istiyorum ki benden küçük ama zeki olan çocuklar da en azından benim gibi mutsuz olmasınlar. Gerçi benim esas istediğim şey kimsenin çocuğunun benim gibi zeki olmaması! Ama buna engel olabilecek bir bilime henüz sahip değilim. Ama ileride bunu engelleyecek bir şeyler yapabilirim diye düşünmüyor değilim.

Tuğra'nın cümlelerinin ne kadar acı verici olduğunu o anda anlıyor ama ciddiyetini içime sindiremiyordum. Bu çocuk resmen zekâsından utanıyor ve bunu bir lanet olarak görüyordu. Tuğra için zeki olmak bir ödül değil ceza olmuş ve Tuğra bitmeyen bir cezadan kurtulmaya çalışıyordu ancak bu doğru değildi? Ne zeki olmak bir cezaydı ne de Tuğra zekâsı sebebiyle mutsuz olmak zorundaydı. Bu durumu engellemeli ve Tuğra'yı doğru duygu ile tanıştıtararak onu en değerli varlığı olan zekâsı ile barıştırmalıydım.

Tuğra ile olan görüşmelerimiz şu an hâlen devam etse de onu duygusal olarak ayağa kaldırmak o kadar da kolay olmadı. Çünkü burada psikolojik olarak Tuğra'yı her seferinde yıkan unsur ailesinin ve sosyal çevresinin genel tutumuydu. Bunun için Tuğra'yı seanslar için getiren ailesini her seferinde artan dakikalar ile görüşmelere dâhil etmek ve aslında psikolojik olarak destek almaları gereken kişilerin temelde onlar olduğunu onlara kabul ettirmek gerekiyordu ve ben de bunu yapmaya çalışıyordum. Bu süreç uzunca bir dönem devam etti ve Tuğra ile yol almaya başladığımı görmek, onun yüzünde bu ilerlemenin sembolü olan duygusal tepkileri gözlemleyebilmek ise beni hiç olmadığım kadar çok mutlu ediyordu. Evet, Tuğra bir danışanımdı ama ondan önce geçmişten gelen bir misafirdi. Biz misafirimizi iyi ağırlayan ve onu mutlu uğurlayan bir neslin içinde yetişmiş psikologlardık ve bende bunu kanıksamıştım. O yüzden Tuğra'yı bundan önce sahip olduğu mutsuzluğun içine tekrar tek başına bırakmak en son yapacağım şeydi. Buna izin vermem mümkün değildi.

Tuğra ile yaklaşık bir yıldır belirli aralıklarla görüşmeye devam ediyorduk. Beraber geçirdiğimiz bu bir yılın sonunda

ise Tuğra'daki duygusal ve sosyal değişim gözle görülür bir hâl almış ve en önemlisi de ailesi artık ona karşı tutumunu iyice olumlu bir noktaya taşımışlardı. Bu olumlu gelişmelerde artık Tuğra'nın benim desteğime ihtiyaç duymadığını düşünmeme neden oluyordu. Benim kişisel geçmişimden izler taşıyan bu zeki ama duygusal olarak geride kalmış danışanım artık kendi başının çaresine bakabiliyor ve ailesiyle her konuda konuşabiliyordu. Artık istemediği kursa gitmek istemediğini söyleyebiliyor ve duygusal olarak içini ailesine açabiliyordu. Tuğra, artık çocuk olabilmeyi başarmıştı ama geleceği hâlen risk altında olabilirdi. Güle güle üniversite arkadaşım Tuğra, kendine iyi bak...

Anne-Babalar İçin Notum Var

Anne baba olmanın büyük bir sorumluluk olduğunu bildiğinizi umarak yazacağım bu notlarımda, sizlere Tuğra'nın hayatı ve anne-babasının tutumları üzerinden birkaç küçük tavsiye de bulunmak istiyorum. Değerli anne babalar; öncelikle üstün yetenekli bir çocuğunuz varsa onu tanımlarken önce "üstün zekâ" sıfatını değil, "çocuğum" ismini kullanın. Çocuğunuzu üstün zekâlı olduğu için değil, sizin çocuğunuz olduğu için sevin, sevdiğinizi hissettirin. O arkadaşlarından daha zeki diye onunla gurur duymayın. Onunla elinden gelenin en iyisini yapmak için çaba gösterdiği için gurur duyun. Çocuğunuzu kendinizin başarılı bir ürünü olarak görmeyin. Sevgi içinde yetiştirdiğiniz bir aile bireyi olarak görün. Çocuğunuzun ne kadar zeki olursa olsun hâlen bir çocuk olduğunu unutmayın. Onunla oyun oynamayı, beraber zaman geçirmeyi, onun duygularını anlamayı, küçük bir çocuk olarak hayata adapte olabilmesini öğrenmesini ihmal etmeyin. Küçük bedenin içine fazla gelen zihninin onda yarattığı duygusal karmaşaları görmezden gelmeyin. Onu sevin, onu takdir edin ama onu bir robot gibi oradan oraya

sürüklemeyin. En önemlisi ondan sevginizi ve ilginizi esirgemeyin. Unutmayın, çocuğunuzu sizin için önemli ve kıymetli yapan sadece sahip olduğu zekâsı değildir. Öyle olsaydı gelişimi geriden gelen o kadar özel ve sevilen çocuk nasıl var olabilirdi? Bu yüzden çocuklarınızı sadece çocuk oldukları sevin ve onlara sağlıklı birer rehber olun. Çocukları sadece çocuk oldukları için koşulsuz sevebilmeniz dileğiyle...

Ben Masum Bir Çocuk Değil Miyim?

Çocuklar, anne ve babalarının kötü örnekleriyle bozulmaya devam ettikçe yeni bir dünya kurulamaz.

Alexis Carrel

Bu başlığı okudunuz anda aklınızdan ve kalbinizden neler geçtiyse, yüreğinize nasıl bir acı ve şüphe saplandıysa, inanın ben de aynı duygu ve düşüncelerle yazıyorum bu satırları. İnsan hayatı zordur. Bunu siz de ben de çok iyi biliyoruz. Hepimiz birçok zorluk yaşıyoruz ve yaşamaya da devam edeceğiz. Aksini düşünen varsa, elinde bu kitap ile kendisine en yakın hastane-nin acil servisine giderse ne demek istediğimi daha iyi anlayacaktır. Zengin ya da fakir, güçlü ya da güçsüz, sağlıklı ya da hasta, küçük ya da büyük herkesin hayatı kendi dinamikleri içinde zordur. Bu yüzden siz de dâhil olmak üzere bu satırları okuyan herkes, kendisini bu hayatın içinde zaman zaman kapana kısılmış ve bezmiş hissetmiştir. Gerçi biz insanlar, psikolojik olarak hiçbir zaman başkasının kötü ya da olumsuz yaşantılarını görmek ya da duymak istemezken tam tersi aynı kişilerin mutlu, huzurlu ve keyifli yaşantılarına özenmeyi ve bu yaşantıların neden kendi yaşamının içinde yer almadığını sorgulamayı seçeriz. Bugün bu sorguları, elde edemediklerimize karşı hissettiğimiz üzüntüyü ve imrendiğiniz o yaşantıları bir kenara bırakmanızı ve bu danışanım olan çocuğun anlattıklarına kulak vermenizi rica ediyorum.

*Zaten insan, öz babasının bu kadar kötü olduğu
bir dünyada başkalarının iyi olmasını nasıl
bekleyebilir.*

Karşıma gelen bu küçük kızın adı Dila'ydı. Dila; kabarık kumral saçları olan, öncesinde tanıştığım annesine hiç benzemeyen, bir altmış beş boyunda, arkadaşlarına göre biraz daha kilolu ve sade bir gülümsemesi olan küçük bir kızdı. Üzerindeki bol pantolonu ve uzun tişörtü ile içeri girdiğinde ise bir kızdan çok bir erkeğe benziyordu. Dila, henüz on üç yaşında şu anda boşanmış olan bir ailenin ilk çocuğuydu. Kendisinden küçük bir kardeşi ve annesi ile ağabey dediği üvey babası birlikte yaşıyordu. Öz babasıyla görüşmeyi hiç istemiyordu.

Dila, bana geldiği zaman yerinde duramayan ve kaynayan bir volkandan farksızdı. Öyle bir ruh hâli vardı ki etrafına saçtığı o ateş ve kül bulutunu daha odaya girdiği anda bile hissedebiliyordunuz. Çok öfkeli, çok kızgın ve bunların yanında çok kırılmış bir çocuktü. O sabah odama girişı ringe çıkmaya hazırlanan bir boksörden farksızdı. Sanki bir an önce rakibinin gelmesini bekliyor ve onu yumruklarıyla yere sermenin planlarını yapıyordu. O yüzden ona asla rakip olmamalıydım. Tam tersine köşesine gittiğinde güvenle sırtını yaslayabileceği bir antrenör gibi davranmalı ve onun benim yanımda kendini güvende hissetmesini sağlamalıydım.

Dila gelip tam karşıma oturduğu sırada, genellikle o kırıl-ganlıkta bir çocuğun oturmadan önce benden izin istemesi veya oturabileceği yeri benim göstermemi beklemesi gerektiğini düşündüm ama o benden izin veya onay beklemeden gelip tam karşıma oturdu. Belli ki bana meydan okumayı seçmişti. Ben de oturmasına sessiz kalarak izin verdim ve o konuşana kadar hiç müdahale etmedim. Sadece konuşmaya çok hazır olduğu belli olduğu için elimle küçük bir işaret yaptım ve not defterimi açarken kalemimi bir savunma silahı gibi kuşandım. Ben artık hazırdım.

-Ben sizin yanınıza gelmek istemedim ama dışarıdaki insanlar o kadar kötü ve o kadar sinir bozucu kişiler ki onların hiçbirisiyle konuşmak ya da onların hiçbirini görmek dahi istemiyorum. "Zaten insan, öz babasının bu kadar kötü olduğu bir dünyada başkalarının iyi olmasını nasıl bekleyebilir." En azından ben beklemiyorum.

-Belli ki bana anlatmak istediklerin var. O yüzden ne anlatmak istiyorsan hepsini dinlemek için buradayım.

Dikkatle Dila'ya bakmaya ve onu gözlemlemeye başladım. Söylediklerini zihninde döndürüp bana cevap vermeye hazırlanırken o kadar sabırsız ve sinirliydi ki o anı hiç unutamıyorum.

"Ben bir çocuk değil miyim?"

-Tamam anlatacağım. Zaten size de anlatmazsam kime anlatabilirim hiç bilmiyorum. Şimdi benim babam olacak o insan var ya, hani o baba demenin babalara hakaret sayılacağı kişi. O bana o kadar büyük kötülükler yaptı ki. Dünyada ondan daha kötü bir baba yoktur.

Annem ve babam bir süre önce ayrıldılar. Gerçi bunlar yaşadığında ayrı değillerdi ama benim için babam hiçbir zaman zaten yoktu. Benim babam olacak insan hiçbir zaman bize babalık yapmıyordu. Yapamazdı da çünkü o kişiden bir baba olamazdı. Bu yüzden ben ve küçük kardeşim sürekli olarak annemin gözetiminde yaşıyorduk. Babam ise eve sadece ya para almak ya da bizde azıcık da olsa kalan kendisine karşı hissettiğimiz sevgimizi tüketmek için geliyordu. Öyle ki yıl boyunca çalışmayan, sürekli olarak evde huzursuzluk çıkartan tek derdi ve gayesi kumar oynamak olan bir adamdan bahsediyoruz. Gerçi babam bu kadar kötüyken sanki onun dışındakiler iyi insanlar mıydı? Hayır, bence iyi insan diye bir şey de yok. Çünkü ben bile artık iyi bir insan değilim. Ben de artık kötüyüm. Kötü bir

insanım. Çünkü birine zarar vermek istiyorum. Bana bunu yapan o kişiye zarar vermek istiyorum. Çünkü bence ne babam ve dayım ne de o kişi yaşamayı hak etmiyorlar. Şimdi aklınızdan bu çocuk nasıl ve ne diye böyle konuşuyor diye geçiriyorsunuzdur. Ama öncelikle şunu bilmelisiniz ki ben bir çocuk değilim. “Çocuk olsaydım, beni istismar etmezlerdi değil mi?” O yüzden artık karşınızda bir çocuk yok. Lütfen, bana çocukmuşum gibi davranmayın.

Bir psikoloğalpsikolojik danışmana veya psikiyatriste, kime giderseniz gidin, her zaman biz bu mesleklere mensup kişiler olarak danışanlarımızın/hastalarımızın bizlerle paylaştıkları olaylar veya durumlar karşısında sakinliğimizi korumayı ve ne olursa olsun, danışanlarımıza karşı abartılı tepkiler vermemeyi bir alışkanlık edinir ve mesleğimiz boyunca da bu ilkeye sadık kalırız. Ancak Dila'nın son cümlesinden sonra hızla ayağa kalkıp kendimi pencereden aşağıya sarkıtarak tüm gücümle bağırarak ve bu iğrenç dünyaya lanet okumak istiyordum. Pencereden bu iğrenç dünyanın kötülüklerini bağıra çağıra haykırmak ve Dila'nın sesi olmak istiyordum ama olmadı. Dila'nın söylediği o cümleyi not etmeye ve bu cümlenin beni bir enkaza çevirmemesine odaklanmaya çalıştım ve tekrar kulağımı Dila'ya verdim. Artık daha dikkatli not almalıydım ve daha motive bir şekilde dinlemeliydim.

-Karşınızda bir çocuk olmadığı için de beni herkes gibi sizde kandırmaya çalışmayın. Ben başıma gelenin ne kadar kötü bir şey olduğunu biliyorum. Bazıları gibi bunun önemsiz ya da normal bir şey olduğuna beni inandırmaya çalışmayın. Ben artık kirli ve kötü bir insan olduğumu biliyorum. Ama aklıma takılan bazı sorular var. Bu soruları da kimseye sormıyorum o yüzden size sormaya geldim. Siz konuşulanları kimseye anlatmazmışsınız.

-Evet, konuştuklarımız aramızda kalacaktır çünkü bu mesleğimizin ilk kuralıdır.

-Güzel o zaman anlatacağım. Öncelikle, ben bu kötü nok-

taya nasıl geldim son kez onu anlatmak istiyorum. Anlatmak istiyorum çünkü bu günleri bir daha ne yaşamak ne de yeniden hatırlamak istemiyorum. Bundan sonra gerekecekse de anlatıklarımı not edin ve siz benim yerime anlatın. Çünkü artık ben her seferinde bunları yeniden yaşamak istemiyorum.

Ben, kardeşim, annem ve babam yine şu anda yaşamakta olduğumuz mahallede ama başka bir evde yaşıyorduk. Annemin akrabaları ve babamın akrabaları da yine benzer bir şekilde bu mahallede de yaşıyor ve onlarla ara ara da görüşüyorduk. Bu kötü olayın başıma geldiği gün ise annem her zaman ki gibi çalışıyordu, babam evde uyuyordu, kardeşim ise okuldaydı. Babam beni okula göndermediği için ben de evdeydim. Benim aile içindeki temel vazifem ise annem çalışırken babamı öğlene doğru uyandırmak, evde bir şeyler varsa ona kahvaltı hazırlamak ve öncesinde de kardeşimi hazırlayıp okula göndermekti. Ben de her sabah yaptığım gibi kardeşimi hazırlayıp okula gönderdim ve ondan sonra televizyon izlemeye başladım. Ardından kısa bir süre sonra televizyon başında uyumuşum. Kalktığımda ise saat on bire geliyordu. Çay koyup babamı uyandırmaya gittiğimde babamın hâlâ uyuduğunu gördüm ve tam ona seslenecekken kapının çalındığını duydum. Babamı uyandırmakla kapı arasında kalmışken kapıyı açmaya doğru yöneldim. Kapıyı açmadan önce o televizyonda izlediğim komik beyaz saçlı amcanın dediği gibi yaptım ve önce kapıdakinin kim olduğunu sordum. Dayım gelmişti. İstemedenden de olsa kapıyı açtım ve dayım yüzündeki o her zamanki kötü bakışları ile kendisini içeriye doğru attı. Dayım, annemin deyimiyle tam bir serseriydi. O yüzden de annem, dayımı pek sevmezdi. Tabii ben de!

Dayım, annemin kardeşiydi belki ama babamla daha iyi anlaşılırlardı. Sürekli beraber dışarıya çıkarlardı. Dayım ve babam aynı kahveye gider, aynı yerde kumar oynar ve aynı adamlara borçlanırlardı. İkisinin de kokusu birbirine benzer ve ikisi de insanları kendilerinden uzaklaştıran bir çirkinlikteydiler.

Dayım içeri girer girmez aç olduğunu ve kahvaltı hazırlamamı emrettikten sonra geçip televizyonun başına oturduğunda

televizyonun karşısındaki eski kanepemizden çıkan gıcırtıları giderek artıyordu. Annemin zar zor ikinci elden aldığı o kanepenin belki de dayımın altında olduğu yere çökecekti. Dayım da insanı huzursuz eden bir şeyler vardı. O yüzden onunla yalnız kalmak istemiyordum. Hiç hoşuma gitmese de babama seslenip mutfığa geçtim. Evde kahvaltı hazırlamak benim görevim olduğu için artık her şeyi ezbere yapıyordum. Çayı koymak neredeyse farkında olmadan yaptığım en kolay şeydi. Sonra sırasıyla eskimiş dolabın en altındaki raftan zeytinleri alıp, üst raftaki peynirler ile birlikte parlak tepsimize dizmek, dünden kalan ekmeği doğrayıp plastik poşette, elindeki sofraya bezini serdikten sonra üzerine parlayan tepsiyi koymak ve plastik poşetteki ekmeği sofranın her bir köşesine dağıtmak benim günlük rutinim olmuştu.

Babam da uyanmış ve abuk subuk şekillere soktuğu yüzünü yıkamadan dayımın yanına gelmiş ve o iğrenç şakalaşmalarını yapmaya başlamışlardı. Dayım; zayıf, esmer, kirli sakallı, her zaman ağzı içki kokan ve elindeki tespihi ile kambur kambur yürüyen bir adamdı. Babam ise ona nazaran daha iri ama o da kirli sakallı, esmer ve elinde tespihi ve boynunda iğrenç kolyesi ile ortalıklarda gezinen kötü suratlı bir adamdı. Bu yüzden kendimi bildim bileli babamdan hep korkmuştum ve hâlen de korkuyorum. Çünkü babam bana her zaman ondan korkmam için bakardı. Ben de babamın bakışlarında bana karşı olan tek bir hissi yani o korku hissini her zaman hisseder ve onun bakışlarından daima kaçardım. Babam bana bir gün bile sevgiyle, şefkatle veya neşeyle bakmadı. Sadece beni korkuya sevk eden o çirkin bakışları ile baktı.

Babam ve dayım onlar için hazırladığım kahvaltı ile karınlarını doyururken, ben de onlar bir an önce evden çıksın diye mutfakta oturmuş boş boş tavanı seyrediyordum. Çünkü babam ve dayımla aynı odada olmak istemiyordum. Ama tabii ki bu her zaman mümkün olmuyordu. Ben mutfığımızın yer yer kararmış tavanına boş boş bakıp bunları düşünürken birden babam iğrenç bir şekilde bağırarak, beni yanına çağırdığında

bir anda olduğum yerde sıçradım. Oturduğum o soğuk zemin-
den yana dűşmemek için büyük bir gayretle bir yerlere tutun-
maya çalıştım. Babam ve dayım kahvaltı olarak hazırladığım o
düzenli sofrayı tepişen köpek yavruları gibi darmadağın etmiş
ve bitirdikleri kahvaltı sonrası için çay istiyorlardı. İçerisi yine
her zaman ki gibi sigara dumanı dolmuş ve televizyonda yarı
çıplak kadınlar garip garip elbise ya da ona benzer bir şeyler
ile bir sahne üzerinde bir ileri bir geri yürüyorlardı. Dayım ve
babam ise çok sinirli bir şekilde konuşuyor ve sürekli birileri-
ne küfrediyorlardı. Ben ne olduğunu anlamak ya da duymak
istemiyordum. O yüzden sofradakileri mutfaktan aldığım tep-
sinin üzerine gelişı güzel koydum ve tepsiyi yerden almak için
eğildiğim sırada dayımın oturduğu o kanepeden bana doğru
bakuğını hissettim ve ürkek bir şekilde ben de ona baktım. Da-
yım hissettiğim gibi bana dikkatli bir şekilde bakıyordu. O an
aklından neler geçtiğini bilmiyorum ama gözlerindeki o iğrenç
bakışları o günden bu yana her gözümü kapattığımda yeniden
görüyorum. O iğrenç bakışlar her seferinde yeniden bana ba-
kıyor ve beni süzüyor. O iğrenç bakışların etkisinden kurtulup
tam tepsiyi yerden kaldıracakken üzerimdeki gömleğimin üst
düğmesinin açık kalmış olduğunu ve eğildiğim sırada vücudu-
mun kısmen göründüğünü fark ettim. Hemen utanarak elimle
bir yandan gömleğimi kapatıp bir yandan da telaşla tepsiyi kal-
dırdım ve hemen mutfağa geçtim.

Kendimi ağlamamak için zor tutuyordum. Nasıl olur da
dayım bana bu şekilde bakabilirdi? Nasıl olur da beni bu şe-
kilde görebilir ve o iğrenç bakışlarını bana yöneltebilirdi. Ben
mutfakta ağlamamak için kendimi zor tutarken içerideki sesler
ve küfürleşmeler de bitmişti. Dayım ve babam artık sessiz bir
şekilde konuşmaya başlamışlardı. Onları içeriden duyamıyor-
dum. Zaten duymak da istemiyordum ama yine de şaşırmıştım.
İçimden bir an önce evden çıkmaları için dua ediyor ve ağla-
mamak için kendimi zor tutuyordum. Bu şekilde mutfak tez-
gâhına yaslanmış hâlde kalakalmıştım. Çok zaman geçmeden
babam içeriden seslendi ve beni odaya çağırdı. Odaya girdiğim

anda elim hâlâ gömleğimin yakasını tutuyordu. O kadar çok utanmış ve o kadar çok korkmuştum ki gözlerimi yerden dahi kaldıramıyordum ama bana baktıklarını ve beni süzdüklerini içimdeki ürpertiden anlayabiliyordum. Ben ayakta o şekilde dikilmiş beklerken birden dayımın ayağa kalktığını ve bana doğru yürüdüğünü gördüm ve istemeden de olsa bir adım geriye attım. Dayım bana yaklaştığı anda ise hemen odadan çıkarak mutfığa gittim ve kapıyı kapattım. Arkamdan seslenen babamı duymuyor ve bana söylediklerini umursamıyordum. Sadece mutfığa gittim ve kapıyı kapatıp arkasına yaslandım. Tek yaptığım ise ağlamaktı. Yorulana kadar, gücüm kalmayana kadar ağladım, ağladım ve ağladım.

Ne kadar zaman geçti hatırlamıyorum. Tek hatırladığım uyandığım anda hâlâ mutfak kapısına yaslanmış oturmakta olduğumdu. Bir elim göğsümde bir elim ise kapıda uyuyakalmıştım. Yavaş yavaş ayağa kalktım ve neler olduğunu hatırlamaya çalıştım. Çok geçmeden içime ok gibi saplanan o iğrenç bakışları hatırladım ve yeniden içimden yükselen ağlama hissine kendimi kaptırmamak için kendimi zor tuttum. Saate baktığımda ise kardeşimin okuldan gelmesine çok zaman kalmadığını gördüm ve bu biraz olsun beni rahatlattı. Mutfaktan çıkmaya korkuyordum. O yüzden önce içeriye dinledim. Babam ve dayımın içeride olup olmadığını duymaya çalıştım. İçeride ses yoktu. Gitmişlerdi sanırım. Yavaş ve ürkek adımlarla yavaşça kafamı içeriye uzattım ve evin boş olduğunu gördüm.

Belki ben yanıliyordum. Belki de ben yanlış anlamıştım. Ya da onlardan korktuğum için ne olduğunu anlamamıştım. Tüm bu düşünceler kafamda uçuşurken sanki zihnim bana ait değilmiş gibi geliyordu. Çok geçmeden kardeşim içeriye girdi. Her zaman ki gibi serseri bir mayın edasında üzerindeki ve elindeki evin her bir tarafına döke saça ilerledi. Kardeşimin okuldan gelmesinden hemen önce hazırladığım bir iki küçük şeyi yer sofrasına serdim ve hemen onunla beraber sofraya oturduk. Şimdi daha iyiydim. En azından artık kardeşim yanımdaydı. Bana o varken hiçbir şey yapamazlardı. Evet, daha sekiz

yaşındaydı ama olsun en azından yalnız değildim. Kardeşimle yağına ekmeğimizi bandığımız o biber salçasının kokusu ise hâlâ burnumdadır.

Saat ikiye geliyordu. Kardeşimle bir şeyler yedikten sonra kendimi daha iyi hissediyordum. En azından artık elim göğsümde değildi. Biraz rahatlamıştım. Kardeşim dışarıya arkadaşlarıyla oynamaya çıkmıştı. Bende her günkü rutinime dönüp kafamdaki o düşüncelerden kurtulmak istiyordum. Her zaman ki gibi evi süpürmeye ve toplamaya başladım. Bu şekilde zihnimi bu sabahki o iğrenç bakışlardan arındırmaya çalışıyordum. Kafamda ise sürekli benim yanlış anlamış olabileceğime ilişkin düşünceler uçuşuyordu. Olamazdı, insanın dayısı ona bu şekilde bakamazdı. Ama her seferinde aklıma şu cümle geliyordu. “Çocukluk; âdet oluncaya, kadına benzeyinceye kadar çocukluktur.” Bu cümle annemin nadir de olsa evde kaldığı ve komşuların evimize gelip kocalarından bahsettikleri, onun bunun dedikodusunu yaptıkları ve birilerini birilerine yakıştırdıkları zamanlardan kalma bir cümleydi. Bu cümleyi ilk başta anlamasam da konuşmanın ilerleyen aşamalarında verilen ve utançtan kıpkırmızı olduğum örnekler anlamamı sağlamış ve o günden bu yana ilk kez zihnimde dolaşmaya başlamıştı.

Evet, bence ben hâlâ bir çocuğum. Zaten çocuk olmasaydım kendimi kayıt ettirmek için gittiğim okula şimdi devam ediyor olurum. Annem ve babam beni okula göndermediğinde gittiğim okulun müdürü ne demişti bana; “Kızım sen daha reşit değilsin. Okula kayıt için annen veya baban gerekli, onlarla birlikte gelersen okula kaydını yaparım.” dememiş miydi? Demişti! O zaman ben hâlâ bir çocuktum. Ama âdet olalı birkaç sene olmuştu. Ayrıca artık anneme ve annem gibi kadınlara benziyordum. Onlar gibi giyinmeye ve onların kullandıkları iç çamaşırlarını kullanmaya başlamıştım. Artık erkeklerle oyun oynamak bir yana onlarla yan yana gelmem bile yasaktı. Aynaya baktığımda ruhum bir çocuğun ruhu ama bedenim bir kadının bedenine benzemeye başlamıştı. Bundan nefret ediyordum. Ben çocuk olmak istiyordum. Kadın olmak ya da

kadınlara benzemek istemiyordum. Ben yine sokakta oyun oynamak, okula gitmek, saçımı toplayıp derste parmak kaldırmak istiyordum. Ama bunları çoktan kaybetmiştim ve tekrar elde edebilme ümidim de kalmamıştı.

Zihnim bu karmaşa ile uğraşırken artık otomatikleşmiş bedenim evin temizlik ve toparlanma işlerini tamamlamıştı. Yorulmuştum. Artık anneler gelmeden akşam için bir şeyler hazırlamam gerekiyordu. Televizyondaysa o çok sevdiğim program başlamıştı. Biraz izleyip ondan sonra kalkmak istedim yerimden. Bu benim rutinim olmuştu artık. Aslında benim istediğim rutin okula gitmek, okuldan gelmek ve ders çalışmaktı ama hayatın bana verdiği rutin şimdilik buydu. Ben de üzerime düşeni yapıyor ve bu rutine uyum sağlıyordum. Sabah yaşadıklarımın etkisi hâlâ üzerimdeydi. Öyle ki televizyonun başından sıçrayarak uyandım. Biraz içim geçmiş ve olduğum yerde uyu-yakalmıştım. Dayımın o iğrenç bakışları uykumda bile peşimi bırakmamıştı.

Dayım o günden sonra sanırım üç ya da dört gün bize gelmemişti. Ben de mümkün olduğu kadar babamla göz teması kurmuyor ve ondan sürekli kaçıyordum. O da zaten ya eve gelmiyor ya da geldiğinde uyuyordu. Sabahları ise o kalkmadan kahvaltıyı hazırlayıp o gidene kadar mutfakta kalmayı daha doğrusu saklanmayı tercih ediyordum. Bu şekilde günleri tüketmek ve o iğrenç bakışları unutmak istiyordum. Bu olaydan sonra sanırım beşinci gündü. Kapı kırılacak gibi sarsılıyor ve biri tarafından tekmeleniyordu. Ben yerimden korku ile sıçrarken babamın küfürler savurarak kapıyı açmaya gittiğini gördüm ve mutfakta saklanmaya devam ettim. Çok korkmuştum. Babam kapıyı açar açmaz ise içeriye biri düştü. Kim olduğunu anlamadım ama babamın dayıma ismiyle seslenmesi içeri düşen kişinin dayımın olduğunu anlamam için çaba sarf etmeme gerek bırakmadı. Biri dayımı çok fena dövmüştü. Öyle ki bana o iğrenç bakışları atan gözleri şişlikten neredeyse görünmüyordu. Saçları dağılmış, kafasından boynuna doğru akan kanın izleri açık seçik belli oluyordu. Yüzünü normal de görsem tanıyama-

yacağımı bir hâldeydi. O anda içimde birdenbire bir rahatlama ve sevinç hissettim. Aslında karşımda tam bir felaket vardı ama nedense ben rahatlamış ve mutlu olmuştum. Babam yine küfürler ediyor ve dayımı kendine getirmeye çalışıyordu. Bu arada beni de bağıra çağıra yanına çağırdıktan sonra dayımı içeriye taşıdık ve babam onun yüzünü temizleyemeye başladı. Ben de elimde bir kâse su, bir bez ve bir iki yara bandı ile onun yanında bir hemşire edasıyla dikilmiş ona yardım etmeye çalışıyordum. Neyse ki fakir olmanın en güzel yanı, böyle bir durumda hastaneye gitme seçeneğinin aklımızın ucuna bile gelmemesiydi. Zaten bu bakım dayım için çok bile sayılırdı.

Kardeşim okuldan gelmiş ve dayımı o şekilde yatarken gördükten sonra korkarak yanıma gelerek bana sokulmuş ve öylece kalmıştı. Öyle korkmuştu ki onu sakinleştirip bir şeyler yedirdikten sonra bile dışarı çıkmayı istememişti. O arada dayım kendine gelmiş ve içeride televizyonun karşısında babamla birlikte sigara içip televizyondaki anlamsız bir şeylere sinirlenip bir yandan da bir şey konuşuyorlardı. Dayım; “Mecburuz, mecburuz, mecburuz!” deyip duruyordu. Babam ise tek kelime etmeden susuyordu. Bense kardeşimin bana verdiği güvenle ona sarılmış onun daha fazla korkmaması için bugün okulda olanları bana anlatmasını istiyordum. Kardeşim, belli belirsiz bir şeyler anlatırken ben aslında babamları duymaya çalışıyordum. Dayımın neden bu hâle geldiğini merak ediyordum. Evet, onu o hâlde görmek belki bana iyi gelmişti ama bir yandan da korkuyordum. Ya ona bunu yapan kişiler bize de zarar verirlerse. Ya anneme ve kardeşime zarar verirlerse, ben o zaman onları nasıl koruyacaktım. O sırada kendimi hiç düşünmüyorum ve başıma bir şey geleceğine ihtimal dahi vermiyordum. Ama yanıldığımı öğrenmem çok zamanımı almadı ve aslında en acı şeyler benim başıma geldi.

Yeşil çimenlerin bir halı gibi her yeri kapladığı o boş arazide, küçük bodur dikenlerin arasından geçerek, ezilmiş ve yerlerini artık bölüm bölüm kahverengi toprağa bırakmış bir patikada, ayağımda geçen gün mağazada gördüğüm beyaz ayakkabım ve

beyaz orabımla yürüyordum. Zaten bu ayakkabıyı gördüğüm anda okula giderken bana çok yakışacağını hemen anlamıştım. Sırtımda o ilkokula giden çocukların değil, liseye giden genç kızların taktığı çantalardan vardı. Belli ki bugün dersimiz çoktu ve antam doluydu. Şöyle doluydu ki neredeyse çantamı taşıyamıyordum. Çok mutluydum. Artık okula gidiyordum. Okula doğru devam eden bu patikanın sonunun okula vardığını nereden bildiğimi bilmiyordum ama biliyordum. Ben okula gidiyordum hatta okulumu görmeye bile başlamıştım. Ben yürümeye devam ederken başlayan o sert rüzgâr hayallerimdeki gibi topladığım saçlarımı dağıtamıyor ve beni okula gitmekten alıkoyamıyordu. Yavaş yavaş ilerliyordum. Ama sanki hava kararıyor ve bulutlar üzerime doğru toplanıyordu. Bir karanlık bir aydınlık oluyordu. Patika bitmiyor ve okula yaklaşıyamıyordum. Sadece karanlık ve aydınlık kesitler arasında hızla ilerliyordum. Birden sesler duymaya başladım. Okuldaki arkadaşlarımla ve ğretmenlerimin sesleri miydi? Tam anlayamıyordum ama uzaktan birinin bana seslendiğini hâlâ hatırlıyorum. Biri “Dila, Dila, Dila iyi misin?” diyordu. Onu görmüyordum ama duyu-yordum. Yavaş yavaş yürüdüğüm patika kaybolurken ben de artık okulumu göremiyordum. Sanki o ana kadar kapalı olan gözlerimi açmaya çalışıyordum ama nasıl olur ben okula gidi-yordum.

Kendime geldiğimde bir hastanedeydim. Başucumda annem ve kardeşim vardı. Annem ağlıyor ve ona bir şeyler anlatan o beyaz önlüklü genç doktoru dinliyordu. Bu sahne gözümde bir canlanıp bir kayboluyordu. Ben yüzme bilmiyorum ama o sırada sanki bir okyanusun dibine çekilen bir yüzücü gibi hissediyordum. Sürekli sular beni aşağıya çekiyor ve ben de her seferinde yüzeye çıkmaya çalışıyordum. Yüzeye çıktığım o anda, tam anneme seslenecekken yeniden sular beni içine çekiyor ve konuşmama müsaade etmiyorlardı. Yüzme bilmeden okyanus suları ile mücadele etmek ne kadar zordu anlatamam. Ama benim burada ne işim vardı? Ben daha biraz önce okula gidi-yordum. Neden şimdi buradaydım? Neden annem ağlıyordu?

Neden her yerde koşup zıplayan kardeşim o demir sandalyenin üzerinde sessiz ve korkmuş bir şekilde sadece oturuyordu? Neden kimse beni duymuyor ve bu yatak beni içine içine çekiyordu? Neden annem ağlıyor ve ayakta zor duruyordu? Ben ne zaman bu sorularımın cevaplarını alabilecektim? Bu sorular içinde bir ara kendimi yine o okyanus sularının içine dibe doğru batarken gördüm ve bir daha yukarı çıkamadım. Benim için her yer karardı. O karanlık sular sanki ciğerimi doldurdu ve beni bir karanlığa hapsetti.

Gözümü alan ışık, beni yavaş yavaş uyandırırken başımda dikilmiş biri elinde parlak, gözlerimi alan o kılıçla bana baktı ve kılıcını bir anda karnıma sapladı. Çığlık atarak uyandım. Karnım daha önce hiç bu kadar ağrıamamıştı. Bu kez gerçekten uyanmıştım. Bir anda annem başıma koştu, kardeşim ağlamaya başladı. Beyaz, yeşil, mavi önlüklü kim varsa bir anda tepemde toplanılar. Doktor olduğunu sonradan anladığım kim varsa hemen üzerimdekileri çıkarıp ellerindeki soğuk demir aletlerle vücuduma dokunmaya başladılar. Sanki o anda sıcak bir şeyler akıp gidiyordu. Ama kim neden bana bir kılıçla saldırır ki? Bu nasıl saçma bir şeydi. O kişi neredeydi? Neden kimse onun bana zarar vermesine engel olmamıştı?

Kendime geldiğimde artık odadaki tek ışık tepemdeki floresan lambaydı. Akşam olmuştu... Sağımdaki pencereden sadece karanlık ve o karanlığın içindeki ne olduğunu bilmediğim ışık süzmeleri görülüyordu. O anda pencereden yansıyan görüntümü fark ettim. Burası bir hastaneydi ve hasta olan bendim. Demek ki o adam bana saldırınca beni hastaneye getirmişlerdi. Karnımdaki ağrı da ondandı. O yüzden bütün her yanımda kan içinde kalmıştı. Temizlemişlerdi ama burnumda hâlâ akan kanın kokusu vardı. Karnıma dokunmak istedim ama kolumdaki serum buna izin vermiyordu. Yüzüme ne olmuştu? Neden başımda sargı vardı? Yoksa o adam başıma da mı vurmuştu? Neden hiçbir şey hatırlayamıyordum?

Koridordan gelen seslerle uyandığım sırada birileri kapılara vuruyor ve anlamsız bir şeyler söylüyorlardı ama uyanmıştım

artık. Ne parlak kılıçlı adam vardı ne de beni içine çeken o derin mavi okyanus kalmıştı. Başım o kadar çok ağrıyordu ki neredeyse ağlayacaktım. Bu sırada kafamı kaldırdığımda ise annemin yanı başımda sandalye de oturmuş bana baktığını fark ettim. Uyandığımı gördüğü anda ise hemen yerinden kalktı ve bana doğru gelerek o şefkatli elleri ile başıma dokundu ve ağrım olup olmadığını sordu. Sadece zorda olsa “İyiym!” diyebilirdim ama bu cevap annemin gözlerinden dökülen yaşlara engel olamadı. Annem bir yandan şefkatli ellerini başımda gezdirirken bir yandan ağlıyor ve beni öpüyordu. Belli ki annem çok korkmuş ve çok üzülmüştü. Ama artık ağlamasına gerek yoktu. Hastanedeydim ve iyiydim çok şükür.

Önünde tepsiler taşıyan küçük bir el arabası ile bir adam içeri girdiği ve odadaki her yatağa bir yemek bıraktı sırada annem hâlâ ağlıyor ama bir yandan da gelen yemeği benim için o nasıl ayarlandığını bilmediğim yatağımın üzerine kadar gelebilen masaya koyarak bana yedirmek üzere hazırlamaya çalışıyordu. Hiç hastane yemeği yememiştım ama pek bir güzel görünüyordu. Beyaz bir çorba, yanında tavuk ve patates ile bir yoğurt ve elmadan oluşan bu yemek benim belki de şimdiye kadar yiyeceğim en lüks yemek olacaktı. Başım o kadar çok ağrıyordu ki bu yemek benim için ne kadar lezzetli gözükse de ağrım iştahımı silip atıyordu. Annem benim için dışarıdaki hemşireden ağrı kesici isterken, beni zor da olsa yatakta biraz kaldırmaya çalıştığı sırada hemşirenin içeri girdiğini gördüm ve elinde tuttuğu minik kâsenin içindeki mavi ilacı bana uzattığını fark ettim. İlaça uzanamıyordum. Annem benim yerime hemen ilacı alıp yatağımın kenarındaki şişenin ağzını açarak bana birkaç damla su ile ilacı içirdikten sonra yine arkama yaslandım ve gözlerimi kapattım. Sanırım, ilaç iyi gelecekti ve öyle de oldu. Biraz uyumuştum. Uyandığımda ise başım daha iyi durumdaydı. Yavaşça yatakta doğrulmak için anneme elimi uzattığım sırada annem çoktan beni doğrultmak için hamle yapmıştı bile.

Yatakta doğrulup ilk kez çevreme bakmaya başladığımda ancak o zaman anlayabilmişim bu oda da dört kişi olduğumuzu.

Ne kadar süredir burada olduğumu bilmiyorum ama hep yalnız olduğumu sanıyordum. Oysaki benden başka üç kişi daha vardı odada. Şaşırmıştım. Bir yandan da yavaşça gözlerimle odayı incelemeye başladım. Odanın sağ tarafında, pencerenin yanında ben yatıyordum. Yanımda benim gibi bir kız, karşımda ise benden büyük hatta belki de annemden bile büyük bir kadın ve onun yanında da orta yaşlı bir kadın vardı. Karşımdaki kadının yanındaki abla da çok güzeldi. Ben gözlerimle odada kimler olduğunu anlamaya çalışırken o da bana baktı ve birden ağlamaklı bir şekilde benden yüzünü çevirdi. Belli ki benim için çok üzülmüştü. Ayağa kalktığımda ilk ona teşekkür edip sarılmak geçti içimden çünkü iyi insanlar çok azdı bu dünyada.

Bir önceki yemeği yiyememiştim ama sanırım şimdi yiyebilirdim. Bu yüzden koridordan yine bazı sesler yükselmeye başladığında yemek saati olduğunu anlamam uzun sürmedi. Belki acıktığım için burnum beynime çok daha fazla bilgi sağlıyordu, kim bilir? Daha önce gördüğüm o adam yine içeri girdi ve diğer hastaların yemeklerini verdikten sonra en son bizim içinde bir yemek bırakıp hızlıca odayı terk etti. Sanırım birine ya da bir şeye yetişmek zorundaydı. Bu yüzden ona teşekkür edecek kadar bile zamanım olmadı. Aslında ona teşekkür etmek istedim ama hâlâ konuşmakta zorlanıyordum. Ben kendimi toparlayana kadarsa yemek dağıtan o aceleci ağabey çoktan diğer odalara geçmişti bile.

Boğazım çok acıyordu ve yutkunmak da dahi zorlanıyordum. Sanırım boğazıma da bir şey olmuştu. Annem sanki acıktığımı anlamış gibi hızlıca yemeği aldı ve yatağımızın yanında bulunan portatif masaya bıraktığı yemeği yemem için beni yavaşça olduğum yerde düzeltmeye çalıştı. Ama o anda karnıma saplanan ağrı ile birden irkildim ve annem ister istemez korkarak geri çekildi. Karşımdaki hastanın refakatçisi olan kızıl uzun saçları ve beyaz teni ile belki de oradaki herkesten daha güzel olan abla, hemen annemin yanına gelerek yatağın kenarındaki düğmelerin ne işe yaradıklarını tarif etmeye başladı. O tarife göre annem yatağımın kenarındaki düğmeler ile beni yavaşça

yatağımıla beraber yükseltmeye ve yemek yemek için en uygun pozisyona getirmeye çalışırken o güzel abla da bana sıcak bir gülümse ile baktı ve yine hastasının yanına doğru yönelerek ona yemek yedirmeye başladı. Bense artık etrafı daha iyi görebiliyordum. Oda da bulunan herkes yanındaki kişilerin yardımıyla yemek yemeğe başlamıştı. Bizde annemin tepsiyi önüme getirmesiyle beraber yemeğe başlayacaktık ama ben hâlâ şaşkındım. Neden buradaydık? O adam kimdi? Benden ne istiyordu? Neden bana bunu yapmıştı?

Annem elindeki plastik kaşıkla bana yedirmeye çalıştığı çorbayı dökmemeye çalışırken bir yandan da ağlamamak için kendisini zor tutuyordu. “Anne, ağlama ben iyiyim.” dedim ama annem belli ki kendisini tutamıyordu. Benim de yemek yiyecek hâlim yoktu. Annem bana çorbayı içirdikten sonra “Yeter!” dedim. Israr etse de yemek benim için sadece bir eziyetti. Benim için bu kadar lüks bir yemek bu ağrılarla sadece bir eziyet oluyordu. Ayrıca benim için yemekten önce aklıma takılan soruların cevap bulması gerekiyordu.

Boğazım acıyor ve çok zor konuşuyordum ama yine de anneme sürekli soru sormaya çalıştım. Ancak annem bana cevap vermiyordu. Her ağzımı açtığımda uyumamı ve daha sonra konuşmamız gerektiğini söylüyordu. Sürekli; “Artık iyisin kızım, geçti, sana kimse zarar veremeyecek.” deyip duruyordu. Zor bir geceydi. Gece sürekli ağrılarım oldu. Ara ara gelen ve kolumdan tepemdeki seruma bir şeyler katan hemşireleri sabah olunca hayal meyal hatırlıyordum. Daha gün ışımadan yine o sesler ve elinde bir tepsi ile içeri giren adam elindeki tepsiyi anneme uzattığında ben de uyanmaya çalışıyordum. Annem yine dünkü gibi yatağımı ayarladı ve bana bir şeyler yedirmeye koyuldu. Annem çok yorgundu. Belli ki gece boyunca o demir sandalyenin üzerinde kımıldamadan oturmuştu. Gözlerinin beyazı ağlamaktan mı yoksa uykusuzluktan mı bilmiyorum ama kıpkırmızı olmuştu. Yanıma yatmasını istedim ama önce kahvaltımı bitirmem gerektiğini söyledi. Ben de zor da olsa bir parça ekmek ile bir parça peyniri boğazımdan geçirebilmeyi ba-

şarmıştım. Başka bir şey istemiyordum. Annem tepsiyi kenara koyduktan sonra yatağımı düzeltti ve yatağımın kenarına oturup saçlarımı okşamaya başladı.

“Bana ne oldu anne?” diye sordum. Annem yine gözlerinden vatağıma süzölmek üzere olan gözyaşlarını elleri ile sildi ve “Boşver kızım, bunları sonra konuşuruz. Sen şimdi iyileşmeye çalış.” diyerek geçiştirdi. Biri bana ne olduğunu ne zaman anlatacaktı. Ben, neler olduğunu ne zaman hatırlayacaktım. O sırada içeriye birkaç hemşire geldi ve odadaki herkesi annem dâhil dışarıya çıkardılar. Herkes gittikten sonra ise doktorlar odaya geldiler. En önde yakışıklı ve uzun boylu bir adam vardı ama yaşlıydı. Arkasında ise sırayla onu takip eden biri zayıf, biri ise normal iki genç ağabey ve kısa boylu güzel bir abla vardı. Belli ki hepsi doktordu ama sadece en arkadaki ablanın elinde not alacak bir şey vardı. En öndeki doktor bir şeyler söylüyor, arkasındakilerde o ne derse hemen onun dediğini yapıyor ya da o kısa boylu doktor abla söylenenleri not ediyordu. Önce karşımdaki yatağın başına geçtiler ve yatağın ayakucunda bulunan bir dosyayı alıp konuşmaya başladılar. Ne dediklerini hiç anlamıyordum. Tek anladığım şey, karşımdaki ablanın durumu iyiymiş. Onu da en öndeki doktorun; “İyisin, iyisin!” demesinden anlayabilmişim.

Sıra bana geldiğinde ise genç doktor abla hemen en öndeki doktora bir şeyler anlatmaya başladı. O sıra doktor ayakucumdaki dosyayı aldı ve incelemeye koyuldu. Dosyayı inceleyen doktorun gözleri sanki süpermenin gözleri gibi hızlıca dosyayı tarıyordu. Dosyayı taramaya devam eden doktorun birden içeri girdiğindeki neşesinin kaybolduğunu hissettim. Bana baktı ve tekrar gözlerini dosyaya çevirdi. Dosyayı okuduktan sonra, üzerimdeki çarşafı biraz sıyrıp karnımı muayene etmeye başladılar. O sırada doktorun elleri karnımın biraz aşağısına doğru gelince utandım ve hemen kendimi geri çekmeye çalıştım. Sanırım doktora ayıp etmişim ama çok utanmıştım. Doktor da ellerini çekti ve çarşafı üzerime doğru örterken bana kendimi nasıl hissettiğimi sordu. İyi olduğumu ancak hâlen karnımın

ağrıldığını söyledim. Tamam deyip bana gülümseyen doktorlar, kendi aralarında yine anlamadığım şeyler konuştuktan sonra dosyaya bir şeyler yazıp gittiler.

O gün bu şekilde bir rutinle geçti. Ara ara gelip giden hemşireler, annem, diğer hastaların sesleri ve onların yakınlarının ara ara içtikleri çay ve kahvelerin kokusu ile gün başladığı gibi bitmişti. Sonraki günlerde bundan farksız değildi. Aynı rutin sanırım beş ya da altı gün daha devam etti. Artık kafamdaki sargı çıkmıştı. Annem saçlarımı taramış ve buraya geldiğim günden bu yana ilk kez bir ayna da kendimi görebilmiştim. Yüzüm solgun ve cansızdı. Gözaltılarım morarmıştı. Başımdaki ağrının sebebi olan yerde hâlen kesilmiş saçımın altındaki deri gözüktüyordu. Başıma atılmış dikişler ise hâlen duruyordu ama karnımdaki ağrılar bir türlü geçmiyordu. Sargılarımı da çıkarmamışlardı. Tuvalete gidemiyordum. Bir kez gitmek istediğim de ise izin vermediler. Sanırım sargılarım yüzündendi. O yüzden istemesem de mecburen annem yardım ediyordu. Benim için utanılacak bir durumdu ama hastanede olduğumuz için sanırım artık buna da alışmıştım.

Bu şekilde devam eden hastane günlerinin sonuna doğru gelirken başucumdan bir an bile ayrılmayan annem perişan görünüyordu. O çok seviyordum ama bu şekilde onu çok yoruyordum. Bir an önce iyileşmeliydim. Bu arada kardeşimi de çok özlemiştim. Hastane ortamına dayanamaz diye daha ilk günün akşamında annem onu teyzeme bırakmıştı. Çok da iyi yapmıştı. O minik bedeni ile burada heba olurdu. Kardeşimi görmeyeli o kadar çok olmuştu ki neredeyse yıllardır ondan ayrı kalmışım gibi hissediyordum çünkü son birkaç iki yıldır annem sürekli çalıştığı için kardeşime ben annelik yapıyor gibiydim. Sabah uyanmasından kahvaltısına, kıyafetlerinden ödevlerine kadar her şeyi ile ben ilgileniyordum. O benim miniğim ben de onun o Türk filmindeki gibi “Küçük Anne”si olmuştum. Eminim kardeşim de beni çok özlemiş ve merak etmişti. Ama çok şükür ki kardeşim evde babam ve dayımla tek başına kalmıyordu.

Benim babam neden baba gibi bir baba değildi?

Bu sabah daha önce görmediğim yaşlı bir doktor o kalın gözlükleri ile yatağım başucundaki dosyayı incelerken etrafında orta yaşlı ve genç belki de on kişi vardı. Hepsi tüm dikkatlerini bu yaşlı doktora vermiş onun ağzından çıkacak bir cümleyi bir an önce kapmak ister gibi birbirleriyle yarışıyor gibiydiler. Yaşlı doktor yavaşça dosyayı elinden bırakmak üzereyken bana baktı ve nasıl olduğumu sorduğunda, artık eve gitmek istediğimi söyledim ve bana tatlı bir gülüşle tebessüm ederek yanındaki doktor kalabalığının en önünde duran kişiye bir şey söyleyip karşımdaki yatağa yöneldi. Aynı ritüel odadaki diğer hastalar içinde aynı şekilde devam etti ve aynı şekilde sonlandı. Hastanenin bu kuralını anlamamıştım ama doktorlar geleceği zaman biz hastalar dışındaki herkes dışarıya çıkartılıyor ve tek başımıza kalıyorduk. Doktorlar varken hiçbir hasta yakınına içeriye sokmuyorlardı. Bence annemi dışarı çıkarmalarına hiç gerek yoktu ama kural böyleydi.

Doktorların sesleri artık koridorda duyulmaz hâle geldikten sonra annem ve diğer refakatçiler birer ikişer içeriye girmeye başlamışlardı. Annem içeri girer girmez artık çıkıyoruz, eve gidebiliriz dediğinde çok mutlu olmuştum. Ama o eve dayım ve babamın yanına gitmek istemiyordum. Sanırım asılan yüzümden de bunu istemediğimi anlamış olmalı ki annem hemen söze girdi ve teyzemlere kardeşimin yanına gittiğimizi söyledi. Şimdi, gerçekten hastaneden çıktığımıza memnun olmuştum.

O sabah eniştemi gördüğümde bizi almaya geleceğini bilmediğim için çok şaşırmıştım. Çünkü babamı, hastaneye yattığımdan beri görmediğim için umudum olmasa da belki bizi almaya gelir diye düşünmüştüm. Evet, babamdan korkuyordum ama sonuçta o benim babamdı ve benim bu hâlde olmama üzülmüştür diye düşünüyordum ya da böyle olmasını umut ediyordum.

Babamın gelmediğini görünce “Beni hiç mi merak etmemişti?” diye düşünmeden edemedim. Bu kadar süredir hastanedeydim ve babam bir kez bile beni ziyarete gelmemişti. Neredeydi acaba? Yine evde uyuyor mu? Yoksa bir yerlerde kumar oynayıp geleceğimizin son kalan kırıntılarını da yok etmenin hesaplarını mı yapıyordu? Benim babam neden baba gibi bir baba değildi? Çünkü biliyorum tüm babalar böyle kişiler değildi. Örneğin bizi almaya gelen eniştem de bir babaydı ama bir kez olsun teyzeme kötü davrandığını görmemiş ve duymamıştık. O sırada ne zaman ve nasıl girdiğimi bilmediğim hastanenin kapılarını ilk kez görüyordum. Boydan boya camlarla kaplı ve altında kendi kendine açılıp kapanan kapıları ile sürekli birilerinin geçmesine izin veren bu devasa kapılar sanki içerideki tüm acılar rahatça görülebilsin diye bu kadar büyük ve camdan yapılmıştı.

Kapıya doğru yaklaştığımız sırada kolumdaki annemin eliyle birine seslendiğini duyup döndüğümde boş bir tekerlekli sandalye ile bize doğru gelen eniştemin o gülen yüzünü görmek bir anda içimi ısıttı. Belli ki sürekli dışarıda kullanılmaktan kenarları paslanmış ve oturduğum kısmı çökmüş olan bu sandalye benim içindi. Eniştem bize yaklaştığı sırada elindeki eskimiş ve taşıdığı hastaların üzüntüleri ile yorulmuş tekerlekli sandalyeye daha rahat oturabilmem için onu sabit tutmaya çalışıyordu. Annem de kolumdan tutmuş beni yavaşça tekerlekli sandalyeye bıraktığında artık eve gitme zamanı gelmişti.

Eniştem, bu yorgun savaşçıya sanki son görev olarak beni taşımasını ve arabasına kadar sağ salım götürme görevi vermişti. Çünkü tekerlekli sandalyeden çıkan bu gıcırtiların başka bir açıklaması olamazdı. Eniştem tekerlekli sandalyeyi ittirirken annem de hemen sağımda bir eli omzumda bizimle beraber yürüyordu. Arkamızda bıraktığımız hastane günlerini özler miyim bilmiyorum ama yine de o koca camlı kapıdan çıkarken içimi nedenini bilmediğim bir üzüntü kaplamıştı. Camlı kapıdan çıkıp otoparka doğru gittikçe arkamızda kalan hastanenin ne kadar aydınlık bir yer olduğunu daha iyi anlıyordum. Çünkü güneşten uzaklaşan dünya misali hastaneden uzaklaştıkça ka-

ranlık artıyor ve tam olarak nereye gittiğimizi göremiyordum. Allah'tan eniştem arabasını çok uzağa koymamıştı. Sabah olmasına rağmen bu kadar karanlık olması normal miydi? Bilmiyordum ve ilgilenmiyordum.

Eniştem, teyzemle evlendiği zaman daha ilk kavgalarına sebep olan düğün takılarını satıp almıştı bu arabayı. Biliyorum çünkü teyzem sürekli bu konuda eniştemle kavga ediyor ve her seferinde de pişman olup "Arabamız olmasa ne yapardık?" diye eniştemin gönlümü almanın bir yolu arıyordu. Bu arabayı nerede görsem tanıyordum ya da en azından bordo renkli gördüğüm tüm arabaları eniştemin arabası zannediyordum.

Eniştem beni arabanın arka koltuğuna oturtmak için arabanın arka kapısına doğru yaklaştığında, kendi başıma ayağa kalkmak için küçük bir hamle yaptım sırada hissettiğim acı hâlen her şeyin eski hâline dönmemiş olduğunu bana tekrar hatırlattı. Annemin desteğiyle yavaşça ayağa kalkarken eniştem de bu yorgun savaşçıyı kenara alarak arabanın diğer kapısından girip beni oturtmak için ileriye doğru uzandı. Bir yanında annem, bir yanımda eniştem vardı ama babam neden yoktu?

Hastane ile teyzemlerin evi arasındaki mesafeyi tahmin edemiyordum. Daha önce hiç evden bu kadar uzun süre ayrı kalmamış ve bir başka yerde uyuyup uyanmamıştım. Bu bir hastane bile olsa. O yüzden sadece yanıma oturan annemin kokusunu içime çekerek kolunun altına girip gözlerimi kapatmayı tercih ettim. Kapalı göz kapaklarımdan içeriye süzülen ışıklar ise daha bir süre devam etti. Ta ki ben annemin uyuşmuş kolundan yavaşça kalkana kadar. Sanırım gelmiştik çünkü artık evlerin hepsi tek katlı ve sürekli tepelerinden dumanlar çıkıyordu. Yavaşça doğrulmaya çalıştığım arka koltuktan karşıya bakınca ise terk gördüğüm karanlık ve dar bir sokaktı. Eniştem bozuk yolun beni daha az sarması için tüm yol boyunca olduğu gibi bu dar sokakta da yavaş yavaş ilerliyordu. Sokağın sonuna geldiğimizde ise arabanın farlarının aydınlattığı mavi duvarlı evin kapısında bizi bekleyen teyzemi ve kardeşimi gördüğümde içimdeki tüm hüznün ve bedenimde ki tüm acı bir anda kaybolmuştu.

Çok yorulmuştum. Eniştem ve annem, beni arabadan indirmeye çalıştıklarında kucağıma doğru koşan kardeşime sarılacak gücü bile kollarımda bulamıyordum. Onu çok özlemiştim. Belli ki o da beni özlemişti. Öyle ki annem beni yavaşça içeriye doğru götürmeye çalışırken kardeşimde diğer kolumun altına girmiş bana destek olmaya çalışıyordu. İyi ki bir ailem vardı. Onlar olmasa ne yapardım düşünmek bile istemiyordum.

Teyzem ve eniştem evlendikleri günden bu yana bu evde yaşıyorlardı. Kuzenim de burada doğmuş ve onun doğduğu hafta annemle onu görmeye geldiğinizde bu evi ilk kez görmüştüm. Bu ev etrafındaki diğer tüm evler gibi çabucak yapıлып bir an önce bitsin diye üzeri düzensiz kiremitlerle kaplanmış gibi bir yanı yüksek bir yanı alçak yaşlı ve yorgun bir adamın kamburu- nu andırıyordu. Bir gecekondu mahallesinin boğazı görmeyen ana gördüğü iddia edilen o tapusuz ama içinde yaşayanların kendilerinin kabul ettikleri iki oda ve bir salondan oluşan küçük ve sıcak bir evdi. Hastaneden sonra bu eve gelmek bana iyi gelmişti. Evet, belki burada iyi anılarım yoktu ya da benim kendi evim değildi ama kendi evim gibi kötü anıları da hatırlatmıyordu.

Beni özlediği her hâlimden belli olan kardeşim ve teyzemin ağlamaklı gülümsemeleri ve annemin canım acımasın diye gösterdiği üstün gayretler eşliğinde benim için belli ki önceden hazırlanmış olan yatağa yattığımda bedenimdeki tüm gücün birkaç adımda akıp gittiğini hissediyordum. Bu kısa yolculuk bile beni çok yormuş ve ağrılarımı artırmıştı. Neyse ki bana hastanede çok iyi bakan o tatlı doktor abiler evde de ağrım olursa diye anneme bir ağrı kesici vermiş ve bunu nasıl kullanacağım konusunda onu yeterince bilgilendirmişlerdi. Teyzemin benim için hazırladığı yatak hastane yatağından çok farklıydı. Evin iki odasından küçük olan da bulunan çekyat benim için açılmış ve üzerine okulda sosyal bilgiler dersinde gördüğü Trakya'nın o sapsarı ayçiçeği tarlalarını andıran bir çarşaf ve yorgan serilmişti. Bu mis kokulu yatağa dikkatlice uzandığımda, artan ağrılarımı dindirmek için ise annemin getirdiği ağrı kesiciyi içmiş

ve ağrı kesicinin acı tadı hâlen ağızımdayken yavaş yavaş uykuya dalmıştım. Aklımdan ise, umarım kendimi bu nevre sim gibi o eşsiz güzellikteki Trakya'nın ayçiçeği kokan parlak güneşi altında bulurum diye geçiriyordum. Belki bir gün gidebilirdim.

Çabuk yorulduğum için çabuk uyuyor ve çabuk uyanıyordum. Uyuyalı ne kadar zaman olduğunu ise anlayamıyordum. Hastanede geçen son bir hafta boyunca sürekli uyuyup uyanmak benim gün algıyı değiştirmiş ve zaman kavramını uygun bir yere oturtmamı zorlaştırmıştı. Ama odamın karşısındaki pencereden içeriye doğru akan o puslu ışıklar sabaha yaklaştığımızı ya da sabah olduğunu düşünmemeye neden oluyordu. Uyanmıştım. Sanırım tuvalet ihtiyacım daha fazla uyumama izin vermemişti. Yavaşça olduğum yerde doğrulmaya ve tuvalete gitmek için yerimden zor da olsa kalkmaya çalıştım. Hâlen ağrım olsa da doktorların verdiği ağrı kesiciler işe yaramış ve artık kalkarken dün akşam olduğu gibi karnıma bıçaklar saplanmıyordu. Teyzemlerin banyo ve tuvaleti bir yerdeydi. Gerçi banyo tuvalet demek ne kadar doğru bilmiyorum ama küçük bir alanda bir köşede hastanedeki gibi olmayan bir tuvalet taşı ve bir kenarda da yukarıda asılmış beyaz bir kutudan çıkan bir duş başlığı vardı. Sanırım, biri banyo yaparken kimse tuvaleti kullanamıyordu. Hastanedeki tuvaleti kullanmak ise daha kolaydı çünkü o tuvalet evimizdekine benzemiyordu. Karnımdaki ağrı ve bandaj yüzünden yeterince eğilemiyordum ve bu yüzden bu oturarak kullanılan klozet, benim utanmadan kendi işimi kendi kendime yapmama müsaade ediyordu. Sanırım, burada da kendi işimi kendim görebilirdim.

Tuvalete girmek üzere yatağımdan kalkıp odanın kapısını açtıgımdaysa annem ve teyzemin odada oturmuş kendi aralarında alçak bir sesle konuştuklarını gördüm. Onlara seslenmedim. Kendim tuvalete gidebilirim diye düşündüm. Yavaşça banyonun kapısını açtım ve içeri girdim. Üzerimde hâlen hastanedeyken olan pijamalarım vardı. Yavaşça pijamamı sıyırdığım sırada karnımda büyük bir kesik görmeyi beklerken hiçbir şey olmadığını gördüm. Çok şaşırmıştım. Nasıl hemen iyileş-

miştim? Bu nasıl mümkün olabilirdi? Yavaşça pijamamı aşağıya doğru indirdikten sonra elimi iç çamaşırına attım. Tam o sırada çamaşırımın altındaki şişkinlik dikkatimi çekti. Yatarken fark etmediğim bir şekilde bandajın karnımdan daha aşağıya alındığını ancak görebilmiştim. Tuvaletimi zorda olsa yaptım ve tuvaletten kalktığım sırada bir anda annemin seslenmeleri ile irkildim. Annem belli ki telaşlanmıştı. Hemen içeri girdi. Ardında çabucak pijamamı toplamama yardım etti ve bir anda tekrar kendimi yatağımda uzanırken buldum. Canım annem, benim için çok telaşlanmıştı.

Hastanede kaldığım süre boyunca sürekli doktorların, hemşirelerin, hastan bakıcıların, odamızda beraber kaldığımız hasta yakınlarının hepsinin bana sürekli olarak acıyarak ve üzülerek baktıklarını hissediyordum. En azından bana öyle geliyordu. Gerçi uyumak ile uyanıklık arasında gidip gelirken hani dışarıda insanlar konuşur ve siz de konuşulanları duymanıza rağmen, tam olarak ne konuşulduğunu anlayamazsınız ya işte ben de tam olarak sürekli o şekilde konuşulanları duyuyor ama anlayamıyordum. Zira sürekli, “Yazık!”, “Aaa çok yazık!”, “Daha çocuk bu!”, “Kim yapmış, babası mı?”, “Dayısı mı yapmış?”, “Ne olmuş?”, “Allah belalarını versin!” “Bu çocuk daha!” gibi kelimeleri duyuyor ama bunlardan zihnimde tam bir cümle oluşturamıyordum.

Allah buna nasıl izin vermişti? Ben bir çocuk değil miydim? Allah böyle bir şeyin çocukların başına gelmesine nasıl izin verebilirdi? Yoksa ben çok büyük bir hata mı yapmıştım? Benim suçum neydi sizce?

Şimdi, teyzemde uzandığım çekyatta yine aynı şeyler olmaya başlamıştı. Sanki içeriden o anda kimin söylediğini bilemediğim bazı kelimeler son sürat zihnime girmeye çalışıyorlardı. O

kelimeler kulaklarımı tırmalıyor ve zihnimde kendilerine yer açmaya çalışıyorlardı. Uyanmak zorundaydım çünkü zihnimde girmeye çalışan kelimeler o kadar artmıştı ki artık acı duyuyor ve bu acıyla baş edemez bir duruma gelmiştim. Bir ara yavaş yavaş gözlerimi açabildim neler olduğunu anlamak için başımı yastıktan kaldırdıktan sonra annemin ve teyzemin mutfakta konuştuklarını gördüm. Sanırım, kelimelerin ısrarı işe yaramış ve beni uyandırmayı başarmışlardı.

Annem ve teyzem birbirlerine çok benzeyen ve bir birlerini çok seven iki kardeşti. Teyzem evliliği süresince her zaman bizimle iletişimde olmuş, annemin tüm zor günlerinde ona destek olarak iyi bir kardeş ve iyi bir teyze olduğunu her seferinde ispat etmişti. Dayımın da annemin kardeşi olduğunu düşündüğümüzde, aradaki farkın ne kadar büyük olduğuna insan şaşırmadan edemiyordu.

Annem ve teyzem arasındaki o fısıltıya benzer konuşmaların içindeki bazı kelimeler bana kadar gelmeye başlamıştı. Bu kelimelerin hangi anlamı işaret ettiğini anlamakta zorlansam da zihnim üzerine düşeni yapmış ve tanımadığım birinin başına çok kötü bir şey gelmiş olduğunu anlamama yardımcı olmuştu. “Allahım ne korkunç, ne çirkin bir hayat bu!” diye düşünmeden edemiyordum. Annem ve teyzem içlerine çektikleri sigaranın dumanını sanki ağızlarından çıkan o kelimelere birer kamufaj olsun diye üfleyerek fısıltı ile konuşmaya devam ediyorlardı. Sanırım, tüm dikkatimi annem ve teyzeme verdiğim için artık onları daha rahat duyabiliyordum.

Annem ve teyzem birbirine eğilerek konuştukça benim de merakım artıyordu. Sessizce yerimden kalktım ve onların uyanışını fark etmemeleri için yavaşça kapının eşiğine ilerledim ve onları dinlemeye devam ettim. Annem; “Ben şimdi kızıma ne diyeceğim? Ona, bunu nasıl açıklayacağım. Ona nasıl baban ve dayın seni birine sattı ve iğrenç herif de seni istismar etmeye kalktı.” diyeceğim. Ben na... kızıma “Sen bir çocuksun ve bunların hiçbirini hak etmediğin hâlde bunlar senin başına geldi.” diye onu teselli edeceğim. Kızım büyüdüğü zaman ona, “Nasıl,

belki de hiç evlenemeyeceksin ve en kötüsü bir daha asla anne olamayacaksın.” diyeceğim.

Annem ağzından çıkan bu cümleleri unutmak istercesine içine çektiği sigarasının dumanını ağlayarak dışarıya verirken ben de olduğum yerde donup kalmıştım. Bu kelimeler belki de annemin ağzından o sigara dumanları ile birlikte çıkarken ne anlam ifade ettiklerinin farkında değillerdi ama bana ulaştıkları anda beni donup kaldığım o kapı eşinden soğuk beton zemine sermeye yetmişti.

Uyandığımda annem ve teyzem başımda bekliyorlardı. Her ikisi de ağlamaklıydı. Bense zaten ağlayarak uyanmıştım. Anneme neler olduğunu anlatması için bağırdığımı hatırlıyorum. Annem sürekli beni teselli etmeye çalışsa da benim tek istediğim olan biteni öğrenmekti. Bana ne olmuştu. Bir cümle önce Allah’a dua edip başına gelenler için üzüldüğüm o kız hâline nasıl gelmişim. Tüm bunları bilmek istiyordum. Annem ve teyzem ağlayarak konuşmaya başladılar. Belli ki annem çok üzgündü ve kelimeler boğazına düğümleniyordu ama ben her şeyi bilmek istiyordum. Sonunda annem kendisini toparladı ve anlatmaya başladı. Ağlamadığı anlardan ağzından dökülen kelimeleri birleştirdiğimde ise anlamam gereken şeyleri artık anlamıştım.

Babam ve dayım sıklıkla kumar oynayan ve bu sebeple birçok kez evimizde huzursuzlukların çıkmasına neden olan kişilerdi. Hatta babam annemin elindeki alyansından, bizlerin doğumlarında takılan altınlara kadar evimizdeki değerli her şeyi satan ve bununla da yetinmeyen evimizdeki buzdolabından televizyona kadar her şeyimizi para için alıp götüren biriydi. Sürekli kumar oynadığı için ve borçları olduğu içinde evimize birileri gelir ve her seferinde babam ya saklanır ya da gizlice o küçük mutfak camından kaçardı. Bazen de yüzü gözü şiş bir şekilde eve gelir ve yediği dayanın acısını bizden çıkarırdı. Dayım da ondan farksız değildi. Öyle ki dedem ve anneannemin oturdukları evi bile onlara zorla sattırıp dedem ve anneannemi sokağa atmış biriydi. Zavallı anneannemin, dayımın yaptıklarına dayanamayıp öldüğünü tahmin etmek zor değildi. İşte bu bitmeyen kötülük-

lerin iki temsilcisinden biri benim öz babam iken bir diğeri de özbeöz dayımdı. Kötülük onların sahip olduğu birer sıfat değil onları tanımlayan birer isim gibiydi.

Sırf babam ve dayım rahat bir şekilde kumar oynayabilsinler diye ben istismara uğramıştım. Daha aynada kendime çıplak bakmaktan bile utanan ben, vahşi bir adamın çirkin şehvetine kurban edilmiştim.

Başıma gelenleri anlamlandırırken anladığım bir diğer şey babam ve dayımın ebedi alışkanlıklarından vazgeçmemiş ve yine kumar oynayıp tehlikeli birilerine borçlanmış olduklarıydı. Ama bu defa ne dayım ne de babam dayak yiyerek veya evden gizlice kaçarak bu işten sıyrılmayı tercih etmemişlerdi. Bu defa çok daha iğrenç bir plan yapmışlardı. Merkezinde benim masum bedenimin olduğu bir plandı bu iğrenç kurtulma planı. Borçlarını ödemek ve daha fazla kumar oynayabilmek için bu defa koz olarak beni masaya sürmüşlerdi. O kudurmuş köpeklerin önüne parçalamaları için benim masum bedenimi hiç tereddüt etmeden sunmuşlardı. Babam ve dayım kendi zevkleri uğruna oynadıkları kumarın borcunu ödemek için beni o kendilerinden bile iğrenç adamlara vermişlerdi. Öz kızlarını, öz yeğenlerini borçlarına karşılık satmışlardı. Düşünebiliyor musunuz? Bir baba ve bir dayı kendi kızını/yeğenini para karşılığı birilerine satıyor ve bundan en ufak bir pişmanlık duymuyorlar. İşte tüm olan biten bu kadar iğrençti ve kötüydü. Yani ben, ömrümün en kötü saatlerini ve günlerini babam ve dayım sırf bir zarı kötü atmışlar, bir diğerini ise yeniden atabilsinler diye yaşamıştım. Sırf babam ve dayım rahat bir şekilde kumar oynayabilsinler diye ben istismara uğramıştım. Daha ayna da kendime çıplak bakmaktan bile utanan ben vahşi bir adamın çirkin şehvetine kurban edilmiştim. Çocukluğum, genç kızlığımı ve ömrümün kalanı bir zar uğruna feda edilmişti. Ömrün eski-

yen bir iskambil destesi gibi çöpe atılmış, çocukluğum ve genç kızlığım elimden alındığı gibi anneliğimde daha bu yaşta elimden kayıp gitmiş ve bir hiçliğe mahkûm edilmişim. Tüm bunlar ise sadece o iğrenç iki kişiden birinin babam diğerinin ise dayım olmasından dolayı olmuştu. Benim tek hatam yanlış adamın kızı olmaktı. Allah buna nasıl izin vermişti? Ben bir çocuk değil miydim? Allah böyle bir şeyin çocukların başına gelmesine nasıl izin verebilirdi? Yoksa ben çok büyük bir hata mı yapmıştım? Benim suçum neydi sizce?

Dila'nın bana zor da olsa birkaç ayda anlattığı tüm notlarımı bir araya getirerek soluksuz okudunuz. Bu bölüme kadar her şey o kadar üzücü ve yıpratıcıydı ki insanın bu dünya da bu kadar kötülük olmasına her seferinde lanet etmesine neden oluyordu. Ben de bir profesyonel olduğum kadar bir insandım. Bir insan olduğum kadar da profesyonel. Benden her seferinde tarafsız ve objektif olmam gerektiğinin de farkındaydım ve öyle de oluyordum ama sadece terapi seansı süresince. Çünkü bu kadar küçük ve masum bir kızın karşınıza geçip kendisinin öz babası ve dayısı tarafından bir meta gibi satıldığını anlatması ve bunun sonucunda yaşadıklarını her seferinde hıçkırıklarının arasından kelimelere dönüştürüp karşısında duran bir yabancıya aktarmasına kayıtsız kalmak mümkün olmuyordu. Benim yerimde siz olsaydınız ne yapardınız bilmiyorum ama ben sürekli aynı şeyi yapmaya çalıştım. Dila'nın yaşadıklarını anlattığı sırada hem ona, anlattıklarının onun ve benim için ne kadar önemli olduğunu hem de bana koşulsuz güvenebileceğini hissettirmeye çalıştım. Çünkü benim işim Dila'nın başına gelenlere üzülmek değildi. İnsan olarak evet buna hakkım vardı. Hatta bu yüzden günlerce ağlamak geliyordu içimden ama bir psikolog olarak buna hakkım yoktu. Ben şimdi sağlam, sarsılmamış olmak ve bu şekilde gözükmek zorundaydım. Çünkü öyle olamazsam Dila'ya yardımcı olamazdım. Bunun yerine sadece onun için üzülen bir başkası olurdum. Bunu da ne o ne de ben isterdim.

“Şimdi, size bunları anlatırken belki hâlâ dışarıdan bir çocuk bedenine sahip görünüyor olabilirim ama ben bir çocuk değilim. Çocuk olsaydım kimse bana o kötü şeyleri yapmazdı. Çocuklara kim kötülük yapabilir ki! O yüzden karşınızda artık bir çocuk yok. Herkes gibi siz de bana çocukmuşum gibi davranmayın olur mu? Ben çocuk değilim.” diye bitirdi Dila son konuşmasını ama ben başkalarının onu kurban ettiği gibi onun da kendisini kurban etmesine izin vermeyecektim. Belki bir sonraki kitabımda Dila’nın geleceğinin nasıl şekillendiğini size anlatma fırsatı bulabilirim. Çocukların, her daim mutlu kalabilmeleri dileğiyle...

Meslektaşlarım İçin Notum Var

Dila ile ilk görüşmemizden bu yana geçen son üç aylık zaman diliminde tüm seanslarımız her seferinde Dila’nın patlayan öfke nöbetleri ile başladı. Her seferinde başa dönüyor ve öfkesini dile getirmeden benimle bir kelime dahi etmiyordu. Görüşmelerimize devam edecek ve terapi seanslarını geliştirecek birçok fırsatımız olduğunda da her seferinde bunu reddediyor ve benden sürekli bu başına geleni hak ettiğini söylememi bekliyordu. Burada da işte görev biz profesyonellere düşmektedir. Bu noktada çok dikkatli olunmalı ve en ufak bir şekilde danışanımızın kendisinin suçlu olduğuna veya yaşanan durumla ilgili hatası olduğuna dair bir çıkarımda bulunmasına neden olacak bir ifade de bulunulmamalıdır. Çünkü Dila gibi bir çocuk ya da bir yetişkin olsun, bu şekilde ciddi bir travma ile karşılaşan her danışanım aslında bu durumu hak ettiğine inanmak ve bunun suçunu kendisine bularak yanlış bir rahatlama hissini ararlar. Çünkü biz insanlar başımıza gelen her kötülüğün bir nedeni olmasını isteriz. Nedeni olmalı ki onu kabullenebilelim deriz. İşte Dila da bunu istiyordu. Bu başına gelenler kendi suçu ve yaşadıkları da bunun cezası olsun istiyordu. Bunu istemesinin

sebebi ise kafasındaki o sürekli tekrar eden “Neden ben?” sorusuna bir cevap bulabilmek ve rahatlayabilmektir. Bu rahatlama tabii ki sağlıklı bir rahatlama değildir. Uyuşturucu kullanan birinin yoksunluk döneminde yaşadığı o huzursuzluk hâlini yeniden uyuşturucu kullanarak geçici bir rahatlama ile örtmesi gibidir. Dila da geçici olarak rahatlayabilmek için bunların onun suçu ve cezası olduğunu ona söylememi bekliyordu ama ben bunu yapamam. Hiçbir psikolog da bunu yapmamalı. Çünkü süreç içinde bu düşüncesini haklı çıkarmak için danışanlarımız bizleri zorlayabilir, tuzak sorular sorabilir veya bizim tepkilerimizden bu çıkarımda bulunabilirler. Ben de o yüzden Dila ile yaptığım seanslarda çok dikkatli ve ekstra bir özenle ağzımdan çıkan her cümleyi tartıyor ve mimiklerimi her seferinde özenle kullanıyordum. Çünkü bunların hiçbirisi onun suçu değildi ve olmayacaktı. Dila’nın bu kadar travmatik bir yaşantıdan sonra bu şekilde kendisine acı çektirmesine izin vermeyecek ve ona direnecektim. Onu kendisine bir ceza kesmeye veya bu durum için bir suçlu aramaya değil, bu durumla yüzleşip yaşananları nasıl geride bırakabileceği konusunda destekleyecektim. Sizlerin de çalışmalarınızda, danışanlarınızı geçmişlerine ve travmalarına değil, geleceklerine ve bundan sonraki süreci nasıl atlatıp normalleşebileceklerine odaklamanız ve onları bu yönde desteklemeniz gerekmektedir. Çünkü bu şekilde bir yapılandırma gerek onlar için gerekse sizin için çok daha faydalı olacaktır.

Değerli okuyucum belki bu satırlar sana kendi yaşadıklarını veya etrafında gördüğün, bildiğin, tanıdığın ve çok sevdiğin kişilerin bazılarının yaşadıklarını hatırlattı. Biliyorum bu şekilde bir acıyı atlatmak çok zor ama sen yaşamak ve bu acıların üstesinden gelmek için yeterli bir güce sahipsin. Sen de hayatının akışı içinde bu veya buna benzer bir acıyla yüzleşmek zorunda

kaldıysan lütfen öncelikle bunu yaşamamanın senin suçun olmadığını kabullen. Bunların hiçbirisi senin suçun değil. Sen kötü biri değilsin ve bunları hak edecek hiçbir şey yapmadın. Ama “Neden benim başıma geldi o zaman?” sorusunu da sormakta haklısın. Sadece bu şekilde kötü günler geçirdiğin zamanlarda bu soru senin yaşadıklarını hafifletmeyeceği ve çözüme katkısı olmayacağı için bu soru yerine “Ben nasıl bu durumu geride bırakırım?” sorusunu sorman gerekiyor. Çünkü bazı kötü olayları yaşamak bizim herhangi bir şekilde yaptığımız bir hata ile ilgili değildir. Örneğin; araçlara kırmızı bize ise yeşil ışık yandığında normal olduğu üzere karşıdan karşıya geçen bir aracın kırmızı ışıkta durmayarak bize zarar vermesi bizim suçumuz olmaz ama yine de bundan zarar gören biz oluruz. O zaman da “Neden ben?” sorusunu sormak yerine “Ben nasıl eski hâlime dönerim?” sorusunu sormak her zaman bize daha fazla yardımcı olacaktır. Sen de kendine veya etrafında bir şekilde zarar görmüş başka birine yardım etmek istiyorsan “Neden ben?” sorusunu hayatından çıkarmalısın. Bana güven olur mu? Bu günler elbet geçecek ve sen, eski sen olarak hayatına devam edecek ve çok mutlu olabileceksin. Ben buna inanıyorum.

Babam Bana Bir Şey Yapmaz Değil mi, Anne?

Anıları kirletilen bir çocuk asla tam olarak temizlenemez.

İdris Gündüzalp

O gün de diğer günlerden farklı bir gün değildi. Her zaman ki uğraşlar ve sanki hiç ölmeyecekmişiz gibi koşuşturmalarla geçip gidiyordu. Bunu herkes yaşamıştır. Bir an olur ve aklınıza ölmek gelir. Ya da biri ölür ve hemen arkasından “Dünya ne kadar boş bir yer aslında.” diye düşünürsünüz ama aradan beş dakika bile geçmeden hiç ölmeyecekmişsiniz gibi çalışır, didirir, dedikodu yapar ve kendinizi hırslarınızla tüketip bitirirsiniz. Ta ki yeniden birinin ölüm haberini alana kadar ya da bir kaza atlatıp yaşamaya devam edene kadar. İşte, ben de sizler gibi o klasik günlerden birini yaşıyordum. Çok sevdiğim ve ölüm haberini hiç beklemediğim birinin ölüm haberini duymuş kendi kendime hayatı sorgulayıp varoluşçu terapinin kullandığı argümanlar içinde nefsimi ve zihnimi insafsızca dövüyordum. Hani bitmeyen o iş günleri vardır ya! Sürekli saate baktığınız, enerjinizin olmadığı ve o günün bitmesinden başka bir şey istemediğiniz o günler. İşte öyle bir gün olmuştu bugün. Gün bir türlü bitmiyordu. Ben de bitmeyen bu günün hıncını kendime yüklenerek atlatmaya çalışıyordum. Sanırım, bu gün benim kendimle hesaplaşma günüm olmuştu.

Bu hesaplaşmalar içinde zihnim geniş getirmeye devam

ederken bende her zaman ki gibi yine bir bardak çay üzerine birçok bardak daha çay içiyordum. Bir diğerk bardak çay daha için yerimden kalkmış ve aşağıya çay almak için inmiştim. Sağ olsun çalıştığımı kurumdaki tüm görevli ablalar. bana o kadar iyi bakıyor ki çayımı, kahvemi eksik etmiyorlardı ki aslında aşağıya çay almaya inmeye hiç ihtiyaım olmuyordu ama yine de zaman zaman yerimden kalkma ihtiyaı hissediyordum. Odamadndğm sırada, günümüz insanın sıkıldığında ilk yaptığı şeyi bende yaptım ve telefonuma sarılıp sosyal medya üzerinden bir yerlerde eğlenen tanıdığım veya hiç tanımadığım o insanları görüp sıkıntılarıma bir de “Neden ben onlarla gibi eğlenmek yerime burada çalışmak zorundayım?” sorusunu ekleyerek sıkıntılı ruhumun sıkılmayan bir yeri kaldıysa onu da sıkıntılarım daldurmaya çalışmak üzere telefonumu elime aldım ve o sıra danışmanlık hizmeti verdiğim bir kurumun bende kayıtlı olan numarasından gelen çağrıyı gördüm. Bu kurum zaman zaman benden danışmanlık hizmeti alan ve değişik vakalar ile ilgili çalışma fırsatı bulduğum bir kurumdur. Çağrıyı görünce bende hemen dönüş yaptım. O dönem belirli aralıklarla bazı kurumlara zaman zaman ücretli, zaman zaman ise ücretsiz bir şekilde danışmanlık hizmeti veriyordum. Bu kurum ücretli danışmanlık verdiğim bir kurumdur ve benden bir dosyaları için destek istiyorlardı. Hemen gerekli bilgileri not ettim ve iş yerimden ıktım. Bu ağrı benim için bir tür cankurtaran olmuştu. O yüzden hiç zaman kaybetmeden ve her gün severek geldiğim iş yerimi görmemek için arkama bile bakmadan kendimi sokağa attım ve yürümeye başladım. Kendimi sorgulamalarıma da bu şekilde bir ara verebilmiş olmak beni rahatlatmıştı. Hemen yine normal ve kaygısız insan moduna geçmiş ve ölümü  dört adım sonra unutmuştum bile.

Yakın mesafelerde yürümeyi ve bu yolla hava almayı çok severdim. Yürümek benim için çocukluktan gelen bir mecburiyetin mirası olsa gerek hiç zorlanmadığın bir eylemdi. Her mevsimde ve her hava koşulunda yürümek için can atardım. Bu yürüyüşler beni canlandırır ve etrafımda neler olup bittiği-

ni anlamamı sağlardı. Keşke her zaman yürüyebilseydim. Beni mutlu eden bu yürüyüş kısa sürdü çünkü düşüncelerimden kurtulup kendime geldiğimde bir anda kurumun kapısında olduğumu fark ettim ve her zaman görüştüğüm hanımefendiden ilgili dosyayı ve gerekli bilgileri aldıktan sonra, görüşme öncesi o kurumda benim için ayrılmış olan o özel alana geçtim. Dosya üzerinde çalışmaya başladım. Tabii ki çay içmeden tüm bunları yapabilmem mümkün değildi. Çayımı yudumlarken hemen dosyadaki kişileri ve isimlerini, yaşlarını, geçmişlerini, daha önce ifade ettikleri beyanları, haklarında düzenlenmiş araştırmaları ve raporları titizlikle inceledim ve notlarımı aldım. Not almak benim için vazgeçilmez bir alışkanlıktı. Öğrenciliğimden bu yana hatırladığım kadarıyla her zaman not tutmuştum; her zaman defterlere ve kalemlere karşı başka bir sevgi ve ilgi duymuştum. Aldığım notlar bana boşanma isteğinde olan ve bunun için yasal başvurularını yapmış henüz yirmi dört yaşında bir anne ve altı buçuk yaşında olan bir erkek çocuğu ile görüşeceğimi gösteriyordu. Bu tür durumlarda genellikle görüşeceğim kişiler çocuk ve yetişkinlerden oluşuyorsa ilk başta onları beraber görüp tanışmayı ve ardından kimin görüşmeye daha uygun bir profilde olduğuna karar vererek ondan başlamayı tercih ederdim. Bu sebeple de yine aynı yöntemle hem anneyi hem de çocuğu odama aldım ve onlara kısaca kendimi tanıtarak aramızda bir güvenli bir iletişim bağı kurmaya çalıştım. Bu kısa görüşme sırasında annesinden ayrılmak için pek istekli olmayan Can, beş dakikalık bir aradan sonra kendisini daha iyi güvende hissetti ve odanın diğer kısmında olan oyun alanını kullanmak için izin isteyerek annesinden ayrıldı. Bu sırada Sema Hanım bir şeyler anlatmak için sürekli oğlunun kendilerinden ayrılmasını bekliyor ve bunu tüm jest ve mimikleri ile ifade etmeye çalışıyordu. Can oyun alanına geçtikten sonra görüşmeyi duyma ihtimali olmayan camlı diğer oda da oyun oynayabileceği teklifimi sevinçle karşıladı ve her çocuk gibi oyun oynamaya başladı.

Sema Hanım ilk sözlerini söylemeden önce derin bir nefes

aldı ve diğer odada oyun oynayan oğluna bakarak bana yüzünü bile dönmeden;

-Nereden başlayacağımı bilmiyorum? dedi ve bir süre daha oğluna bakmaya devam etti. Bu süre belki de onun için anlatacaklarını toparlama çabasıydı.

-Öncelikle, ben boşanmak istiyorum ama?

Belli ki süreç konusunda kararsızlıkları vardı. Bu nedenle ilk başta “ama” kısmı boş kalan bu cümlelerin devamını tek tek doldurdu.

*Sonradan anladım ki aslında dünya büyük
değilmiş, küçük olan benmişim.*

-Eşimle ben kaçarak evlendik. Evet, şu anda nefretle andığım kişiye ailemi bırakarak kaçtım ve onunla bir hayat kurmaya çalıştım. Salak olduğumu düşünebilirsiniz hatta belki de öyleyimdir. Ama o zaman sadece âşık bir genç kızdım. Hatta bir çocuktum. Çünkü o zamanlar daha on altı yaşındaydım. Eşim ise yirmi iki yaşındaydı. O dönem yaşadığım küçük kasabada yaşamak o kadar sıkıcı ve basitti ki oradan çıkış ben ve benim gibiler için her zaman cazip ve mutluluk vericiydi. Çocuk ya da genç kız ne olursa olsun, bu küçük kasaba hayallerimin içinde yer almıyordu. Hayallerim bu kasabaya sığmıyordu. Eskiden eşim olan o kişiyle klasik olacak ama komşuyduk. Zaten ne olabilirdi ki kasabanın kafesinde hiç tanımadığım biriyle mi tanışacaktım? Ancak ya okuldan ya da komşularınızdan biri ile tanışabilirdiniz. Benim de öyle oldu. Ortaokul bitmiş; artık benim ve benim gibi genç kızlar için acı verici olsa da ailenin evlenme çağındaki kızı olmuştum. Yavaş yavaş bu tür konuların etrafımda konuşulduğunu ve kadınların bana olan bakışlarının farklılaştığını hissediyordum. Eskiden evimizin önünde oynamayın diyen komşularımız artık bana “Neden bize oturmaya gelmiyorsun?” demeye başlamışlardı. Bir şeyler oluyordu ama

ne olduğunu tam olarak anlamam biraz zaman alıyordu. () dönemi Can'ın babası da benimle ilgilenmeye ve kapı komşumuz oldukları için onlara gitmek zorunda kaldığım saatlerde sürekli bana bakmaya ve benimle konuşmaya çalışıyordu. Ben hâlâ çocuktum ve utanıyordum ama zamanla aramızda konuşmaya ve birbirimize çeşitli sevgi sözcükleri söylemeye başladık. Can'ın babası o dönem askerden yeni gelmiş şehir merkezinde bir yerde çalışıyordu. Ona o kadar çok imreniyordu ki anlatamam. Aslında sadece şu anda yaşadığımız gibi bir ilçedeki fabrikada asgari ücretle çalışan biriydi. Ben hayatın içinde o kadar küçük ve geride kalmıştım ki bu bile bana inanılmaz geliyordu. Sonradan anladım ki aslında dünya büyük değilmiş, küçük olan benmişim. O sırada bana oradaki yaşantısından bahsedip beni de oraya götürmek istediğini söylüyordu. Bu benim için inanılmaz bir teklifti. Ben artık bu sevmediğim bu köhne kasabadan kurtulacak ve mutlu herkes gibi şehirde yaşayacaktım.

Tüm bunlar yaşanırken bir yandan da beni çocuklarıyla evlendirmek isteyen kişilerin sayısı artmaya başlamış ve ailem birkaç kişiyi görücü olarak kabul etmenin ön konuşmalarını yapıyorlardı. Onun tarlası var, onun parası, bir diğerinin hasta annesi, ötekinin kasabada dükkânları. Bu ortamda benim gibi kasabada kalmak istemeyen ve bir şekilde gözünde büyüttüğü bir sevgilisi olan biri ne yaparsa bende onu yaptım ve bir gece evden kaçtım. Kaçtığımız gece Can'ın babası ile birlikte bir arkadaşına gittik ve orada kaldık. Artık evden kaçmıştım. Bunu idrak etmem zaman aldı. Ama sonuç itibarıyla artık ailemden uzakta ve onları üzecek bir şekilde onlarla olan bağımı koparmıştım. Can'ın babası ile o zaman aramızda bir şey olmadı. Hemen aklınıza geldiği gibi birlikte olmadık yani!

-Size öyle mi hissettirdim.

-Yok da! Ne bilim hani öyle olur ya genelde ondan dedim.

-Peki, sizi dinliyorum o zaman.

Sonra aile büyükleri araya girdi ve evlendik. Evlendikten sonra şehir merkezinde yaşamaya başladık. Benim hayallerim-

deki yaşantı burada yoktu ya da ben bulamıyordum. Şehirde yaşamak meğerse kasabada yaşamaktan çok daha zormuş. Bir de ben daha yetişkin olmadan ev hanımı, o da yetmedi anne olmaya çalışıyordum. İlk yılımız kâbus gibi geçti. Maddi sıkıntılar, yaşam şartlarındaki sosyal zorluklar ve hamileliğim tam bir kâbustu ama çaresizce bu yaşantıya katlanmam gerekiyordu. Eşim artık benimle neredeyse hiç ilgilenmiyordu. Beni görmezden geliyor ve zaman zaman da hamile olmama rağmen beni dövüyordu. O yaşta hamile kalmak ne kadar zor size bunu anlatamam. Neyse ki doğuma doğru annem yanıma geldi ama o da eşim yüzünden yanımda çok kalamadı. Artık eşim artan masraflar yüzünden daha da agresifleşmiş, beni ve çocuğumuzu istemediğini söylüyordu. Bebeğimi emzirebilmek için o kadar çok sıkıntı ve çile çektim ki bunların hepsine nasıl katlandığımı ben bile bilmiyorum. Eşimin eve bıraktığı çok az para ve komşularımın yardımlarıyla Can'ı bir yaşına getirdikten sonra oğlumu da alarak annemlere döndüm. O içinden çıkmak, kaçmak istediğim kasaba daha önce gözüme hiç bu kadar huzurlu ve güvenli gelmemişti. Oğlumu, annem ve babamın yanında büyütmek için kasaba da çiftlik ve temizlik işleri yaparak dört yaşına getirdim. Oğlum dört yaşındayken annem rahatsızlandı ve kısa bir süre sonra da vefat etti. Bu bana çok ağır geldi. Babam da artık kasaba kalmak istemediğini ve köyümüze kendi anne babasının yanına dönmeye karar verdi. Artık yalnız kalacaktım. Bu şekilde oğluma bakamazdım. Ben de başka bir şehirdeki ablamın yanına gitmeye ve onunla yaşamaya karar verdim. O sırada artık oğlum büyüme çağına geldiğinden babası onu almak için ara ara beni zorluyor hatta tehdit ediyordu. Ama hiçbir güç oğlumu benden alamazdı. Babasıydı, tabii ki oğlunu görebilirdi ama onu benden alamazdı. Buna izin veremem.

"Babam beni bıçaklamaz değil mi? Anne!"

Taşındıktan sanırım bir ay sonra Can'ın babası da buraya taşındı ve burada iş bulup oğlu ile daha çok zaman geçirmek istediğini söyledi. Hatta ara ara onu görmeye de geldi. Ben onunla görüşmek ya da konuşmak istemiyordum. Sadece oğlunu görüp gidiyordu. Bugün ise artık devam eden iki buçuk yıllık bir boşanma sürecimiz var. Can'ın babası sürekli boşanmayı ertelemek için bir şeyler yaptığı içinde hâlen boşanamadık. Geline bu aşamada o hâlâ bizi tehdit etmekte, oğlumu ve beni öldüreceğini söylemekte. Ben ondan korkmuyorum ama oğlumun annesinden ve kötü de olsa babasından olmasını da istemiyorum. Ben oğlumu büyütmek ve onun büyüdüğünü görmek istiyorum. Oğlumu bu boşanma döneminde babası ile aramızda daha farklı sorunlar çıkmasın ve mahkeme tamamlansın diye görüştürmeye devam ediyorum ama bu görüşmelerde her seferinde yüreğim ağzıma geliyor. Çünkü oğlumun babası sağlıklı biri değil. Özellikle oğlum, babası ile en son görüşmelerinde araba da onunla beraber otururlarken babasının belinde bir bıçak görmüş ve korkmuş. O gün de eve her zamankinden erken gelmişti. Eve geldiğinde ağlamaklı bir hâli vardı. Aslında şaşırmamıştım ama tabii ki çocuğuma ne olduğun da merak ediyordum. Birden gelip boynuma sarıldı ve ağlamaya başladı. Bir şeylerin ters gittiğini anladım ama ne olduğunu anlayamıyordum. Sonra oğlumun ağzından o yüreğimi delen sözler çıktı; "Babam beni bıçaklamaz değil mi? Anne!" Bu söze karşı verecek tek cevabım ise onun gibi ağlamak oldu. Ama oğlumu teselli etmek ve onun korkularını ortadan kaldırmak istiyordum. Gözyaşlarımı kontrol etmeye çalışarak oğlumu böyle bir şeyin olmayacağına inandırmaya, mutlaka yanlış anlamış olduğunu ispatlamaya çalışıyordum. Ama bende en az onun kadar korkmuş ve eşimin böyle bir şey yapabileceğinden endişe duyuyordum. Bu şoku atlatmam lazımdı. Oğlumu korumalı ve onu bu korkulardan kurtarmalıydım. O akşam ne oğlum ne de ben kendimize gelebildik. Normal de oğlum içeride kuzenleriyle birlikte uyurken benden ayrılmadı ve benimle uyunak istedi. O kadar korkmuş ve o kadar incinmişti ki anlatamam.

O hafta oğlum her akşam benimle uyudu ve her akşam yaşadığı o korkuları uyuduğunda bile bana hissettirdi. Her gece kâbus görüyor ve sürekli uykusundan korkuyla uyanıyordu. Sanki yanımdan ayrıldığı anda korkuları artıyor ve hemen gözleri ile beni arıyordu. Öyle ki içeride oynadığı anda ara ara gelip benim mutfakta olup olmadığını kontrol ediyor ve ancak o zaman tekrar oyun oynamaya devam edebiliyordu.

Can'ın babasına o kadar öfkeliydim ki oğlumun bu hallerini gördükçe öfkem dinmek bir yana sürekli artıyordu. Onunla yüz yüze gelip bu yaptıklarının hesabını sormak istiyordum. Resmen ondan nefret ediyordum. Ona zarar vermek, oğlumun psikolojik olarak babasından bu kadar olumsuz etkilenmesinin hesabını sormak istiyordum. Hiçbir zaman öfke ve kavga benim hayatımın felsefesi olmadı ama bugün ona zarar vermek için tarifsiz bir istek duyuyordum. İnsanların nasıl da güçleri yetmese de birilerine saldırabildiklerini şimdi anlayabiliyordum. Gerçekten de insanın canı yandığı zaman hiçbir şeyi gözü görmüyormuş. Ama sakın olmam ve oğlumun kendisini güvende hissetmesi ve hayatı yeniden normalleştirebilmesi için çabalamalıydım. Bu sırada babası ile konuşmasına müsaade etmedim. Çünkü oğlum onun adını duyduğu anda korkudan yanıma kaçıyor ve arkama saklanıyordu. Telefonda bile onun sesini duymak bir yana adını bile duymak istemiyordu. Adından bile korkar hâle gelmişti. Bu durumu düzeltmek istiyordum ama olmuyordu. Sonunda tüm cesaretimi topladım ve onunla telefonla konuştum. Oğlumu ne hâle getirdiğini anlattım. O kadar öfkeliydim ki kendimi tutamıyordum. Onun ise bana söylediği o çirkin cümleler neydi biliyor musunuz?

O benim oğlum, ben ona isteyerek zarar vermem. Ama beni sinirlendirdiğiniz zaman siz değil, hiç kimseyi gözüüm görmez. O yüzden maden benden korkuyor sende kalsın o küçük p.ç! Kalsın da babasız kalmanın ne demek olduğunu anlasın.

Bir insan bu çirkin ve zalimce lafları nasıl söyleyebilir? Nasıl kendi çocuğu için o çirkin sıfatı kullanabilir? İşte ben böyle biri

için ailemi ve çocukluğumu geride bıraktım ve şu anda bu noktada böyle zor bir durum için sizinle konuşmak ve sizden destek istemek zorunda kalıyorum. Evet, kendim için üzülüyorum ama esas benim üzüldüğüm şey bu şekilde bir anne babası olduğu için çocuğumun yaşadıkları ve yaşayacakları. Benim ona bu şekilde bir hayattan daha iyisini verebilmem gerekiyordu. Onu bu hayata ben getirdim ve tüm bunlardan ben sorumluyum. Bu yüzden de kendimi hiçbir zaman affetmeyeceğim. Benim onu bu şekilde bir hayatın içine sokmamam lazımdı. Çok pişmanım.

Meslektaşlarım İçin Notum Var

Sema Hanım'la olan görüşmemiz boyunca özellikle yaşadıklarını hazmetme noktasında ne kadar zorlandığını siz de fark etmişsinizdir. Evden ayrılmanın ve yanlış eş tercihinin ve bununla beraber uygun bir zaman da çocuk sahibi olmamanın kendisi üzerinde psikolojik olarak ciddi yükler yüklediği açıkça görülmekte ve bu durum onu ciddi anlamda pişmanlıklar ve duygusal yüklerle boğmaktadır. Bu tür durumlarda, sizin de Sema Hanım gibi benzer bir hayatınız varsa yani siz de yaşınızın çok üzerindeki bir olgunluk gerektiren konularda çok erken yaşlarda sorumluluk almış ve bugün baktığınızda yanlış ama o zaman için en doğru görünen kararlar için bugün kendinizi yargılıyorsanız Sema Hanım gibi sizde maalesef büyük bir yanlışlığın içindesinizdir. Çünkü Sema Hanım üzerinden konuşursak henüz çocuk denen bir yaşta problem çözme becerisi bile henüz tam olarak gelişmemişken duygusal bir karar veriyor ve bu kararın da yanlış olduğunu ona gösterebilecek bir aile büyüğü yokken baskı ve istemediği bir hayattan kurtulabilmek için bir çıkış arıyor. Aradığı bu çıkış yolu ve verdiği bu karar evet bugün yirmi dört yaşındayken ona çok aptalca geliyor. Ama bugünün şartları ile geriye dönük yani sekiz yıl önceye dönük

bir kararına ilişkin sorgulama ve yargılama içine girerse hata yapmakta ve kendisine karşı haksız bir eleştiride bulunmaktadır. Bu nedenle, zaten yıpranmış ve tam olarak gelişmemiş olan kendisine karşı olumlu duygularını iyice azaltmakta ve özgüveninden çalmaktadır. Bugün geriye dönüp bakmak yerine ise ileriye doğru bakması gerekmektedir.

Okuyucularım İçin Notum Var

Siz de şimdi bu kitabı okuyorsanız geçmişte yaptığınız hatalarınızı, geçmişinizi ve geçmişte aldığınız kararlarınızı bir kenara bırakmaya çalışmalı ya da bunu kendi başınıza yapmıyorsanız bu konuda bir destek almalısınız. Sürekli olarak direksiyonunda olduğunuz arabanızı sürerken geriye bakmaya devam ederseniz ne önünüzü doğru düzgün görebilirsiniz ne de sürekli kaza yapmaktan kaçabilirsiniz. Artık siz de Sema Hanım gibi kendinize gelmeli, silkinmeli ve önünüze bakmalısınız. Direksiyondaki kişinin siz olduğunuzu, kendinizi veya araba da sizinle birlikte yola çıkmış olan çocuğunuzu, anne babanızı, sevdiklerinizi veya artık o araba da sizinle kimler varsa, onları bir yerden bir yere götürebilecek tek kişinin kendiniz olduğunu anlamalısınız. Kendinize gelin artık! Arabanızın camlarını temizleyin, emniyet kemerinizi takın ve sevdiklerinizin de sizinle birlikte güvende olmaları için onlarında kemerlerini takarak onlarla birlikte bir yola çıktığınızı unutmayın.

Unutmayın! Sevdiklerinizde ancak sizin kadar bu hayattan zevk ve tat alabileceklerdir.

Burada birkaç cümleyi de meslektaşlarım ve meslektaş olacağımız öğrenciler için kurmak istiyorum. Sizler de bu şekilde geçmişin izlerine saplanmış danışanlarla çalışmaya başlarsanız mutlaka ilk yapmanız gereken onları bugüne ve bugünün şartlarına ve yaşamına getirmek olmalıdır. Çünkü danışanınız

geçmişte kalmışsa siz de onunla geçmişte yapamadığınız terapi seanslarını telafi edemezsiniz. Onun geçmişine gidip orada söylemeniz gereken cümleleri bugün söyleyip zaman makinesiyle o zamana gönderemezsiniz. O yüzden danışanınızı günümüze getirmeli ve bugünün şartları ile onu yüzleştirmelisiniz. Bence danışanınız için yapabileceğiniz en doğru hamle bu olur. Aksi hâlde geçmişin bataklığı içine batan danışanınız sizi de yavaş yavaş bu bataklığa doğru çekecektir. Peki, danışanlarınız çocukluğunda yaşadığı olumsuz deneyimlerle yüzleşmesin mi? Tabii ki yüzleşsin ancak bugün ki şartlarda o günleri yargılamadan bir yüzleşme olsun.

Sema Hanım'la görüşmemiz devam ederken sürekli göz ucuyla diğer odada oyun oynayan Can'ı izliyordum. Çocuklarla çalışan değerli meslektaşlarımın da bildiği üzere çocuklar yaptığımız çalışmalarda oyun ve oyuncaklar bizim için o kadar kıymetli ve vazgeçilmezdir ki onları her zaman kullanırız. Ben de göz ucuyla Can'ı izlerken bir yandan da nasıl bir oyun oynadığını, hangi oyuncakları kullandığını ve bu oyunlardaki oyuncaklara hangi rolleri verdiğini anlamaya ve onları not etmeye çalışıyordum. Bunu yaparken de tabii ki Sema Hanım'a vermem gereken dikkat ve ilgiliyi eksiltmeden ve ondan izin alarak yapıyordum.

Sema Hanım'la olan görüşmemiz bittikten sonra Can'ı odaya masa başına çağırmak yerine, ben onun yanına gittim ve kalem kâğıdımı bırakarak onunla oyun oynayıp oynayamayacağımı sordum. Camdan annesine attığı bakışla bir onay aldığını hissetsem de arkama dönüp Sema Hanım'a bakma gereği duymadım ve aldığım "Evet!" cevabına uymak için yavaşça Can'ın yanına oturdum. Can yaşitlarına göre biraz kilolu bir çocuktu. Sarı saçları ve hüzünlü bakan küçük yeşil gözleri vardı. Kilosunu gösteren ve onu oyun oynarken zorlayan göbeğini ise biraz utangaç bir tavırla saklamaya çalışıyordu. Belli ki bu konu okulda çocuklar arasında biraz dalga konusu yapılmıştı. Bunu anlamak için de psikolog olmaya gerek yoktu. Ben de bu davranışı hiç görmemiş ve farkında değilmişim gibi yaptım.

Can'la oyun oynamaya başlamadan önce ondan izin isteyerek oyuna dâhil oldum ve bana vereceği rolü sabırsızlıkla bekledim. Can, ben yanına geldiğim sırada oyuncaklar içindeki bir ev maketini, bir bebeği, bir ipi ve bir pelüş ayıyı almış ve onlarla oynuyordu. Onu izlediğim zamanlar da bunlardan çok farklı oyuncaklar seçmemiştir. Sadece farklı olarak birkaç küpü oyununa dâhil etmiş ya da çıkartmıştı. Can'dan oynadığı oyunu bana anlatmasını istedim ve meslek hayatım boyunca duymayı istemediğim o acı cümleleri hem de daha kendi deyiimiyle alı buçuk yaşındaki bir çocuktan dinlemeye başlamıştım. Söz sırası Can'daydı:

-Şimdi, burası bizim evimiz. Biz bu evde annemle beraber yaşıyoruz. Annemle ben beraber yatakta yatıyoruz. Sonra bu ipi de çatıya bağlamışlar. Aşağıya doğru hani bir oyun var ya okulda oynadık biz adı "Adam asmaca" o oyundaki gibi. İşte, o ip de orada duruyor.

-Peki, bu bebek kim?

-Bebek değil o! O benim görmüyor musun?

-Özür dilerim gözlüğüm yok ya tam görememişim

-İşte o bebek benim, benle annem içeride yatakta yatıyoruz.

-Anladım. Peki, bir de burada bir Ayıcık var. Onun bir adı var mı?

-Var ama söylenmez o kötü biri çünkü.

-Neden söylenmez, mesela kulağıma söylesen olur mu?

-Hımm, kulağına söylerim ama kimseye söylemeyeceksin.

-Tamam söylemeyeceğim

Yavaşça kulağıma doğru hareket eden Can'ın ağzından çıkan o tek kelime bir anda irkilmemem neden oldu.

-Onun adı Kemal

Kemal kimdi diye düşünmeye başladınız hemen değil mi? Acaba önceki sayfalarda adını kaçırdığınız birimiydi. Yok, adını

daha önce duymadınız. Can tekrar yerine oturdu ve oyun oynamaya devam etti.

-Kemal büyük olduğu için evimize girmeye çalışıyor ama biz küçük bir evde yaşıyoruz. O bizim evimize giremez. Hem evimizin kapısı da küçük zaten.

-Kemal size gelmesin mi?

-Gelmesin çünkü onun arkasında bıçağı var

-Sen gördün mü onun bıçağını ben göremedim de.

-Evet gördüm. O cebinde taşıyor. Bak arkasında böyle bir cebi var orada da bıçağı var.

-Hımm, peki sen onunla hiç yalnız kaldın mı?

-Evet, bir kere ben onunla arabada gidiyordum. Sonra bıçağı cebinden düştü. Hem o zaman dedi ki “Sinirlendirmeyin beni sizi bıçaklarım.”

-Kime söyledi bunu, sen gördün mü?

-Evet, gördüm. Oradan geçen bir kadın vardı ona dedi. Bir kere de ben annemi aradım eve gelmek için o zaman ona da dedi.

-Kemal ile annen tanışıyorlar mı?

-Tabii ki Kemal aslında bir baba! Ama sinirli bir baba. Hem de kızdığı zaman insanları bıçaklayan bir baba!

-O yüzden baksana bizim evden bile büyük.

-Kemal’in çocuğu var mı?

-Var ama daha bebek. Bak annesiyle yatması gerekiyor. Annesi onunla yatmazsa korkuyor. (Kendine bebek dediğim için bana kızmıştı aslında.)

-Evin içindeki bu Kemal’in çocuğu mu?

-Evet ama Kemal’e söyleme bunu yoksa gelip onu bıçaklar

-Peki, neden böyle yapar?

-Çünkü o bebek ya, daha okuldaki derslerini yapamıyor ondan.

-Anladım.

-Peki, Kemal'i durduracak kimse yok mu?

-Var!

-Peki, kim durduruyor onu?

-Allah baba!

-Allah baba nasıl durduruyor onu?

-Bak ipimiz var. Kemal gelirse anneye bebek o iple Allah babanın yanına gidiyorlar.

-Ben daha önce Allah babanın yanına gitmedim de nasıl gidiyor oraya?

-İşte ipimiz var ya. Kemal bebeği bıçaklamaya gelirse bebeğin annesi onu da alacak, sonra o ipi kafasına takacak. İşte o zaman Allah babanın yanına gidecekler. Hem oraya Kemal gelememiş.

-Anladım. Teşekkür ederim benim de oyun oynamama izin verdiğin için.

-Hı hı...

Sanırım bir çocukla çalışmak hiç bu kadar zor olmamıştı. Keşke bitmeyen günüme öfleye pöfleye devam etseydim. Ama buradaydım ve Can'ın bana ihtiyacı vardı. Anlattıklarını okuduğunuz değil mi? Kemal'in kim olduğu çok açık değil mi? Daha ilk cümle de anlamışsınızdır. Can, kendisini o kadar çaresiz ve beceriksiz hissediyor ki ancak kendisini bir bebekle özdeşleştiriyor. Annesini ise evle bütünleştirmiş ve güvenli bir ev onun annesi olmuş. Öyle ki annesi için ayrı bir oyuncak bile kullanmadı. O ev güvenli ve huzurluydu. O ev, Can'ın annesiydi. Kendisi ise belli ki hor görülmüş ve sevgisiz bir çocukluk geçirmişti. Okula başladığı dönemde ise son aylara kadar tanısı konmamış "Özel Öğrenme Güçlüğü"nün yarattığı olumsuzluklarla mücadele etmek zorunda kalmış ve bu durum da olmayan özgüveninizi daha da eksiltmişti. Oyunun en önemli noktası ise tabii ki Can'ın babasını bir "ayı" olarak tasvir etmesi ve eli

bıçaklı bir ayının onların evine dayanacağından korkmasını acı bir şekilde anlatmasıydı. Can o kadar korkmuş ve o kadar çaresiz ki babasından kurtulmak için (Sema Hanım'la konuştuk sonra öğrendiğimi kadarıyla) annesinin teyzesiyle konuştuğu sırada kullandığı, "Gerekirse kendimi asarım." "Kendimi ve oğlumu öldürürüm de o adama vermem." dediğini duymuş ve bunları oyunu içinde kullanmıştı.

Gördüğünüz üzere iki yetişkinin yarattığı bu acı tabloyla masum bir çocuk kendi oyunlarında bile mücadele etmeye çalışıyordu. Can babasından korkuyordu. Annesinden ise bir adım uzakta durmaya bile tahammül edemiyordu. Bizim yaptığımız görüşme de dahi camın arkasında annesi olmasaydı benimle de bu şekilde bir iletişim kurması bu aşamada imkânsızdı. Ama tüm bunlara rağmen o bir çocuktı ve bunları yine de unutabilirdi. İşimizin en güzel yanı da buydu. Onun masum kalbine ve zihnine girmiş o çirkinlikleri ondan uzaklaştırabilirdik. Evet, belki de tam olarak temizleyemezdik ama biraz olsun hafifletebilirdik. Bunun içinse gerek Can'la gerekse anne ve babası ile çalışmak ve beraber geçireceğimiz bu zamanları iyi değerlendirmemiz gerekmektedir. Ama tablo bu kadar kolay değildi. Özellikle baba bu konuda ciddi bir sorun teşkil ediyordu. Bu sorunu aşmak da zaman ve psikolojik dayanıklılık gerektiriyordu. Bunun ikisini de sahiptik. Ama önceliğimizi belirlemeli ve sürece öyle başlamalıydık. Bunun için Sema Hanım ve Can için paralel bir seans süreci belirledim. Fakat benim önceliğim Sema Hanım'dı. Çünkü uçaklarda yapılan haklı bir uyarı vardır. Hani ilk duyduğumuzda bize ters gelen bir uyarı. Şöyle derler; "Kabin basıncı düşerse başınızın üzerindeki oksijen maskeleri aşağıya inecektir. Bu durumda önce kendi maskenizi sonrada çocuğunuzun maskesini takın ve derin derin nefes alın." Bu uyarı ilk duyduğumuzda bize ters gelebilir. Hele ki bizim kültürümüzde, annelerin cefakâr, vefakâr ve özverili oldukları bir kültürde. Çünkü annelerimiz için çocukları her şeyden önemli ve herkesten öndedir. Hatta kendilerinde bile öndedir. Böyle bir ortamda siz, nasıl önce kendini sonra çocuğunu kurtar di-

yebilirsiniz ama oradaki mantığı çok iyi bir şekilde anlamalı ve bizde kendi alanımıza uyarlamalıyız.

Ben veya başka bir uzman, bir çocukla çalışıyorsa öncelikle ilk yapması gereken şey bu çocuğun anne ve babasının sağlıklı olup olmadığını tespit etmesidir. Çünkü ben, çocuklarla ne zaman ne konuda çalışırsam çalışmış olayım her zaman ortaya tek bir doğru çıkmaktadır. O da çalıştığım çocukların bir psikolojik veya gelişimsel sorunları varsa genellikle bu sorunun kaynağı (fizyolojik psikopatolojileri kısmen bu genellemenin dışında tutuyorum) ailelerinden kaynaklanmaktadır. O yüzden bir çocukla çalışıyorsanız öncelikle, o çocuğun anne veya babasının psikolojik olarak sağlıklı olup olmadığından emin olmalı ve çocukla bu bilgiler ışığında çalışmalısınız. Ya da bir anne-babası ve çocuğunuzla ilgili bir sorun için psikolojik destek almanız gerekiyor. O zaman da bu yaşanan sorunun kaynağının siz veya eşinizden kaynaklanıp kaynaklanmadığı konusunda kendinize veya çalıştığınız uzmana karşı dürüstü olun ve bu gerçeğe yüzleşmekten korkmayın.

Ben de bu tespitim neticesinde öncelikle Sema Hanım'ın psikolojik olarak güçlenmesinin daha elzem olduğunu düşünerek onunla olan seanslarımın sıklığını Can'la olan görüşmelerime göre bir nebze daha fazla tutarak önceliğimi Sema Hanım'a vermeye karar verdim ve bu doğrultuda bir planlama yaptım. Bu şekilde Sema Hanım'da göreceğim her olumlu gelişme otomatik olarak Can'ı da olumlu etkileyecek ve süreci daha pozitif bir noktaya taşımamı kolaylaştıracaktı. Peki, Kemal ne olacaktı? Onu da bu kitabın ikinci serisinde anlatmayı tercih ediyorum. Kendinize iyi bakın ve lütfen çocuklarınızın anılarını kirletmeyin.

Ben de Herkes Gibi Değil Miyim?

Yuvasına kabul edilmeyen kuş, ya daldan düşer ya da yem olur.

İdris Gündüzalp

Danışanım olan bu delikanlı bana ilk geldiğinde ürkek ve isteksiz bir tavırla içeri girse de aramızda geçen terapi süreçleri onun kendisini açmasını kolaylaştırmıştı. Danışanım henüz on dört yaşında bir erkekti ve liseye devam ediyordu. Akademik anlamda başarılı bir öğrenciydi ancak okulda uyum sorunları yaşıyordu. Babasını yaklaşık on yıl önce kaybetmişti. Annesi ve ağabeyi ile yaşıyordu. Ağabeyinin hafif düzey zihinsel yetersizliği olduğunu düşünüyordum, zira bir iki kez kendisine eşlik ettiğinde bu yönde birçok işaretle karşılaşmıştım. Annesi ise bazı sağlık sorunları yaşamakta olsa da hâlen danışanımın temel ihtiyaçlarına cevap verebilecek durumdaydı. Bu kadar tanıtıcı bilgi yeter sanırım.

Ergenlik döneminde olan “Affan” ile ilk karşılaştığımızdaki ürkek tavırları bir yana öncelikle görüşmemizin nedenlerini ve neden burada bir araya geldiğimizi sorgulamasına müsaade etmeden ben gerekli açıklamaları yaptım ve kafasındaki muhtemel soruları cevaplamaya çalıştım. Zaman zaman bunu yapardım çünkü bazen danışanın kendisini açması ihtimali çok uzak duruyorsa o süreci kısaltabilmek ve zaman kazanmak amacıyla bu şekilde peşinen birçok muhtemel soruyu cevaplarım ve danışanın kendisini daha rahat hissetmesini sağlamaya çalışırım. Danışanıma aklında kalan soruları da sorma fırsatı verdikten

sonra, başına gelenleri anlatmak isterse dinleyebileceğimizi ve ona yardımcı olabileceğim bir konu varsa bu konuda onunla birlikte bu süreci devam ettirmek istediğimi ifade ettim.

Affan; henüz on dört yaşında, zihinsel gelişimi normal ve yaşıtları seviyesinde, dil gelişimi iyi ve kendisini rahatça ifade edebilecek düzeyde, fiziksel gelişimi normal bir çocuk görünümündeydi. Ancak ta ki konuşana kadar! Affan, konuşmaya başlayınca ergenlik döneminde erkeklerde görmeye alıştığım o çatallı tiz ve bas sestten çok farklı bir ses ile karşılaştım. Bir kız çocuğu ile konuşuyormuşum gibi bir izlenimin ardından hemen kendime geldim ve dikkatimi ona verdim. İçeri girdiği zaman üzerindeki tişört ve ayağındaki tayt evet, bana bir şeyler ima etmişti ancak önyargılı olmak benim mesleğim için hiçte kabul edilen bir özellik değildi. Bende önyargılarımı bir yana bırakarak yeniden dikkatimi karşımdaki on dört yaşında erkek bir bedende konuşan kız sesli danışanıma verdim. Affan; başına gelenleri anlatmak istemediğini söyledi. Ben de süreç içinde anlatmak isterse onu dinleyeceğimi söyledim ancak bu konuda onu özgür bıraktım. Sonuçta, destek alan kişi oydu ve ben onu bilmediği denizlere zorla bir yolculuğa çıkaramazdım. Bu görüşmemiz bir birimizi tanımak ve tartmakla geçti. Aslında yaşananların neler olduğunu biliyordum. Ama Affan anlatmadan bunu sizlere aktarmanın da doğru olduğunu düşünmüyordum. Hatta o benimle paylaşmazsa bu kitapta yer bile almayacaktı.

Okulda erkekler, benimle onlar gibi olmadığım için kızlar ise onlardan farklı olduğum için arkadaşlık kurmuyorlar.

Affan'la bir hafta sonra tekrar bir araya geldik ve bu defa söze ilk o başladı. Ben aslında sizinle konuşmak istemedim çünkü konuştuğum herkes bana çok farklı bir gözle bakıyor. Benim iğrenç ve kötü biri olduğumu düşünüyorlar. Bu yüzden hiç erkek

arkadaşımı yok maalesef. Okulda erkekler benimle onlar gibi olmadığım için kızlar ise onlardan farklı olduğum için arkadaşlık kurmuyorlar. Kimse benimle bir arada olmak ve bir şeyler yapmak istemiyor. Gerçi ben de istemiyorum ama yine de iyi bir arkadaş özlemi çekiyorum. Zaten her şey bu arkadaşsızlığım yüzünden oldu.

-Peki, neler olduğunu anlatmak ister misin?

-Aslında anlatacak bir şey yok, bence siz zaten biliyorsunuz her şeyi!

-Evet, yaşadıklarınla ilgili bazı konularda bilgilendirildim. Ben bu yaşananları senden duymak ve senin neler hissettiğini öğrenmek istiyorum.

Sizinle şu anda bir araya gelmemizin esas nedeni benim farklı olmam. Evet, bence farklı değilim ama etrafımdaki herkes benim farklı olduğumu düşünüyor ama ben öyle düşünmüyorum. Bence bu hissettiklerim (cinsel kimliğim) çok normal ve bundan dolayı kendimi hiç kötü hissetmiyorum ama hissettiklerim yüzünden yaşadıklarımı kaldıramıyorum. Siz de diğerleri gibi beni yargılamazsanız yaşananları size anlatacağım.

Ortaokul son sınıftayken hem okulda hem de dışarıda görüşebildiğim sadece bir arkadaşım vardı. Okulda arkadaşlarımla anlaşıyordum. Kimse beni sevmiyor ve benimle birlikte bir şeyler paylaşmıyordu. Çok sıkılıyordum, kendimi yalnız ve kimsesiz hissediyordum. Okul da bitince iyice yalnız kalmıştım. Günümü evde bilgisayar başında geçiriyordum. Abim ve annem zaten beni anlayacak durumda değillerdi. Beni kimse anlamıyordu. Ben de beni anlayacak birilerini arıyordum. İnternette sürekli benim gibi kızlar yerine erkeklerden hoşlanan kişilerin neler yaptığını araştırıyordum. Sosyal medya üzerinden benim gibi kişilerle konuşmak ve anlaşılma istiyordum. Benim yaşadıklarımı yaşayan ve benim gibi hisseden, beni yargılamayacak kişilerle konuşabilmek için can atıyordum. Sosyal medya üzerinde araştırma yaparken bana yakın olan bir yerde oturan ve yaşça benden büyük biri ile tanıştım. O da benim

gibiymiş ama evli ve iki çocuğu varmış. Benimle konuşmak ve bana yardımcı olmak istediğini söylediğinde çok mutlu olmuştum. Bu yüzden onunla daha sık konuşmaya başladık ve bu konuşmaların hepsi bana güven veriyordu. Kendimi anlaşılmış ve iyi hissediyordum. Benden büyük ve benim gibi bu zorlu süreci atlatmış biri ile konuşmak bana çok iyi gelmişti. Onu sanki bana nasihat eden, yol gösteren bir ağabey veya baba gibi görüyordum. Bu benim için çok önemli şanstı.

Bu kişiyle olan konuşmalarımız devam ederken onunla tanışmak isteyip istemediğimi sorduğunda çok mutlu olmuştum ama tereddütlerim ve korkularım vardı. Ben de hayır dedim. Fakat bu hayır bana yeniden yalnızlığı getirdi. Her gün konuştuğum, beni anlayan, beni destekleyen o kişi uzun bir süre benimle konuşmadı. Tam bir hafta yalnız kaldım. Yalnız geçen bir haftanın sonunda ise ona güvenmediğim için kırıldığını ve bu şekilde olacaksa bir daha benimle konuşmak istemediğini söylediğinde yıkılmıştım. Çok korkmuştum, zira uzun zamandır beni anlayan tek kişiyi de kaybetmek üzereydim. O yüzden çok fazla direnemedim ve görüşmeyi kabul ettim. Ancak annem bu durumu bilmediği için ona açıklama da yapamazdım. Annem böyle bir eğilimim olduğunu bilirse kim bilir neler düşünür ve bana neler yapardı. Belki eve bile kapatırdı. Bu yüzden anne-me yalan söyleyip okul mezuniyet partisine gitmek üzere evden çıktım. Ama gittiğim yer okul partisi değildi.

Anne-Babalar İçin Notum Var

Bu noktada bu kitabı okuyan anne babaların hepsine şu tavsiyede bulunmak istiyorum. Sayın ebeveynler; siz her koşulda ve şartta çocuklarınızın yanında olduğunuzu onlara hissettirmezseniz, o zaman çocuklarınız her zaman sizden bir şeyleri gizleyecek ve yalan söyleyeceklerdir. Bu örnekte olduğu gibi danışanım, içinde yaşadıklarını annesine (baba vefat etmiş)

daha önce aktarabilmiş olsaydı biraz önce anlattığı gibi yalan söylemek zorunda kalmayacaktı. Bundan öncesinde de sosyal medya üzerinden tanımadığı kişilerle konuşmak ve onlarla bir araya gelmek gibi ihtiyaç hissetmeyecekti. Anne-babalar olarak her ne olursa olsun çocuklarınızın yanında olduğunuzu, onları sevdiğinizi, onlara güvendiğinizi hissettirmeli ve bu güveni onlara aşılmalısınız.

Anneme bu şekilde yalan söylemek istemezdim ama başka çarem yoktu. Evden çıkabilmek ve yeniden yalnız kalmamak için onunla buluşmak zorundaydım. Yalnızlığa tahammül edemiyordum. Kimse beni anlamak için çaba göstermiyordu. İçimdekileri, yaşadıklarımı, aklımdaki sorularını birine açmak istiyordum. Tüm bunları yapabilmenin yolu da ancak tanımadığım o kişiyi kaybetmemekten geçiyordu. Beni anlayan tek kişi, beni tanımayan bir yetişkindi.

Evden çıkmadan önce yavaş yavaş hazırlanırken annemin bir yandan tembihlerini dinliyordum. Şuraya gitme, şunu içme, şunu yeme gibi klasik anne cümleleriydi. Annemi çok seviyordum ve ona yalan söylemeyi hiç istemiyordum ama mecbur kalmıştım. Annem beni anlamıyordu. Benim hislerimi görmezden geliyor ve bu konuyu açmama bile müsaade etmiyordu. Evden çıkmadan annemin boynuna sarılıp onu öptüğümde ağlamak için kendimi zor tutuyordum.

Evimizin az ilerisinde olan durağa doğru yürürken aklımdan geçen düşünceler o kadar çok ve karmaşıktı ki onları bir düzene sokmam mümkün olmuyordu. Heyecanlıydım ve korkuyordum ama vazgeçemezdim. Vazgeçersem yine yalnız kalırdım. Durakta çok beklemeden o küçük ilçelerin klasik dolmuşlarından biri geldi ve dolmuştaki kimseyle göz teması kurmadan önceden hazırladığım yol parasını şoföre uzatıp kendimi dolmuştaki kişilerden saklamak için en arkaya geçip oturdum. Bu dolmuşları çok seviyordum. Hepsinin içinde çeşit çeşit renkler oluyordu. Tavan lambaları ve o süslü şoför mahalli beni hep mutlu ediyordu. Bu dolmuşları kendime benzetiyordum. Dışarıdan herkes gibi ama içine girdiğinizde sizi bambaşka bir

dünya karşılıyordu. Ben de böyleydim. Dışarıdan herkes gibi görünüyordum ama beni tanıdıkları zaman içimin çok farklı olduğunu anlamaları çok zaman almıyordu.

Dolmuşun en arkasında daldığım hayallerden uyanmam için dolmuş şoförünün yaptığı ani fren ve savurduğu küfürler yetmişti. Hemen kendime gelip etrafıma baktığımda o sanal arkadaşım ile buluşacağımız yere vardığımı anladım ve dolmuş daha fazla uzaklaşmadan aceleyle inmek istediğimi söyledim. Zaten sinirli olan şoförün bana attığı o korkunç bakışa ve ani hamlesine rağmen, kendimi dolmuştan atabilmeyi başarmıştım. İndiğim yer ile buluşma yerimiz arasındaki o kısa mesafeyi yürürken aklımdan binlerce düşünce geçiyordu. Ama bu düşüncelerin hiçbiri başıma kötü bir şey gelmesi ihtimalini taşı-mıyordu. Zaten öyle olsa hiç gider miydim?

Buluşma noktasına vardığımda, elleri cebinde, otuzlu yaşlar-da, kirli sakallı, bol bir kot pantolon ve kot ceket giymiş birinin sigara içerek sağa sola bakındığını ve bir yandan da telefonunla oynadığını gördüm. Facebook'ta gördüğüm kişi o olmadığı için sadece orada durup beklemeye başladım. Yanımdaki kişi ise bana bakmaya ve yanıma doğru gelmeye başladı. Bu duruma anlam verememiştim ve yavaş yavaş oradan uzaklaşmaya başla-yacakken birden;

-Merhaba, Affan diyen bir ses, durmama neden oldu.

-Merhaba, dedim ben de ürkek bir tavırla.

-Benim,

-Sen misin? Ama ben seninle konuşmadım.

-Benim, sadece Facebook'ta fotoğrafım farklıydı.

-Neden böyle bir şey yaptın peki?

-Tanınmamak için biliyorsun bizi kimse anlamıyor o yüz-den.

-Anladım, tamam.

Çok şaşırmıştım ama o da haklıydı beni de kimse anlamı-yordu. Ona kızamıyordum ama yine de hoşuma gitmemiştir.

Beklediğim ve gördüğüm kişiden çok farklıydı. Buluşma yerinden aramıza mesafe koyarak yavaş yavaş yürümeye ve onun evine doğru gitmeye başladık. Kafam karışmıştı. Evli ve iki çocuğu vardı. Beni evdeki ailesine nasıl tanıtacaktı. Belki artık onlar da biliyordu bu durumu. Ne kadar iyi insanlardı. Yavaş yavaş rahatlamaya başlamıştım.

Buluşma yerimiz olan dolmuş durağından mahalle içlerine doğru karşılıklı kaldırımlarda yürüyerek ilerlerken bunun gerekli olmadığını düşünüyordum. Sonuçta, o benim için bir ağabey, bir baba gibiydi. Neden bu şekilde ayrı yürüyorduk anlamış değildim. Ama dediğini yapmaya ve onu karşı kaldırımdan takip etmeye devam ettim. Çünkü benim tek istediğim benden daha tecrübeli ve beni anlayan biri ile sohbet edebilmek ve en önemlisi onu kaybetmemekti. Bir ağabeye, bir babaya olan özlemimi dindirebilmekti.

Sanırım on dakikalık bir yürüyüşten sonra evine varmıştık. Bir sokak arasında, etrafı yıpranmış çitlerle kaplı, iki katlı dışarıdan sıvanmış ama üzerinde boyanmamış tahta pencereleri olan sade bir evdi. Önce o, kapının ortasından çıkan bir teli çekerek mavi demir kapıyı açıp içeri girdiğinde bende arkasından sağa sola bakarak benim için açık bıraktığı kapıdan geçip onu takip ettim. Bina da içeri girdiğim anda içimi bir ürperti kapladı. Soğuk ve özensiz merdivenler beni rahatsız etti. O önde ben arkada bir üst kata çıktığımızda bizi güzel bir bayan ve iki tatlı çocuk karşılayacak diye bekliyordum. Tahta kapıya anahtarı sokup iterek açtığı kapıdan önce o girerken bende ayakkabılarımı çıkardım ve yüzüme bir gülümse takarak içeriye girdim.

Evin içi de dışı gidiydi. Boyasız ve özensiz duvarlar, yerde eski ve bakımsız olduğu her hâlimden belli olan halılar ve karanlık iki odadan oluşuyordu. Ben ürkek adımlarla içeri girerken evde kimsenin olmadığını anlamam çok sürmedi. Eliyle bana işaret ettiği odaya girdiğimde, oda da sadece eskimiş ve pis bir çekyat ile ortada duran kahverengi bir ahşap sehpa ve onun üzerinde kül tablasında birikmiş sigara izmaritleri ile bira şişeleri vardı. Duvarda asılı küçük bir televizyon ve karşıdaki portatif

masanın üzerinde de eskimiş birkaç eşyadan başka bir şey yoktu. Odanın pençesi vardı ama koyu bir perde ile kapatılmıştı. Odaya girdiğim anda bir şeylerin yolunda gitmediğini anlamıştım. Ben mutlu bir aile tablosu içinde bana yol gösterecek birini ararken şu anda bulunduğum nokta hiçte beklentilerime uygun değildi. Umarım ben yanıliyorumdur diye düşündüm.

Çok geçmeden istemeden de olsa o pis çekyata oturmak zorunda kaldım. O da yanıma oturdu. En son anneannemlerde benzerini gördüğüm, o kahverengi ayaklarında işlemeleri olan eskimiş sehpayı yanına çekti ve yaktığı sigarasını öncekiler gibi aynı kül tablasına dayadı ve konuşmaya başladık. Bana başına gelenleri, neler yaşadığını, bu şekilde anlaşılamamanın onun için ne kadar zor olduğunu, bu yüzden beni çok iyi anladığını ve artık bana destek olacağını, beni her zaman koruyacağını ve buna benzer şeylerden bahsetti. Aslında anlaşılmak güzeldi ama ben yaşıtlarımla olmak istiyordum. Onda beni korkutan bir şeyler vardı. Dördüncü sigarasını da söndürdüğünde artık gitmek istediğimi söyledim. Eve geç kalmıştım ve korkuyordum. Bir de oturduğumuz çekyatta bana çok fazla yaklaşmasından rahatsız olmuşum. Yeniden gitmek istediğimi söyledim ama beni duymuyormuş gibi davranıyordu. Bu defa ayağa kalktım ve gitmek istediğimi söylediğimde beni ellerimden tutarak yeniden yanına doğru çekti. Kimildayamıyordum. O çirkin suratı ve sigara kokan nefesi yüzüme vuruyordu. Bedenim onun ağırlığıyla eziliyordu ve ona kendimden uzaklaştıramıyordum. Sonra da ifademi verirken anlattığım o çirkin şeyler oldu. Bir daha aynı şeylerden bahsetmek istemiyorum.

Benimle işi bittiğinde ise sadece o evden kaçarak uzaklaştığımı hatırlıyorum. Kendimi kötü hissediyordum. Benim düşündüğüm ve beklediğim bu değildi. Ben, onunla bunları yaşamak istemedim. Evet, farklıydım ama istemediğim biriyle, benden yaşça büyük biri ile bu şekilde bir şey yaşamak istememiştim. Hemen eve geldim ve evdekilere bir şey olduğunu hissettirmeye çalıştım. Sonraki birkaç gün ise sürekli o yaşananları düşünüyordum. Bir daha böyle bir şey olmaması içinde ne yap-

mam gerektiğini kafamda ölçüp biçiyordum. Yine yalnızdım ve bana yol gösterecek kimsem yoktu. Sonraki günlerdeyse, o kişi sürekli beni arıyor ve onunla görüşmem için tehditler savuruyordu. Çünkü ordayken zorla telefonumu elimden alarak ailemin numaralarını almış ve beni yaşananları onlara anlatmakla tehdit ediyordu. Bana o kadar zarar vermesi yetmemiş, yeterli kadar canımı acıtmamış gibi birde hayatımı zindan etmeye çalışıyordu. Yine buluşmak istiyordu. Kendisi ile buluşmazsan bu yaşananları aileme söyleyeceğini yineleyip duruyordu. Artık bıkmıştım ve çok korkuyordum ama ne olursa olsun onunla bir daha yalnız kalamazdım. Bu yaşananları anneme de anlatamazdım. Ne yapacağımı bilemez hâlde geçen bir haftanın ardından artık dayamadım ve polise gittim. Polisin aileme haber vereceğini düşünmüyordum ama tabii ki hemen ailemi aradılar. İfade vermeye gittik. İfade mi verdim ve beni o kişiyle yüzleştirdiler. Onu görmek istemiyordum ama mecbur kalmıştım. İfademi verdikten sonra o kişiyi tutukladılar. O günden sonra beni bir daha rahatsız etmedi. Ama hayatımda daha büyük rahatsızlıklar başladı. Artık annem dışarı çıkmama izin vermiyor. Okulumdaki rehber öğretmenim ile bu konuda konuşulduğu için bana karşı bakışının ve tavrının değişmesinden korkuyorum. Zaten yalnızdım ve daha da yalnız kalmaktan korkuyorum. Annem beni daha da yalnızlaştırdıkça bu durumun normalleşeceğini ve benim düzeleceğimi düşünüyor. Benimle sürekli konuşuyor ama beni dinlemiyor. Bir kez olsun beni anlamıyor ve anlamayacak da. Zaten o söylediklerinin hepsini ben de biliyorum. Ben de bir erkeğe ait bir vücudum olduğunu görüyorum. Ben de bir erkek olduğumu biliyorum. Zaten bunu inkâr da etmiyorum. Ben sadece kendi hemcinslerimden hoşlanıyorum. Annem veya etrafımdaki kişiler de bunu anlamıyor ya da anlamak istemiyorlar. Ama ben buyum, bu şekilde olmak, bu şekilde kalmak ve bu şekilde mutlu olmak istiyorum. Çünkü eşcinsellik kötülük yapmak ya da sapıklık değil ki bu sadece bir tercih! Benim tercihim de bu yönde oldu ve sizden farklı değilim. Siz nasıl bir kadından hoşlanıyorsanız bende aynı şekilde bir er-

kekten ya da bir eşcinsel erkekten hoşlanıyorum. Bu konuda da çok şey okudum. Örneğin; Dünya Sağlık Örgütü, bu durumun bir hastalık olduğunu kabul etmiyor, ayrıca hayvanlarda bile eşcinsellik olduğunu biliyorum. Yani ben kendimi normal olarak görüyorum ama çevremdekiler beni normal görmüyorlar. Bu şekilde olunca da sorunlu olan benmişim gibi davranıyorlar ama bence sorunlu olanlar, onlar. Onlar, beni kabullenmiyorlar. Yoksa ben hem kendimi hem de onları kabulleniyorum. Sizce, bu durumda normal olmayan ben miyim onlar mı? İşte, beni üzen ve yalnız hissettiren şey bu.

Şimdi, aileme ve arkadaşlarıma her zamankinden daha çok ihtiyacım var ama on sekiz yaşını geçince İstanbul'a gideceğim. Orada benim gibi kişilerle birlikte bir hayat kurmak ve mutlu olmak istiyorum. Bu hayatta benim de yaşamaya ve mutlu olmaya ihtiyacım. Siz ne düşünüyorsunuz ben çok mu kötü bir şey yapıyorum? Ben tedavi edilmesi gereken bir hastalık sahibi miyim?

Meslektaşlarım İçin Notum Var

Bu danışanımla olan çalışmamızı bu seanstan sonra bitirmeye karar verdim ve ona bu durumu uygun bir şekilde onun özgüvenini zedelemekten ve nedenleri ile birlikte kısaca açıkladım. Çünkü cinsel eğilimler ve yönelimler, cinsel kimlik bozuklukları önemli ve ayrıca uzmanlık gerektiren konular olup bu alanda çalışan ve uzmanlaşmış kişilerce bu süreçlerin devam ettirilmesinin daha doğru olduğunu düşünüyorum. Ben danışanımı bir noktaya kadar getirdim. Bu süreçleri konuşabilecek ve yaşananları sorgulayacak bir noktaya doğru onunla ilerleme kaydettiğimizi görebiliyorum. Ancak bu aşamadan sonra özellikle bu tür vakalar ile çalışan bir başka uzman arkadaşımıza durumu ifade edip danışanımı ona yönlendirmeyi daha uygun buldum. Çünkü ben bu şekilde cinsel kimlik sorunları yaşayan

kişilerle çok az çalışmış olmam ve bu alanda uzmanlık düzeyinde bilgi ve beceriye sahip olmam sebebiyle bir noktadan sonra danışanıma yarar sağlayamayacağımı biliyordum. Bu nedenle kendi yararım ve mesleki kibrim değil, danışanımın yararını üstün tutmam gerektiğini çok iyi biliyordum. Zira tecrübeli bir ruh sağlığı alanı çalışanı sınırlarını bilmeli ve danışanına yararlı olamadığı kanaatine vardığı anda onu başka bir profesyonel yönlendirmekten asla geri durmamalıdır. Bunu yaparken de danışanımın yine kendisi isterse benimle görüşmeye de devam edebileceğini ancak öncelikli olarak onu yönlendirdiğim uzmanla görüşmesini istediğimi açıkça kendisine ifade ettim. Siz değerli meslektaşlarımdan da bu ayrıntıya dikkat etmesi gerektiğini ve danışanlarına faydalı olamayacağını hissettiği zamanlarda onları bir başkasına yönlendirmekten kaçınmamasının çok önemli ve gerekli olduğunu düşünüyorum.

Hep Mutlu Olmayı Bekleyen O Kişi Benim

Kim mutlu edebilir seni? Sen hazır değilsen!

Friedrich Nietzsche

Bence insanın yaşı büyüdüğüçe aşkı azalıyor ama bunu gösterebilme şekli büyüyor. Yani insan yetişkin olduğu zaman aslında daha çok âşık olmuyor. Sadece âşık olduğu zaman bunu daha çok gösterebiliyor.

Çocukluğumdaki şu düşünceler ve o kesintisiz anı daha dün gibi aklımda. Acaba bir gün benimde bir sevgilim olur mu? Acaba bir gün bir kız beni sevebilir mi? Acaba ben bir kez olsun dahi sevebilecek miyim? İşte, çocukluğumun bu en çok cevapsız kalmış sorularını kendime sorduğum o anları hiç unutmıyorum. Çocukluktan ergenliğe geçtiğim ortaokulun ilk yıllarında içimdeki tarifsiz boşluk, derin sevgi ve ilgi ihtiyacı beni kasıp kavuruyordu. Aslında bugün bakınca çok normal gibi geliyor. Ama ben bunları hiç normal bir şekilde yaşamadım. Benim için çok zordu. Sevgisiz bir ailede, kendimi değersiz ve kimsesiz hissediyordum. Doğup büyüdüğüm kenar mahalledeki insanların en büyük zevk ise birileri ile dalga geçmek olduğundan özgüvenim daha da aşağılara düşüyordu. Bir kızın bir

erkeği sevme ihtimali bana çok yabancı ve anlamsız geliyordu. Belki de hayatta en çok istediğim şey buydu. Kendimi bir türlü ikna edemiyordum. Bir kızın beni sevebilme ihtimalini mantığımı ve düşük özgüvenim kabul etmiyordu.

O yıllarda bir kız görmüştüm. Güneş gibi parlayan bir yüzü, pürüzsüz ve ılık saçan bir cildi vardı. Sarı saçlarını toplayıp atkuyruğu yaptığı o saç lastiğinin rengini bile onun saçındayken çok daha farklı bir maviydi. Herkesin giydiği o okul forması onun üzerinde bir prensesin en güzel kıyafetine dönüşmekteydi. Herkes gibi tutmuyordu kalemi ve herkes gibi değildi sıradaki oturuşu, duruşu ve bakışı, o bambaşka biriydi. Benim için ulaşılamaz bir yerde duruyordu. Masalların, Kaf Dağı'nın ardındaki masal prensesiydi. Benim için sevginin ve aşkın sembolleşen ilk somut örneğiydi. Bu noktada şöyle düşünüyorsunuz belki, bu kadar küçük yaşta bu nasıl bir aşk! Bence yanılıyorsunuz. Ne yani sadece insan yetişkin olunca mı aşkının kuvveti artar. Tutku ve aşk sadece yetişkinlere mi özgüdür? Değildir çünkü ben bir daha asla o kadar çok âşık olmadım, olamadım. Şimdi, size hayatımı anlatacağım ve siz de bana hak vereceksiniz. Bence insanın yaşı büyüdükçe aşkı azalıyor ama bunu gösterebilme şekli büyüyor. Yani insan yetişkin olduğu zaman aslında daha çok âşık olmuyor. Sadece âşık olduğu zaman bunu daha çok gösterebiliyor. Şimdi size bunu kanıtlamak isterdim ama benim için daha önemli konular var. Ben neden size geldim ve size bunları anlatıyorum biliyor musunuz? Çünkü ben sevilmeden sevilenlerdenim. Hep mutsuz, hep mutlu olmayı bekleyen o kişiyim. Mutluluğa hasret kalmış, mutsuz ilişkiler içinde kıvranan, o sessiz topluluğun ses çıkaran tek kişisiyim.

Size ilk aşkımı anlatmaya çalıştım ama daha birçok anlatacağım şey aslında yine o günlerle ilgili. Ama bugün evli olduğum karımla ilgili o kadar çok şey yaşamama rağmen, anlatacağım şey o kadar az ki siz bile şaşırırsınız. İlk âşık olduğum kız ile bir kez bile konuşmadık, bir kez bile bir araya gelip bir sohbetin iki ayrı kelimesini aynı cümleye sığdıramadık, aynı yolda yürüyüp aynı okulun aynı merdivenlerinden bir kez bile beraber çıkma-

dık. Aynı soruyu bilip aynı anda bir kez bile parmak kaldırıp söz almadık. Ama ben onunla ilgili her ayrıntıyı o kadar uzun zaman geçmiş olmasına rağmen, o kadar net ve duygulu bir şekilde hatırlıyorum ki ben bile bunun nasıl olabildiğine anlam veremiyorum.

Hani dedim ya ben sevilmeden sevilenlerdenim diye, bu sözü öylesine söylemedim. Bakın, ilk âşık olduğum kızdan sonra, lisede birine ilgi duydum ve bana karşılık vermedi. Yine lisede bir başka arkadaşımдан hoşlandım ve o da beni sevmedi. Sonra benim hoşlanmadığım ya da hoşlanıp hoşlanmadığımı bilmediğim bir kız benden hoşlandığını söyledi ve çıkmaya başladık ama ben ona âşık değildim. Sadece birinin benimle de çıkabileceğine, beni de sevebileceğine ikna olmaya çalışıyordum. Daha sonra bir başka sınıfta başka bir kızdan hoşlandım ancak o da benim bir arkadaşım ile birlikte oldu. Yine benim ilgi duymadığım biri bana çıkma teklif etti. Onu reddettim ancak beni sevdiğini söyleyen ama benim sevmediğim, ilgi duymadığım bir başkası ile yine sırf o benden hoşlandı diye birlikte oldum. Tabii bunların hepsi geçti gitti. Daha sonra üniversiteye başladığım zaman artık bir şeylerin değişeceğini düşünüyordum ya da en azından böyle olmasını bekliyordum. Ama o içimdeki, “Acaba ben sevebilecek biri miyim?” sorusu cevabını bulamıyordu. Bana göre ben, birine onu sevdiğimi söylersem ve o da bana “Evet ben de seni seviyorum!” derse sanki bu soru cevabını bulabilecekmiş gibi geliyordu ama öyle olmadı. Üniversitede de aynı senaryo peşimi bırakmadı. İlk yıl birinden hoşlandım ve çok iyi de anlaşmamıza ve onu sevdiğimi söylememe rağmen benimle birlikte olmayı reddetti. Ardından biri beni sevdiğini söyledi, çok güzeldi. Beni de gerçekten çok seviyordu. Ama ben yine de ona karşı aynı duyguları besleyemiyordum. Sevilme-yeceğime olan inancım yine beni bu ilişkinin içine itti. Tabii ki sevmediğim biriyle ne kadar süre birlikte olabilirim ki süreç yine ayrılığı getirdi. Ardından hayatıma kimse girmedi. Birinden hoşlandım ancak yine aynı karşılığı bulmadım, sonra birine ilk kez tekrar âşık oldum. Bir yıl boyunca onun hayaliyle ya-

tıp kalktım. Aklım, fikrim, kalbim her saniye onu düşünmekle geçti. Bir yılın sonundaysa duygularımı ona açtım ve onunda beni sevebilme ihtimaline inanmak ve o içimdeki sevilemeyeceğime ilişkin düşüncenin yok olması bekledim. Ama olmadı, evet yine ben haklı çıkmıştım ve yine sevilmemiştim.

Burada danışanımın anlattıklarına bir virgül koymak istiyorum. Buraya kadar anlattıkları içinde benim en çok dikkatimi çeken, sürekli sevmeye layık olmadığına ilişkin düşüncesinin tasdik edildiğini ve bu duygunun pekiştirildiğini düşünmesi oldu. Aynı zamanda birçok kişi tarafından sevilmiş ve sevmeye layık bulunmuş. Çeşitli birliktelikleri olmuş, bu birlikteliklerini yine daha çok kendisi bitirmiştir. Aslında danışanım sevilmemiş değil, sadece kendisinin istediği ve kendisine uygun bulduğu kişilerin onu reddetmelerini hazmedememektedir. Burada temel amacım da ona bu konuda farkındalık kazandırmak oldu ve hâlen bunu yapmaya devam ediyorum.

Bu defa sevilmemek her zamankinden daha ağır geldi bana! Kendimi çaresiz ve değersiz hissediyordum. Onunla aynı şehirde karşılaşma ihtimalimiz olmamasına rağmen, bu şehirde kalmak dahi istemiyordum. Her şey üzerime üzerime geliyordu. Duygularımın esiri olmuştum. Çok öfkeliydim. Ona mı bilmiyorum ama çok ama çok öfkeliydim. Bütün yaz onu düşünerek geçti. Çok gurur yapmıştım ve bu reddedilmeyi içime sindiremiyordum. Onu aramak, onunla konuşmak, neden beni reddettiğini sormak, öğrenmek istiyordum ama bir türlü buna cesaret edemiyordum. Gururum o kadar ağır basıyordu ki kendimi daha da değersiz hissetmemek için onu bir kez dahi aramadım. Bu şehirde kalmamak içinde için de iş bahanesiyle başka bir şehre taşındım ve bir yıl boyunca orada kendimi izole ettim. Herkesten ve her şeyden uzakta kalmak istiyordum. Kendimi dinlemek, kendimle kalmak ve kendimi sorgulamak istiyordum. “Ben neden sevdiğim birinin sevgisine layık olamıyorum?” diye sürekli bu sorunun cevabını arıyordum. Orada geçen bir yılın sonunda kalbimde hâlen o varken, yine küçük

bir iki birlikteliğim oldu ama bu ilişkilerim sadece olmak için oldu. Aklım ve kalbim hâlen onunla doluydu. Sonrasında yine uzun bir süre yalnız kalmayı tercih ettim. Artık sevmek ve sevilmemek korkusunu birlikte yaşamaktan bıkmıştım. Bir kez daha bununla mücadele edecek gücü kendimde bulamıyordum. Sonrasında yine aynı şeyler oldu. Biriyle birlikte oldum, sonra başka biriyle, sonra başka biriyle ve bu durum böyle devam ederken artık biri beni kandırdı ve onunla evlendim. Kandırdı diyorum çünkü ben âşık olduğum kişilerle birlikte dahi olamamışken sadece hoşlandığım biriyle evlendim. Ne kadar büyük bir hata yaptığımı görebiliyor musunuz? Ben görememiştim ve evlendim. Bilmiyorum neden evlendim ama evlendim işte! İşin acıklı yanı da evlendiğim kişiyi de ben sevmemiştim. O, beni sevdiğini söyledi ve bir şekilde süreç bizi evliğe getirdi. Benim ona olan sevgim hep eksik ve yarım. Ben gerçekten sevdiğim ve âşık olduğum kişiyle evlenememiştim. Nitekim evliliğimin ilk yıllarından itibaren sorunlar yaşama başladık. Bir yılın sonunda ise baktım ki başka bir kadının yatağındayım. İşin komik olan tarafı ya da en acı tarafı diyelim, o yatağına girdiğim kadını da ben sevmemiştim. O bana âşık olmuştu ben de ona sadece izin vermiştim. Aslında onunla keyifli zamanlar geçirmeye başlamıştım. Ama hissettiğim sevgi değildi, hele aşk hiç değildi. Sadece bana verdiği değer, sevgi ve birlikte geçirdiğimiz o güzel zamanlar için onunla oluyordum. Artık evde eşimle, dışarıda ise onunla bir hayatım vardı ama zihnim şu soruyu sormadan durmuyordu. Sanki durmak bilmeyen bir rüzgâr gülünün kanatlarına yazılmış o soru sürekli, sürekli, sürekli aynı şekilde zihnimin tam ortasını kaplıyor ve beni ele geçiriyordu. “Neden sevmediğim kadınlarla birlikte oluyorum?” Evet, bu soruyu daha önce de anlattığım gibi çocukluğumdan buyana cevaplamaya çalışıyordum. Ama şu anda otuz dokuz yaşındayım ve bunları size anlatırken bile hâlen bu soruyu cevaplayamıyorum. Neyse evliliğim devam ediyordu, bir yandan da dışarıdaki ilişkim artık bir kaçamağın ötesine geçmiş ve sürekli bir birliktelik hâlini almıştı. Neredeyse iki yıldır dışarıdaki ilişkim

devam ediyordu. Artık bazı saatlerimi, günlerimi ve gecelerimi onunla geçiriyordum. Onunla birlikteyken gerçekten güzel zaman geçiriyordum ve onunla olmak beni mutlu ediyordu. Bazen de sadece her zaman yaptığım gibi mutluymuş gibi yapıyordum ki bu en çok yapmaya alıştığım sahte davranışimdi. Eşime, birlikte olduğum kişiye hatta uzaktan uzağa bir tür flört yaşadığım kişiye dahi birçok yalan söylüyordum. Hepsini ile ayrı ayrı zaman geçiriyordum ama hepsini de ben değil, onlar beni severken yapıyordum.

Size neden bu kadar şey anlatıyorum biliyor musunuz? Gerçi siz psikologlar her şeyi bildiğinizi sanıyorsunuz ancak yanıltıyorsunuz. Aslında bir halt bildiğiniz yok sizin.

-Evet, her şeyi bilmemiz mümkün değil ama zaten ben böyle bir iddia da bulunmadım Mecnun Bey. Bu iddia sanırım size ait.

Doğru söylüyorsunuz ama yine de bir halt bildiğiniz yok bence! Örneğin; sizinle o kadar zaman geçirdik ama bana en ufak bir tavsiyede bile bulunmadınız. Ben psikoloğa niye geldim? Bana yardımcı olsun, akıl versin diye geldim ama beni sadece dinliyorsunuz. Ben ise aslında bana ne yapmam gerektiğini söylemenizi istiyorum. Ne yani çok şey mi istiyorum?

Meslektaşlarım İçin Notum Var

Bu danışanımda diğer danışanlarım gibi aslında anlaşılacak istiyor. Temel beklentisi, ona ne yapması gerektiğini söylemem ve onu yönlendirmemi istemesi. İşte tam da bu noktada psikologlara gelen danışanların en büyük hataları konusunda sizi bilgilendirmek istiyorum. Hiçbir psikolog aslında şu hataya düşmemelidir. Zira bu hataya ancak acemi psikologlar ve diplomasız şarlatanlar düşebilir. Özellikle de kendisine “Yaşam Koçu” diyen şarlatanlar. Biz ruh sağlığı çalışanları her zaman

danışanımızın kendisinin ne yapması gerektiğine karar vermesinin önemli ve gerekli olduğunu düşünürüz. Bu noktada da temel görevimiz ve işimiz ona bu kararı alacak kendi öz kaynaklarını (özgüvenini) kullanmayı öğretebilmek ve bu hususta psikolojik olarak güçlenmesini sağlamaktır. Yoksa git ona şunu söyle, buna böyle davran demek bir kahve sohbetinden öteye gitmeyecektir. Sizler de bu sebeple karşınıza gelen danışanlarınıza herhangi bir tavsiye de bulunmak yerine, onlara hayatlarındaki seçeneklerden hangisini istedikleri konusunda rehberlik edebilir ve onların kendi seçimlerini kendilerinin yapmasını konusunda onları yönlendirebilirsiniz.

Danışanımla seanslarımız devam ediyor ve henüz istediğimiz noktaya gelemedik. Ancak danışanımın kendisini daha huzurlu hissedebilmesi adına birkaç adım attığını görmek seanslarımızı devam ettirebilmemizi sağlıyor. Fakat istediğimiz ilerlemeyi henüz yakalayamadık. Seanslara devam ediyoruz. Burada temel amacım, danışanımın kendisi için en doğru ve huzurlu olabileceği kararı verebilmesine yardımcı olmak olacak. Unutmayın, her danışanla her zaman başarılı ve mutlu bir son yakalayamayabiliriz.

Ben ne yapmam gerektiğini bilsem zaten size gelmezdim. Ne yapacağımı, nasıl davranacağımı bilsem burada ne işim var, değil mi? İşte, bu kafa karışıklıkları ve anlamsız yaşantılarımı sizinle paylaşmak ve içinde bulunduğum bu olumsuz durumdan kurtulmak istiyorum. Artık ben de sevdiğim biriyle birlikte olmak istiyorum. Eşimden boşanmak, eşimi aldattığım kişiden ayrılmak, uzaktan uzağa flört ettiğim kişiyle görüşmemek ve en önemlisi âşık olduğum kişiyle bir ömür birlikte olmak istiyorum. Sadece ve sadece âşık olduğum kişi ile birlikte olmak istiyorum.

-Peki, bunun için ne yapmak istiyorsunuz Mecnun Bey?

-Bana acıyarak mı bakıyorsunuz? (özgüveni düşük olan ve kendisini değerli görmeyen danışanım benim de onu öyle görüp görmediğimi öğrenmeye çalışıyor.)

- Sizce öyle mi bakıyorum?
- Bilsem size sormazdım, değil mi?
- Peki, size acıyan biri size nasıl bakar biraz anlatır mısınız?
- Bilmem, işte böyle üstten üstten bakar, beni önemsemez falan.
- Siz benim size karşı bu şekilde bakışlarımı gördünüz mü?
- Şey, hayır ama...
- Ama ne? Size karşı bu şekilde baktığımı gördünüz mü?
- Hayır görmedim!
- O zaman size acıyarak bakmıyorum, değil mi?
- Evet!
- Peki! Neden bana bu soruyu sordunuz o zaman?
- Bilmiyorum!
- Bilmiyor musunuz yoksa bunu bana söylemek mi istemiyorsunuz?
- Söylemek istemiyorum?
- Sizi yargılayacağımdan mı korkuyorsunuz?
- Aslında hayır ama işte kızıyorum kendime
- Neden kızılıyorsunuz?
- Kızıyorum çünkü bunu hep yapıyorum
- Neyi hep yapıyorsunuz?
- Bana karşı iyi ve anlayışlı olan herkesin bu duygularını sorguluyorum ve yanlış anlıyorum
- Size karşı iyi ve anlayışlı olduğumu hissediyorsunuz o zaman, doğru mu anladım?
- Evet, doğru anlamışsınız.
- Peki, bana güveniyor musunuz?
- Evet, sanırım, şey evet güveniyorum.
- Ben de size güveniyorum. Kendinize karşı dürüst olacağınıza da inanıyorum.

Okuyucularım İçin Notum Var

Danışanımla aramda geçen bu diyalogu dikkatli bir şekilde okursanız goreceksiniz ki ben bir psikolog olarak çok bir Şey yapmıyorum. Sadece danışanıma kendi algısı üzerinde var olan o yanlış ve olumsuz perdeyi kaldırması için yardımcı oluyorum. Siz de bir psikologdan destek almak istiyorsanız mutlaka alın ama bu desteği alacak imkân ve olanaklarınız yoksa bile, en azından kendinizle bu şekilde diyaloglar kurun. Kendi kendinizle ilk baŗta yazarak konuŗmaya baŗlayın. Korkmayın, kendi kendinize yazarak konuŗtuęunuz için kimse size deli muamelesi yapmayacak. Yok, yaparlarsa da bu satırları okutun onlara. Bir psikoloğun önerilerine uyuyorum ben deyin. Tüm sorumluluğu alın ve bunu yapın.

Unutmayın, mutluluk hayatın görünmeyen cansuyudur.

Devam eden terapi seansları boyunca danışanımla bu tür birçok diyalog daha kurmaya devam ettik. Şu anda yaklaşık bir yıldır grŗyoruz ve kayda değer bir ilerleme kaydetmiŗ olsak da daha yapmamız gereken çok Şey var. Maalesef her zaman hızlı bir ilerleme sağlayamıyoruz. Ama unutmayın ki her zaman hızlı olmak bizi mutluluğa götürmez. nemli olan yaŗanılan süre içinde yaŗadıęımız haz miktarının artabilmesidir. Danışanım da bana geldiğinde kendi deyimiyle hayattan soęumuŗken artık hayatta bazı Şeylerin onu mutlu edebildiğini ifade ediyor. Siz de hayatınıza mutlu olabileceğiniz bir Şeyler katmaya çalışın. Unutmayın, mutluluk hayatın görünmeyen cansuyudur.

Bu Bir Başarı Hikâyesidir?

Güçlükler başarının değerini artıran süslerdir.

Moliere

*Başarı, hepimizin hayatı boyunca aradığı
ama sadece bazılarımızın tadabildiği en güzel
duygulardan biridir.*

Bu bir başarı hikâyesidir ancak benim başarı hikâyem değildir. Bu hikâye, başarıyı gerçekten yakalamış birinin hikâyesidir. Peki, aslında başarı nedir? Başarı, hepimizin hayatı boyunca aradığı ama sadece bazılarımızın tadabildiği en güzel duygulardan biridir. Peki, neden siz veya biz bu başarı duygusunu tadamıyoruz? Başarılı insanlar ile başarılı olamayan insanlar arasında nasıl bir fark var? Başarılı olmak istiyoruz ama neden olamıyoruz? Başarılı olan insanlar neyi bizden daha farklı yapıyorlar? Biz veya siz başarımızı neye borçluyuz? İşte, tüm bu soruların cevabını kitaplarda ararken karşımda oturan bu sevimli öğrencim bu soruların tamamını benim için de sizin için de cevaplayacak. Ama önce bu başarılı öğrenci ile yollarımızın nasıl ve ne zaman kesiştiğini, maceramızın nasıl başladığını müsaadenizle anlatmak isterim.

İstanbul Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü'nü bitirdiğim yıl bu bölümde okuyan meslektaşlarımı

bilecektir. Okullara öğrenciliğimiz döneminde staja gider ve burada rehber öğretmenler ile belirli bir süre zaman geçirir ve staj görürüz. Ancak her konu da olduğu gibi bu konuda da ülkemizin o ciddiyetsiz iş halletme, pratikliği -ki bana göre bunun adı pratiklik değil bir tür işgüzarlıktır- mantığı devreye girmiş ve bizler neredeyse o okullara staja gitmeden evraklarımızı imzalayıp staj dersimizi tamamlamıştık. (Burada hemen “Ne diyor bu adam, ülkemizi mi kötülüyor?” gibi saçma bir düşünce aklınıza gelmesin. Ben var olanı söylüyorum. Çünkü sizde iyi biliyorsunuz ki bizler neredeyse her işin kestirmesini, kısa yolunu veya zahmetsiz olanını tercih ederiz. Öyle ki ülkemizde birçok firma engelli vatandaşımızı çalıştırmak ve onları istihdam ederek hayata katmak yerine onları çalıştırmamanın cezasını ödeme-yi ve işe gelmeden onlara maaş ödemeyi onları çalıştırmaktan daha kolay ve pratik bir çözüm olarak görebiliyorlar.) Bu belki her yerde böyle olmuyordur ama benim ve arkadaşlarım için bu şekilde olmuştu. Aslında bu bizim için büyük bir kayıp ve mesleğimiz adına da büyük bir handikaptı çünkü bir işi teorik olarak ne kadar iyi bilerseniz bilin o işte bir pratik ve uygulamalı beceriye ihtiyacınız vardır. Ben de gerek ilk yıl gerekse son yıl stajımda, bu şekilde pek de olumlu geçmeyen staj süreçleri sonrası meslek hayatıma başladığım ilk devlet okulunda aklımda bazı soru işaretleri ile mesleğime adım atmıştım.

Atandığımı öğrendikten sonra gerekli evrak işlemleri tamamlayıp bundan sonra meslek hayatımı devam ettireceğim o okulun kapısından içeri girdikten sonra artık okulun bittiğini ve bir öğretmen olduğumu anlamam için bir tek okulun açılması ve öğrencilerimle birlikte eğitim öğretime başlamak kalmıştı. Zira bu süreç öğretmenliğe adım atan tüm meslektaşlarım için de benzerdir. Yeni bir okul ve yeni bir düzen içinde kendine yer bulmak, gerek öğretmenliğin pratik uygulamalarını yapmak, gerek veli iletişimini olumlu bir noktada tutmak, gerek devlet memurluğu usul ve esaslarına uymak gerekse bunların hepsine aynı anda uyum sağlayabilmek. İşte süreç benim içinde tüm

bunları içinde barındırmakta ve diğer meslektaşlarımdın olduğu gibi benim içinde aynı şekilde ilerlemekteydi.

*Ümitsizliğe ya da hayal kırıklığına gerek
yoktu. Zira işimi yapabilmem için tabii ki fiziki
imkânlar önemliydi ama olmazsa olmaz da
değillerdi.*

Meslek hayatım aynı bahçe içinde aynı anda iki bin beş yüz ilköğretim öğrencisinin hep bir ağızdan İstiklal Marşı'nı söylemesi ve bir birilerini ezercesine sınıflarına doluşmalarını izlemek ile başladı. Okulum, İstanbul'un kenar mahalleleri denebilecek bir bölgede sürekli olarak göç almış ve okul alt yapısının öğrenci nüfusuna yetmediğı bir bölge de yer almaktaydı. İstanbul trafiğinde bazen iki saatte varabildiğim okulum ana cad-denin aşağısında labirentleri andıran sokakları ezbere geçerek varabildiğim, demir kapısında eskimiş bir üniforma ile bekleyen yaşlı bir bekçi ağabeyin olduğu sıradan bir okuldu. Aynı bahçe içinde aynı anda iki bin beş yüz öğrenciyi içine alabilsin diye iki ayrı binadan oluşmuş, her iki binanın da kapısının okul bahçesine baktığı, biri iki katlı bir diğeri ise beş katlı klasik okul rengine boyanmış iki binadan oluşuyordu. Okulun demir kapısını geçtikten sonra tüm öğrencilerin zar zor sığabildiğı okul bahçesi eskimiş betonla kaplanmış ve sadece okulun duvarlarının önünde birkaç fidandan başka okulu güzelleştirecek hiçbir şey yoktu. Nereye gelmiştim ve mesleğimin ilk saatlerinde bu kadar öğrenci ile birlikte tek başıma ne yapacaktım. Peki, ne yapmam gerektiğini nasıl bilecektim? Siz bunu nasıl bilebilmiş-tiniz sevgili meslektaşlarım? (Bana yazın lütfen!)

Okulun ilk günü önce okul müdürünü ziyaret ettim. Ardından müdür yardımcılarını ve tanışabildiğim kadar çok öğretmenle tanışmaya çalıştım. Ama birçoğunun ismini daha diğeri ile tanışırken unutmuştum bile. Çünkü okulda öğrenciler kadar kalabalık bir de öğretmen kadrosu bulunmaktaydı. Ama bunu

çok sorun etmiyordum çünkü muhakkak hepsi ile bir şekilde tanışacaktım. İlk günün ilk saatlerindeki tanışmalar ve selamlaşmalar bittikten sonra artık sırada rehberlik servisini görmek ve mesleğimin gerekleri olan süreçleri yerine getireceğim bana özel alanı tanımak vardı. Müdür yardımcısı önde, ben ise arkasında çıktığımız beşinci katta merdivenlerin hemen karşısındaki odanın rehberlik servisi olarak ayrıldığını anlatan müdür yardımcımız; “Hocam okulumuzun imkânları tahmin ettiğin üzere kısıtlı.” derken kapısından içeri girdiğimiz oda da sadece bir masa ve bir sandalye vardı. Bana rehberlik servisi olarak tanıtılan bu oda belli ki daha önce birçok şey için kullanılmış ve son dakika benim için düzenlenmişti. Odanın duvarlarında çeşitli boya izleri ve darbeler, uzun süre bakımsız kalması sebebiyle köşelerde biriken küfler ve temizlik sırasında gözden kaçan tavan köşelerindeki örümcek ağları ile ideal bir rehberlik servisi odasından çok uzaktı ya da benim beklentim fazlaydı.

Öğretmenliğin ilk ve en önemli kurallarından biri olan takım elbisemi yeni almış ve daha ütüsü bile bozulmamışken bana layık görülen o kirli sandalye ve masaya oturmayı aklımdan bile geçirmiyordum. Sanırım o ders boyunca ellerim cebimde ayağımı vuran rugan ayakkabılarımla bir ileri bir geri yürümüştüm. Beni kendime getiren ise çalan teneffüs zili ile dışarıya koşan öğrencilerin aynı anda verdikleri tepkilerin bina da yarattığı titreşim olmuştu. Resmen ayaklarımın altındaki yer sarsılıyordu. İki bin beş yüz öğrenci aynı anda zincirlerinden kurtulmuş köleler gibi koşuyor ve bir an önce kalabalık sınıflarının boğucu havasından kendilerini zar zor sığabildikleri okul bahçesine atmaya çalışıyorlardı.

Zira ülkemiz gerçeklerinden biri de ihtiyaçların makul ve uygun bir dille söylenmesinin ciddiye alınmaması durumuydu.

Odamın penceresinden izlediğim öğrencilerimin o komik ve masum hâlleri ise yüzümde istemsiz bir gülümsemeye neden oluyordu. Neden burada olduğumu şimdi daha iyi anlıyordum. Ümitsizliğe ya da hayal kırıklığına gerek yoktu. Zira işimi yapabilmem için tabii ki fiziki imkânlar önemliydi ama olmazsa olmaz da değillerdi. O gün ve devamında okul hizmetlilerinin yoğunluklarına rağmen, destekleriyle odayı daha bir düzenli ve temiz hâle getirip okul da kullanılmayan eski de olsa sıra ve masalardan bir kaçını alarak bir iki de sandalye ile kendime ve öğrencilerime yetecek kadar büyük bir yaşam alanı oluşturduktan sonra en büyük problem olan bilgisayar ve yazıcının olmaması sorunuyla okul müdürünün kapısı çaldım. “Sen bir başla da bakarız hocam.” diyen okul müdürüne neyi nasıl anlatacaktım. Okul başlayalı bir hafta olmuştu. Ne ile başlamamı bekliyordu. Belli ki bu sorun bu şekilde çözülmeyecekti. Yavaş yavaş okulun iklimini öğrenmeye ve insanları tanımaya başlıyordum. Ben de bilgisayardaki işlerimi müdür yardımcılarının odalarında ve öğretmenler odasındaki bilgisayarı zapt ederek halletmeye ve biraz da okul yönetimini zor durumda bırakmaya çalışıyordum. Zira ülkemiz gerçeklerinden biri de ihtiyaçların makul ve uygun bir dille söylenmesinin ciddiye alınmaması durumuydu. O yüzden bu yola başvurmak zorunda bırakılmıştım. İşe de yaradı. Sınırım ilk ayın sonunda eski de olsa bir bilgisayar kuruldu ve ofis programlarını çalıştıracak kadar işlerimi halletmeye başladım. Odam da düzene girmiş ve artık çocuklar sık sık gelmeye başlamışlardı. Ayrıca tanıştığım tüm öğretmenler yavaş yavaş öğrencileri yönlendirmekte ve yaşanan sorunların çözümünde işbirliği talep etmekteydiler. Ancak okulun kendine has özellikleri ve öğrenci potansiyeli de birçok yeni sorunu beraberinde getirmekte ve süreç beklediğimden daha zor ilerlemekteydi.

Bu süre içinde okulun ilk dönemini yarılmış, gerek ben okula ve öğrencilerime gerekse öğrencilerim bana ve rehberlik çalışmalarına alışmış ve aramızda uyumlu bir ilişki gelişmeye başlamıştı. Bu süre içinde özellikle ülkemizin en temel gerçeği olan sınav stresi bazı öğrencilerim üzerinde nadirde olsa psiko-

lojik olarak baskı yaratmaya başlamıştı. Nadir de olsa diyorum çünkü ekonomik olduğu kadar akademik başarı açısından da geride kalmış bir okul ve başarı düzeyi düşük bir öğrenci grubu ile çalışmaktaydım. Bu sebeple öğrencilerin zar zor sınıf geçtiği bir okul bünyesinde, çalışmalarının yetersiz olduğundan endişe edip sınav stresi yaşayan öğrenciler benim için birer hazineydi. Zira geride kalan çocuklar kadar ileriye çıkmak isteyen öğrencilere de aynı oranda zaman ve emek harcamalıydım. Zira bana göre öğrencilerimin bu iklimden kurtulabilmelerinin tek yolu buydu.

Sürekli yazılı veya görsel medya da veya kendi aramızda ülkemizin Doğu ve Güney Doğu Anadolu Bölgelerinde yaşanan eğitim eksiklikleri ve aksaklıkları konusunda konuşulanları hepimiz duyuyoruzdur. Gerçi günümüzde birçok eksikliğin yapılan yatırımlarla azaltıldığı ifade edilmekte olsa bu konuda kararı siz okuyucularıma bırakıyorum. Ama ben size İstanbul gibi Türkiye'nin gayri resmi başkentindeki bir okuldan bahsediyorum. Bu okuldaki öğrencilerin bir çocuğu fakir, kalabalık ve yıpranmış ailelere mensup çocuklardan oluşuyordu. Okula gelen çocukların birçoğu okulu gereksiz bir yük olarak görüyor ve okul saatleri dışında sürekli dışarıda ailelerine para kazandıracak bir işle meşgul oluyorlardı. Bu çocukların okumaya ayıracak zamanları yoktu. Ailelerin ise birçoğu okula gelmek bir yana okulun nerde olduğunu dahi bilmiyor, okul ile olan ilişkilerini gerekli görmüyorlardı. Evet, okula gelen velilerde vardı ancak onlarında yine büyük bir kısmı ya Türkçe konuşmakta zorlanıyor ya da hiç Türkçe bilmiyorlardı. Bu okuduklarınız sizin için uç ya da inandırıcılıktan uzak gelebilir ama bu okul ve öğrencilerin hepsi bir Türkiye gerçeği.

Bu şekilde akademik olarak başarı düzeyinin gerilerde olduğu bir okulda başarılı kimse yok muydu? Tabii ki vardı. Bu kadar büyük bir kitle içinde başarılı öğrencilerin olmaması zaten imkânsızdı. Ben de buradan hareketle tüm sınıf öğretmenlerine bir form göndererek sınıflarındaki rehberlik servisine yönlendirmek istedikleri öğrencileri belirlemelerini ve isimlerini

yönlendirme gerekçeleri ile bana iletmelerini istedim. Buradaki amacım hem sınıf öğretmenlerinden zaman tasarrufu ile öğrenciler hakkında daha çok bilgi alabilmek hem de bana ihtiyacı olan öğrencileri gözden kaçırmamaktı.

Yaklaşık iki hafta içinde elime ulaşan tüm formları tasnif ederken sınıf öğretmenlerinin ifade ettikleri bilgilere öğrencileri önem sırasına göre dizip kendimce bir görüşme takvimi hazırladım. Bu önem sırasını ise öğrencimin yaşı, sınıf öğretmenin belirttiği yönlendirme nedeni ve müdahalenin aciliyetine göre yapıyordum. Örneğin; kısa süre önce anne veya babasını kaybetmiş bir öğrencim varken sınıfta taşkınlık yapan öğrenci benim için ikinci planda kalıyordu. Bu yüzden sınav stresi yaşayan ve istediği kadar başarılı olamayan öğrencilerde var olan diğer ciddi sorunlar yüzünden benim için gerilerde kalmıştı.

Önem sırasına göre oluşturmuş olduğum bu görüşme takvimine her gün birkaç görüşme sığdırmaya çalışsam da bu her zaman mümkün olmuyordu. Bazı günler ya bu görüşmelere sıra gelmiyor ya da diğer işler daha önemli oluyordu. Özellikle de böyle kalabalık bir okulda sorunsuz günler yaşanması olası bile değildi. Tüm bu süre içinde elimden geldigince yapmaya çalıştığım görüşmeler neticesinde yavaş yavaş eğitsel sorunları olan öğrencilerime sıra gelmiş ve onları da liselere geçiş sınavı sebebiyle sekizinci sınıftan başlayarak görüşmeye almaya karar vermiştim. Bu şekilde de başladım ve tek tek öğrencilerimi görüşmeye alarak onları daha yakından tanımaya çalıştım. Öğrenme yöntemlerini, kişilik özelliklerini, notlarını, aile yapılarını ve ders çalışmalarını engelleyen veya sınav anında stres düzeylerini artıran nedenleri beraber ortaya çıkararak onları bu olumsuz deneyimden nasıl kurtarabileceğimiz konusunda onları motive etmeye çalıştım. Ders çalışma programı hazırlamaktan, dikkat testine, öğrenme stillerine göre ders çalışma tavsiyelerinden verimli ders çalışma tekniklerine kadar birçok konuda öğrencilerime destek olmaya ve onların geri dönütlerine göre çalışmalarımı şekillendirmeye devam ettim. Bunları yaparken

de bir yandan da bende onlarla beraber öğreniyor, deniyor ve yeni çözümler keşfediyordum.

Kaçıncı görüşmem olduğunu hatırlamam şimdi mümkün olmasa da o gün, sabah gündelik işlerimi tamamladıktan sonra sıradaki öğrenciyi çağırması için öğrencinin adını ve sınıfını yazdığım kâğıdı nöbetçi öğrenciye verdikten sonra masamda görüşme formumu hazırlayıp öğrencimi beklemeye başladım. Çok bir süre geçmeden de üzerinde öğrencimin adının ve altında kaşemin olduğu kâğıtla beraber görevini tamamlamış olmanın gururuyla heyecanlı bir şekilde içeriye giren nöbetçi öğrenci ve çağırdığı esas öğrencim içeriye girdiler. Öğrencileri genellikle rehberlik servisi veya okulun başka bir birimine öncesinde onlara bilgi vermeden bir anda çağırmadığımız zaman doğal olarak hepsi korkmakta ve başlarına insani bir psikolojik hassasiyet gereği bir şey gelmesinden veya bir kabahat işlemiş olmaktan çekinmekteydiler. Bu öğrencim de bu sebeple nöbetçi öğrencinin arkasına gizlenmiş ve korka korka odama doğru adım attığında onu her zamanki gibi güler yüzle ve sıcak bir şekilde karşılayarak içinde bulunduğu bu olumsuz ruh hâlini bir an önce atlatması için karşımdaki sandalyeye davet ettim.

Meslektaşlarım İçin Notum Var

Üniversite eğitimimiz sırasında bize öğretilen danışmanlık ilkelerinden biri de görüşmelerde “masa” kullanımının danışman ile danışan arasında bir otorite farkına yol açtığı ve bu sebeple genellikle masanın kullanılmaması yönündeydi. Ancak ilk çalıştığım bu okul deneyimi bana gösterdi ki bu öğreti her zaman ve koşulda geçerli değildi. Çünkü bu gibi henüz ilk kez tanıştığım ve korkmakta olan bir çocukla ilk yapılan görüşmede masayı aradan çıkarmak onları her zaman rahatlatmıyor aksine çoğu zaman kendilerini daha çok tehdit edilmiş ve özel alanlarına müdahale edilmiş hissetmelerine neden oluyordu. Bu se-

bepile ben de ilk görüşmelerimizde masanın arkasında kalmayı tercih ediyor ve öğrencimin kendisini daha güvende hissetmesine yardımcı olmaya çalışıyordum. Evet, bu beni bir otorite figürü olarak gösteriyordu belki ama okul için bu alışılmadık bir durum değildi ve öğrencilerimiz birçok defa bunu yargılamadan ve bu durumdan rahatsız olmadan kabul edebiliyorlardı. Bu kararım sebebiyle öğrencimin beni bir otorite figürü olarak algılaması ihtimali kabullenip onun özel alanına girerek onu tedirgin etmek yerine bu şekilde oturmayı tüm ilk görüşmelerimde tekrarlamış ve bu durumdan olumsuz dönüşler almamıştım. Bu sebeple meslektaşlarıma her zaman teorik bilgiye sadık kalmak yerine zaman zaman uygulama deneyimlerine de güvenmelerinin onların lehine olacağını söylemek isterim.

Oturmakta olduğum demir kollu siyah sert zeminli sandalyemde yerime yerleşmeye çalıştığım sırada karşımdaki kolları olmayan siyah sünger zeminli ve belli ki okulun diğer odalarında da uzun bir süre kullanılmış olan eskimiş sandalye de oturan öğrencim ellerini bir birini içene almış ayaklarını çapraz olarak sandalyenin önünde tutan başı önüne eğik bir şekilde karşımda oturuyor ve belli ki burada olmaktan dolayı kendisini tedirgin hissediyordu. O dönem okullarda forma giymek öğrenci ve velilerin inisiyatifinde olmadığından öğrencim okulların yeni açılmış olmasına rağmen, belli ki geçen yıldan kalmış etekleri yıpranmış formasını utangaç bir edayla dizlerinin üzerine çekerek forması ile kendisini bir tür gizleme çabası içine giriyordu. Atkuyruğu yapılmış kıvrıkcık ve sık siyah saçlarına bir tür lastik toka tutturmuş ve esmer yüzünü yere eğmiş bir şekilde ağzımdan çıkacak birkaç cümlemin kendi kişisel kaderindeki yerinin ne olacağını düşünür gibi dalgın dalgın benim söze girmemi bekliyordu.

Öğrencimin bu hâli ile sınıf öğretmenin yönlendirme gerekçesini okuduğum zaman neden şu anda burada öğrencimle birlikte karşılıklı oturduğumuzu daha iyi anlamıştım. Zira sınıf öğretmeni öğrencimi bana yönlendirme gerekçesi olarak;

Seher, çok başarılı bir öğrencidir. Ancak bu başarısını gerek sınıf ortamında, gerek okul içerisinde gerekse okul düzeyindeki yarışma ve sınavlarda göstermekte zorlanmakta ve bir tür içe kapanıklık yaşamaktadır. Seher'in var olan potansiyelinin geliştirilmesi adına özgüvenin desteklenmesi ve gerçekte var olan başarısını gösterebilmesi adına sizin desteğinize ihtiyaç duyduğunu düşünmekteyim.

Şeklinde bir yönlendirme yapmış ve bu yönlendirmesinde de ne demek istediğini açıkça öğrencimin karşımdaki bu ruh hâlimden anlayabilmiştim. Meslek hayatım içinde her zaman öğrencilerini bu şekilde yakından tanıyabilen ve bunu en uygun şekilde ifade edebilen sınıf öğretmeni arkadaşlarımla çalışmamış olsam da Seher'in sınıf öğretmeni gibi sınıfları ile bütünleşen ve rehberlik servisi ile iyi ilişkiler geliştiren, mesleğini ve öğrencilerini önemseyen birçok sınıf öğretmeni ile de çalışma şansı yakaladım. Bu arkadaşım da belli ki öğrencisini yakından tanımakta ve onun neye ihtiyacı olduğu konusunda benimle sağlıklı bir iş birliği içine girmekte yarar görmüş ve bunu en uygun şekilde dile getirmişti.

Elimdeki yönlendirme formunu bir kenara bıraktığımda artık öğrencimle ilgilenmem ve onun bu gergin ruh hâlini kısmen de olsa ortadan kaldırmam gerektiği konusunda emindim. Bunun için öğrencimin hiçbir özel alanına müdahale etmeden sadece onun burada olmasının benim için ne kadar önemli olduğunu anlatmaya yoğunlaştım.

-Merhaba, Rehberlik servisine hoş geldin!

-Hoş bulduu...

-Nasılsın?

-İiim.

-Seni dersinden aldığım için özür dilerim ama öğretmenlerin ne kadar iyi bir öğrenci olduğunu anlatınca bende okulumuza yeni gelen bir öğretmen olarak seninle tanışmak istedim. O yüzden seni çağırdım.

-Şey, ben mi?

-Evet, sen öğretmenlerinin çok beğendiği başarılı ve iyi bir öğrencisin.

-Teşekü... Ederim.

-Rica ederim. Ben seni dersinden daha fazla alıkoymak istemem. Şimdi dersine gidebilirsin ancak bu gün öğle arası bana uğrar mısın?

-Tamam.

-Peki, iyi dersler. Geldiğin için teşekkür ederim.

-..... (Sessizlik)

Seher ile ilk tanışmamız ve ilk sohbetimiz bu kadar kısa ve bu kadar yarımdaydı. Zira Seher ağzından çıkan kelimelerin yarısını daha söylerken yutuyor ve cümlesini tamamlamakta zorlanıyordu. Seher, bu gün görüşmem gereken tek öğrencim değildi. Seher'den sonra yine birkaç öğrencimi görüşme için çağırılmış ve o günün yarısını tamamlamak üzere öğle arasını beklemeye başlamıştım. Ama bugün benim için önemli olan Seher'in kendi kendine yanıma gelip gelmeyeceğiydi. Çünkü bu kadar utangaç bir öğrencimin benim talebime ne derece karşılık vereceğini o gün için tahmin etmekte zorlanıyordum. Gelmezse tekrar çağırmayacaktım. Ona biraz süre verip kendisinin yanıma gelmesine müsaade edecektim.

Seher ile görüştüğümüz pazartesi gününün ardından bugün geçen dördüncü gündü. Ama Seher bu süre içinde rehberlik servisine hiç gelmemişti. Bende her yeni gün yeniden geleceğini bekliyor ve gündelik işlerin arasında geçen zamanımda onu çağırarak için kaşeli küçük isim kâğıdını nöbetçi öğrenciye vermekten her defasında son anda vazgeçiyordum. Çünkü okulda öğrendiklerimi uygulamalı ve öğrencime sorumluluk bilinci kazandırmayı öğretmeliydim. Bunun için elimde yönlendirme formu olan son kalan öğrencilerimi de görüşmeye almış onlarla görüşmüş bazılarını takibe alırken bazılarının velilerini okula çağırılmıştım. Bazı öğrencilerim için özel eğitim desteği gerekti-

ğine karar vermiş bazıları için ise sadece düzenli bir ders çalışma programı yapmanın ve motivasyonel yenilemenin onlar için yeterli olduğuna kanaat getirmiştım. Seher ise hâlen yanıma gelmemiş ve ben de her şeyin üniversitede öğretilmediğini yeni yeni kabullenmeye başlamıştım.

Okullarda okuyan tüm öğrenciler ve çalışan tüm öğretmenler veya bu kitabı okuyan herkesin bildiği üzere istiklalimizin yegâne savunucusu Mustafa Kemal Atatürk ve aziz Türk milletinin fedakâr şehit ve gazilerinin üstün çabaları ile kurulan bu Cumhuriyetin ne zorluklarla kurulduğu her pazartesi ve cuma okullarda okunan İstiklal Marşı ile tekrar zihinlerimizde ve gönüllerimizde canlandırılmaya çalışılarak bu kutlu mücadele ruhu her daim canlı tutulmaya çalışılır. Bu sebeple artık okulun son günü ve son saatleri olmuş ve cuma çıkış zili çalmıştı. Okulun çalan çıkış zilin sesi daha odama ulaştığı anda ise arkasından hep bir ağızdan çığlıklarla aşağıya doğru koşuşturan öğrencilerimin seslerini duymuş ve bende elimdeki işleri toparlayıp masamı düzene sokarak ceketimi askıdan almıştım. Rehberlik servisinin kapısını açtığımda ise öğrencilerimin bir sel gibi aşağıya doğru inişlerinin bitmesini bekledim ve arkalarından yavaş adımlarla okulumuzun o büyük ama öğrencilerimiz için küçük bahçesine kendimi attığımda her bir ağızdan cıvıldaayan, konuşan, bir birlerini itip kalkan, şarkı söyleyen, arkadaşları ile sıra yüzünden tartışan öğrencilerimin arasından geçerek arkalarda kendime bir yer edindim. Önümü iliklediğim ceketimle okul müdürümüzün mikrofonu alarak önce öğrencilerimize bağırması ve onları hizaya sokmak için öğretmen arkadaşlarıma telkinlerini, ardından bir-iki ikazı ve duyurusu ve son olarak İstiklal Marşı öncesi komutları vermek üzere beden eğitimi öğretmenimize mikronu bırakmasını izledikten sonra arka fondan gelen İstiklal Marşı'mıza coşkuyla eşlik eden öğrencilerimle birlikte İstiklal Marşı'mızı okuduğumuzda haftanın bitmiş olmasının rahatlığı ile kenara çekilmiş öğrencilerimizin okul bahçesini boşaltmalarını bekliyordum. Bu arada okulumuz gibi ülkemizin dört bir yanından öğrencisi bulunan

ve tam bir kozmopolit öğrenci potansiyeli taşıyan bu alanda bile İstiklal Marşı'mızın bu kadar coşkuyla okunduğunu görmek bana ülkemizin bölünmez bütünlüğü konusunda bir kez daha umut ve neşe vermişti. Hep bir ağızdan okunan o İstiklal Marşı'mız bu bölünmez bütünlüğün somut bir kanıtı olmuş ve siyaseten yapılan o yorumların ne kadar yersiz ve boş olduğunu bir kez daha hatırlatmıştı.

Öğrencilerimiz, öğretmenleri her ne kadar engel olmaya çalışsa da bir an önce kafesteki kuşlar gibi okul bahçesinden uçmak ister gibi çıkmak için bir birlerini iteleyerek ilerliyor ve bir sel gibi okul bahçesinden dışarıya doğru akıyorlardı. O sırada okulumuzun düzeni gereği kapıya en uzak tarafta bulunan sekizinci sınıflar da hareket etmeye başlamış ve benim de gözlerim Seher'i arıyordu. Öğrencimi göremiyordum ama tüm öğrenciler birbirlerine benziyordu. Belli ki ben görememiştim. Tüm öğrencilerimiz okul bahçesini terk etmiş ve yavaş yavaş biz öğretmenlerde okuldan ayrılmaya başlarken Seher'in öğretmenini gördüm ve selamlaştıktan sonra Seher'i sordum. Öğrencimin pazartesi gününden sonra yanıma gelmediğini ancak onu beklediğimi ifade eder etmez öğretmen arkadaşımın;

-“Haberiniz yok mu hocam?” sorusu ile karşılaştım.

-Neden haberim yok mu?

-Seher'in annesi vefat etti hocam?

-Neee! Annesi mi vefat etti?

-Evet, hocam hatta taziye bile gittik

-Bana neden haber vermediniz hocam? Böyle bir şey söylenmez mi?

-Bilmem, aklımıza gelmedi hocam?

-Peki, Seher nasıl? Onu gördünüz mü hocam?

-Seher tabii ki çok üzgün ve sessiz hocam

Nasıl böyle bir hataya düşebilmişim. Nasıl bu kadar düşüncesizce davranabilmiş ve öğrencimi kontrol etmemiştim? Öğrencim nasıl olurda dört gündür okula gelmez ve benim bun-

dan haberim olmazdı? Ben nasıl bir öğretmendim? Ben işimi böyle mi yapacaktım? Bana en çok ihtiyacı olduğu zaman da öğrencimi bu şekilde yalnız mı bırakacaktım? Tüm bu sorular okuldan çıktığım andan bugün sabah okula geldiğim ana kadar beynimi kemirip durmuştu. Kendimi bir türlü affedemiyordum. Ben nasıl böyle bir hata yapardım. İlk kez hafta sonu bir an önce bitsin ve pazartesi olsun diye can atıyordum. Okula gelmek için sabırsızlanıyor ve bir an önce öğrencimi görmek ve ondan af dilemek istiyordum. Onu bu acılı günlerinde yalnız bıraktığım ve yanında olmadığım için beni affetmesini istiyordum. Hatta ondan özür dilemeyi düşünüyordum. Aslında tam olarak ne yapmam gerektiğini bilmiyordum. Tek bildiğim bir an önce okula gitmek istediğimdi.

Meslektaşlarım İçin Notum Var

Değerli meslektaşlarım gördüğünüz üzere öğrencimin durumu ile ilgili o kadar çok içselleştirme yapmış ve öğrencimle bütünleşmemişim ki her şeyin sorumlusu olarak kendimi görüyor ve bugün baktığımda kendime fazlasıyla haksız yere yükleniyordum. Oysaki o durumda o kadar kalabalık bir okulda öğrencim Seher kadar diğer öğrencilerimin de bana ihtiyacı olduğunu bilmeme ve kalan zamanımı onlara ayırmış olmama rağmen bundan dolayı suçluluk duyuyor ve bana haber vermeden sınıf öğretmeninin bu hatasını ya da tercihini görmezden gelerek kendimi bir Süpermen gibi görerek hatalı bir şekilde kendimi eleştiriyordum. Ancak Seher'in o anda belki de bana hiç ihtiyacı yoktu çünkü bu kadar çekingen bir öğrencinin benimle veya bir başkası ile hemen duygusal bir bağ kurması zaten beklenemezdi. Oysaki o sırada onun yanında sınıf öğretmeni ve dersine giren ve onu tanıyan bir öğretmenin bulunması daha doğrudu. Tüm bunları şimdi daha net bir şekilde görüyor ve yorumlayabiliyorum ama mesleğimin ilk günlerinde

bunu bu şekilde değerlendirebilme şansım olmuyordu. Bu nedenle siz değerli meslektaşlarıma benim düşmüş olduğum aynı hataya düşmememiz için küçükte olsa bir uyarıda bulunmak ve mesleğinizi yaparken her şeyi kendi başınıza halledemeyeceğinizi kabullenmemenin sizin için ne kadar önemli olduğunu hatırlatmak isterim. Ayrıca öğrenciniz veya danışanınız ya da hastanız kim olursa olsun onun hayatı ile kendi hayatınızı özdeşleştirmemiz ve bu işi profesyonel bir iş olarak yaptığınızı unutmamız gerektiğini, kendi psikolojik ve fiziksel sağlığınız açısından bu durumun tartışmasız bir kural olduğunu aklınızdan çıkarmamanın sizin için bir meslek ilkesi olduğunu kabul etmenizi hatırlatmak isterim.

Unutmayın, her sorunun çözümü sizde değil, olmamalı da.

Bu pazartesi, okulumda ve mesleğimde henüz çok deneyimim olmasa da farklı bir hafta başlangıcı olmuş ve bütün hafta sonu kafamdaki iç muhasebelerim beni epeyce yormuştu. İlk ders zili ile odama geçer geçmez öğrencimi yanıma çağırmış ve boğazım düğümlenerek üzüntülerimi ifade etmiştim. Seher ise beklediğimden daha olgun ve kayıtsız bir şekilde bana teşekkür ederken odamdan ayrılmak için izin istemiş ve usulca sınıfına gitmişti. Bir şeyler yanlıştı ve ben neyin yanlış olduğunu anlayamıyordum. O hafta bir-iki kez daha öğrencimle kısa görüşmeler yapmış ve genel durumu hakkında bilgi edinmeye çalışmıştım. Ancak Seher önceki haftadan çok da farklı görünmüyordu. Ne ağlama krizleri yaşıyor ne derslerine ekstra bir ilgisizlik yaşıyor ne de kendisini bir yere kapatıp arkadaşlarından uzak duruyordu. Seher aynı Seher'di. Yine çekingen ve başarılı ama bu başarısını gösteremeyecek kadar tutuktu. Ama ben Seher'den tipik bir yas tepkisi bekliyordum. Önce annesinin öldüğünü inkâr etmeli, ardından bu duruma öfkelenmeli, öfkesi geçerken bir tür hissizleşme başlamalı, ardından depresyona girmeli ve son olarak annesinin ölümünü kabullenmeliydi çünkü bana üniversitede bunlar öğretilmişti. Herkesin ölüm sonrası gösterdikleri tepkilerin bilimsel ve psikolojik karşılığı bu şekildeydi ya da en azından ben bu şekilde olması gerektiğini öğrenmiştim.

Okuyucularım İçin Notum Var

Bu notu siz değerli okuyucularım için yazıyorum çünkü benim gibi bu alanda çalışan tüm meslektaşlarım yas sürecinin temel aşamalarını biliyorlardır. Ancak yine de onların bu bölümü okumasını ve bilgilerini tazelemelerini tavsiye ederim. Çünkü hangi alanda çalışırsak çalışalım ğrenci olduğumuzu hiçbir zaman unutmamalı ve yeni bir şeyler öğrenmeye her zaman açık olmalıyız. Bu nedenle bilgilerimizi tazelemek için öncelikle “Yas” kavramını öğrenmeli ya da bilgilerimizi tazelemeliyiz. “Yas” ya da “Yas süreci” aslına bakarsınız bir tür kriz yaşayan insanın bu kriz durumundan kurtulması ve eski yaşamına yeniden dönmesi anlamında bir çabalama sürecidir. Tıpkı denize düşüp boğulurken yaşadığımız korku ve panik gibi bir kriz durumudur. İşte bu kriz durumu da hem çocuklar hem de yetişkinler için geçerlidir zira hangi yaşta olursa olsun bir kayıp yaşama ihtimalimiz vardır ve böyle bir durumu önceden kestirmemiz mümkün değildir. İşte bu yas ve kayıp süreci içinde çocuklar da yetişkinler gibi ölüm karşısında tek tip bir tepki göstermezler ve ölümün yaşanması hâlinde bu duruma karşı farklı yas tepkileri ile cevap verebilirler. Çocukların yas hâlinde verdikleri tepkiler “ilk ve genel tepkiler” olarak ikiye ayrılmaktadır. Çocukların lm karşısında verdikleri ilk yas tepkileri sırasıyla; 1. çok ve Reddetme: Çocuklar bu aşamada “Doğru değil.”, “Yalan söylüyorsunuz.”, “Yanılıyorsunuz, size inanmıyorum.”, “Annem/babam/kardeşim lmedi.” “O geri gelecek.” gibi sözler söyleyebilir ve bu şekilde yaşanılan ölüm hadisesini kabullenmeyi reddedebilirler. Çocuklar bu davranışları aslında kendilerine acı veren gerçeği belli bir mesafede tutabilmek için bu davranışlarını ısrarla devam ettirir ve bu gerçekten sürekli olarak kaçmaya çalışırken bu durumu yaşanılan çok ile reddetme davranışına dönüştürürler. 2. Korku ve İtiraz:

Ölüm karşısında çoğu çocuk bu duruma hemen korku ve itirazda bulunarak tepki verebilir ve bu şekilde tepki veren çocukların yatıştırılmaları pek de kolay olmayabilir. Bu süre içinde çocuklar korkudan sinebilir ve giderek azalan bir şekilde ağlama davranışı gösterebilirler. 3. Hissizlik/Duygusal Donukluk: Bir yas durumu karşısında bazı çocuklar sanki duyguları donmuş/hissizleşmiş gibi davranabilir ve hiçbir şey hissetmiyorlarmış gibi hissizleşebilirler. Bu durumlarda çocukların zorlanmaması ve duygularını ortaya koymaları için bir tür baskıya maruz bırakılmamaları gerekmektedir. Aksi takdirde çocuklar bu duygularını zorla ortaya koyma baskısından kurtulabilmek için yanlış tutum ve davranışlar geliştirebilirler. 4.Olağan Yaşamına Devam Etme: Sayıca az olsa da bazı çocuklar yas durumunda sanki hayatlarında hiçbir değişiklik olmamış gibi yaşantılarına devam eder ve gündelik rutinlerini bozmak istemeyebilirler. Her zamanki gibi okul, oyun, yemek ve uyku saatlerine devam ederler. Sanki hiçbir şey olmamış gibi davranırlar ve bu davranışlar yetişkinleri endişelendirebilir.

Çocukların ölüm karşısında verdikleri ilk tepkilerden farklı olarak ayrıca çocukların ölüm durumuna karşı bir de göstermiş oldukları genel yas tepkileri vardır. Bu tepkiler ise şu şekildedir. 1. Kaygı: Çocukların yas karşısında yaşadıkları temel kaygı büyük ölçüde sağ kalan kişinin de ölmesi ile ilgili korkudan kaynaklanmaktadır. Bu durumda çocuklar “Ben ne olacağım?” diye düşünmeye başlar ve sağ kalan ebeveyn ölmesin diye sürekli olarak onunla kalmayı tercih ederler. Kalan yetişkinin kısa süreli olarak çocuktan ayrı kalması bile çocuğu ciddi derecede olumsuz etkileyebilir ve çocuk bu duruma aşırı tepkiler (ağlama, tepinme, yemek yememe, okula gitmeme, uyumama gibi) verebilir. Son olarak zaman zaman çocuklar kendilerinin de ölebileceğinden kaygı duymaya başlayabilir ve bu korkunun yarattığı etkiyle çeşitli olumsuz tepkiler geliştirebilirler. 2. Canlı Anılar: Kriz durumlarında yetişkin veya çocuk fark etmemekle beraber tüm bireylerde alışılmış bellekten farklı bir tür “üst bellek” oluşmakta ve oluşan bu üst bellek duyu organlarına gelen

bilgilerin alışılmış olandan farklı bir biçimde kaydedilmesine, işlenmesine ve hafızada tutulmasına neden olarak bir tür başkalaşmış bilinç hâline gelmektedir. Daha sonra bu başkalaşmış bilinç, ölüm gibi ciddi bir travmatik durumla ilgiliyse o an veya durumla ilgili tüm görüntüler, sesler, bilgiler, duygular, olaylar vb. tüm görüntüler güçlü birer anı hâline gelirler. Anı hâline gelen bu görüntülerde birbirlerine bağlanarak bir tür “zihin filmi” hâline dönüştürülür ve tekrar tekrar, rahatsız edici bir biçimde yeniden çocuğun gözünde canlanmaya başlar. İşte geçmeyen özlem ve ağlama krizlerinin altında genellikle bu durum yatmaktadır. 3. Uyuma Güçlüğü: “Uyku veya uyumak” sözcüğü çocuklara ölümü anlatmada kullanıldıysa bu durumda çocuklar uyumayı ölüm ile eş görebilir ve bu nedenle uyumaktan korkabilirler. Ya da aile üyelerinin uyumasından endişe edebilir ve onlar uyurken öldüklerini düşünebilirler. Kötü rüyalar ve kâbuslardan uyanıp başkalarıyla uyumak isteyebilirler. 4. Üzüntü ve Özlem: Yetişkin veya çocuk neredeyse herkes bir acı yaşadığında veya üzüntüsü olduğunda bunu ağlayarak dile getirmeyi tercih eder ve bu şekilde bir tür rahatlama ve duygusal boşalma yaşarlar. Ağlayarak üzüntülerini ifade ederler. Ölüm sonrası yas döneminde üzüntü, çok doğal ve yokluğu anormal olarak değerlendirebileceğimiz bir duygudur. Bu üzüntü ile birlikte bir de çocuklar ölen kişinin varlığını aramaya başlayabilir ve onu özleyerek yeniden onunla olmak istediğini sık sık dile getirebilirler. 5. Öfke ve Dışa Vurma Davranışları: Yas sürecinde çocukların öfkelerini ifade etme biçimleri farklılaşabilir. Örneğin çocuklar; ölümü bir tür kişileştirerek ondan sevdiklerini aldığı için ölüme kızabilir veya bu ölüm olayının olmasına izin verdiği için Tanrı’ya kızabilirler. Ayrıca yas sürecine kendilerini dahil etmeyen ve üzüntülerini onlarla paylaşmadıkları için kendilerine yakın yetişkinlere kızabilirler. Bu olayı engelledikleri için diğer üçüncü kişilere kızabilirler. Ama en önemlisi “Ölümü” engelleyemedikleri için kendilerine kızabilir ve bu durumdan dolayı vicdan azabı çekebilirler veya kendilerini terk ettiği için ölen kişiye kızarak sürekli bunun nedenini sorgula-

yabilirler. 6. Suçluluk, Kendini Kınama ve Utanç: Çocuklar, benmerkezci ve kendilerinin olağanüstü güçlere sahip olduklarına ilişkin inançları nedeniyle, erken yaşlarda başlarına gelen tüm olan bitenlerden kendilerini sorumlu tutma eğilimindedirler. Bu eğilimleri birde bilerek veya bilmeyerek diğer yetişkinler tarafından pekiştirildiğinde bu süreç çocuklar için çok daha olumsuz bir noktaya taşınabilmekte ve çocukların ciddi bir depresyon tehlikesi ile baş başa kalmasına neden olabilmektedir. 7. Okul Sorunları: Yas sürecinden veya sonrasında çocuklarda en sık rastlanan durumlar dikkatlerini toplamada güçlük çekmeleridir. Konsantrasyon problemleri yaşamaları ve okula olan ilgisizlikleri ile birlikte okul başarıları düşebilir ve bu sorunlara bir de davranış sorunları eklendiğinde süreç çocuk için ve öğretmenleri için pek de hoş olmayan noktalara kadar gidebilmektedir. 8. Fiziksel ve Psikosomatik Şikâyetler: Yas süreci ve sonrasında çocuklarda psikosomatik yakınmalar; ağrılar, mide sorunları, baş ağrıları, uyku sorunları, karın ağrıları, alt ıslatma sorunları vb. gibi şikâyetler görülebilmektedir.

Demek ki herkesin ölüm ve yas karşısında verdikleri tepkiler aynı değildi. Neden ben böyleydim? Neden işimi doğru düzgün yapamıyordum? Nasıl unutturdum? Hani “Her insan tek ve biricikti?” O durumda her çocuğun nasıl aynı yas tepkilerini vereceğini düşünebilirdim? Yoksa ben bu işi yapamayacak mıydım? Yoksa öğretmenlik benim becerilerimi aşan bir meslek miydi?

O gün bitip de okulun karşısındaki bakkalın önünde duran sokak lambasının direğine tutturulmuş sarı zemin üzerine siyah kesik çizgilerle yazılmış “DURAK” tabelasının altında yeni aldığım ve ilk kez giydiğim paltom ve elimde duran şemsiyem ile yolun karşına anlamsız anlamsız bakarken aklımda yukarıda yazmış olduğum tüm sorular dönüp duruyordu. En çok da “Yoksa ben bu işi yapamayacak mıyım?” sorusu beni ele geçiriyor ve sanki soğuktan korunmak için yakama bağladığım atkıyla bir kement gibi beni boğmaya çalışıyordu. Orada saatlerce beklemek ve anlamsız anlamsız yolun karşına bakmak ve eve bile gitmek istemiyordum. O her gün dakikalarca beklediğimi

İETT'nin belki de benden bile yaşlı olan kırmızı beyaz otobüsü çok geçmeden geldiğinde hiç acilem yokmuş gibi en son binmeyi beklediğim ve içeride bu otobüse has o sert plastik koltuklara oturmak yerine, arkadaki koltukların sökülmüş ve daha çok insanın sıkış tepiş sığması için oluşturulmuş alana ilerleyerek dışarıda bile bana yetmeyen oksijenden daha çok faydalanabilmek adına en üstteki küçük camı iterek açtım ve yüzümü cama dayadım. Bu otobüsler o kadar eski ve rahatsızdı ki sanki her yeri birkaç tenekenin gelişigüzel bir şekilde bir araya getirilmesi ile oluşturulmuş ve herkes de bunu bildiği için otobüsün hareket etmesiyle beraber kimse otobüsten çıkan seslerden rahatsız olmuyordu. İstanbul E-5 trafiği İstanbul'da yaşayan herkesin bildiği üzere her zaman yoğun ve daha yoğundur. Özellikle de Atatürk Havalimanı'ndan sonra Şirinevler'e kadar bu yoğunluk iyice artar ve inip yürümek bile bazen daha cazip gelebilirdi. O gün benim için sanki trafik yoktu çünkü esas trafik benim zihnimin içindeydi. Esas yoğunluk ve karmaşıklık oradaydı. Benim için önemli olan o karışıklığı çözebilmektir. Yoksa gelişigüzel yola sığmaya çalışan bu kadar arabanın benim için hiçbir değeri yoktu.

Zamanın nasıl geçtiğini hatırlamıyorum. Tek hatırladığım bu eski otobüsün açılan kapılarının gürültüsü ve bir daha kapanmadan önce inmem gereken durağa çoktan gelmiş olduğumdu. Fark ettiğim bu gerçek nedeniyle hızla kapıya doğru hareket ederken aynadan bana bakan şoförün "Seni mi bekleyeceğiz be kardeşim, Aklın neredeydi?" der gibi bakışları arasında kendimi otobüsten attığımda şoför gireceği trafikten habersizmiş gibi hemen gideceği yere yetişecekmiş gibi gaza basmıştı bile. Bense duraktan eve hâlâ önümdeki bitmesini istemediğim mesafenin tadını çıkara çıkara yürümeye başlamıştım. Kafamdaki sorular azalmak bir yana giderek artıyordu. Evimin kapasına vardığımda ise bir hata da yapıyordum ve eve iş getiriyordum. Yok, ben bu işi yapamayacaktım; olmuyordu, beceremiyordum.

Seher, sessizliğı ile konuşabilen bir öğrenciydi.

Yine aynı yerdeydim, sadece bu defa yolun karşısında bekliyordum. Dün son anda indiğim durağın karşısında bu sabahta İstanbul'daki milyonlarca kişi bende işe gitmek için otobüsümü bekliyordum. Şu durakta bekleyen kişiler ne iş yapıyordu? Aca-ba onlar da benim gibi işlerini yeterince iyi yapamadıklarını hiç düşünmüşler miydi? Şu paltosu ve şapkasıyla Türk filmlerinin dedektiflerini andıran adam ne iş yapıyordu? Ya da altında kor pantolonu ve rasta saçları olan bu kız nereye gidiyordu? Peki, şu benim gibi takım elbise giymiş adam kimdi? Yoksa o da mı öğretmendi? Öğretmense bile benden daha iyi bir öğretmendir herhalde. Bu düşüncelerimle boğuşmaya devam ederken otobüsüm gelmiş, ben kendime zor da olsa bir yer bulmuş ve oturmuştum. Bu defa okula varmadan daha bir iki durak önce ayağa kalkmış ve kapıya yönelmiştim. Gürültülü bir şekilde açılan kapıdan indiğimde ise okula varmam ve odama çıkmam çok zaman almamıştı. Bu hafta elimde bekleyen işlerimi yapmalı, panoyu düzenlemeli, BEP toplantılarını yapmalı, tanışmadığım öğretmenler varsa onlarla da tanışmalı ve öğrenci tanıma formlarında eksik kalmış bir yer varsa onları tamamlamalıyım. Seher tek öğrencim değildi ve benim de tek görevim bu değildi ama yine de onun bu durumu beni olumsuz etkiliyordu. Neden üzülüyor, ağlamıyor veya isyan etmiyordu? Neden benden yardım istemiyordu? Bu çocuğun annesi öldü? Bunun bir tek farkında olan ben miydim? İşte bu soruların cevaplarını bir türlü bulamıyordum.

Okuluma iyice alışmıştım. Öyle ki yıllardır sanki burada çalışıyormuşum gibi hissetmeye başlamıştım. Artık okulda herkesi tanıyor kim hangi sınıfta görevli, hangi öğretmen ile işbirliği yapılır. Hangisinden uzak durulmalı, kiminle ne zaman hangi konuda çalışılmalı, sorun yaşayan öğrenciler kimin öğrencileri,

kimlerin ailesi okul ile işbirliği içinde, hangi müdür yardımcısı ile işlerimi kısa sürede halledebilirim bu ve buna benzer tüm bilgiler sanki bir iki ay içinde hafızamda kendilerine özel bir yer açmış ve oradaki her yeri kaplamışlardı. Hangi gün, hangi öğrenciler ve hangi sınıflar ile çalışacağım artık belliydi. Kaynaştırma öğrencilerimin neye ihtiyacı vardı. Öğretmen arkadaşlarım en çok hangi konuda bana ihtiyaç duyuyorlardı. Öğrencilerimin hangi alanlarda desteğime ihtiyaçları vardı? Tüm bu bilgiler zihnimde oturdukça artık kendimi bu okulun bir parçası gibi hissetmeye başlamıştım.

Çalıştığım o dönemde ortaokul öğrencilerinin istedikleri liselere geçiş yapabilmeleri için bu dönemden çok da farklı olmadığı üzere bir sınava girmeleri gerekmekteydi. Bu sınav da yine bugün ki sınavlardan çok farklı değildi ancak en büyük dezavantajı yılda bir kez yapılması ve bu anda öğrencilerin kendilerini iyi hissetmemeleri veya sınav stresi yaşamaları hâlinde lise hayatlarının beklediklerinden çok farklı bir noktaya taşınmasına neden olmasıydı. Bu süreçte, okulumuzun genel başarı düzeyinin düşük olması sebebiyle bu konuda öğrencilerimiz benden pek destek istemiyor genellikle ben onları ders çalışabilmeleri için motive etmeye çalışıyordum. Süreç bu şekilde işlediği içinde sınav kaygısına yönelik bir planlama yapmayı düşünmüyordum. Yine gündelik rutinim içinde birkaç öğrencimle artık bahçe de bile sohbet edecek kadar zaman bulabiliyor ve onlarla hepimizi zar zor içine kabul eden okul bahçemizin tozlu beton zemininde bir oraya bir buraya kısa adımlarla gezinirken küçük sohbetlerin parçası olacak kelimeleri aynı cümlelere sığdırmaya çalışıyorduk. Bu şekilde birkaç öğrencimle okul bahçesinde yürüdüğümüz sırada bizimle beraber yürüyen bir öğrencim olduğunu daha gördüğümde bu öğrencimin Seher olacağını tahmin etmiyordum. Seher de diğer arkadaşları gibi benimle beraber aynı bahçenin, biz geçerken hafifçe kalabalıklığı azalan bölümünde yürümeye başlar. ve sessizce diğer arkadaşları benim aramızda geçen cümleleri dinlemekle yetiniyor ve sohbete o her zamanki sessizliği ile eşlik ediyordu. Seher, sessizliği ile konu-

şabilen bir öğrenciydi. Çok geçmeden çalan ders başlangıç zili tüm öğrencilerimizi bir çığlık tufanı ile okul binasına doğru bir girdabın gemileri içine çektiği gibi çektiği sırada Seher yerinden kıpırdamadan sanki bahçenin boşalmasını bekliyor ve bana söyleyeceği şeyi kimsenin duymasını istemiyordu. Etrafında fırtına kopan bir fidan gibi yerinde sallanıyor, savruluyor ama kıpırdamıyordu. Olduğu yerde başını kaldırıp;

-Hocam

-Efendim Seher?

-Hocam....

“Sessizlik” Seher’in en yakın arkadaşıydı.

-Hocam, bir şey konuşabilir miyiz?

-Tabii Seher, bu dersin nedir?

-Türkçe.

-Peki sonrakiler?

-Müzik ve resim ama ben resim yapmadım.

-Peki, hangi derste gelmek istersin?

-Bu ders olur mu hocam?

-Peki, sen sınıfına git şimdi. Ben seni çağırtacağım.

Belli ki bu kadar süre sonra Seher, uzun süredir en yakın arkadaşı olan sessizliği ile arasına biraz mesafe koymak istiyordu. Bende bu konuda ona yardım etmek için elimden geleni yapacaktım. Okulumuzun hızlı delikanlılarından biri kapımda nöbetçi iken eline tutuşturduğum kâğıtla daha ne yapması gerektiğini bile söylemeden aşağıya doğru koşturduğunda elbet geri gelir diye düşünürken bir dakika sonra yanında Seher ile içeriye girdiklerinde çok şaşırmıştım. Bu çocuk gerçekten çok hızlı ve akıllıymış. (Gerçekten öyle olup olmadığını ilerleyen bölümde anlayacaksınız.)

-Hoş geldin Seher, Nasılsın?

-İyiym öğretnemim, siz nasılsınız?

-Benimle konuştuğun için bugün daha iyiym, teşekkür ederim.

-Şeyyyy, hocam! Ben sizinle hep konuşmak istedim de gelemedim.

-Peki, önemli olan şu anda burada olman değil mi? Benimle hangi konuda konuşmak istemiştin?

-Şeyyy, ben ders çalışıyorum da...

-Evet, biliyorum. Çok da başarılısın ama bazı derslerinde istediğin kadar başarılı değilsin herhalde? (E-okul sisteminden ara ara Seher'in notlarını takip ediyor ve sınıf öğretmeninden bilgi alıyordum.)

-Evet, bazı derslerde istediğim gibi olmuyor. Çok çalışıyorum ama yapamıyorum. Mesela dün gece neredeyse hiç uymadım ama sınavım kötü geçti.

-Hangi dersten sınav oldunuz?

-Matematik ama evde yapıyordum burada yapamadım. Bir de bir konu vardı onu anlamadım.

-Hangi konu?

-Denklemler diye bir konu?

-Bir bilinmeyenli mi iki bilinmeyenli mi?

-Siz matematik biliyor musunuz?

-Biraz!

-Bana öğretir misiniz?

-Hayır, dur hemen üzülme, okulumuzda birçok matematik öğretmenimiz var onlar sana öğretecektir zaten o yüzden Hayır!

-Ama ben öğrenemiyorum.

-Kaç dersin var. Okulda kaç ayrı derse giriyorsun.

-On iki tane

-Peki, kaç tanesinin sınavından seksen beş ve üzerinde not aldın?

-On tanesinden hocam.

-Peki, ben sana bir soru sorabilir miyim?

-Tabii hocam.

-Diğer sınıfta bir öğrencim var. Bir dersinden başka tüm derslerinden seksen beşin üzerinde not almış. Sence bu öğrencim başarılı mı, başarısız mı?

-Bu öğrenci benim değil mi hocam?

-Sence?

-Bence benim ya da şey...

-Cevabını bekliyorum.

-Başarılıdır hocam. O zaman sen de başarılısın değil mi?

-O öğrenci benim değil mi hocam?

-Bilmem

-Şimdi, gelelim esas konumuza. Önce kendine karşı dürüst olacaksın. Sen başarılı bir öğrencisin. Bunu kabul edeceksin. Bunun için de sana bir ödev vereceğim.

Ödev kelimesini duyan Seher'in gözlerindeki parıltıyı görmeyi isterdim. Öyle ki dünyalar sanki onun olmuştu. Çünkü bu şekilde aramızdaki ilişki güçlenecek ve Seher kendisini bana karşı bir ispat ile büyük bir motivasyon yakalayacaktı. Bu noktada öğrencileri tanımak ve onların özelliklerini bilmek çok önemlidir. Çünkü ilerleyen meslek hayatımdaki tüm deneyimlerim bana gösterdi ki bir öğrenciye ödev vermek işe yararken, bir diğerine ödev vermemek ve bir başkasıyla da rehberlik servisinde çalışma yapmak faydalı olmakta ve istediğim etkiyi sağlamaktaydı.

-Hazır mısın? Vereceğim ödev...

-Tabii ki hocam hemen not alıyorum.

-Yok, hayır not almana gerek yok.

-Nasıl yani?

-Ödevini aklında tutabilirsin.

-Peki!

-Ödevin matematik sınavında yapamadığın soruları yeniden çözmek ve sınav ânında neden çözemediğin ile ilgili nedenleri bulup bir yazarak bana getirmek.

-Nasıl yani hocam?

-Çok basit bir ödev Sehercim, matematik sınavında yapamadığın soruyu ya da soruları yeniden çözeceksin. Sonrada sınav ânında onu neden çözemediğini bana yazılı olarak anlatacaksın. Anlaştık mı?

-Şeyy, hocam.

-Tamam, anlaştık hadi yarın görüşürüz. Yarın beşinci ders ödevinle birlikte seni bekliyorum.

Karşımdaki sandalyeden kalkarken benden gözlerini ayırmayan Seher'in o kömür karası gözleri sanki biraz daha karar-mıştı ve bana karşı şaşkın şaşkın bakıyordu. Biliyorum bana birkaç soru daha sormak istiyordu ama buna fırsat vermemek için sağımdaki bilgisayarına dönüp klavyenin tuşlarına rastgele basmaya ve Seher'in odadan çıkmasını beklemeye başladım. Bunu yapmak zorundaydım çünkü Seher'in stres altında nasıl tepkiler verdiğini ve kendisine verilen kısa bir bilgiyle nasıl bir çözüm yolu bulabileceğini görmek istiyordum.

Seher dersine gittikten sonra, ben de devam eden gündelik işlerimi bitirmiş ve okuldan çıkmıştım. Gün yine aynı başlamış ve yine aynı bitiyordu. Yine bindiğim İETT otobüsünde ayakta kalmış ve otobüs cennet kavşağından dönüp de E-5 trafiğine girdiğinde o gitmeyen ama bizim gittiğini zannettiğimiz beni her seferinde şaşırtmayı başaran trafik keşmekeşinin içine dalmıştık. Otobüsün arkası da aynı yere gidiyordu belki ama önünde oturup bu keşmekeşin sorumlularına bir iki çift söz söylememek için de kendimi zor tutuyordum. Bu sıkışık trafik ve hayatımdan boşa akan vakit içinde tutunduğum demire düşmemek için biraz daha sıkı sarılırken birden aklıma buraya (İstanbul'a) göç ettiğimiz o kamyon kasasında daldığım hayaller geldi. O gün elbette ki aklımda İstanbul'a ilişkin bazı düşünceler vardı ama bunların hiçbiri bu trafik kadar sürekli ve yoğun değildi. Sadece daha iyi ve daha güzel bir yerde yaşayacak olmanın mutluluğu vardı içimde. Gerçi kamyon kasasından nasıl bir dünyaya inecektik o da büyük bir muammaydı ama sonuç ola-

rak geçen birkaç yıl içinde gelinen noktada, daha iyi bir yaşama kavuşmuş olduğum da benim adıma bir gerçektir.

Neyse ki hayatın bile sonunun geldiği yaşam düzeninde, bu keşmekeş hâline gelmiş trafiğinde sonu geldi ve kendimi otobüsten Yenibosna durağına attığımda sanki yeniden doğmuş gibi rahat ve huzurlu olmuştum. Bilen bilir Avcılar yönünden gelirken Yenibosna otobüs durakları hemen köprüünün altında olur ve hemen köprüünün ayaklarının arasından çimler arasında küçük bir patikadan tırmanarak köprüünün üzerine çıkılıp Yenibosna tarafına geçilebilir. Buranın solunda kalan dev yapı market ve sağında yer altında kalmış o eskimeyen Kuleli çarşısını geçtikten sonra yine yaz veya kış, gündüz veya gece hiçbir zaman kalabalığı son bulmayan Yıldırım Beyazıt Caddesi'ne dalarsın ve bir türlü bitmeyen kalabalığı yara yara gitmek istediğin yere zorda olsa varabilirsin. Ben de bu maceraya bugün içinde her gün olduğu gibi bu rutin ile son vermeye çalışırken o dönem İstanbul'da yeni yeni görmeye başladığımız o siyahi kardeşlerimizden birinin yol kenarında bulunan Kuleli İlkokulu'nun bahçe duvarına yasladığı tezgâhının önünde durup o göz kamaştırıcı replika saatlere bakarken bulmuştum kendimi. Bende merak uyandıran saatler miydi yoksa bu Afrika kökenli kardeşimizin neden burada olduğu muydu şimdi tam olarak bilemiyordum. Dalgın dalgın saatlere bakarken verdiğim selamı "Ve Aleykümselam..." diye karşılıkla alan siyahi bir kardeşim benim için tatlı bir yapbozun en önemli ve eksik parçasıydı ki sanırım bu tamamlanan duygusal yapbozum bana yeni bir fikir üretebilmem için ekstra bir enerji vermişti. Hemen cüzdanıma giden elim ihtiyacım olan parayı kolayca bulmuş ve satıcıya uzattığım paraya karşılık aldığım o küçük poşeti paltomun cebine yerleştirip yavaş yavaş oradan uzaklaşmıştım bile. Eve varmam az kalmıştı ama Yenibosna'nın o klasikleşmiş köşe başlarını tutmuş serseri ergenlerine selam vermeden sokağa girmek olmazdı. Bu da bir tür ritüel veya buraya ait olmanın gereği gibi bir şeydi herhalde. Ellerinden tespihleri, üzerlerinden nereden geldiği belli olmayan o gelecek temalı filmlerden gelmiş kos-

tümlere benzer kıyafetleri ve kendilerine has oturuşları ile verdiğim selamı hep bir ağızdan “Aleykümselam...” diyerek alırken bir yandan da o sokağa ait olup olmadığını tartan bakışları arasında evimin sokağına girmiş, cebimden çıkardığım anahtarım ile apartman kapısını açtığım sırada artık benim için resmen gün bitmişti. Çünkü ev benim için her zaman bir başlangıç ve bitiş simgesiydi. Maratona başlayan bir maratoncu gibi bende her gün evden çıkıp maratonumu koşuyor ve yine başlangıç noktasına dönü geldiğimde, o günkü tüm görevlerimi yapmış olmanın huzuru ile günümü tamamlayabiliyordum. Bugün de tamamlanmıştı.

Sabah okulun kapısından içeriği girdiğim sırada okulda benim dikkatimi çeken yeni hiçbir şey yoktu. Zaten ne olabilirdi ki! Bu arada rehber öğretmen olarak çalışmanın bence en iyi yanı mesaimin saat dokuzda başlıyor oluşuydu. Çünkü bunun için bile saat yedi de kalktığım düşünülünce dokuzda başlamak bir nebze olsun beni rahatlatıyordu. O günde elimde bir simit ve iki krem peynir ile okulun bitmeyen merdivenlerini çıkarırken, diğer elimde de giriş kattan aldığım çayım vardı. Odama doğru çıkıyor ve ilk ders zili çalmadan kahvaltı yapabilmek için bir an önce odama ulaşmayı istiyordum. Elimdeki çayımı merdivenlere dökmek için yavaş yavaş yukarıya doğru çıkarken nihayet odamın bulunduğu kata varmıştım. Odama vardığım sırada katta bekleyen o şirin öğrencim nöbetçi olarak görevleri arasına bana kapımı açmayı da eklediği için beni görür görmez hemen kapımı açtı ve ona bu nezaketi için teşekkür ederken elimdekileri masama bırakmak için arkamı döndüğüm sırada beni görünce bir anda oturduğu yerden kalkan Seher'i gördüm. Seher'i görmeyi beklemiyordum. Daha doğrusu ben yokken odam da beni bekleyen bir öğrenci olacağını beklemiyordum. Çayımı ve elimdeki poşeti masama bırakıp paltomu astıktan sonra simidimi kenara kaldırdım ve çayımdan bir yudum alarak yerime oturmak üzere hamle yaptığım sırada Seher de gözleri ile beni takip ediyor ve oturmak için benim de oturmamı bekliyordu. Yerime oturduğum sırada çayımdan aldığım ikinci

yudum çıktığım merdivenlerin boğazımda yarattığı kuruluğu biraz daha gidermeye başlamış ve bana konuşmam için fırsat yaratmıştı.

-Günaydın Seher, erkencisin.

-Şeyyy, evet hocam!

-Dün beşinci ders görüşmek üzere kararlaştırmıştık sanırım.

-Evet, hocam ama ben resim dersinde gelmek istedim.

-Resim dersi mi var şu anda?

-Evet, bir de bekleyemedim aslında

-Peki, seni dinliyorum o zaman, yaptın mı sana verdiğim ödevi.

-Yaptım!

Yaptım derken gözlerinin içi parlıyordu. Çünkü benden ilk kez bir görev almış ve görece zor olan bu görevi de zamanından önce yaparak bana sunmaya gelmişti. Ellerinin arasında streten kat kat hâle gelmiş defterini açıp doğru yeri bulmaya çalışırken bende onu izliyor ve bir yandan da çayımı yudumlamaya devam ediyordum. Sonunda doğru yeri bulmuştu. Ben de yerimden kalkmış ve onun karşısına oturmuştum. (Artık masayı aradan çıkarabilirdim, zamanı gelmişti.) Seher elindeki defteri bana doğru çevirdiği sırada bir yandan da konuşmaya hazırlanıyordu. Tüm dikkatimle onu dinlemeye başladım.

-Şimdi hocam, ben sınavda yapamadığım soruyu hocadan istediğim zaman bana yazılı (sınav) kâğıdını verdi ve ben de evde yeniden kendimi sınava soktum.

-Güzel, peki kaç soruyu yapamadım? (Böyle soru mu sorulur ama sormuştum bir defa, affedin beni!)

-Hepsini!

-Hepsini mi?

-Evet, hepsini hocam.

-Nasıl yani hiçbir soruyu yapamadın mı?

-Hayır, hocam! Hepsini derken hepsini yaptım yani.

Belli ki beni şaşırtmak hoşuna gitmişti. Çünkü elindeki defterinin köşelerini kıvrırırken bir yandan da muzur bir gülümseyle başı önünde benim ne tepki verdiğimi kontrol ediyordu. Ama başarmıştı gerçekten ilk başta hiçbir soruyu yapamadığını düşünmüş ve bir anda ona doğru eğilip beden dilimle ne kadar çok şaşırdığımı belli etmiştim. Ama benim suçumdu çünkü ben soruyu başta yanlış sormuştum. Neyse bu anın keyfini çıkarması ve gülümsemesi beni de mutlu etmişti. Belli ki iletişimimiz güçlenmeye başlıyordu. Tekrar arkama yaslandığımda ise Seher de artık kafasını kaldırmış ve yüzündeki o tatlı gülümsemesiyle bana bakıyordu.

-Beni kandırdın farkındaysan.

-Sanırım ama siz soruların hepsini yapamadığımı mı düşünüyorsunuz?

-Başta evet ama buna inanamadım ve bu yüzden senin gülümsemene neden olacak kadar çok tepki verdim.

-Ben bütün soruları yaptım ve tüm sorularda çok kolaydı. Hatta o yapamadığım soruyu o kadar rahat yaptım ki bu kadar kolay olamaz diye üç defa yeniden çözdüm hocam.

-Hımmm... Peki, sınavda neler oldu? Neden yapamadım o aynı soruyu?

-Bilmiyorum ki öğretmenim, ben de anlamadım!

-Peki, öğretmenin sana verdiği sınav kâğıdı yanında mı?

-Evet, hocam bakın burada.

-Güzel, o zaman şimdi benim koltuğa geçer misin?

-Neden hocam?

-Sınav yapacağım seni.

-Şimdi mi?

-Evet, ne var bunda, hem korkma aynı soruları soracağım.

-Hadi çabuk ol, zilin çalmasına on dakika kaldı ve zil çalmadan tüm soruları cevaplamayı istiyorum.

-Ama hocam on dakika çok azzzz!

-Bence daha fazla konuşmadan hemen başlamalısın.

Seher yerime oturup sınav kâğıdını önüne açtığında başta elleri olmak üzere ayaklarına kadar her yanı titremeye başlamıştı. Sınav kâğıdı önünde duruyor ve aynı soruları evde yaklaşık beş dakika da çözmüş olmasına rağmen ben ona on dakika vermiştim ama o bunun az olduğunu düşünüyordu. Gözlerim Seher'in üzerindeydi ve o da bunun farkındaydı. İlk üç dakika başında durmuş ve o sıradaki tepkilerini zihnimde not etmiştim. Daha sonra üç dakika boyunca masamın karşısındaki duvara yaslanmış ve ona yaklaşık üç metrelik bir mesafeden bakmaya başlamıştım. Seher ise bu arada sınav kâğıdı ile resmen kavga ediyordu. İlk beş dakikadan sonra yanında duran silgisini de elinden almıştım. Son iki dakika ise ona sırtımı dönüp pencereden okul bahçesini izlemeye başlamıştım. Zil çaldığında on dakika dolmuş ve Seher kafasını kaldırıp ona doğru yürüdüğümü gördüğü ağlamaklı olmuştu. Göz ucuyla kâğıdına bakıp kaç soru çözdüğünü gördükten sonra,

-Sana beş dakika daha veriyorum Seher, ben çayımı alıp gelene kadar yapabilirsin. Ama döndüğümde kâğıdını alacağım.

-Tamam öğretmenim.

Kapıyı arkamdan kapatıp aşağıya inip çay almam ve tekrar yukarıya odama çıkmam aşağı yukarı her seferinde beş dakika mı alıyordu. Yine öyle olmuştu. Odama döndüğümde Seher beni ayakta elinde sınav kâğıdı ile bekliyordu.

-Ne oldu Seher neden sınavını bıraktın kızım?

-Bitti öğretmenim.

-Tüm soruları çözdün mü peki?

-Çözdüm öğretmenim.

-Kontrol edebilir miyim?

-Tabii ki öğretmenim.

Seher'den aldığım sınav kâğıdına baktığım da tüm soruların doğru bir şekilde çözüldüğünü görmek beni şaşırtmıştı. Çünkü ben dışarıya çıkmadan önce Seher toplam on dakika boyunca

sadece iki soru çözebilmişti. Ama ben dışarı çıkıp yaklaşık beş dakika sonra odaya döndüğüm sırada Seher kalan sekiz soruyu daha çözmüş ve hatta zamanı bile kalmıştı. Öyle ki ayağa kalkmış ve beni beklemeye koyulmuştu.

-Aferin Seher, tüm soruları doğru çözmüşsün.

-Teşekkür ederim öğretmenim. Ben artık gidebilir miyim? Dersimiz Fen Bilgisi ve öğretmenimin haberi yok burada olduğumdan.

-Tamam, kızım hadi iyi dersler yine görüşürüz.

-Teşekkür ederim öğretmenim.

Seher'in çıkarken arkasından usulca kapattığı kapıya bir süre dalgın dalgın baktım ve geçen toplam on beş dakikayı kafamda yavaş yavaş analiz etmeye başladım.

İlk başta Seher'in tepesinde gözlerimi ona dikmiş bir şekilde baktım ve bu süre boyunca Seher neredeyse hiçbir şey yapamadı. Konsantre olmadı, soru çözemedi ve sürekli olarak göz ucuyla beni kontrol etti. Daha sonra onunla arama kısa bir mesafe koydum ve aramızdaki mesafe ile Seher'in bir soru çözmeye başladığını gördüm. Ardından Seher ile aramıza yaklaşık beş metrelik bir mesafe koydum ve ona sırtımı döndüm. Bu şekilde geçen üç dakikanın sonunda da Seher'in bir soru daha çözdüğünü gördüm. Toplam geçen on dakikanın sonunda Seher'in kâğıdına bakıp dışarı çıktığım sırada Seher'in sınav kâğıdında sadece iki buçuk soru çözülmüştü. Peki, daha sonra ne oldu? Tam olarak şu oldu. Ben Seher'i odada yalnız bıraktım ve beş dakika boyunca Seher sorularına yönelerek yapamadığı yedi buçuk soruyu toplam da üç buçuk-dört dakika içinde tamamladı. Hem de tüm soruları doğru ve eksiksiz bir şekilde tamamladı. Bu mümkün olabilir miydi? Demek ki olabiliyormuş. Demek ki Seher, var olan potansiyelini stressiz bir ortamda rahatça ortaya koyabiliyormuş. (Bu arada aklınıza Seher'in yalnız kaldığında soruları daha önceden çözüp getirdiği ve masa da duran defterine bakmış olduğu ihtimali geldiyse bunu unuttun çünkü ben odadan çıkmadan önce o defteri alıp kapıdaki

nöbetçiye bırakmıştım.) Peki ama Seher'e stressiz bir ortam yaratmak mümkün müydü? Sonuçta, hayat, stresi ile birlikte bir hayattı ve sınanmanın, sınavın olduğu her yerde stres de oluyor ya da olmak zorundaydı. O zaman benim ya da bizim odaklanmamız gereken de hayatın stresini ortadan kaldırabilmek değil bizim buna ne kadar dayanıklı olabileceğimiz ve bu konuda ki dayanıklılığımızı nasıl artırabileceğimiz olmalıydı.

Okuyucularım İçin Notum Var

Değerli okuyucularım bu noktada sizlerle sohbet etme gereği duydum çünkü biliyorum ki sizlerin de hayatları içinde birçok noktada sınav stresinden tutun da işyerindeki hedeflerinizi tutturmaya, yaptığınız sporda gerekli performansı gösterebilmeye kadar birçok sınanma durumu var ve tüm bu durumlar her seferinde sizi strese sokmakta ve bu stresin yarattığı kaygı ile zaman zaman gerçek performansınızı gösterebilmenizi engellemektedir. İşte Seher'in yaşadığı da buydu ve bunu çözmenin de basit bir yolu vardı. Bu basit yol sizin içinde geçerli olduğu için bende sizinle de bunu paylaşmak istedim. Hayatınızda değiştiremediğiniz veya değiştiremeyeceğiniz bir durum (örneğin; sınava girmek, sınava girmek hayatınız boyunca bir şekilde karşınıza çıkacak ve hayatınız boyunca bundan kaçamayacaksınız o zaman sınava girmekten kaçmak yerine ona karşı dayanıklı olmayı öğrenmeli daha doğrusu bunu öğrenmeyi tercih etmeliyiz) varsa o duruma karşı nasıl daha dirençli olacağınızı öğrenmeli, onunla doğru mücadele etme yolunu benimsemeli ve kendinizi bu yönde eğitmeli ve geliştirmelisiniz. Unutmayın ki hayata ve hayatın size getirdiklerine karşı ne kadar dirençli ve dayanıklı olursanız o durumdan o kadar az etkilenirsiniz. Örneğin; ıssız bir orman da tek başına kalmak bir komandoyu hiçbir zaman bir balerini etkilediği kadar etkileyemez. Tabii ki hem komando hem de balerin değilse. Ya da bir bale gösteri-

sinin ortasında kalmak hiçbir zaman bir balerini bir komando kadar strese sokamayacaktır. Burada ki temel nüansta karşılaşılan duruma yönelik mental ve fiziki hazır bulunuşlukla ilgilidir. Yani komando olan biri ormanda tek başına kaldığında başına ne geleceğini tahmin edebilir ve bu duruma karşı kendisini önceden hazırlamıştır. Önlemlerini almış ve nasıl hareket edeceğini biliyordur. Birçok defa bu sınava girmiş ve bu sınavdan geçmiştir. Ama bundan asla kaçmamıştır. Zira bundan kaçan bir komando, komando olamaz. Ama onu bir bale gösterisinin tam ortasına attığımız zaman belki de ilk yapacağı şey o sahnedan hemen kaçarak uzaklaşmak olacaktır. Bu balenin kötü bir sanat veya bale gösterisinin o komandoya zarar verecek bir faaliyet olduğunu göstermez. Sadece o bastığı yerleri titreten komandonun bir bale gösterisinde nasıl davranacağını bilmediği anlamına gelir. İşte siz de karşılaştığınız sınanma durumlarına karşı kendinizi yeterince hazırlayamaz ne nasıl bir tepki geliştirmeniz gerektiğini bilemezseniz, bu konuda yeterli bir pratik yapmazsanız bu durumun yarattığı stresle ne yapacağınızı bilemez hâlde oradan oraya amaçsız bir şekilde koşturup durur ama hiçbir zaman doğru yere doğru zamanda ve doğru şekilde varamazsınız. Stresten kaçmayın strese karşı nasıl daha dayanıklı olabileceğinizi öğrenin.

Seher'i o günden sonra düzenli olarak rehberlik servisine alıp bu yaptığımız sınavı her seferinde yeniden, yeniden ve yeniden yaptık. Her seferinde Seher'in başında durup onu strese soktuğum süre zarfında zorlanıyor ve önünde duran o tanıdık sınav kâğıdına odaklanamıyordu ama vazgeçmeyecektim. Seher düzenli olarak o sınav kâğıdını rehberlik servisine getiriyor ben de önce başında bekliyordum, sonra karşısına geçiyor sonra da daha ileride ona sırtımı dönüyordum ama hiçbir zaman onu yalnız bırakmıyordum. Seher zorlanıyor, üzülüyor ve kızıyordu. Her seferinde yeniden aynı sınava sanki o sınav kâğıdını ilk kez çözüyormuş gibi dikkatle bakıyor ve aynı soruları yeniden çözmeye çalışıyordu. Ama hâlâ zorlanıyordu. Bu yüzden ilk bir hafta üç sorudan fazlasını çözememiştik. Ama ikinci hafta bazı

değişiklikler olmaya başlamıştı. Çünkü sadece bu şekilde sınav pratiği yapmanın Seher için yeterli olmadığını ve Seher'in neler hissettiğini de anlatmaya ihtiyacı olduğunu fark etmiştim. Bunun için de diğer öğretmenlerle konuşarak sınav stresi yaşayan diğer öğrencilerimi de topladım ve artık Seher ile yaptığımız her sınav denemesinden sonra bir grup rehberliği çalışması ile o anda neler hissettiğini aktarmasını ve diğer arkadaşlarının da benzer deneyimleri varsa onlarında bunları paylaşımlarını sağladım. Ardından diğer öğrencilerimle de Seher ile yaptığımız çalışmayı yapmaya karar verdim. Onlara da daha önce başarısızlık yaşadıkları bir sınav kâğıdını öğretmenlerinden istemelerini söyledim ve rehberlik servisine aldıracağım iki sıra ile dört öğrencim ve ben aynı yöntemle çalışmaya devam ettik. Diğer öğrencilerimde Seher gibi stres altında gerçek performanslarını göstermekte zorlanıyor ve yardım istiyorlardı. Onlarda yine başlarında durduğum sırada daha zor konsantre olabilirken aramıza mesafe koyduğum sırada kendi performanslarını daha rahat ve iyi bir şekilde gösterebiliyorlardı. Ancak bu defa her sınav denemesinden sonra bir birlerine duygularını ve yaşadıklarını açmalarını istiyor ve bir birlerine tavsiyeler vermelerine izin veriyordum. Yavaş yavaş bir birlerini desteklemeye başladıklarını, yardımlaştıklarını, bir birlerini anladıklarını, aynı sınıfta olmamalarına rağmen okulda daha çok görüşmeye başladıklarını, birlikte ödev hazırlayıp birlikte sınav hazırlığı yaptıklarını görüyordum. Tüm öğrencilerimin geçen ilk bir ayın ardından artık başlarında durmama rağmen sanki ben yokmuşum gibi sınav kâğıtlarına yoğunlaşabildiklerini ve soruları bir çırpıda çözebildiklerini görmek mutluluk vericiydi ancak yeterli değildi. Bu yüzden süreci biraz daha zorlu bir hâle getirmek için sonraki hafta tüm sınav kâğıtlarını değiştirdim ve bu defa ilk kez bir sınav kâğıdıyla karşı karşıya kaldıklarındaki performanslarını ölçmeye çalıştım. Sonuç aynıydı, başarmışlardı. Yine başarılı olmuşlardı. Bir sonraki hafta ise hepsi yan yana otururken her birini odanın başka bir köşesine aldım ve bu şekilde başladığımız sınav tam olarak yedi dakika sürdü. Sonuç mu? Yine başa-

rılıydı ama yeterli değildi. Bu defa da ilk kez okula getirdiğim bir kaynak kitaptan rastgele seçtiğim beş soruyu verdim ve aynı sürede çözmelerini istedim. Sonuç yine başarılı olmuştu. Ama hâlâ ikna olmamıştım. Bu defa tüm öğrencilerimi yanıma aldım ve kitaptan rastgele seçtiğimiz beş soruyu bir kâğıda yazdık ve Seher'in önüne koyduğumuzda bu defa sadece benim bir çift gözüm değil, toplam dört çift göz onun üzerindeyken tüm soruları kısa bir sürede çözmesini bekledik. Sonra bunu diğer üç öğrencim içinde yaptım ve her seferinde gözlerimizi dikip masada oturan kişiyi baskı altına almaya çalıştık. Bu hafta bitirken tüm sınav kâğıtlarını ve soru çözümlerinin olduğu kâğıtları önüme topladım ve neler olduğunu anlamaya çalıştım. Yanlış bir soru çözümü yoktu. Evet, ne Seher ne de diğer öğrencilerimin hiçbirisi, hiçbir soruyu yanlış çözmemişlerdi. Tüm sorular doğru ve çok kısa bir sürede çözülmüştü. Başarmışlardı. Çocuklar başarmış ve üzerlerindeki sınav stresini yenebilmeyi öğrenmişlerdi ama hâlâ ikna olmamıştım. Çünkü bu hafta sınav haftasıydı ve benim olmadığım bir ortam da bu başarının tekrarlanması gerekmektedir. Tüm öğrencilerimi Cuma günü son ders saatinde rehberlik servisine çağırdım ve onlara şöyle dedim:

Sizlerle gurur duyuyorum çocuklar. Hepinizin tüm sınav kâğıtlarını inceledim ve hepsini tek tek kontrol ettim. Hiçbiriniz, hiçbir soruyu yanlış çözmemişsiniz. Tüm soruları doğru ve hızlı bir şekilde çözmüş ve yaptığımız tüm sınavlardan başarılı olmuşsunuz. O yüzden benimle bu çalışmaya katıldığınız ve başarılı olduğunuz için hepinize çok teşekkür ederim. Sizleri çok seviyorum ve sizlerle gurur duyuyorum. Şimdi sizden aynı başarılarınızı bu hafta başlayacak ve iki hafta sürecektir sınav haftasında da göstermenizi ve tüm sınavlarınızdan başarılı olmanızı bekliyorum.

O kadar mutlu ve gözlerinin içleri parlayarak çıkmışlardı ki odadan sanırım ben de ilk kez kendimi bir öğretmen olarak hissetmiştim. Evet, eğitim uzun vadede olumlu sonuçlar veren ve hemen karşılığını göremediğimiz bir meslekti ama ben çok

uzun olmasa da yine de uzun sayılacak bir sürede verdiğimin emeğin ve zamanın karşılığını almıştım ve bu da benim için paha biçilmez bir mutluluk olmuştu. Burada bir başarı elde ettim ya da ben başarılı bir öğretmenim demiyorum. Benim söylemeye çalıştım şey ben emek veren bir öğretmendir ve verdiğim emeğin karşılığını bana kendileri için başarı olarak sunan öğrencilerim olmuştu. Başarı benim değildi. Ben sadece emeğime karşılık gülen birkaç çift göz görebilmiş ve bundan mutlu olabilmiş bir öğretmendir.

Geçen iki haftalık süre boyunca öğrencilerimden sınavlarına konsantre olmalarını ve bana her sınavdan sonra bilgi vermelelerini istemiştim. Öyle de yaptılar ve her sınavdan sonra yüzleri gülererek sınavlarının ne kadar iyi geçtiğini büyük bir heyecanla anlatmak için koştura koştura odama geldiler. Ancak ikinci hafta bir farklılık vardı. Seher bugün hiç yanıma gelmemişti. Bugün pazartesiydi ve Seher'in iki sınavı vardı. Kötü bir şey mi vardı? Beşinci saate kadar Seher gelmeyince sınıfına gidip öğretmenine sorduğumda Seher'in okula gelmediğini öğrendim ama bu durum hiç normal değildi. Çünkü Seher sınavının olduğu bir gün okula gelmemelik yapmazdı. Hemen velisi olan babasını aradım. Babasının telefonu kapalıydı. E-okuldan adresini aldım ve kendimi okul kapısından dışarı attığım zaman hangi yöne gideceğimi bilmediğim için ilk gördüğüm kişiye adresi gösterip yardım istedim. Adresi sorduğum kişide bilmiyordu. Aklıma başka bir fikir geldi. Seher'in sınıf öğretmenini aradım. Çünkü yakın zaman önce Seher'in annesi vefat etmiş ve sınıf öğretmenini onu ziyarete gitmişti. Telefonu açan arkadaşşıma durumu kısaca açıkladıktan sonra bana Seher'in oturduğu evi tarif etti. Telefonu kapattıktan sonra hızlı adımlarla ilerlemeye ve adres tarifini unutmadan bir an önce Seher'in oturduğu eve varmaya çalıştım. Sanırım on veya on beş dakika yürüdükten sonra arkadaşşımanın tarif ettiği yere varmıştım. Varmıştım ama kapı numarası kaçtı? Okuldan çıkmadan önce adresi yazmıştım. "Nereye koydum ben o küçük not kâğıdını?" diye söylemeye başlamış ve bir yandan da ceplerimde not aldığım o adres

kâğıdını aramaya başlamıştım. Tam da o sırada elinde ekmek poşeti bana doğru gelen Seher'i gördüm. Belli ki beni gördüğü için çok şaşırmış ve utangaç bir tavırla benim burada ne aradığımı anlamaya çalışıyordu. Ben de onun neden okulda olmadığını anlamaya çalışıyordum tabii ki!

Bulunduğum sokak klasik bir İstanbul kenar mahalle sokağıydı. Nasıl oluyor kenar mahalle sokakları hepiniz biliyorsunuzdur ama ben yine de gördüğüm manzarayı sizinle paylaşmak istiyorum. Yokuşun başından sonuna kadar bastığınız her taşın bir hikâyesi ve dili olsa anlatacakları vardır. Başından sonuna kadar Arnavut kaldırımı taşları ile döşenmiş bu sokağın her iki kenarında da genişliği yarım metreyi geçmeyen iki küçük kaldırım ve hemen kaldırımların bir basamak üzerinden itibaren başlayan birkaç katlı binaların sırayla dizildiği bir sokakta duruyordum. Sokağın başından sonuna kadar sırt sırta vermiş bu eskimiş binalar bir birlerinden destek alan sıkı dostlar gibi omuz omuza vermişler gibi birbirlerine yaslanmış bir felaketi bekler gibiydiler. Evet, ben de saraylardan gelmemiş ve yaşadığım yerleri bir gün bile unutmamıştım ama yine de bu sokak bana soğuk ve yabancı gelmişti. Büyük bir telaşla indiğim sokağın yukarısına doğru tekrar yürümeye başlarken bu defa sakin ve meraklı bir şekilde Seher'in yol göstermesini bekliyordum. Yokuşu tamamlamadan hemen önceki binanın önünde duran Seher elindeki anahtarla apartman kapısını açmak için hamle yaptığı sırada içimden ona yardım etmek gelse de bu onun eviydi ve kapısını kendisi açmalıydı diye düşündüm. Kapısından girmek üzere olduğumuz bu ev ya da apartman hangi kelime doğru bir sıfattı bilemiyordum. Ama üç katlı sıvası üzerine alelacele vurulmuş fırça darbeleri ile özensiz bir şekilde boyanmış bu bina bana bir apartmandan çok kabına sığamamış bir gecekonduyu çağırıyordu. Çıplak sıva üzerine bir tür mavi renk özensizce sürülmüş ve belli ki binanın ayıbı kapansın diye renkli bir maske ile bu ayıp kapatılmaya çalışılmıştı. Ancak içine girdiğimiz bina hiçte ayıbını kapatmak ister gibi değildi. Binanın dışındaki özensizlik içinde de kendisini iyice belli

ediyor ve hatta bu defa özensiz bir boya bile bulunmuyordu. Sokak kapısını arkamızdan kapattıktan sonra hemen sağdaki ilk kapıyı açan Seher içeriye girer girmez “Bav” diye seslendi ve belli ki benim geldiğimi daha ben girmeden haber vermeye çalışıyordu. Ben de Seher’in bu ön hazırlık yapma çabasını biraz daha kolaylaştırmak için kapının önünde ayakkabılarımı bahane ederek bir dakika oyalandıktan sonra küçükken bize öğretildiği gibi bir evin bereketi kaçmasın diye “İlk kez gittiğin bir yere sağ ayakla selam vererek girilir.” nasihatine uygun olarak sağ ayağımla selam vererek girdim ve hemen kapının soluna buyur edildiğim sırada divanda uzanan ve benim içeri girmem ile yatakta doğrulmaya çalışan Seher’in babasını gördüm. Hemen hızlıca yanına gittim ve o doğrulmaya başlamadan onu tuttum ve tekrar uzanması için ikna ettim.

-Geçmiş olsun, neyiniz var?

-Sağ olun hocam, Allah razı olsun, dert verdi Allah çekiyoruz.

-Geçmiş olsun, şimdi nasılsınız?

-Ayaklarımdan rahatsızım hocam, zaman zaman kötüleşiyor ve yerimden kalkmakta zorlanıyorum.

-Anladım.

-O zamanlarda da işte kızım beni yalnız bırakmıyor. Okula gitmesini çok söyledim ama gitmedi.

-Aferin Seher’e doğru yapmış. Sizi yalnız bırakmaması lazım gerçekten.

-Bana mı aferin hocam?

-Evet, sana kocaman bir aferin!

-Ben kızsınız diye düşünmüştüm.

-Olur, mu öyle şey, kim babası hastalandığı için ona bakan kızına kızabilir?

-Şey, bilmem hocam, hani okula gelmedim ya!

-Sana babanın yanında kaldığın için kızmadım ama kızdığım bir konu var.

-Neye kızdınız hocam?

-Bana haber vermeyip sınavlarına girmemene kızdım mesela.

-Şeyyy ben haber verecektim ama...

-Bir daha böyle bir şey olmasın olur mu? Okula gelemeyeceğin zaman bana va da sınıf öğretmenine haber vermelisin.

-Tamam öğretmenim.

-Yarın gelebilir misin okula?

Bu soru Seher ile babasının göz göze gelmesine neden oldu ve Seher daha söze başlamadan babası hemen.

-Tabii ki gelecek hocam, ben daha iyiyim zaten.

-Peki, o zaman yarın okula bekliyorum seni Seher.

-Tamam öğretmenim.

Beni kapıya kadar uğurlayan Seher arkamdan mutlu ve biraz da hüzünlü bir şekilde bakarken bende sokağın sonuna varmış ve arkamı dönüp ona baktığımda hâlâ gözleriyle beni takip ettiğini görünce ona el sallayıp okula doğru yola koyulmuştum.

Ertesi gün okula geldiğini bana haber vermek için kapımda bekleyen Seher'i görünce o da bende mutlu olmuştuk. Beraber sınıf öğretmenin yanına gittiğimizde gelmediği iki gün boyunca olamadığı sınavlardan bugün sınav olacağını bu yüzden isterse bir veya iki ders kütüphanede çalışabileceğini söylediğimizde Seher ani bir hareketle sınıf öğretmenine sarıldı ve ağlamaya başladı. Belli ki öğretmenini çok özlemişti.

Gün sonunda Seher toplam üç sınava girmiş ve üçünde de iyi notlar almıştı. Bu onun adına da benim adıma da güzel bir gelişmeydi. Bu günden sonra her şey daha düzenli ve daha güzel ilerlemeye başladı. Seher daha düzenli çalışıyor, daha başarılı sonuçlar alıyor ve performansını gerçek anlamda ortaya koyabiliyordu. Artık benimle daha az görüşüyor ve buna daha az ihtiyaç duyuyordu. Bu benim adıma sevindirici bir durumdu. Zira Seher artık birçok problemi bana veya bir başka yetişkine ihtiyaç duymadan halledebiliyordu. Yavaş yavaş notlarının ge-

nel hâli şekillendiğinde ise okul birinciliği onun için çok uzakta olmayan bir hedef olarak belirmeye başlıyordu.

Eğitim döneminin ilk bölümü biterken bir dersi haricinde Seher tüm derslerinden tam puan almış ve okul birinciliğine çok yaklaşmıştı. Ancak daha önünde uzunca bir dönem daha vardı. Bu dönemde de aynı şekilde başarılı olacağına olan inancımda tamdı. Ama ben olmayacaktım. Bu dönem sonunda okuldan ayrılmak ve başka bir yerde çalışmaya başlayacaktım. Bu haberi Seher'e verdiğimde üzülse de ağlamasına müsaade etmedim. Sonuçta ben gidecektim ama benim yerime mutlaka bir öğretmen gelecekti. Hem zaten Seher artık birçok konuda kendisine yetebilen bir öğrenci olmuştu. Başarılı, akıllı ve ahlaklıydı. Bir de özgüvenli bir birey olmak yolunda emin adımlarla ilerlemeye başlamıştı ki bu benim için en önemli konuydu.

Peki, hikâyenin başlığındaki başarı bu muydu? Diye içinizden geçirdiyseniz evet öğrencim için bu bence gayet başarılı bir dönüşümdü ama onun başarısı bu kadarla kalmadı. Seher şu anda yüksek lisansını yapmak üzere, Londra'da tezini hazırlarken özel günlerde bana hâlen mesaj atmayı ihmal etmiyor. Buraya dönmeyeceğini, burada yaşamak için bir nedeni olmadığını (geçen yıl babasını da kaybettiği için sanırım) söylerken "Ama sizi görmeye geleceğim hocam." diyerek bitiriyor sözlerini. Umarım, hayat bundan sonra da Seher için daha nice güzelliklere dolu olur.

Bu arada öğretmenlik hayatım boyunca tabii ki bir tek Seher'in başarılarına şahit olmadım. O kadar çok başarılı ve iyi öğrencim oldu ki ben şimdilik sadece birini sizinle paylaşmak istedim. Belki başka bir yerde başka bir öğrencim hakkında da konuşuruz. Başarı ile mutluluk her daim arkadaşlarınız olur umarım.

Bir Kalbe Kaç Aşk Sığar?

Aşk iki kişilik bir bencilliktir.

İdris Gündüzalp

Bir kalbe kaç aşk sığar diye bir soru daha önce hiç aklıma gelmemişti. Zaten aşk kalple ilgili de değil ki! Ama danışanıma göre durum pek de öyle değil. Zira ona göre aşk, kalbin var olma sebebiymiş. Siz de benim gibi romantik biri değilseniz, belki de bu ilk satırlar sizi bu bölümü okumaktan alıkoyabilir ama bence okumaya devam etmelisiniz. Zira bu soru gerçekten benim de merak ettiğim bir soruymuş. Sadece ben farkında değilmişim.

Size aşkı uzun uzun anlatacak değilim ama iki örnek vermek benim için aşkın tarifini yapmaya yetecektir. İlki Fuzuli tarafından mesnevi şeklinde kaleme alınan “Leylâ ile Mecnun” dur. Bu eser bir Arap efsanesine dayanmaktadır. Bu efsanede Mecnun mahlasıyla şiirler söyleyen Kays ibni Mülevvah adlı bir Arap şairiyle Leyli (Leylâ) adlı bir Arap kızın arasında geçen ve ayrılıkla sona eren bir aşk hikâyesi anlatılmaktadır. İkincisi ise modern zamanın en güzel aşk hikâyesi “Leylâ ile Mecnun Dizisi”dir. Türk televizyonlarına adını bir efsane olarak yazdırmış bu eser Burak Aksak’ın kaleminden çıkmış, Ali Atay ve Ezgi Asaroğlu ile modern zamana efsane bir aşk hikâyesi olarak adını yazdırmıştır.

Bana göre bu iki eser size aşkı anlatmak için yetecektir. Gele-

lim benim danışanımın sorusuna! Bu soruya cevap verebilecek bilgi ve donanıma sahip miyim bilmiyorum? İnsanın bir konuyu bilmediğini de kabul etmesi bildiğiniz üzere çok zordur. Hatta bizim kültürümüzde neredeyse imkânsızdır. Sebebiyse, bizim kültürümüz de herkes her şeyi bilmek ve her konuda bilgi sahibi olmak zorundadır. Öyle ki bir adres sorulduğunda bile “Bilmiyorum!” diyen çok az çıkar. Bu konuda “Evet, bu sorunun cevabını tam olarak ben de bilmiyorum.” demek istiyorum. Böyle de dedim.

Danışanım; otuz sekiz yaşında, şu anda bankacılık yapan bekâr bir kadındı. Yaklaşık bir yetmiş boyunda, kumral tenli ve siyah diyemeyeceğim koyu bir tonda saçları vardı. Dudaklarındaki bordo ruj sanki onun en vazgeçemediği parçasıydı. Görüntüsüne ve kendisine çok dikkat ettiği her hâlimden belli oluyordu. Çocukluğumda izlediğim o siyah beyaz filmlerdeki İngiliz hanımefendileri gibi şık ve zarif biriydi. Giydiği lacivert topuklu ayakkabılar ise sanki onun “Ben geliyorum!” deme şekliydi. İlk tanıştığımız gün kendisi odaya girmeden çok önce, koridorda yankılanan topuk sesleri çoktan odama dolmuş ve ardından da kendisi büyük bir özgüvenle içeriye girmişti. Mevsim ve ortam güneş gözlüğü gerekliliği yaratmasa da gözlerindeki o yarı şeffaf büyük çerçeveli gözlükler gözlerini saklamaya yetmemişti. Üzerinde, dizlerine kadar inen bordo bir etek ve beyaz bir gömlekle karşıma oturduğu sırada çoktan elindeki kısa parlak montunu kapının yanında duran askıya asmıştı bile.

Odamda danışanlarımın kendi seçimlerine göre oturmaları için üç ayrı düzenim vardı. Karşılıklı iki koltuk, bir kanep ve karşında bir koltuk ve bir masa ile karşısında iki sandalye. Danışanlarım bu seçimlerden hangisini tercih ederse, ben de onların karşısına oturmayı tercih ediyordum. Zira danışanımın yüzüne, gözlerine bakmak, onu sadece söyledikleriyle değil, beden diliyle de değerlendirebilmek için bunu çok önemsiyordum.

Danışanım, kendisine “Hoş geldiniz!” dememden sonra hızlı adımlarla odamın sağ tarafında yer alan zemini krem rengi ve pastel bir yeşil ile renklendirilmiş kanepeye oturmayı ve be-

nim şchirlerarası seyahatlere giderken kullandığım büyüklüğe olan o kol çantasını hemen yanı başına koymayı tercih etti. Ben de danışanımın karşısına oturduğum sırada henüz koridorun başından beri sesleriyle tanışma şerefine eriştiğim o lacivert topuklu ayakkabılara bir bakış atıp “Kadınlar güzellikleri için nelere katlanıyorlar.” diye düşünmeden edemedim.

Danışanım yerine yerleşmeye çalışır gibi hareketler yaparken ben de not defterimi ve klasik dinleme pozisyonumu aldım ve danışanımın söze girmesi için bir sessizliğin oluşmasına izin verdim.

-Merhaba.

-Merhaba, hoş geldiniz.

-Hoş bulduk ama hemen söylemek istiyorum aslında benim psikolojik bir sorunum yok. Ben daha çok bir şey danışmak için geldim.

-Tabii ki buyurun sizi dinliyorum.

-Şimdi, benim aklımı kurcalayan bazı sorular var ama bu soruları herkese soramıyorum. Aslında sorabilirim ama ne bileyim insanlara artık güvenilmiyor. O yüzden ben de size geldim.

-Bana güvendiğiniz için teşekkür ederim. Sizi dinliyorum.

-Şimdi, ben size bunları anlatacağım ama bunları kimse bilmeyecek, değil mi?

-Mesleğimizin birinci kuralı gizlilik. Emin olabilirsiniz.

-Sevindim, gerçi kötü bir şey söylemeyeceğim zaten ama ne bileyim insan bazen korkuyor işte!

-Anlıyorum ama korkmanıza gerek yok istediğiniz her konuda benimle güvenli bir şekilde konuşabilirsiniz.

-Tamam, zaten anlatmam gerek artık yoksa patlayacağım.

Danışan, bu kısa sürede bile sürekli olarak görüntüsüyle meşgul oluyordu. Ara ara üzerini kontrol ediyor, eteğini düzeltiyor, sürekli olarak düzenli bir şekilde gömleğinin üst bölümünü eliyle kontrol ediyordu. Sık sık eli çantasına gidiyor ve

devamında uzun dalgalı saçlarını bir eliyle uçlarından tutarak düzeltmeye çalışıyordu.

-Şimdi, ben otuz sekiz yaşında bekâr bir kadınıam. Biliyorum o kadar göstermiyorum ama maalesef öyleyim. Bu bilgi de gizli kalacak değil mi?

-Evet, şimdi veya sonra bana anlatacağınız tüm bilgiler gizli kalacaktır.

-Teşekkür ederim. Şimdi! Dediğim gibi ben otuz sekiz yaşında bekâr bir kadınıam. Çalışıyorum ve işimde de iyi bir kariyerim var. Bilmiyorum tanıdığınız bir bankacı var mı? Ama yoksa bile emin olun çok zor bir işi yapıyorum. Buna rağmen bir banka şubesini rahatlıkla yönetebiliyorum ve işimde de her seferinde takdir ediliyorum. Şu andaki konumuma da daha yeni geldim zaten. Neyse konumuz iş değil.

Ben sizinle özel hayatımdaki bazı cevapsız soruları cevaplayabilmek için buradayım. Çünkü hayatımdaki bazı şeyler artık bana o kadar fazla ve o kadar yük gelmeye başladı ki son bir aydır birçok şeyden zevk alamaz hâle geldim. Ben de en sonunda bunu halletmem gerektiğine karar verdim ve şu anda karşınızdayım. Size demiştim zaten başarılı biri olduğumu.

Şimdi günlerdir aklımdaki o en temel soruyu sormak istiyorum size. Sizce “Bir kalbe kaç aşk sığar?” Tabii bu soruyu neden sorduğumu merak ediyorsunuz, değil mi? Hemen aklınıza geldiği gibi değil aslında. Merak etmeyin ben hafif bir kadın değilim.

Bu noktada aklımdan geçenleri sorgulamak ve danışanımın beni diğer tüm danışanlar gibi karşılarındaki o kendilerini sürekli yargılayan insanların bir yansıması olarak görmeleri ve onlara söylemek istediklerini benim üzerimden söylemelerine alışkındım. Bu arada danışanımın ismini söylemeyi unutmuşum. Buraya kadar okuduklarınız ben ve Işıl Hanım arasında geçiyor.

Bunu söylüyorum çünkü bir iki kez bu durumu güvendiğim kız arkadaşlarımla konuştuğumda bile ağızları burunları

oynayınca içimden onlara vurmak bile geçti. Neyse ben ~~ev~~ anlatmak istediklerimi sizinle paylaşmak istiyorum. Sorduğum gibi bir kalbe kaç aşk sığar bilmiyorum ama şu anda hayatımdaki erkek evli ve ben onunla birlikte olmaya devam ediyorum. Hatta benim de hayatımda biri var ama evli değilim. Sadece onunla birlikte olmak ve ihtiyaç duyduğumda onunla iyi zaman geçirebilmek için birlikteyim. Esasen hayatımdaki o evli erkekle birlikteyim ve ben gerçekten onu seviyor ve istiyorum. Aslında o da beni sevdiğini ve benimle birlikte olmak istediğini söylüyor. Birlikte oluyoruz da ama bu durum bana artık yetmiyor. Bu yüzden de size sorduğum bu soruyu ilk ona sormuştum. Ondan tatmin edici bir cevap alamadığım içinde bir süredir bu sorunun cevabını arıyorum ve bugün, bunun için buradayım.

Birlikte olduğum o erkek beni çok sevdiğini, benimle olmak istediğini ancak karısını da terk edemeyeceğini, onu da sevdiğini, onun ve benim kalbindeki yerlerimizin ayrı olduğunu söylüyor. Bu saçma savunmayı da şu şekilde yapıyor; “İnsan; annesini, çocuğunu, arkadaşını, babasını, kardeşini nasıl ayrı ayrı çok sevebiliyorsa ben de seni ve karımı o şekilde ayrı ayrı sevebiliyorum.”

Bu nasıl saçma bir savunmadır. Bunu onunla birçok kez tartıştık. Onu aramadım. Terk ettim. Kavgalar ettik. Ama her seferinde yine kendimi onun yanında buldum. Onu gerçekten seviyorum. Onunla olmak da istiyorum ama bu düşünceyi kafamdan bir türlü atamıyorum. Şöyle diyebilirsiniz; “Senin de hayatında başka biri var.” Evet, var ama ben o kişiden hemen vazgeçebilirim. Ben, onu sevmiyorum. Sadece ona ihtiyaç duyuyorum ama sevdiğim adam için aynı şeyleri söyleyemem. Baksanıza evli bir erkekle beraberim ve ondan ayrılamıyorum.

Şimdi, bunu size sormaya geldim. Bir erkek ya da bir kadın benim için hiç fark etmez. Önemli olan bir kalp birden fazla aşkı nasıl içinde taşır. Ben soruya cevap bulamıyorum.

Danışanım gerçekten zor bir soru ile gelmiş, kendimi geçmişteki zorlandığım sınavlardaki zamanlarda olduğu gibi sınav

stresi yaşarken bulmuştum. Ama neyse ki her seansın bir süresi var ve bu sürede ilk seansımız için dolmuştu. Işıl Hanım o kadar çok şey sormuştu ki bu soruların cevapları için bana fırsat kalmamıştı. Işıl Hanım odadan çıkarken bir sonraki seans için asistanımla görüşmesini yapmış ve gelecek hafta için randevu almıştı. Topuklarının sesi apartmanın zemin katından dahi duyulmaya devam ederken nihayet apartmanı terk eden Işıl Hanım gibi topuklarının sesleri de artık binayı terk etmişti.

Zor bir soruyla karşı karşıya kalmış ve aslında hangi cevabın doğru olduğunu bilmiyordum. Gerçi bu tür bir seansta zaten kendi doğru cevabım olsa bile bunu paylaşamazdım. Çünkü psikolojik bir değerlendirme veya seansta soruyu soran danışan aslında kendi içinde bunun cevabını da seansa getirmektedir. O noktada sadece danışanın bu cevabı ortaya koymasına zemin hazırlamak ve onu güvenli bir şekilde bu yola sokmak gerekmektedir.

*Erkekler için aşk bir oyun iken, Kadınlar için Aşk
bir tür mantıksal seçimdir.*

Ben de zaten bunu yapacaktım. Sadece bu sorunun cevabını merak eder olmuştum. Hemen araştırmaya ve aşk üzerine yazılmış bilimsel çalışmalara bakmaya başladım. Öğrenciliğimde interneti sadece ucundan köşesinden yakalamış biri için şu anki internet ortamı tam bir hazineydi gerçekten. Ben de bu hazineye dalmış bir hâldeyken diğer danışanımla olan görüşme süremi kaçırdığımı fark ettim ve hemen bilgisayarımı kapatarak bekleyen danışanımlı aldım.

Akşam son görüşmemden sonra artık eve gitme vakti geldiğinde bile aklımda sabahki görüşmenin izleri vardı. Işıl Hanım'ın sorduğu o soru aklımı kurcalamaya devam ediyordu. Bir an önce eve gitmek ve bu konuda derinlemesine bir araştırma yapmak istiyordum. Yaptım da! Eve gelir gelmez klasik rutinimi

yerine getirdikten sonra kucağıma aldığım dizüstü bilgisayarımı koltuğuma gömölüp hemen internetin o derin kod dünyasına attım kendimi. İnternet, işi olmayan biri için gerçekten eğlenceliyken, gerçekte aradığını bulmak isteyen biri için her zaman o kadar eğlenceli olmayabiliyordu. Sonunda aradığımı bulmuştum. Birçok makale ve birçok alıntıdan sonra bana gerçekte aşk türlerinin tarifini yapan bu araştırma kafamdaki soruları cevaplamaya az da olsa yetmişti.

Okuyucularım İçin Notum Var

Aşk duygusu, öncelikle edebiyatçılar, şairler, yazarlar, filozoflar ve sanatçılar tarafından incelenmiştir. Son otuz yıldır ise sosyal psikologlar da konuyu dâhil olmuş bazı önemli araştırmalar yapmışlardır. Aşkın, psikoloji biliminde yaygın olarak incelenmeye başlanmasıyla beraber farklı araştırmacılar aşk kavramı üzerine çeşitli tanımlar ve aşk türlerini açıklamaya yönelik çeşitli sınıflandırmalar yapmışlardır. Özellikle Rubin'in aşk ve hoşlanma arasındaki farklılığı ortaya koyması, aşk olgusu üzerinde yapılan önemli sosyal psikolojik çalışmalar arasındadır. Rubin aşkı; yakınlık, gözetme ve bağlanma gibi üç bileşeni içeren tutum olarak değerlendirmiştir. Daha sonraki yıllarda ise Berscheid ve Walster'in tutkulu aşk; Walster ve Walster'in tutkulu aşk ve arkadaşça aşk sınıflandırması; Sternberg'in üçgen aşk kuramı (tutku, yakınlık ve karar bağlılık) literatürde sık değinilen modeller olarak yer almışlardır. Lee ise, aşkın tek biri türü olmadığını belirterek, aşkı çok boyutlu olarak ele almıştır. Lee'nin bu sınıflandırmasında tutkulu aşk (eros), oyun gibi aşk (ludus) ve arkadaşça aşk (storge) olmak üzere üç temel birincil aşk çeşidi vardır. Tutkulu aşk; fiziksel çekicilik, sevecenlik, iletişime açıklık, ilişkide güvende olma, tutku, ilişkiye güvenli bağlanma ile ilişkili aşk türüdür. Oyun gibi aşk; bağlayıcılığı düşük, eğlencesi ön planda, cinselliğin ve tutkunun önemli ol-

duğu, yoğun duygusallığın olmadığı, kısa süreli ve çok eşliliğe açık ilişki türüdür. Arkadaşça aşk ise, ihtirasa değil, benzerlik, birbirini gözetmeye ve ilgileri paylaşmaya dayanan, arkadaşlığın ön planda olduğu, zamanla gelişen aşk türüdür. Lee bu üç aşk türünün bir araya getirilerek ikincil bir aşk biçimi oluşturulabileceğini de belirtmiştir. Bunlardan, mantıklı aşk (pragma); arkadaşça aşk ve oyun gibi aşkın, sahiplenici aşk (mania); tutkulu aşk ve oyun gibi aşkın; özgeci aşk (agape); ise tutkulu aşk ve arkadaşça aşk türlerinin kombinasyonudur. Mantıklı aşk; birlikte olunacak kişinin bazı özelliklerinin (eğitimi meslek, aile özellikleri) önemli olduğu, devam edileceğine ve olumlu gelecek sağlayabileceğine inanılan ilişkilerdeki eşlere duyulan aşk türüdür. Sahiplenici aşk; yoğun duygusallığın ön planda olduğu kıskanç, güvensiz, saplantılı aşk türüdür. Özgeci aşk ise karşısındakini kusurlarına rağmen seven, bağışlayıcı, destekleyici, onun iyiliğini kendi iyiliğinden çok düşünen aşk türü olarak belirtilmiştir. Ayrıca Lee'nin aşka yönelik bu sınıflandırmasının pek çok araştırmacının aşkı ele alışıyla örtüştüğü de görülmüştür. Lee'nin aşk sınıflandırmasının, aşkı çok yönlü ve ayrıntılı olarak ele aldığını ve birçok yaklaşımı kapsadığını görmekteyiz. Pek çok araştırma aşk biçimlerinin cinsiyete göre farklılaştığını ortaya koymuştur. Bu çalışmalarda, erkeklerin kadınlara oranla aşkı daha çok oyun olarak; kadınların ise erkeklere oranla aşkı daha çok arkadaşça, mantıklı ve sahiplenici olarak gördükleri gözlenmiştir. Walsh ise katılımcılarını kadınsı ve erkeksi olmak üzere iki gruba ayırmış, erkeksi tutumları olanların aşkı daha çok oyun gibi gördüklerini, kadınsı tutumları olanların ise mantıklı aşk puanlarının daha yüksek olduğunu gözlemlemiştir. Yine bu çalışmada, erkeksi tutumlar ve aşkı oyun gibi görmek ile çok sayıda kişiyle ilişki kurmak arasında olumlu ilişki gözlenirken, kadınsı tutumlar ve mantıklı aşk biçiminin olması ile çok sayıda kişiyle beraber olmak arasında olumsuz ilişki bulunmuştur.

Sizlerin de gördüğü üzere aşkın tanımı değil belki ama türlerini öğrenmek benim için bu danışanımı anlamak adına çok

faydalı olmuştı. Bir psikoloğun her şeyi bildiğini düşünüyorsanız bu konuda yanılıyorsunuz. Çünkü bizler de kendimize uygun alanları seçer ve o alanlarda bilgi ve becerilerimizi artırırız. Ben de aşk alanında yoğun olarak çalışmadığım için bu vakaya kadar aşkın türleri konusunda -geçmişte bir makalem olsa da- bu düzeyde bir bilgim olmadığını fark etmiştim. Gördüğünüz üzere her zaman siz bizden bir şey öğrenmiyorsunuz. Biz de sizden bir şeyler öğreniyor ya da bizi öğrenmeye teşvik edebiliyorsunuz. Işıl Hanım'la olan görüşmem de bu minvalde bir görüşme olmuştı. Şimdi Işıl Hanım'ın sorusunu daha kolay cevaplayabileceğimi anlamıştım. Evet, artık bu sorunun cevabını verebileceğimi hissediyordum. Yalnız şu şekilde yanlış bir algı da oluşturmak istemem. "Ben her şeyi bilirim.", "Ben her şeyi bilmek zorundayım.", ya da "Ben danışanlarımın tüm sorularını cevaplayabilmeliyim." diye düşünmüyorum. Ben sadece bir konuda danışanımla çalışırken ona daha çok faydalı olabilmek adına bilgi düzeyimi artırmaya çalışıyorum. Siz de bu şekilde yapabilirsiniz.

Bugün Işıl Hanım'la olan görüşmemizi özellikle öğleden sonraya almadım ama o saate alınması da sanırım beni biraz rahatlatmıştı. Belki de cevabını bilemeyeceğim yeni bir soru gelmesinden korktum. Işıl Hanım yine aynı topuk tonu ile koridorda yürümeye başladığı anda bende ayağa kalkıp onu kapıda karşıladım. Işıl Hanım yine aynı ton ve hava da içeri girdi. Üzerinde siyah ve düz şeritler olan beline tam oturmuş bir gömlek, altında yine aynı tonda bir kalem etek ve üzerinde füme paltosu ve yine kocaman gözlükleri ile içeri girip elimi sıktıktan sonra ilk görüşmemizde oturduğu yere doğru hareket ederken paltosunu çıkardı ve bu kez asmak yerine oturduğu kanepenin kenarına bıraktı. Yerine yerleşmeye çalışırken ben de karşısına geçtim ve ilk cümleyi ona vermeden öncelikle danışanlarımın tamamıyla yaptığım gibi kısa bir giriş sohbeti yaptık. Bu sohbetler sizlerin bir misafirlğe gittiğinizdeki klasik sohbetlerden farklı olmazdı. "Nasılsınız?" diye başlar "Teşekkür ederim, Ben de iyiyim." ile biterdi. Şimdi söz sırası Işıl Hanım'ındı.

Size tekrar gelip gelmemek konusunda aklımda az da olsa tereddütler vardı. Ama size gelmemek için elimde en ufak bir neden yokken tekrar gelmem için birçok nedenim vardı. Nedenise doktora gitmek insana zor gelmezken bir psikoloğa gitmek zor gelebiliyor. Bence bunun nedeni doktora gidince hasta olmayı kabul edebiliyoruz ama psikoloğa gidince hasta olma ihtimalimizi bile kabul edememekten kaynaklanıyor. Oysaki sizinle olan görüşmem bana o kadar iyi gelmiş ve beni o kadar rahatlatmıştı ki anlatamam. O yüzden beni engelleyen o mânâsız engelleri aşarak geldim bugün ve bu yüzden kendimle gurur duyuyorum. Size sorduğum soruyu düşündünüz mü acaba?

-Evet! Hatta bu konuda araştırma bile yaptım.

-Yaaa! Beni bu kadar önemseyeceğinizi düşünmemiştim

-Neden? Bu şekilde düşündünüz. Sizi neden önemsemeyim?

-Ne bileyim, sanki beni hayatımdaki kimse önemsemiyor gibi geliyor.

-Bu konuda konuşmak isterseniz devam edebiliriz.

-Yok, ben sizden akıl almaya gelmiştim. O konuyu konuşalım.

-Peki, siz bilirsiniz. Buyurun, sizi dinliyorum.

-Şimdi, ben sizinle görüştükten sonra çok düşündüm ve hatta sizinle olan görüşmemizden bu yana onunla (evli sevgilisi) hiç görüşmedim. Görüşmedim, çünkü sizden bir cevap almak istiyorum. Sizin, içinde bulunduğum bu kafa karışıklığından beni kurtaracağınıza inandım herhalde. O yüzden bu gün sizden bir cevap almaya geldim.

-Bence sizin kendi cevaplarınız var. İsterseniz onlarla başlayalım. Devamında da bende kendi cevaplarımı hâlâ istiyor olursanız sizinle paylaşırım.

-Peki! Şimdi, o zaman ben aklımdakileri size anlatayım. Bence bir kalbe birden fazla aşk sığmaz. Yani bir insan birden fazla kişiye âşık olabilir ama bu aşklar aynı anda olmaz. Ben de

daha ergenliğe girdiğim zamanlardan bu yana birçok kişiye âşık oldum ama asla iki kişiye aynı anda âşık olmadım. İlkokul beşinci sınıfta sosyal bilgiler öğretmenime deliler gibi âşıktım ama altıncı sınıftaki o çirkin çocuk bana bu aşkı unutturmuştu. Ya da liseye başladığım zaman âşık olduğum o serseri çocuğu lise sondaki o yakışıklı üniversiteli çocuk aklımdan silip atmıştı. İlk işyerimdeki yakışıklı müşteriye âşık olduğum zaman ise üniversitedeki aşklarımı hatırlamakta bile zorlanır olmuştum. Bugün ise bu pislik adama aşığım ve sanki ondan başka daha önce kimseye âşık olmamışım ve ondan sonra da âşık olamayacağım gibi geliyor. Ben bu kadar aşka sadıkken, benim aşkım kalbime sığmazken, ben kalbimdeki yere ondan başkasını koyamazken o nasıl hem bana hem de karısına âşık olduğunu söyleyebilir.

Şimdi, siz benim bunu nasıl açıklayacağımı soracaksınız ki konuşmanın başında zaten sormuştunuz. Hemen cevaplıyorum. Bence bu adam hem bana hem de karısına âşık falan değil. Bence açıkça karısına ve bana yalan söylüyor. Yalan söylüyor çünkü hem beni hem de onu hayatında tutarak ikimizden de kendi mutluluğu içi faydalıyor. Bunu anlamak içinde dahi olmaya gerek yok biliyorum ama burada konu bunu anlayıp anlamamak değil bu kabullenmekle ilgili çünkü benim sorunum bu bence. Ben bunu biliyorum ama iş kabullenmeye gelince olması gerektiği gibi davranamıyorum. Koca banka şubesini gözü kapalı yönetebilen ben, iş bu basit gerçeği kabullenmeye gelince tam bir sersem gibi davranıyorum.

Size sorduğum sorunun cevabını da aslında biliyorum. Bence, bir kalbe birden fazla aşk sığmaz, sığamaz. Çünkü bu aşkın doğasına aykırı zira tersi olsaydı o meşhur aşk şiirlerinde bir sevgili değil bir den fazla sevgili olurdu. Siz hiç hayatınızda aynı anda iki kadına veya erkeğe deli gibi âşık olmuş birinin efsanesini, şiirini, filmini gördünüz mü? Görmezsiniz, çünkü bu mümkün değil. Ama işte bende bunu anlamıyorum. Mümkün olmadığına inandığım bu gerçeği neden kabul edemiyorum? Bence benim size sorum bu olmalı.

Işıl Hanım aslında gördüğünüz üzere kendi sorusunu ken-

disi cevapladı ancak benden de onay beklediğini görebiliyordum. Ben de onu onaylamak değil belki ama kendi görüşlerimi onunla paylaşmak istedim. Işıl Hanım'ın bu sırada ağzından çıkacak kelimelere çok ihtiyaç duyduğunu beden dilinden anlayabiliyordum. Not defterimi kapadım ve bu durumla ilgili tespitlerimi onunla paylaştım.

Anlattıklarınızı dinledim ve bazılarını da not ettim. Öncelikle sizi doğru anlayıp anlamadığımı aktarmak isterim. Siz, aslında size âşık olmayan ama sizden faydalanan birine âşık olduğunuzu ve bu durumu bilmenize rağmen onunla ilişkınızı devam ettirdiğinizi, bu durumdan dolayı çok rahatsız olduğunuzu, birlikte olduğunuz kişinin karısından ayrılarak sizinle birlikte olmasını istediğinizi veya bu ilişkiyi sonlandırmak istediğinizi ancak bunu yapamadığınızı ifade ediyorsunuz. Doğru anlamış mıyım?

-Evet, doğru anlamışsınız.

-Peki ama benden de bu duruma ilişkin bir yorum ve bakış açınızı değerlendirmemi istiyorsunuz.

-Evet, tam olarak bunu istiyorum.

-Işıl Hanım, ben sizin içinde bulunduğunuz durumu gerçekçi bir şekilde değerlendirebildiğinizi düşünüyorum ancak karar alma noktasında bu gerçekçilikten kopmanıza neden olan bazı unsurların sizi durdurduğunu görüyorum. Bence siz bu süreci mantıklı bir şekilde değerlendirebilecek zekâ ve olgunluğa sahipsiniz. Sadece şu anda nedenini henüz bilmediğim -daha doğrusu sizin bana bu anlatacak kadar güvenmediğiniz- bazı engelleriniz olduğunu düşünüyorum. Sizinle olan terapi sürecimiz devam ettikçe bu sorunu birlikte ortadan kaldırabileceğimize inanıyorum. Ancak sizin bana koşulsuz bir şekilde güvenmeniz ve kendinizi açmanız gerekiyor. Aksi hâlde bu kısır döngünün içinde kaybolmanızdan korkuyorum. Eğer sizi bu derin girdaptan kurtarmamı istiyorsanız size uzattığım elimi samimiyetle tutmalı ve bana kendinizi tam olarak açmalısınız.

Görüşmemizin sonunda yaptığımız bu konuşmayı dikkat-

lice dinleyen Işıl Hanım bir süre sessizliğini koruduktan sonra biten görüşme süresi ile birlikte yine aynı sessizlikle ayağa kalktı ve topuklarındaki o kendisine has sesleri bana bırakarak yavaş yavaş odayı terk etti. Çıkarken yeni bir randevu almak için talepte de bulunmadı. Sanırım, Işıl Hanım bu süreci devam ettirmek istemediğine karar verdi ya da en azından aklından bunlar geçiyordu.

Işıl Hanım'la olan son görüşmemizden bu yana yaklaşık dört ay geçmişti. Bugün için tekrar randevu alan Işıl Hanım odaya girdiğinde daha önce görüştüğüm o kişiyle aynı kişi olduğunu anlamam biraz zor oldu. Işıl Hanım, sanki başka biri olmuştu. Karşına oturduğumda ise şaşkınlığımı fark etmiş olsa gerek hemen söze girdi.

-Şaşırmamız çok doğal. Merak etmeyin bende kendimi bu şekilde görmeye hâlâ alışamadım.

-Şey, ben aslında sizi önce tanıyamadım.

-Haklısınız, dediğim gibi ben de daha alışamadım görüntüme.

-Peki, uzun süre sonra buradasınız ve bana anlatmak istedikleriniz var sanırım.

-Evet, sizinle tekrar görüşmek istedim.

-Peki, sizi dinliyorum. Başlamak ister misiniz?

-Nerden başlayacağımı bilemiyorum aslında.

-Peki, o zaman buradan çıktığınız zamandan başlayın.

-Olur, aslında en doğrusu bu olur herhalde.

Buradan çıktığım o gün, bana benim size aktardıklarım konusunda bir tür ayna olduğunuz zaman size yeterince güvenmeden bu durumu aşamayacağımı söylemişsiniz. Aslında ben o günden sonra kimseye güvenmediğimi anladım. Yani sizinle konuşmak ve bir yakınımla konuşma arasındaki farkı nasıl hissedeceğim ya da sizinle birlikte olmanın bende nasıl bir fark yaratacağını o zaman anladım. Çünkü ben o ikinci görüşmemizde herkesle olduğu kadar samimi olabilmıştim size karşı,

size anlattıklarımı en yakın arkadaşşıma da anlatmıştım ama aradaki farkı ancak siz görebildiniz. “Güvenmek” hence sihirli kelime buydu. Ben kimseye güvenmiyor ve kimsenin de güvenilecek kadar değerli ve güvenilir olduğuna ikna olmuyordum. Siz aslında bana bunu anlamam için bir tür aracı oldunuz. () yüzden buradan çıktıktan sonra doğruca eve gittim ve üç gün boyunca evimden dışarıya adım bile atmadım. Sadece neden kimseye güvenemediğimi düşündüm. Neden kimse benim için güvenilir kişiler olamıyordu? Bu sadece birlikte olduğum erkeklerle ilgili değildi. Hayatımdaki kimseye güvenmiyordum. Ne aileme, ne yakın arkadaşlarıma ne iş arkadaşlarıma ne de bir başkasına. Zaten sorun da buydu. Üç gün evden çıkmadan sadece bunu düşündüm. “Ben bu hayatta kime güveniyorum.” “Benim hayatımda güvenebildiğim kim var?” “Ben hayatım boyunca kimlere güvendim?” Bu soruların tek bir cevabı varmış. Ben de farkında değilmişim ama öyleymiş. Bu kadar açık bir gerçeği nasıl görememişim ve bunca yıldır bu soruyu kendime nasıl sormamışım bunu anlamıyordum. Bu kadar basit ama bir o kadar da önemli bu soru nasıl hayatımın hiçbir noktasında zihnimde yer etmemişti. Düşünsenize şu yaşşıma kadar hiç kimseye güvenemedenden yaşamışım ve daha ilginç bunun nedeni bir kez bile sorgulamamışım. Bu yüzden kendimi affedemiyorum.

Kendime uygun gördüğüm o üç günlük ev hapsinden sonra işyerindeki arkadaşlarımla da zoruyla evden çıkıp işe gitmek zorunda kaldım. İlk kez ayağıma topuklu ayakkabılarımla giymedim. Boyumun kısa mı uzun mu görüneceği ilk kez umrumda olmadı. İlk kez belimi ince göstereyim ve tam otursun diye aldığım o şık gömleklerimden birini giymedim. İlk kez aynada dekoltemi kontrol edip hem seksi hem de ölçülü bir noktada mı diye kontrol etmedim. İlk kez beni şık gösterdiğine inandığım o mini veya kalem eteklerimden birini giymedim. İlk kez aynada gözlerime çektiğim rimel dışında yüzüme bir şey değmeden aynanın karşısından kalktım.

O gün bankadaki arkadaşlarımla hepsi yanıma geldi. Sürekli hasta olup olmadığını, bir şeyim olup olmadığını ve buna ben-

zer sorular sorup bu görüntümün isteyerek yapılmış bir tercih olduğuna inanmaya çalıştılar. Ama inanmadıklarını yüzlerinden okuyabiliyordum. Haklılardı da. Ancak biri ölürse beni bu hâlde görebilirlerdi ki onda bile görmediler. Babam yaklaşık beş yıl önce öldüğünde bile cenaze işleri için dışarı çıkmadan önce ayna önünde yarım saat zaman geçirmiştım. O yüzden şaşırmakta haklıydılar. O gün işyerinde günün nasıl geçtiğini anlayamadım. Zaten umrumda da değildi. Sadece zaman tüketiyordum çünkü benim aklımda tek bir soru vardı. “Ben kime güveniyorum?” Bu soruyu o kadar çok sordum ki ben bile hatırlamıyorum ne kadar olduğunu ama soruma doğru cevabı bir türlü bulamadım. Sizinle görüşmeye de o yüzden bu kadar ara vermek zorunda kaldım. Çünkü beni yönelttiğiniz bu sorunun cevabı ile karşınıza gelmek zorunda hissediyordum kendimi. Bu gün ise artık bu soruya cevap bulabildiğim için şu anda burada karşınızdayım.

Okuyucularım İçin Notum Var

Işıl Hanım da geçmişteki bazı diğer danışanlarım gibi aynı hataya düşmüş ve beni hayatının içine bir otorite figürü olarak almış ve bana bir “ispat” borçlu olduğunu düşünmüş. Ama bu büyük bir hata ve bu hatanın bazen geri dönüşü olmayabiliyor. Çünkü biz psikologlar sizlerin bir konuda kendilerine ikna borçlu olduğunuz veya onun onayını almak zorunda olduğunuz kişiler değiliz. Bizler sadece siz istediğiniz zaman, sizin seçtiğiniz yolda, size eşlik etmek için, sizlerin talebi ile hayatınıza giren ve siz istediğiniz de çıkacak olan profesyonel kişileriz. O yüzden ne bizi ikna etme zorunluluğunuz var ne de bize bir şeyler ispat etme zorunluluğunuz. Ama Işıl Hanım beni sorduğum soru sebebiyle ikna etme ihtiyacı hissetmiş ve benden dört ay boyunca kaçarak bu soruya kendisi cevap bulmak ve bunu getirip bana “Bak ben başardım.” demek istemiş. Bu bir hata olsa

da bunu Işıl Hanım'la paylaşmak için doğru zaman olmadığına karar verdin ve sözü tekrar ona bıraktım.

Ben artık kime güvendiğimi buldum. Fakat bundan önce, bence merak ettiğiniz üzere, şu görüntümdeki değişim hakkında sizi bilgilendirmek istiyorum.

Bu arada gerçekten merak ediyordum bu değişimin nede-nini.

O gün işe o şekilde gidince herkesin bana farklı davranması sanırım hoşuma gitmişti. Önemsendiğimi ve değer gördüğümü hissetmiştim. Bunun geçici olup olmadığını da merak ettim. Bu yüzden sonraki bir hafta boyunca yine işe bu şekilde gitmeye devam ettim. Şaşırtıcı bir şekilde herkesin tavrı bana karşı daha olumlu bir noktaya taşınmıştı. Geçmişte bana günaydın bile demeyen diğer hemcinslerim bana daha yakın ve candan davranmaya başladılar. Erkeklerin ise sanki bana "Daha kadın gibi değil." "Daha insan gibi." davranmaya başladıklarını gördüm. Karşılarında bir arkadaşları varmış gibi benimle sohbet etmeye ve zaman geçirmeye başladılar. Hatta onlarla beraber yemek bile yedik. Bunlar benim için o kadar yeni ve o kadar değerliydi ki bunlara sahip olmadığım zaman bunların ne kadar değerli olduğunu bilmiyor olduğumu anladım.

Sonraki süreç içinde ise artık giyinmem ve tavrım bu şekilde değişmeye başladı. Birlikte olduğum, âşık olduğum kişi ise bu hâlimle ilk görüşmemizde bana çok farklı ve soğuk davrandı. Nedeni ne olursa olsun, bana o şekilde davranmasını kabul edemez ve eskiden olsa ona yaranmak için yapmayacağım şey kalmazdı. Ama şimdi umrumda değildi. Son bir aydır onunla olan iletişimi tamamen kestim. Ne o beni arıyor ne de ben onu arıyorum ama garip bir şekilde bundan hiç rahatsız olmuyorum. Aksine bu durum bana tarif edemediğim bir rahatlama hissi veriyor. Bu hissi tam olarak tarif edemiyorum belki ama hayatıma kattığı hafifleme hissi sanki yaşadığımı hissetmeme neden oluyor.

Şimdi gelelim sizin sorduğunuz sorunun cevabına. Ben

kime güveniyorum? Aslında bu güne kadar ben kimseye güvenmiyormuşum. Ben en son on bir yaşında birine güvendim ve o günden bu yana ben kimseye güvenmemişim ve güvenmiyorum. Öyle ki güven duygusunu hayatımın o kadar dışına itmişim ki hayatımda olmadığını bile fark etmemişim. Ta ki siz o gün bana bu soruyu sorana kadar.

Ben on bir yaşına kadar annem, kız kardeşim ve babamla birlikte yaşayan, herkes gibi bir aileye sahip herkes gibi bir çocuktum. Sanırım, on birinci doğum günümün ertesi gününde eve gelip annemi ağlarken bulduğumda, o anda kapıdan çıkan kadının lacivert topuklu ayakkabılarından çıkan o tek tek ve sabit tıkırtılar hâlâ kulaklarımda. Çünkü evimizin kapısından çıkan o kadın anneme hiç benzemiyordu. Giydiği topuklu ayakkabıların topukları sanki anneme ve bana kızgınlığını anlatır gibi her adımda yere biraz daha sert bir şekilde iniyordu. O tek düze tak, tuk, tak, tuk, topuk sesleri bugün bile hâlâ kulaklarımda çınlıyor. Annem içeride ağlarken beni gördüğünde ben görmeyeyim diye sildiği gözyaşlarını saklamaya çalışırken ben gözlerimi yanımdan geçen o kadına doğru kaldırıyordum. Bana hafifçe gülümseyen ve bordo renk ruj kaplı o dudakları, yanaklarındaki allık ve gözlerinde ki o rimeli bugün gibi hatırlıyorum. Üzerinde düz bir beyaz gömlek beline oturmuş ve incecik bir beli olduğunu gösteriyordu. İlk kez bu kadar ince beli olan bir kadın görüyordum herhalde. O beyaz gömleğini içine koyduğu ve üzerinde kusursuz bir şekilde duran siyah kalem eteği ise sanki sadece o giysin diye yapılmıştı. Yavaşça elini çeneme doğru uzatıp çeneme dokunduğunda ise anneme bir bakış attığını ve omzundan düşen paltosunu hafifçe topladığını gördüğümde ben de ona hayranlıkla bakıyordum. Yavaşça ve sabit adımlarla benden ve evimizden uzaklaşan o kadını bir daha görmesem de hep bir şekilde benimle olduğunu hissediyordum.

Annem o gün babam gelene kadar ağlamıştı. Annem neden ağlıyordu? Ne olduğunu ya da annemin neden ağladığını anlayamıyordum. Babam geldiğinde ise yanlış bir şeyler olduğunu anlamam uzun sürmemişti çünkü babam bana bakmıdı

bile. Annem, ben ve kardeşime yiyecek bir şeyler hazırlayıp bizi mutfakta yemeğe oturttuğu sırada içeride hararetle bir şeyler tartıştıklarını az da olsa duyabiliyordum ama duymak istemiyordum. Annem bir ara mutfağa geldiğinde ise hâlâ ağlıyordu. Annem ve babam sanırım o gün bütün gece tartışmışlardı. Annem sanki hiç uyumamıştı. Bizi okula gönderdiği sırada arkamızdan nasıl baktığını ise size anlatabileceğim bir kelime haznem olsa keşke ama o anı nasıl anlatabilirim hiç bilmiyorum.

Biz psikoloğa gidip bir şey anlatınca nasıl iyi olacağız?

O günden sonra evimizde bir şeyler değişti. Artık annem eskisi gibi mutlu ve neşeli değildi. Babam ise artık bizimle ilgilenmiyor ve bazı günlerde eve gelmiyordu. Ama ben, annemin bir problemi olduğunu ona “Anne, sen neden topuklu ayakkabı giymiyorsun?” dediğim gün anladım. Ben daha sorumu bitirmeden annem ilk kez yanımda hıçkırıklara boğulmuştu. O kadar çok ağlıyordu ki anneme bir şey oldu diye çok korkmuştum. Komşumuza koşup ondan yardım isterken içeri girdiklerinde annem elleri ile yüzüne vuruyordu. O anda kendimi bahçe duvarımıza yaslayıp olduğum yere çöktüğümde altımda yavaş yavaş bir ıslaklık hissetmeye başlamış ve çok utanmıştım. O kadar çok korkmuştum ki altımı ıslatmıştım. O duvarın orada daha ne kadar süre o şekilde kaldım hatırlamıyorum. Tek hatırladığım o günden sonra o çok güvendiğim, sevdiğim, hayatımın ilk ve değişmez erkeği olan babam bir daha eve gelmedi. Hayatımın en sağlam kalesi annem ise bir daha o hatırladığım annem olmadı ya da olamadı.

Devam eden günler benim için babamın neden artık bizimle yaşamadığını sorgulamakla geçiyordu. Ama bir de o gün altımı ıslattığım için hâlâ korkuyordum. Olaydan sonra bazı geceler yine aynı şey olduğunda utancımдан yataktan kalkamıyordum.

Öyle ki okula bile gitmek istemiyordum. Sanki herkes benim altımı ıslattığımı biliyordu. Sürekli koktuğumu düşünüyor ve etrafımdaki herkesten uzak durmaya çalışıyordum. Bu durum bu şekilde birkaç yıl daha devam etti. Sanırım, lise döneminde artık bu durumu geride bırakabilmişim. O günlerde tam olarak ne olduğunu bilmiyorum ama bildiğim ve hatırladığım tek şey âşık olduğumdu. Biliyorum komik gelebilir size ama ben-
ce çok güzel günlerdi. Liseye başladığım sırada âşık olduğum, aşk duygusunu tattığım o anlarda sanırım hayat benim için çok daha güzel bir hâl almaya başlıyordu. Babam hâlâ yoktu. Hâlâ bizimle yaşamıyordu. Annem hâlâ üzgün ve kız kardeşim hâlâ umursamazdı ama ben artık kendimi mutlu hissediyordum. Hayatımın erkeği babam beni terk etmişti ama başka bir erkek onun yerine beni sevebilirdi. “Beni neden bir tek babam sevmek zorunda ki?” diye düşünmeye başladığım o zamanlarda benim için bir erkek arkadaşın, bir erkek arkadaştan fazlası olduğunu anlamaya başlamıştım. Daha sonra ise ilişkilerim hep bu şekilde devam etti. Bir erkeğe âşık oldum ve onunla birlikte oldum, sonra onu unutup başkasına, sonra onu da unutup başkasına âşık oldum. Ama ne olursa olsun ben hep bir erkeğe âşık oldum ve onunla oldum. Babamın bizi terk ettiği günden bu yana benim hayatımda hep bir erkek vardı ve sanırım hep de olacaktı.

Okuyucularım İçin Notum Var

Burada siz kıymetli okuyucularım için araya girmek istiyorum. Biliyorum aslında sizler de benimle aynı şeyi düşünüyorsunuz. Babası tarafından terk edilen küçük bir kız, terk edilmenin ve yalnız kalmanın olumsuz etkilerini azaltmak için babasının onu terk ettiği kadına benzeyerek sürekli olarak kendisini seven ve terk etmeyecek birini arıyor. Aslında benim de ilk aklıma gelen buydu. Bu yanlış bir varsayım da değil. Ama

bence süreç bundan daha farklı bir noktaydı. En azından ben gördüğüm kısmı sizinle paylaşmak istiyorum. Dikkat ettiyseniz Işıl Hanım çocukluğu sırasında babasının kendilerini terk etmesine neden olan kadına çok benziyor. Onun gibi giydiği topuklu ayakkabılardan o ayakkabılarla yürüme tarzına, giydiği gömlek ve eteklerden sürdüğü ruja kadar sanki o kadın olma-ya çalışıyor. Bu noktada da babası yerine koyduğu erkeklerden mutluluk dileniyor gibi görünüyor. Ama benimle görüşmeye geldiği ilişkisini hatırlarsanız evli bir adamla birlikteydi, bu adam onu terk etmiyor ama aynı zamanda eşini ve çocuğunu da terk etmiyordu. Fakat süreci biraz daha derinlemesine araştırdığımda Işıl Hanım'ın terapi sürecine getirdikleri konusunda pek de dürüst olmadığını anlamam çok zamanımı almadı. Ama emin olmak için yine de bir hamle de bulunmak zorundaydım. Işıl Hanım'la olan seanslarımız devam ederken bir noktada birlikte olduğu kişiyi de görmek ve onunla da bu süreci değerlendirmek istediğimi söylediğimde önce tepki vermiş olsa da ilerleyen seanslarda bu isteğime olumlu dönüş yapan Işıl Hanım'ın da izniyle sevgilisi olan kişiyi aradım ve onunla yüz yüze olmasa da telefonla konuştum ve aklımdaki birçok sorunun da doğru bir şekilde cevaplanmasına katkı sağladığı için kendisine teşekkür ettim.

Işıl Hanım; anlattıkları ile sizin ve benim ilk aklımıza gelen profili çizdiği sırada mesleki dinamiklerim devreye girdi ve bir bilginin sadece aktarıcı tarafından verilmesinin güvenilirliğini sorgulamama neden olması gerektiğini hatırladım. Çünkü bu şekilde olmasa, ben de sizler gibi sadece onu dinleyen veya onun dert ortağı olan biri gibi davransam Işıl Hanım'a bir yararım olmazdı. Hani "Biz psikoloğa gidip bir şey anlatınca nasıl iyi olacağız?" diye sorduğunuz veya sordukları o soru var ya işte o sorunun cevabı tam olarak burada yatmaktadır. Çünkü Işıl Hanım, bir psikoloğa/psikolojik danışmana bu konuları anlatmamış olsaydı muhtemelen o kişilerin hepsi Işıl Hanım'ı mağdur ve desteklenmesi gereken kişi olarak değerlendirecek ve onun açlığını duyduğu sevgiyi ona vermeye çalışacaklardı. Hat-

ta deneyimsiz bir psikolog bile bu hataya düşebilir ve danışanı-
na istemeden de olsa zarar verebilirdi. Hele ki bu deneyimsiz
psikolog bir de erkekse o zaman Işıl Hanım'la gereğinden fazla
yakınlaşma riski bile doğabilirdi. Ama tüm bunların olmaması
ve Işıl Hanım'a gerçekte buraya gelmesi için harcadığı çabanın
karşılığını vermek için onu doğru yönlendirmem gerekiyordu.

-Işıl Hanım, size bir şey sorabilir miyim?

-Tabii ki!

-Şu ana kadar hayatınıza giren erkeklerin kaç evliydi?

-Ne demeye çalışıyorsunuz siz? Beni ne ile suçluyorsunuz?

-Sizi herhangi bir konuda suçlamıyorum? İstemiyorsanız ce-
vap vermeyin lütfen!

-Ne münasebet, benim saklayacak bir şeyim yok

-Ben de aksini düşünmediğim için size bu soruyu sordum

-Müsaade eder misiniz düşünmem için

-Tabii ki!

-Şey! Sanırım lise sonrası hayatıma giren tüm erkekler ev-
liymiş?

-Kaç kişi ile birlikte olduğunuzu hatırlıyor musunuz?

-O nasıl bir soru siz bana ne demeye çalışıyorsunuz?

-Daha önce de söylediğim gibi sizi incitecek bir şey demek
istemiyorum. İsterseniz cevaplamayabilirsiniz.

-Tabii ki cevaplarım, ben utanacak bir şey yapmadım.

-İnanın bende öyle düşünüyorum. O yüzden size bu kadar
rahat soru sorabiliyorum.

-Toplam yedi evli kişi hayatıma girmiş. Ama ben bu kadar
olduğunu bilmiyordum.

-Peki, bu evli kişilerden kaçının çocuğu vardı?

-Bu konuşma burada bitmiştir. Ne demeye çalıştığınızı anla-

mıyorum. Ben size iyi olabilmek için geldim. Hakaret edip beni aşağılamanız için değil.

-Ben size hakaret etmedim. Sadece bir soru sordum ve isterseniz bu soruyu cevaplamayabilirsiniz.

-Ben gidiyorum...

Son cümlesini ayakta tamamlayan Işıl Hanım hızla odadan çıkarken artık koridorda topuklu ayakkabılarının yankıları yoktu ama bence geri gelecekti. Çünkü bazen danışanlarımız kendilerine; düşünmek ve yeni bir strateji belirlemek için bu şekilde ani çıkışlar ve terapiyi bırakma kararları alabilirler. Ama Işıl Hanım terapiyi bırakma kararı almamıştı. Sadece içinde bulunduğu güvensizlik sarmalını aşabilmek için zamana ihtiyacı vardı. Bunu da ara vererek yapmak istedi. Ben de ona saygı duydum ve asistanıma Işıl Hanımı yarın arayıp yeni bir randevu vermesini istedim. Biliyorum geri gelecekti.

Işıl Hanım, karşımda durduğu sırada rehberlik servisine getirilen o mahzun ve mahcup kız çocukları gibi bir hâl içindeydi. O, kapıdan girer girmez çantasını koltuğa atıp, paltosunu asarak karşımda saçlarımı savuran kadının yerinde mahzun ve mahcup bir kız çocuğu vardı. Oturmak için de ilk kez beden onay istiyordu. Gözlerimle ona oturmasını işaret ettiğim sırada masadan kalkmama fırsat vermeden karşıma oturdu ve belli ki aramızda bir mesafe olmasına ihtiyaç duyuyordu. Onun bu içgüdüsel isteğine saygı duyup masanın öbür tarafında kaldım ve söze girmesi için biraz beklemeye başladım. Işıl Hanım sanırım ilk kez bana karşı dürüst olmaya çalışıyordu. Bu durumda onu bayağı zorluyordu.

-Sizden tekrar özür dilerim

-Neden?

-Burayı o şekilde terk ettiğim için...

-Özür dilemenize hiç gerek yok ama sadece gitmek istiyorum demeniz yeterli olurdu.

-Haklısınız ama çok sinirlendim.

-Bana mı, kendinize mi?

-İkisi de!

-Peki, bu konuda konuşmak ister misiniz?

-Evet!

-Sizi dinliyorum o zaman.

-Aslında anlatacak çok bir şey yok. Her şey zaten çok belli ve açık, sadece siz bunu dile getirince ben çok sinirlendim o kadar. Hani bana sorduğunuz o son iki soru var ya! O iki soru benim hayatımı özetlemek için gayet yeterli iki soru. Benim hayatımı sadece iki soru ile özetlediniz ve bende buna tahammül edemedim.

-Biraz daha açıklayabilir misiniz?

Şimdi, siz bana hayatıma giren erkeklerin sayısını sorduğunuzda, daha doğrusu hayatıma giren evli erkeklerin sayısını sorduğunuzda kendimi yeterince kötü hissetmeye başlamıştım. Bir de üzerine bu kişilerin kaç tanesinin çocuğunu olduğunu sorunca o anda kendimi kaybettim. Çünkü geçmişte bu soru birkaç kez daha aklıma gelmişti. Ama her aklıma geldiğinde bir şekilde bu soruyu bertaraf etmiş ve cevapsız bırakmayı başarmıştım. Ta ki siz beni o gün o soruyla yüzleştirmeye çalışana kadar.

Haklıydınız. Bugüne kadar birlikte olduğum, hayatıma giren tüm erkekler evli ve maalesef hepsinin de çocukları vardı. Ben neden bunu yapıyordum. Neden bugüne kadar hep evli erkeklerle birlikte olmuşum ya da hepsinin neden çocuğu vardı? Ben bunu isteyerek mi yapmıştım? Ben, sizin beni cevaplamak zorunda bıraktığınız bu sorularla boğuşmak zorunda kalmıştım. O gün çekip gitmem de bu yüzleşmeden kaçmak içindi. Bunu siz de en az benim kadar iyi biliyorsunuz.

Artık kaçamayacağımı anladım ya da en azından kaçmanın bana yararı olmadığını. O yüzden beni yüzleştirmeye çalıştığınız şeyle yüzleşmeye geldim. Söz veriyorum size, bundan sonra çekip gitmeyeceğim. Ben artık hazırım. Bu içimi kemiren

eksik yanımla yüzleşmeye hazırım. Beni kurtarın bu düşünce-
den. Beni kurtarın bu kötülükten. Ben kötü biri değilim. Ama
elimde olmadan kötülük yapıyorum. Daha masum kalplerine
kötülüğün gölgesi değmemiş o küçük çocukların gelecekleri-
ni, hayallerini, mutluluklarını ve en önemlisi de babalarını on-
lardan almaya çalışıyorum. Peki, ne için? Sırf kadının biri bizi
babamdan kopardığı için ya da sırf babam bizi kendi mutlulu-
ğu uğruna terk ettiği için... Ben bu değilim. Ben böyle kötü
biri değilim. Ben küçük kızları babalarından koparmak isteyen
kötü bir kadın değilim. Ben sadece hâlâ o mutlu olmak isteyen
küçük kızım. Babası onu terk ettiğinde duvar dibine çöküp ka-
lan, korkudan ve üzüntüden altını ıslatan o küçük kızım. Onu
terk ettiği gün babasının arkasından bakarken annesinin hıçkı-
rıkları hâlâ kulaklarında çınlayan o kızım. Günlerce üzüntü ve
utançla evden çıkamayan o kızım. Mutluluğu, terk edilişinin
kaynağını yok etmekte arayan ve hayatına sürekli yeni bir erke-
ği alarak babasının yokluğunu kapatabileceğine inanan o kızım.
Evli erkeklerle birlikte olup onları eşlerinden ve çocuklarından
kopardığında kendi yaşadığı acıları başka çocukların ve eşlerin-
de yaşamasını isteyen ama bu isteyerek yapmayan o kadını
Ben o acılarıyla bir türlü yüzleşemeyen, büyümekten korkan,
geçmişle bir türlü hesaplaşamayan kızım. Ama siz bana artık o
kız olmamam gerektiğini hatırlattınız. Ben artık büyümeli ve
acılarımla yüzleşmeliyim. Bu süreçte de size ihtiyacım var. Çün-
kü bunu tek başıma yapamam. Bana yardım edecek misiniz?

Bu son cümle, bir soru cümlesi değildi. Bu bir “Bana yardım etmek zorundasınız.” cümlesiydi. Evet, Işıl Hanım’a yardım etmek zorundaydım ama sadece o ister ve o izin verirse.

Süreç bundan sonra pek de güzel ilerlemedi. Birçok seans Işıl Hanım’ın duygusal patlamaları, hıçkırıkları ve kendisi ile olan hesaplaşmaları ile akıp gitti. Her seans yeni bir başlangıç oluyordu. Işıl Hanım her seferinde yeniden var olan o eski hatıraları ile kendisini sorguluyor, cezalandırıyor ve yeniden affedebilmek için benden yardım istiyordu. Bir psikolog olarak burada üzerime düşen en önemli görev danışanımın bu süreci

nasıl daha sağlıklı atlatabileceğini bulmak ve ona bu konuda destek olabilmektir.

Işıl Hanım'la olan düzenli görüşmelerimiz bugün artık dördüncü ayına girdi. İlerleme kaydettiğimiz ve sürecin olumlu bir noktaya taşındığı Işıl Hanım'ın ilk kez bir başkası (erkek) olmadan mutlu olabileceğini itiraf etmesi ile tam olarak pekişmiş oldu. Artık danışanım kendisini iyi ve sağlıklı hissedebilme yolunda emim adımlarla ilerlerken ben de ona yol arkadaşı olmaya devam ediyordum. Psikolojik destek hizmeti de zaten bu şekilde olmalıdır. Bir psikolog, danışanı için bazen bir kılavuz bazen bir arkadaş bazen de bir öğretmen olmalıdır. Ama ne olursa olsun onun hayatına girmemeli, onun adına karar vermemeli ve onun yerine hayatın akışını yönetmemelidir. Sadece onunla olmalı ve ne zaman ihtiyaç duyarsa destek olacağını hissettirebilmelidir. Sadece kendiniz olabildiğiniz için mutlu olduğunuz bir hayat diliyorum.

Annemi Sadece Uyuduğu Zaman Dövmüyordu

Çocukların nasihatten çok, iyi örneğe ihtiyaçları vardır.

Joseph Joubert

Başlıktaki cümleyi ilk duyduğumda, kendimi bir anda alabora olmuş hissettim. Karşımda oturan o küçük beden içindeki büyük kalp kırıklığının parçaları geldi ve ansızın kalbime saplandı. O anda ne olduğunu tam olarak anlayamasam da hissettiklerim bir psikoloğun hissetmemesi gerekenlerdi. Çünkü bir anda konuştuğum küçük danışanımla aynı acıları hissetirken bulmuştum kendimi ama bunu yapmamalıydım. Ben, duyguların işin içine karışmaması gereken bir işle iştigal ediyordum. Duygularımın beni yanlış yönlendirmesine veya ele geçirmesine müsaade edemezdim. Silkindim ve zor da olsa kendime geldim ama hikâyeyi baştan anlatmak istiyorum müsaadenizle.

Karşımda oturan o küçük beden içindeki büyük kalp kırıklığının parçaları geldi ve ansızın kalbime saplandı.

Danışanım esasen otuz üç yaşında bir kadındı. Boşanma aşamasında zorunlu olarak benimle görüşmesi gerekmişti. Zira eşiyle olan boşanma davalarında sahip oldukları müşterek ço-

cukların (üç kız çocuk) velayeti konusunda aralarında bir anlaşmazlık yaşanmaktaydı. Gerek danışanım olan Zeynep Hanım gerekse karşı taraf müşterek çocukları almak istiyorlardı. Bu sebeple Zeynep Hanım ile görüşmek üzere karar aldıktan sonra, kendisiyle birlikte yaşayan üç kızı ile de görüşmek ve onların velayete ilişkin görüşlerini almak istedim. Bu maksatla Zeynep hanımın hâlihazırda ikamet ettiği eve gittim, gerekli incelemeleri yaptıktan sonra Zeynep Hanım'la ve müşterek çocuklarla görüşmeye başladım. Zeynep Hanım sözlerine şöyle başladı.

*Beni onlara göre evime, bana göre ise tutsak
olduğum zindana gönderiyorlardı.*

Ben, akrabam olan bir akbaba ile evlendim. Akbaba diyorum çünkü o kişi (eşim demek bana acı veriyor) kendi anne babasının leşinden beslendi. İstanbul, Tarlabası'nda metruk bir binada yaşıyorduk. Her yanımız suç ve yoksullukla doluydu. O kişi evlendiğimiz günden bu yana bana bir gün olsun iyi davranmadı. Aslında yabancı da değildi. Kendisi halamın oğluydu. Zaten her şey bu yüzden bu kadar uzun sürdü. O kişi evliyken Tarlabası'ndaki o evde kapana kısılmış fareler gibi ben ve üç çocuğum kendimizi sürekli tehlike ve baskı altında hissediyorduk. Eşimin anne babası yani benim halam ve eniştem alt katta biz ise üst katta bir göz odada ne zaman yıkılacağı belli olmayan bu gayya kuyusunda hep birlikte yaşıyorduk. O kişi ise sadece eve uyumak ve kendi ihtiyaçlarını karşılamak için geliyordu. İlk çocuğum on iki yaşında ve ondan küçükler sekiz ve beş yaşında. Şimdi, herkes gibi sizde soruyorsunuzdur. Madem mutsuz ve sıkıntılıydın o zaman bu çocukları neden yaptın diye? Bu soruyu ben de sordum kendime ama tatmin edici bir cevap alamadım. İlk evlendiğimde aslında çocuk yapmamın nedeni çok basit ve safçaydı. Zira çocuk yapmak evlilik sorunlarını azaltır diye düşünüyordum. En azından geldiğim doğu kültürü bunu benim genlerime işlemişti. Ama tabii ki bu düşüncemin yanlış

olduğunu anlamam uzun sürmedi. Tek başına çocuk yetiştirmenin ne kadar zor olduğunu bilmem bilebilir misiniz? Gerçekten çok zordur. İlk çocuğumun ardından dört yıl sonra ikinci ve sonrasında da beklenmeyen bir hamilelikle üçüncü çocuğumu kucağıma aldım. Bu süreçte sürekli o kişiyle tartışmalarımız ve kavgalarımız oluyordu. Sürekli dayak yiyordum. Kırılan kemiklerim bir şekilde iyileşse de gururum ve kalp kırıklıklarım bir türlü iyileşmiyordu. Sürekli dayak yemek, çocuklarımla önünde aşağılanmak beni acıdan acıya sürüklüyordu. Bu içinden çıkılmaz durum ile yaşamak benim için tek şans gibi görünse de bu duruma artık tahammül edemiyordum. Hatta birkaç kez evden ayrıldım. Her seferinde ailem yeniden o kişiyle evliliğimi devam ettirmem konusunda bana baskı yapıyor ve beni onlara göre evime bana göre ise tutsak olduğum zindana gönderiyorlardı. Bu duruma birkaç kez katlanmış olsam da artık katlanamıyordum ve ebediyen bu evden ayrılmam gerektiğini anlamıştım. Zira ya bu evden ayrılacaktım ya da ruhum bedenimi terk edecekti. Ama çocuklarım vardı. Onları bırakmazdım. Çünkü hayatımı devam ettirmenin bir nedeni varsa o da onlara duyduğum sevgiydi. Bu içinden çıkılmaz durumdan kurtulmak için bu defa kesin bir karara vardım. Bu defa ailemi değil, kendi irademi dinleyecektim ve öyle de yaptım, evden ayrıldım. Bu ayrılışın geri dönüşü olmayacaktı. Bunu artık ailemde anlamıştı ki beni geri göndermeyi teklif dahi etmediler. Onlarında bana hak vermeye başladıklarını görmek beni az da olsa mutlu etmişti.

Bugün yani şu anda çocuklarımla birlikte güvenli bir şekilde yaşadığım bu evde oturunca geçmişte neler çektiğimi daha iyi anlıyorum. O Tarlabası'ndaki izbe evde ne hâlde yaşadığımı, korkudan her gece nasıl uyuyamadığımı, çocuklarım okuldan gelirken ne dualar ettiğimi, başıma her an ne gelecek korkusu yaşadığımı ve buna benzer şeyleri şimdi daha iyi anlıyorum. Meğerse ne kadar büyük sıkıntılara katlanmış ve onlarla mücadele etmişim. Ama gücüm yoktu artık daha fazlasını kaldıramazdım. Çok şükür bugün iyi durumdayım. Devletin verdiği

yardımlar ve yarı zamanlı çalışmanın kazandırdıkları ile geçinebiliyorum. Ailem bana destek oluyor ve yeni bir hayat kırma fikri artık bana çok uzak gelmiyor. Ama şu anki hâlim yaşadıklarımın bendeki etkilerini silemiyor. Çocuklarımla başına gelenler, onların yaşadıkları o acı günleri engelleyememek beni kahrediyor. Keşke daha önce evden ayrılabilmiş ve çocuklarımla ayrı bir hayat kurabilmiş olsaydım diyorum. Belki de şu anda onların kalplerinde birçok yaranın açılmasına sebep olmasam da müsaade etmemişim olurdu diye düşünüyorum.

Bu noktada kısa bir mola vermek iyi gelecek diye düşünerek Zeynep Hanım'ın pişmanlık duyduğu konuların ve düşüncelerin üzerine gitmeye karar verdim. Zeynep Hanım pişmanlıklar yaşamakta ve bu pişmanlıkları ilerleyen dönem kararlarını olumsuz etkilemiş ve etkilemekteydi. O yüzden bu durumu düzeltmek adına atılacak birkaç adım bizi çok daha iyi noktalara getirebilirdi. Zeynep Hanım'ın var olan düşüncelerini yeniden düzenleyebilmek için onunla aktif bir terapi süreci planlamalıydık. Bu tür durumlarda sizlerde eğer danışanlarınız geçmişe saplanmış ve artık kontrolleri dışına çıkmış düşüncelerin içinde kapana kısılmışlarsa mutlaka onları bu kısır döngüden çıkartabilmeli ve geçmişin düşünce bataklığında onları bir başlarına bırakmamalısınız. Mümkünse, BDT teknikleri ile onların var olan yanlış düşünce ve inanışlarını sağlıklı bir noktaya taşımaya çalışmalı ve bu yönde atılan adımları desteklemelisiniz. Devam edelim...

Zeynep Hanım hâlâ eşinden "o kişi" diye bahsediyordu. O kişi aslında çocuklarımızı hiç sevmedi, sevmezdi de. Sadece ortanca kızımızı biraz severdi. O da nadiren de olsa ayık olduğunda veya evde olduğunda. Zira alkol, uyuşturucu ve hırsızlık onun hayatının sıradan birer parçasıydı. Tüm gece dışarıda

kalır ve her seferinden başka bir hâlde ancak sabaha karşı eve gelirdi. Geldiğinde de yer, içer, uyur ve giderdi. Çocuklarla asla ilgilenmez, onlara sevgi göstermez hatta onları görmezlikten gelirdi. Her canı sıkıldığında ise sıkıntısını beni döverek atmaya çalışırdı. Gerçi sürekli dövdüğü için artık canı sıkkın mı değil mi onu bile anlayamaz olmuştum. Çocuklarım evdeyken de beni dövmeye kalkardı. Çocuklarım ağlamaya başladığında ise beni yeterince dövdüğüne ikna olduktan sonra ağlayan çocuklarımı da döver ve korkutarak onları susturmaya çalışırdı. Ama en acısı buna engel olamamaktı. Belki de çocuklarım var diye bu kadar sene katlandım ama bir şekilde de çocuklarım var diye artık ayrılma kararı aldım. Çünkü çocuklarımin narin kalpleri yeterince örselendi. Onların daha fazla acı çekmelerine katlanamazdım.

Meslektaşlarıım İçin Notum Var

Zeynep Hanım'la olan görüşmemiz samimi bir şekilde devam ederken aklımda hep şu soru vardı. Neden ilk çocuk olmadan, neden ikinci olmadan, neden üçüncü olmadan ayrılmamıştı? Neden bu kadar çok şey yaşandıktan sonra bu kararı almıştı? Tüm bu olanlara nasıl katlanmıştı? Aslında bu sorular zaman zaman tehlikeli olabilecek sorulardır. Çünkü bir psikolog bu sorulara kendi kişiliğinden yola çıkarak cevap verirse büyük bir yanıla düşecektir. Burada cevap verilirken danışanın kişilik özellikleri kadar, fiziksel sağlığı, ekonomik durumu ve sosyal çevresi gibi tüm öğeler değerlendirilmeli onun yaşam dinamiklerine göre bir cevap aranmalıdır. Bu cevabı da ancak danışanın kendisi bulmalı ve bunu istediği zaman terapi seansı içinde sunmalıdır. Bu konuda bir zorlama içinde bulunulmamalıdır. Yani bizim için olan değil, danışan için önemli olan soruya odaklanılmalıdır.

Çocuklar çoğu şeyi söylemeyerek anlatmayı tercih ediyorlar. Yaptığım sayısız çocuk görüşmelerin de onların ifade ettiklerinden çok ifade edemedikleri veya ifade etmedikleri bana çok şey anlatmıştır.

Zeynep Hanım'la olan görüşmemizi şimdilik bitirme kararı aldık. Zira çocuklarla da konuşmak onları da tanımak ve görmek istiyordum. Bunun için öncelikle çocukların en büyüğü ile görüşmek istediğimi ifade ettim ve Aslı ile görüşmeye başladık. Aslı'nın on iki yaşında olduğunu ve ortaokul altıncı sınıfa devam etmekte olduğunu zaten biliyordum ama konuşmanın cevapları daha bilindik bir yerden başlayabilmesi için bu soruları yine de sordum. Aslı, esmer, zayıf, akranlarına göre çelimsiz bir çocuktur. İçeri girdiği zaman odanın en uç kısmında bana en uzak bölümde oturmayı tercih etti. Bu davranışı tabii ki benim için anlamlıydı ama şu anki önceliğim onunla kısa bir sürede güvenli bir terapötik ilişki kurabilmektir. Giriş sohbetinden sonra onu yeterince duyamadığım için bana biraz daha yakın oturmasını istedim. Bunu biraz rahatlamış olması sebebiyle hemen kabul etti.

Çocuklar çalışırken yetişkinlerle çalışmaktan farklı olarak daha dikkatli bir gözlemci olmak gerekiyor. Zira çocuklar çoğu şeyi söylemeyerek anlatmayı tercih ediyorlar. Yaptığım sayısız çocuk görüşmelerin de onların ifade ettiklerinden çok ifade edemedikleri veya ifade etmedikleri bana çok şey anlatmıştır. Bununla beraber onları sorularla yönlendirmemek, onları istediğimiz cevaplara doğru itmekte çok önemlidir. Bu nedenle ilk sorumu çok dikkatli seçtim.

Aslı'ya ilk sorum nasıl bir aileleri olduğu ile ilgiliydi? Aslı; anne ve babası ile birlikte yaşadıkları zaman babasını çok az gördüğünü, gördüğü zamanlarda da babasının ya uyduğunu ve yemek yediğini ya da annesini ve kendisini dövdüğünü söyledi.

Bana hitaben; “Sen de birinin babasının değil mi? Sen çocuklarını döver misin? Onların annesini döver misin?” diye sordu. Bu soru beklemediğim bir yerden gelmiş olsa da bu soruya en uygun cevabı verdim ve Aslı’yı dinlemeye başladım.

Okuyucularım İçin Notum Var

Bu kitabı okuyan ve “Bu soruya en uygun cevabı verdim.” ne demek diye içinden geçiren alan içinden veya dışından arkadaşlar için kısaca en uygun cevabı verdim cümlesini açıklamak istiyorum. Bu tür beklenmedik veya danışanın sizi olayın içine dâhil etmek istediği, sizden onay beklediği ve kendisine sizi yandaş veya destekçi olarak almak istediği birçok soruyla karşılaşabilirsiniz. Bu tür durumlarda biz ruh sağlığı alanı profesyonelleri bu duruma en uygun cevabı şu şekilde oluşturmalıyız. Vereceğimiz cevap asla bizi taraf yapmayan ve olayların bize doğru dönmesine neden olmayacak bir cevap olmalıdır. İsterseniz Aslı’ya nasıl cevap verdiğimi belirteyim sizde bu cevaptan yola çıkarak ne demek istediğimi daha net bir şekilde anlamış olun. Aslı’nın sorusuna karşı basit ve net bir şekilde; “Evet, birinin kendi çocuğuna ya da eşine veya bir başkasına vurması, ona zarar vermesi doğru bir şey değil. Bu doğru olmayan ve seni inciten durumu yaşamış olman belli ki herkesi üzeceği gibi seni de üzmüş. Bu yüzden üzüntülerinin üstesinden gelmek istersen sana yardımcı olmak için buradayım.” diyerek beni olayın içine hiç katmayan ve danışmanlık sürecinde odak noktamız Aslı olacak şekilde devam etmemizi sağlayan bir cevap vermiş oldum. Dikkat ederseniz cevabın içinde ben ve benim görüş ve duygularım yok, tamamen Aslı ve Aslı’nın yaşadıkları var. Bu şekilde terapinin devamı sağlanabilir olmaktadır. Aksi takdirde süreç, Aslı’dan uzaklaşacak ve bu durumda esas amacımızdan sapmamıza neden olacaktır. Bu açıklamadan sonra; Aslı kendiliğinden konuşmaya ve yaşananları anlatmaya başladı.

Abla olmak zor bir şeydir. Çünkü abla olunca baban kardeşlerini dövdüğü zaman onları koruman gerekiyor. Ama ben onları koruyamıyordum. Çünkü babam beni de dövüyordu.

Biz babamla yaşarken babam sürekli annemi döver, beni döver, kardeşlerimi döver hatta babaannemi ve dedemi bile döverdi. Geceleri eve gelmezdi. Annem evimizi ne kadar temizlese de hep pisti. Evimiz bana korkunç geliyordu. O evde kalmak istemiyordum ama babam olmasa belki de o kadar korkmazdım. Çünkü babam her eve geldiğinde mutlaka saklanmam gerekiyordu. Yoksa beni gördüğünde ya beni dövüyor ya da kötü şeyler söylüyordu. Babam gündüzleri sürekli uyuyordu. Bu yüzden evde korkudan ses yapamaz, oyun oynayamaz hatta konuşamazdık. Kardeşlerim küçüktü ve ben ablaydım. Abla olmak zor bir şeydir. Çünkü abla olunca baban kardeşlerini dövdüğü zaman onları koruman gerekiyor. Ama ben onları koruyamıyordum çünkü babam beni de dövüyordu. Babam bizi sevmiyordu. Bana ve kardeşlerime maymunlar, aptallar, geri zekâlılar diyordu. Ama artık onu umursamıyorum. Çünkü onu sevmiyorum, o da bizi sevmiyor. Burada annemle kalmak, kardeşlerimle olmak, dedemle teyzemlerle kalmak istiyorum. Hem o kötü eve gitmekten çok korkuyorum. Siz de beni babama yollamayın olur mu? Ben babamla yaşamak ya da onu görmek, onunla kalmak istemiyorum. Ben ondan korkuyorum. O bana, kardeşlerime ve anneme kötü davranıyor. Bence o bizim babamız bile değil. Bizim babamız olsaydı sınıfımdaki diğer arkadaşlarımdan bahsettiği gibi bir baba olurdu. Hani kızlarını gezdiren, onlara harçlık veren, onları dövmeyen hatta onları okula bırakan babalar var ya onlar gibi bir baba olurdu.

Bence Aslı içinden gelenleri yeterince aktarabilmişti. Ama tabii ki bu tüm yaşadıklarını anlatabildiği anlamına gelmi-

yordu. Sadece benimle görüşmesi sırasında içinden gelenleri aktarabildiğini düşünüyordum. Aslı ile görüşmemden sonra Meltem ve Yasemin ile ayrı ayrı görüşmek istesem de birlikte gelmek ve benimle birlikte görüşmek istediler. Onların bu kararına uydum ve kardeşleri birlikte görüşmeye aldım.

Meltem ortanca çocuk olup sekiz yaşındaydı. İlkokul üçüncü sınıfa gidiyordu. Dersleri iyi, okulu seven ve kardeşleri ile arası iyi olan bir çocuktur. Ortanca çocuk olmanın bazı dezavantajlarını yaşasa da bir noktada kardeşlerinden farklıydı. Meltem, kardeşleri gibi esmer değildi. Aksine altın sarısı saçları olan beyaz tenli, kardeşlerine göre kendisini çok daha iyi ifade edebilen, okul başarısı yüksek, zihinsel olarak daha olgun bir çocuktur. Meltem konuşmasına, “Babam sadece bazen beni severdi.” diye başladı ve devam etti.

Ben babasız bir ailenin bu kadar güzel olacağın bilmiyordum.

Babam, annemi sürekli dövdüğü için biz orada hiç mutlu değildik. Annem oradaki evimizi sürekli temizliyordu ama evimiz hiçbir zaman diğer evler gibi olmuyordu. Annemle ve babamla yaşamak beni mutlu etmesi gerekirken bu durumdan nasıl mutsuz olabiliyordum bir türlü anlam veremiyordum. Çünkü aile dediğimiz şey anne, baba ve çocuklardan oluşmalıydı. Ama bizim durumumuz farklıydı. Evet, biz de bir aileydik ama normal bir aile değildik. Çünkü babam sanki ailesinden nefret ediyordu. Sadece beni biraz seviyordu. Ama kardeşlerimi ya da annemi asla sevmiyor ve onlara bırakın iyi davranmayı normal bir şekilde dahi davranmıyordu. Babam, çok nadir olsa da bazen eve elinde bir çikolata ile gelirdi ama biz evde üç kız kardeş-tik. Babam, elindeki çikolatayı kardeşlerimin gözleri önünde sevgisizlik simgesi olan bir bayrak gibi sallayarak bana verir, başımı okşar gibi yapar ve kardeşlerimin canını acıttığından, onları üzdüğünden emin olduktan sonra ya annemi dövmeye

ya da çok sarhoşsa yatmaya giderdi. Ben o anki acımı size tarif edecek kadar büyük değilim ama çok üzüldüğümü söylemek istiyorum. Belki büyüdüğüm zaman bunu daha doğru kelimelerle anlatabilirim. Düşünsenize bir babanız var, eve bir çikolata getiriyor; siz, kardeşiniz ve ablanız berabersiniz ve sadece size çikolata veriyor. Ablam ve kardeşim bence çok üzülmüyorlardı ama bunda benim suçum yoktu. Ben babamdan böyle yapmasını istemiyordum. Ablam ve kardeşim bana kızmamalıydılar ama bence çok üzülmüyorlardı. Ben de hemen çikolatamı açıp üçe bölüyordum. Beraber sanki hiçbir şey olmamış gibi çikolata yiyip içerden gelen sesleri duymamaya çalışıyorduk.

“Babam annemi sadece uyuduğu zaman dövüyordu.”

Ben aslında bu evde yaşarken büyük olmayı o kadar çok istiyordum ki anlatamam. Nedeni ise her zaman babamın yaptıklarıydı. Biliyor musunuz? “Babam annemi sadece uyuduğu zaman dövüyordu.” Evet, annem sadece uyuduğu zaman dayak yemiyordu. Babam ne zaman eve gelse bir şekilde anneme veya bizlere vuruyordu. Ama özellikle annemi her zaman dövüyor, onun canını acıtıyordu. Biz de korkup ağladığımız için bize de bağıyor ve bizi de dövüyordu. Evet, ben küçüğüm belki ondan anlayamıyordum babam bizi neden dövüyordu diye ama annem ve ablam da anlamıyordu. Hep soruyordum babam neden bize kötü davranıyor? Biz acaba babamı neden sinirlendiriyoruz? Babam neden bizi sürekli dövmek istiyor? Bu soruların cevaplarını arıyordum ama bulamıyorum. Siz biliyor musunuz?

Dikkat ederseniz Meltem ortanca çocuk olmasına rağmen, ablasına oranla daha çok soru soran ve daha çok düşünebilen ve kendisini daha iyi ifade edebilen bir çocuk. Evet, Meltem daha küçük ama zihinsel olarak daha ileride ve muhakeme becerileri yaşından daha üst düzey bir seviyede gelişmiş. O yüzden bu kadar çok soru sorması normal. Bu arada son soru gözünüzden

kaçmadı değil mi? Meltem de Aslı gibi beni sürecin içine sokabilecek ve kişisel olarak bir cevap vermeme neden olabilecek bir soru yöneltti. Her zaman ki gibi bu soruya en uygun cevabı verdim ve görüşmemize devam ettik.

Meltem ile olan görüşmemiz devam ederken ailenin en küçük üyesi Yasemin de sürekli söze karışıp orada olduğunu anlamamızı ve hissetmemizi istiyordu. Zaten Meltem ile olan görüşmemiz de bitmişti. O yüzden tam Yasemin ile konuşmaya başlayacakken birden Meltem; “Ben babasız bir ailenin bu kadar güzel olacağın bilmiyordum.” dedi ve başka bir cümle kurmadan sadece gözlerimin içine baktı. Bir çocuğa bu kadar acı bir sözü söyletebilecek bir baba belki de hiç yeryüzünde olmamalıydı. Yorum sizin değerli okuyucularım.

Meltem’le yaptığımız yaşından beklenmeyecek düzeyde uzun ve ayrıntılı görüşmeden sonra konuştuğumuz her şeyi duyan ve konuşmamız devam ederken onunda orda olduğunu unutmayalım diye şekilden şekle giren Yasemin ile konuşmaya başlamak için hazırlık yaptım. Meltem ile konuşurken Yasemin’de bizimle aynı odada olduğu için sıkılıyor ve sürekli koltukların üzerinden bir şeyler yapıyordu. “Hadi Yasemin seninle de konuşalım.” dediğim de Yasemin o sırada koltuğun üzerinde ayakları havada, başı aşağıya sarkmış bir şekilde tersen bize bakıyor ve elindeki bebeği ile oynuyordu. Bu teklifi yaklaşık yarım saattir bekleyen Yasemin bir anda toparlandı ve zıplayarak yanıma geldi. Meltem’in hemen yanına oturdu ve onun gitmesini istemediğini göstermek için hemen elini tuttu. Ben de “Meltem de bizimle kalsın mı?” diye sordum ve aslında cevabını bildiğim bir soru ile onu rahatlatmaya çalıştım. Yasemin evin en küçüğüydü ve daha beş yaşındaydı. Henüz okula başlamamış ve okulöncesi eğitimi de almamıştı.

Yasemin, ben babamla yaşamak istemiyorum. Aslında babamı seviyorum ama o sadece biraz Meltem’i seviyor. Bizi hiç sevmiyor. Mesela hiç başka babalar gibi bizimle parka gelmiyor. Gerçi yaşadığımız o korkutucu evin orada park yok sadece korkunçluklar var. Babamla beraber yaşarken babam bize tokat

atıyordu, annemi dövüyordu. Ben babamdan çok korkuyorum. Babam da yaşadığımız o korkunç yer gibi korkunç bir baba. O yüzden biz buraya geldik annemle ve ablalarımle yaşamaya başladık. Burası çok güzel hatta burada park bile var. Hiç korkunçluk yok. Böyle korkunç adamlar, korkunç sokaklar yok. Ben burada merdivenlerden kendim inip çıkabiliyorum. Hem sürekli bize ve anneme bağıırıp çağırın bir babam da yok. Artık bizi kimse dövmüyor.

Yasemin'in yaşadıkları yerden ve babasından ne kadar korktuğu ve çekindiği açıkça kendisini belli etse de hâlen çok küçük ve bir baba sevgisine içten içe ablalarına göre çok daha fazla muhtaçtı. Bu gözlemlerimi de boşa çıkarmayan çok can alıcı bir cümle söyledi.

Biliyorum, annem bana anlattı. Artık annem ve babam birlikte yaşamayacaklarmış ve buna hâkim amca karar verecekmiş. Benim babam biz buraya geldiğimizden beri beni hiç aramadı, görmeye de gelmedi. Sen eğer hâkim amcanın yanına gidersen ona söyler misin, hâkim amca babamı görünce eğer babam beni özlediyse hâkim amca izin versin de babam beni görmeye gelsin.

Dünyadaki hangi masumiyet Yasemin'in bu masumiyeti ile boy ölçüşebilir. Kim kendisine, kardeşlerine ve annesine karşı bu kadar gaddar ve acımasız olan babasına karşı bu kadar saf ve kabullenici olabilir. İşte, çocuklar çalışırken dünya başka bir dünya oluyor. Hemen kendimi toparlamalıydım.

Yasemin'in bu istediğine vereceğim cevabı hemen kafamda oluşturduktan sonra kendisine söyledim. Mahkemelerin, hâkimlerin; çocukları ve anne babalarını birbirlerinden ayırmadığını, sadece görüşme zamanlarını düzenlediğini ifade ettim ve Yasemin ile olan görüşmemizi yine o yun oynamak istediğini ifade ederek yanımdan ayrılırken tamamlamış olduk.

Çocuklar görüştükten sonra en son tekrar Zeynep Hanım'la görüşmek istedim. Çünkü bu tür durumlarda genellikle danışanlar ilk görüşmede tüm söylemek istediklerini hemen o anda

ifade edemezken bir mola sonrası zihinlerini daha iyi toplayıp sizinle daha olgun bir görüşme yapabiliyorlar. Zeynep Hanım'la tekrar görüşmek istediğimi ifade ettiğimi söylediğimde de Zeynep Hanım'ın yüzünde gördüğüm o memnuniyet bu kararımın ne kadar doğru olduğunu bana tekrar hatırlatmış oldu. Zeynep Hanım;

Ben sizinle konuşurken sürekli yaşadıklarımı anlattım ancak bundan sonra çocuklarımla nasıl bir hayatı yaşayacağımı anlatmadım. Size şunu söylemek istiyorum. Ben son birkaç ay önce evden ayrılıp burada kendime yeni bir hayat kurduktan sonra tekrar doğdum. Yeni bir hayata gözlerimi açtım ve artık eskiden olduğu gibi gözyaşlarım gözlerimin önünde nemli ve puslu bir perde yaratmıyor. Hayat daha önce göremediğim kadar net ve berrak. Artık hayata hüznün perdesi arkasından bakmıyorum. Artık hayat benim için çocuklarımı en iyi şekilde büyütmem gereken bir yaşam döngüsü. Ben bu yaşamı istediğim gibi yaşayacağım. Bir daha ne bana ne de çocuklarıma kimse zarar veremeyecek. Kimsenin bize zarar vermesine izin vermeyeceğim.

Bu yazdıklarım Zeynep Hanım'ın söylediklerinin aslında kısa bir özeti. Zira ilk görüşmeden daha uzun bir süre konuştuk ve Zeynep Hanım kendisini çok daha iyi ifade edebildi. Ben ise tüm bu yaşananlar karşısında üzerime düşen görevleri yapabilmiş olmanın huzuru ile bu aileden ayrıldım ve yeni bir görüşme için hazırlıklarımı tamamlamaya koyuldum.

Ben Aslında Hayatımı Kaybetmişim

Mutluluk; kısa gibi gelen mutlu bir ömür gibidir.

İdris Gündüzalp

*Evet, siz bana para verdiniz ben de size zamanımı
ve uzmanlığımı vermek istiyorum.*

Başlıkta yer alan cümleyi söyleyen danışanımla tanışmamız belki de tarihteki en kötü tanışmalardan biriydi. Ancak yine de artık karşımdaki o koltuğa oturduğu zaman her şeyden öte ben-den profesyonel destek almaya gelmiş bir danışandı. Oturdu ve hemen söze girdi.

-Sizin gibi birinin bana yardım edebileceğini düşünmüyorum.

Görüyorsunuz değil mi? Danışanım nasıl da beni bilerek ya da bilmeyerek provoke etmeye çalışıyor. Beni hiç tanımıyor ya da en azından çok az tanıyor. Ama kötü bir karşılaşma onun için beni değersiz ve işe yaramaz biri olarak görmesi için yetti de arttı. Neyse zaten bunu hep yaptığını göreceksiniz.

-Öncelikle ben size gelmek istememiştim. Beni zorla gönderdiler. Sizi de bayağı övdüler bana ama bence pekiyi tanıyamamışlar sizi!

-Haklı olabilirsiniz ama madem geldiniz o kötü tanışmamızı bir kenara bırakıp benimle ne konuşmak istediğinizi ifade edebilir misiniz? Sizi dinlemek isterim.

-Peki, bana bir yararı olmayacak ama neyse anlatayım, so-

nuçta para verdin size beni dinleyin diye değil mi?

-Evet, siz bana para verdiniz ben de size zamanımı ve uzmanlığımı vermek istiyorum.

-Aman ne hoş ve kıymetli bir zamanınız varmış, Neyse...

-Anlatmak istediğiniz zaman sizi dinlemek için hazırım.

-Tamam anlatıyorum.

Bu şekilde gergin ve ideal olmayan bir başlangıç ile seansa başlamış olsak da artık danışanım buraya esas geliş amacı hatırlamaya ve bana bir şeyler anlatmaya hazırdı. Ben de bu yaşanan gerginlikten hem onu hem de kendimi bir an önce kurtarmak ve sağlıklı bir seans inşa etmek için tüm hazırlıklarımı tamamlamış ve onu dinlemek üzere pozisyonumu almıştım. Haaa, pardon danışanımdan biraz bahsedeyim size de ondan sonra neler konuştuğumuzu anlatayım. Danışanım olan Ahu Hanım, henüz yirmi altı yaşında, bir yetmiş boylarında, kumral ve günümüzün en çok beğeni toplayan ama sağlıksız olan beden tipi otuz dört beden, kırk sekiz kilo olan genç bir bayandı. (Bu kadar ayrıntıya gerek var mı diye düşünebilirsiniz ancak unutmayın ki bir psikolog için kişinin bedensel özellikleri de birçok açıdan ek bilgi sağlayan önemli bir kaynaktır.) Uzun kumral saçları, uzun tırnakları ve abartılı takıları ile yolda gördüğünüz zaman tekrar dönüp bakma ihtiyacı hissedebileceğiniz zayıf bir bedenin içine saklanmış parlak mavi gözler ve bu gözlerin öne çıkarttığı güzelliği ile dikkat çekici bir kadındı. Söz sırası Ahu Hanım'da;

-Ben size gelmeden önce birçok psikiyatrist, birçok psikolog ve daha birçok kendisine garip garip sıfatlar yakıştırmış kişilerle böyle karşılıklı oturup onların saçmalıklarına tahammül edemedi oradan ayrılmış profesyonel bir hastayım.

-Hasta mısınız?

-Evet, hastayım, yoksa ne işim var sizin gibilerle. Neyse işte sizin gibi birçok kişiyle konuştum. Hepsi ile de bir şekilde bir sonuca varamadık. Bana hep aynı şeyleri söyleyen ve beni bir türlü anlamayan insanlar etrafımda o kadar çok ve en onlardan

kaçarken bir de sizin gibilerle uğraşmak gerçekten canımı çok sıkıyor. Ama sırf kendimi iyi hissetmek için geliyorum. Hatta belki senden (benden bile çok) çok biliyordur bu psikoloji ve terapi olaylarını.

-Olabilir, neden olmasın.

-İsterseniz anlatayım.

-İsterseniz anlatabilirsin tabii ki!

-Mesela ilk gittiğim o karga burunlu kadını hiç unutamiyorum. Yani bir insan tamam psikolog falan olabilir de hiç mi bakmaz neye benzediğine, o kadar çirkindi ki daha seans bitmeden kendimi dışarı atmıştım. Ya da o bana Freud'un görse psikanalize tövbe edeceği kadar kötü bir psikanaliz seansı uygulamaya çalışan sözde doktora ne demeli. Adam benimle ilgilenmek bir kenara kendi "id"i altında ezilen koca göbekli bir beceriksizdi. Dur dur bir de şu kendisini Paris'te zanneden matmazel kılıklı sonradan görme vardı. Ben iki üniversite bitirdim ve bunun gibi çok kaşar -pardon demeyeceğim çünkü beni dinleyin diye para verdim size- gördüm. Köyünde Türkçe konuşmaktan büyük şehirde de şivesiyle konuşmaktan utanan, kendi utancını yarım yamalak moda bilgisi ve aksesuar niyetine kullandığı birkaç psikoloji terimi ve sahte gülümsemesiyle kapatmaya çalışan tam bir kaşardı. Ama bir kere gelmişim ve oturmuştum karşısına. Bir ara ağlayacak diye korktum da mesleğini bırakmasın diye seansı kendi isteğimle bitirdim. Daha anlatmamı ister misiniz?

-Anlatmak istiyor musunuz?

-Yok, yeter bu kadar. Hem baksanıza saat kaç olmuş. Bitmiş bile seansımız. Ben ne ara bu kadar çok konuşmuşum? Neyse sizinle tanışmaktan memnun olmadım. Bir daha da gelmem zaten. Ben gidiyorum.

-Tekrar görüşmek isterseniz, sizi dinlemek isterim.

-Sanırım meslektaşlarının başına gelenleri tam olarak anlamadın.

-Anlattıklarınızı gayet dikkatli bir şekilde dinledim.

-İyi günler, sen bana yardım edemezsin.

-Peki, size de iyi günler.

Bir psikolog/psikolojik danışman için danışan seçmekte bir seçenektir ama hiçbir danışanı, ona faydalı olabileceğimizi bile bile reddetmemeliyiz. Ahu Hanım da böyle bir danışandı. Ona yardım edebileceğimi düşünüyordum. Ama sadece o buna izin verdiği sürece. Ahu Hanım'la olan görüşmemizin üzerinden henüz iki gün geçmemişken sabah ki seans listesinde Ahu Hanım'ın ismini görünce şaşırdım ve bir yanlışlık olduğunu düşündüm. Hemen asistanıma sorduğumda Ahu Hanım'ın dünden bu yana ısrarla telefonla randevu almaya çalıştığını, randevu verilmezse oraya geleceğini ve mutlaka benimle görüşmek istediğini söylediğini öğrendim. Asistanım da artık ona günün sonuna ek bir randevu oluşturmuş ve bunu da yaparken benden ayrıca izin almamıştı. Bunu ara ara acil durumlar için yaptığımız için ben de anlayışla karşıladım. Aslında çok şaşırmamam lazım ama yine de iki gün sonra Ahu Hanım'la görüşmeyi beklemiyordum. Günün son randevusu olması sebebiyle randevuya geleceğini bile düşünmezken gün içindeki diğer görüşmelerimi tamamladım ve çıkmak için son kez gelen olup olmadığını öğrenmek için asistanıma sormak için telefonu elime aldığım sırada kapıdan önde Ahu Hanım arkada ise sinirleri belli ki yıpranmış olan asistanım girdi. Ahu hanım henüz ben masadan kalkmadan odada ki koltuğa oturdu ve asistanıma dönerek;

-Herhalde bir kahve yapmayı becerebilirsin değil mi?

Böyle diyerek asistanıma onu kızdıracak şekilde bir emir verdi. Öyle ki asistanımın öfkesini olduğum yerden bile ona bakmadan hissedebiliyordum. Asistanıma yavaşça dediğini yapmasını ve iki kahve getirmesini söyleyerek koltuğumdan kalktım ve Ahu Hanım'ın karşısına oturdum.

-Niye buraya geldiğimi merak ediyorsunuz herhalde?

-Etmeli miyim sizce, sonuçta herkesin gelebildiği bir yer burası.

-Bence etmelisin çünkü sana o kadar hakaret ettim ve seni küçümseyip gittikten sonra iki gün bile geçmeden yine sana para verip beni dinle diye geldim.

-Bana anlatmak istedikleriniz var sanırım.

-Evet, var.

-Peki, sizi dinlemek isterim o zaman.

Ama büyüdüğçe ruhumda büyüyordu. İçimdeki boşlukta büyüyordu.

Henüz cümlem biterken kapı çaldı ve asistanım hâlâ gergin olduğu her hâlimden belli bir şekilde zoraki bir kibarlıkla Ahu Hanım'a hiç bakmadan kahvelerimizi masaya koydu ve çıktı. Bu sırada Ahu Hanım'ın yüzündeki gülümseme ise yaptıklarından ne kadar zevk aldığını açıkça belli ediyordu.

-Sizinle konuşmak istediğim için bence şaşırmışsınızdır ama ben sizi çok şaşırtmadan hemen söyleyeyim. Sizi görmek istememin tek nedeni yeniden başka biriyle konuşmak istememdi. Ayrıca konuşmak istedim çünkü belli ki bana yardımcı olamayacaksınız. Bende anlatır giderim diye düşündüm.

-Sizi dinliyorum o zaman.

-Size tavsiye üzerine geldiğimi söylemiştim ya işte bana sizi tavsiye eden arkadaşım o günkü tanışmamızdan sonra konuştum ve aramızda geçen o kötü tanışmayı ve seansı anlattığımda bana büyük bir hata yaptığımı ve tekrar buraya gelmem gerektiğini söyledi. Bende ona, sizin aslında bana nasıl yardımcı olamayacağınızı göstermek için geldim. (Yavaş yavaş "sen"den "size" geçiş başladı.)

-Haklı olabilirsiniz ama size yardımcı olmak için de elimden geleni yapacağım.

-Şimdi o beceriksiz asistanınızda gittiğine göre başlayabilirim. Yaptığı kahvede iğrenç bu arada bilginiz olsun.

-Görüşme öncesi o doldurduğunuz gereksiz kişisel bilgiler dosyasında zaten tüm bilgilerimi yazdım. Herhalde zahmet edip okumuşsunuzdur değil mi?

-Evet, okudum.

-İşte orada yazamadıklarımı anlatmak istiyorum size.

-Tabii, buyrun.

Ben şu anda yirmi altı yaşındayım ve yalnız yaşıyorum. Çalışmıyorum ki çalışmaya da hayatım boyunca hiç ihtiyaç duymadım. Ailem gayet varlıklı, rahat bir aileydi ve hâlen de öyleler. Ben onların nüfus bilgileri içinde yer alan biriyim ama duygusal nüfusları içinde hiç olmadım. Annem, oradan oraya koşan şu sosyete kadınları ve cemiyet hayatı dergileri içinde gördüğünüz kendisini Dünya'nın güzelleştirmesine adanmış kadınlar var ya işte onlardan biriydi. Babam ise her zaman çalışırdı. Çalışmadığında ise annemden bulamadığı sevgiyi başka kadınlardan para karşılığı alırdı. Ben de onlar arasında kendime sevgi dilenen bir çocuk olarak büyüdüm.

İnsan çocukken her şeyi daha çabuk kabulleniyormuş. Ben de o zamanlar annemle babamı bu şekilde de olsa kabullenebiliyordum. Ama büyüdükçe ruhumda büyüyordu. İçimdeki boşluk da büyüyordu. Ama kimse bu boşluğu görmüyordu. Öyle ki sanki annem babam yoktu. Ama olsun; okulum, arkadaşlarım ve öğretmenlerim vardı. Okulda bayağı ders çalışmaya ve başarılar elde etmeye başlamıştım. Artık okulda herkes benimle ilgileniyor, arkadaş olmak istiyor ve öğretmenlerim beni övmek için sıraya giriyorlardı. Arkadaşlarım benimle ders çalışmak için beni evlerine davet ediyordu. Neredeyse okuldaki tüm boş zamanım birileri tarafından dolduruluyordu. Şikâyetçi değildim bu durumdan ama yine de eksik bir yanımdı. Okuldan çıkmak eve gitmek istemiyordum. Hatta bazı günler okuldan sonra arkadaşlarımla kalıyordum. Arkadaşlarım ve aileleri de bana çok iyi davranıyordu. Ama arkadaşlarıma gittiğimde mut-

lu bir aile tablosu görürsem bir daha o arkadaşşıma gitmek ya da onunla konuşmak bile istemiyordum. Biliyorum saçma ve bencilce bir kıskançlık ama ne yapabilirim. Ben de hâlâ bir çocuktum.

Popülerliğim çok uzun sürmedi çünkü artık okul bitiyordu. Okulun son dönemine girdiğimizi işaret eden o ara sömestr tatiline girmek ise benim için bu yüzden bir kâbus olmuştu. Öğretmenim yine bir sürü övgü ile bana elindeki takdirli karneyi uzatırken arkadaşlarım beni alkışlıyordu. Ama ben ağlamamak için kendimi sıkmakla meşguldüm. O gün okuldan erken çıkmak benim için gerçekten acı verici bir deneyim olmuştu. Karnemi almış ve mecburen servise doğru giderken arkadaşlarımın bahçede toplandığını görmüşüm. Hemen içlerinden birinin eliyle beni çağırıldığını fark ettim ve onlara doğru koşmaya başladım. Arkadaşlarım eve değil sahile gittiklerini söylediklerinde beni de davet ettiler ve onlarla sahile gitmek için hemen aralarına karıştım. Eve gitmeyecek olmak beni bir anda neşelendirdi. Tüm arkadaşlar sahilde güzel bir gün geçirirken ilk kez bir arkadaşım benimle derslerimdeki başarılarım ve ders çalışma taktiklerim dışında bir konuda sohbet etmeye başladı. Bu durum biraz garip geldi başlarda ama anlayamadığım bir şekilde hoşuma gitmişti. Bir erkeğin benimle bu şekilde konuşması, benimle sohbet etmesi, beni tanımak istemesi bana ilginç geldiği kadar mutluluk da veriyordu. Bu arada biliyorum şu anda çok güzel bir kadınıam ama o zaman pek de güzel olduğumu düşünmüyordum.

Hayatımın en berbat günü olacağını düşünerek uyandığım o sömestr günü belki de hayatımın en güzel günü olarak bitmişti. Gerçi bitmesin diye Kenan'la sabaha kadar mesajlaştık ama işte bitmişti. Okul bittiği için üzgündüm ama artık Kenan vardı. Sanki her gün okul varmış gibi her sabah onunla buluşmak için hazırlanıp dışarı çıkıyor ve günün sonun da yine onunla yarın tekrar buluşmak için hazırlık yapıyordum. Bu arada o zaman on yedi yaşındaydım ve Kenan ilk erkek arkadaşımdı. Neden hazırlık yapıyordum dediğimi anlamışsınız herhalde.

Çünkü ben o zamana kadar bir genç kız gibi değil ders çalışan bir öğrenci gibi yaşıyormuşum. Kenan'la çıkmaya başladıktan sonra artık yolda veya oturduğumuz kafelerde sevgililerinin yanında oturan kızları izliyor; ne giydiklerine, nasıl bir makyaj yaptıklarına, tırnaklarına nasıl ojeler sürdüklerine, hangi marka parfümleri kullandıklarına, telefonlarının ne marka olduğuna hatta oturdukları zaman neler sipariş ettiklerine kadar her şeyi kafamda not alıyordum. Her gün bunları evde denemek ve bunlara alışmak o kadar zor ve yabancı geliyordu ki anlatamam. Bir ara okuldaki kız arkadaşlarımdan yardım isteme gafletinde bile bulundum. İşte sizin asla anlayamayacağınız o ağda acısıyla da ilk kez o zaman tanıştım.

Okul açılmış ve son döneme girmiştik. Okulun açılmış olması artık beni heyecanlandırmıyordu. Çünkü artık övgü ve sevgiye ihtiyacım yokmuş gibi hissediyordum. Kenan vardı artık. O benim için zaten bugüne kadar sahip olamadığım kadar büyük bir sevgi ve övgü kaynağıydı. Başka birine veya başka bir şeye ihtiyacım yoktu. Okulun son dönemi göz açıp kapayana kadar bitmişti bile. Ama üzülmiyordum çünkü artık sevgisiz kalmayacağımı biliyordum. Ben sevgiye muhtaçtım ve onu da elde etmiştim. Daha ne isterdim ki bu hayattan.

Kenan'ın dersleri benim ki kadar iyi değildi ama bunun benim için bir önemi yoktu. Zira onunla birlikte olmaya başladıktan sonra artık ondan başka her şey benim için önemsizdi. Üniversite sınavına girmemize kısa bir süre kala planlar yapıyorduk. Aynı üniversiteye gitmek, olmazsa aynı şehirdeki üniversitelere girmek, orada beraber bir ev tutmak, hem okumak hem de üniversite biterken evlenmek, kendimize müthiş bir hayat kurmanın planlarını yapıyorduk. Her şey o kadar güzel ve inanılmazdı ki bu büyüünün bozulmasından çok korkuyordum. Üniversite gelip çatığında kendim için değil ama Kenan'ın için endişeliydim. Sınavda ne kadar başarılı olabilecekti ve aynı üniversiteye girebilecek miydik? Ya da en azından aynı şehirde olmak için umarım bir şeyler yapar diye dua ediyordum. Benim sınavım gayet iyi geçti ve beklediğimden daha yüksek

hedefler tutturdum ancak aynı şeyler Kenan için söz konusu değildi. Sınavdan sonra neler yapacağımızı, nasıl bir yol izleyeceğimizi de her konuşmak istediğimde beni geçiştiriyor ve bunu konuşmamıza izin vermiyordu. Yaz döneminde Kenan'ın ailesi şehir dışında oluyordu. Benimkiler ise biliyorsunuz varlığım veya yokluğumdan haberdar olmadan yaşayıp gidiyorlardı. Neredeyse bir haftadır Kenan'la birlikte kalıyorduk. Aynı evi paylaşan bir çiftten farkımız yoktu artık. Beraber yemek yapıp yiyor, kanepede film izleyip uykuya dalıyorduk. Instagram, Facebook, Twitter ve Youtube'da kaybolup kendimizi yine bir birimizin yanında buluyorduk. İnternette kazanacağımız üniversiteleri araştırıyor, hayallerimizden ve üniversitedeki evimizden bahsediyorduk. İzmir'e gidecektik. Kenan puanına göre bir yer yazacaktı ben de ona uzak olmayan bir yerlerde okuyacaktım. Aslında ben tıp fakültesi istiyordum ama bunu dile getirmekten ve Kenan'ı utandırmaktan korkuyordum. O ise ne istediğini bilmediğini alacağı puana göre bir meslek tercih edeceğini söylüyordu. Bu benim için çok mantıklı olmasa benimle olacağını bilmek bu saçmalığı sorgulamamı engelliyordu. Ben sadece onunla aynı şehirde ve aynı evde yaşamının hayallerini kuruyordum. Her şeyi planlamıştım. Kalacağımız evden tutun da hangi araçla okula gideceğimize, akşamları nerede eğlenip gündüz nerede ders çalışacağımıza kadar her şey planlıydı. Ben ikimiz için şimdiden resmen bir dünya yaratmıştım.

Sevgili okurlarım uzun bir anlatımdan sonra burada bir es vermek istedim sizin için. Biliyorsunuz Ahu Hanım ilk görüşmemizde bana o kadar olumsuz yaklaşmasına rağmen ikinci görüşmemizde bana bu kadar şeyi nasıl anlatır diye düşünmüş olabilirsiniz. Ancak biz Ahu Hanım ile olan seanslarımıza yaklaşık iki yıldır devam ediyoruz ve bu anlattıkları da benim, sizin için iki yıllık görüşmelerden derlediklerim. Yoksa Ahu Hanım bildiğiniz aynı Ahu Hanım. Hâlen ona yardım edemeyeceğimi söyleyen ve buna rağmen, iki yıldır benimle seanslarına devam eden Ahu Hanım.

Yarattığım bu iki kişilik dünya aslında tek kişilik bir senaryo

yazma çabasından farksızmış. Çünkü artık Kenan'la neredeyse bir aydır aynı evde yaşıyorduk. Çok nadiren eve gidiyor, bazı ihtiyaçlarımı gideriyor ve yine Kenan'la kalmaya geliyordum. Aynı yatağı paylaşıyor ve ben istemesem de aramızda ciddi yakınlaşmalar oluyordu. Bazen onu durduramıyor ve ondan ayrı yatıyordum. Bazı geceler dışarı çıkmaya ve alkol almaya bile başlamıştık. Çok hoşuma gitmese de "Eğlenmek bizim de hakkımız değil mi?" diyordu Kenan ve ben de ona hak veriyordum. Zaten onunla ayrı düşmeyi göze alamazdım. Ben onsuz sanki yarım dım, eksiktim.

O sabahı hiç hatırlamak istemiyorum ama gözümün önünden hiç gitmiyor. Üzerinden neredeyse on yıl geçti ama ben hâlâ her sabah o aynı sabaha uyanıyorum. Her sabah sanki hiçbir şey olmamış gibi mutlu ve yüzümde sarhoş bir tebessümle güzel bir güne merhaba diyorum. Hemen tekrar o sabahki gibi sağıma dönüp ellerimle Kenan'ı ararken onun yokluğunu fark ettiğimdeki dehşete kapılıyorum. Ardından içimde olmayan iç çamaşırımı fark edip bir anda bacaklarımın arasındaki o kurumuş tortuların, ne olduğunu bilmediğim hissi anlamaya çalışıyorum. Gözlerimle bakmaya cesaret edemediğim o tortuların kurumuş kan olduğunu anlamam çok sürmüyor ve içimden kopan hıçkırıklara mani olamazken buluyorum kendimi. O günden bu yana her sabah dokuz yıl önce o yatakta hıçkırarak ağlayan genç Ahu'yu görerek uyanıyorum. Bunun nasıl bir his olduğunu ne ben anlatabilirim ne de siz beni anlayabilirsiniz. Ben her sabah yeniden hayatımı mahveden o anla uyanıyor ve her gün yine o anı unutmaya çalışarak yaşıyorum. Ama ne yaparsam yapayım her sabah uyandığımda henüz on yedi yaşında ve bekâretini o beyaz çarşafların içine bir tutam kanla bırakmış o genç kızın hıçkırıklarıyla uyanıyorum. Her gün, her sabah o anı yeniden ve yeniden tekrar, tekrar yaşamak bana o kadar büyük acılar veriyor ki bunu ne kimseye anlatabiliyor ne de kimse bana bunun için bana yardım edebiliyor.

O sabah Kenan yanıma gelip beni teselli etmeye çalışsa da ayrılmayacağımızı ve beni terk etmeyeceğini söylese de benim

için artık bir şeylerin farklı olacağını hissediyordum. Kendimi çünkü saf ve temiz o genç kız gibi hissetmiyordum. Evet, belki muhafazakâr bir ailede yetişmedim ama ben bunu istememiştim. Evet, belki şu anda biliyorum bir kadının namusu sadece bacaklarının arasına gizlenmemiştir. Ama ben o zaman daha on yedi yaşında ve kendisini aynada bile görmekten utanan genç bir kızdım. Kendi iç çamaşırlarımı bile alabilmek hâlâ benim için o dönemde bir utanç vesilesiydi. Ben bu ruh hâliyle yaşayan ve tek hedefi sevdiği çocukla üniversiteye gitmek olan genç bir kızdım.

Yaşanan bu olayın etkilerini atlatmam kolay olmadı. Artık Kenan'la kalmıyordum. Evde tek başıma kalmayı ve sürekli ağlamayı tercih ediyordum. Üniversite tercih döneminde ise daha önce konuştuğumuz gibi İzmir'i yazmak yerine İstanbul'u yazdım ve burada kalmak istediğimi düşündüm. Kenan o dönem üniversiteyi kazanamadı. Benimle de artık ilgilenmiyordu. Beni aramak, sormak ya da mesaj atmak ona zor gelir olmuştu. Bazen neredeyse bir hafta görüşmüyorduk. Üniversiteye kayıt yaptırdığım gün Kenan beni aramasa da ben yine de onu aramak istedim. Telefonu kapalıydı ama ben birçok kez aradım. Bir ara telefonuma gelen mesaj bildirimiyle irkildim. Üniversitenin önündeki banklarda uzaklara dalmış sayısız insanın oradan oraya bana göre anlamsızca koşuşturmalarını izliyordum. Beceriksiz bir telaşla telefonumu elime aldığım sırada telefonun ekranında Kenan'ın ismini görmek beni ne kadar mutlu ettiyse o satırlar da bir o kadar bana o sabahtan daha çok acı verdi.

Seni aramak isterdim ama fırsatım olmadı. Ben artık yurt dışında okuyacağım. Sana okulunda başarılar... (Kenan)

Bu satırları okumak o kadar zor gelmişti ki ellerim bir daha telefonumun ekranına gitmedi. Telefonumu o bankta bırakıp karşımda anlamsızca koşuşturan o insanların içine daldım ve bilmediğim bir yerde bilmediğim insanlarla bilmediğim bir

zaman kadar sadece yürüdüm. Kulağımda hep o cümle vardı. “Okulunda başarılar.” Ama ben hayatta başarısız olmuştum. Annem babam haklıymış. Ben sevmeye değer görülecek ya da yaşamak istenecek biri değildim çünkü öyle olsaydım Kenan beni terk etmezdi. Annem babam haklıymış, artık onlara kızmıyorum. Beni sevmedikleri için haklılarmış. O bilmediğim yollarda, tanımadığım insanlarla birlikte o kadar çok yürümüşüm ki sonradan her gün okula gitmek için kullanacağım Kabataş İskelesi’ne kadar gelmiştim.

Ahu Hanım’la olan seanslarımız boyunca fark ettiğim en temel şey siz değerli okurlarımın da fark ettiği üzere kendisine karşı olan olumsuz bakış açısıydı. Çocukluk döneminde anne babasının kendisini ihmal etmesi, sevmeye değer bir insan olmadığına ilişkin inancını artırmış. Ancak bu dönemde okuldaki başarıları ve arkadaşlarının artışı onu bu yanlış algıdan uzaklaştırırken bir an da erkek arkadaşı ile arasında geçen ve kendisinin istemediği o birliktelik ve terk edilme sonucunda Ahu Hanım, yeniden sevmeye değer bir kişi olmadığına inanmış ve hâlen de buna inanmaktadır. Bu nedenle özellikle Ahu Hanım’ın bu yanlış algısının düzeltilmesi tüm seanslarımız boyunca en temel acım olmuştur.

Sonraki günlerde hep aynı şeyi yapmaya başladım. Evde oturup ağlıyor, susuyor ve yine ağlıyordum. Bir ara annem neler olduğunu sorsa da onun da gerçekten bana ne olduğunu merak ettiğinden sormadığını biliyordum. Aradan geçen bir aylık süreden sonra okul açılmış ve artık okula gitmem gerektiğini düşünmeye başlamıştım. Çünkü yeni bir şeyler yapmalıydım. Belki yine okulda sevilen biri olurdum. Bu arada İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi’ni kazanmıştım. İlk dersim ise Cerrahpaşa Hastanesi beş numaralı amfideydi. Tıp fakültesinin kapısından girip yukarıya doğru yürüdüğüm sırada gördüğüm o mahşeri kalabalığı hâlen dün gibi hatırlıyorum. Hastane o kadar kalabalık ve koşturmaca içindeydi ki sürekli birileri birilerini arıyor, arabalar, insanlar, ambulanslar, doktorlar hepsi bir yerlere yetişmeye çalışıyordu. Belki de meslek hayatım boyunca

duyacağım o ambulans sirenleri bana daha önce hiç bu kadar ürkütücü gelmemişlerdi. O kalabalıktan mümkün olduğu kadar uzağa ve dersliklere doğru ilerledim ve ikinci katta olan amfiyi bulup içeri girdim. Ben girdiğim de zaten amfi neredeyse doluydu. Sanki herkes benden günler önce gelmiş, tanışmış ve sohbet ediyorlardı. Kendimi bir anda yabancı bir sınıfa gelmiş gibi hissettim. Sanki tek yabancı bendim. Hemen gördüğüm ilk boş yere oturdum ve bir süre sonra dışarıdaki kalabalık nedeniyle hocanın gelemeyeceği ve ilk dersin iptal olduğu söylendi. Ben de rahat bir nefes alarak amfiden çıktım ve kimseyle konuşmadan hemen eve gitmek istedim. O gün eve vardığımda neler hissetmem gerektiğini tam olarak bilmiyordum ama çok da düşünmek istemedim. Hemen odamı düzenlemeye ve ders çalışmak için yeni bir düzen kurmaya başladım. Ardından yarınki ders programına göz gezdirdim ve yarınki derse biraz daha erken gidebilmek için erken yatmayı tercih ettim. Sonraki günler ise tahmin edebileceğiniz gibi geçti. Kendimi okula adadım ve gerçekten de okulda başarılı oldum. Okulun neredeyse tamamında yine lisedeki gibi popüler olmaya başladım. Herkes benimle arkadaş olmaya başladı. Beni sürekli bir yerlere davet etmeye ve benimle dışarıda da zaman geçirmek istediklerini söylemeye başladılar. Başlarda çekinsem de bir yerden sonra kabul ediyorsunuz. Sonuçta, herkes arkadaşlarıyla bir şeyler yapmak ister değil mi?

Beşinci sınıfı bölüm birinciliği ile bitirdiğim sırada bir arkadaşım vardı. Okulun son günlerinde daha fazla zaman geçirmeye başlamış ve beraber bir şeyler yapmaktan zevk aldığım biriydi. Aramızda onun istediği kadar bir yakınlaşma olmasa da birlikteydik. Güzel zaman geçiriyor ve bana gerçekten değer verdiğini hissediyordum. Geçmişte yaşadığım o unutamadığım sabahla uyandığım için her sabah bunu ondan gizlememin doğru olmayacağını düşündüm ve bir gün tüm cesaretimi toplayarak ona anlattım. Bana verdiği ilk tepki; “Benim için önemli değil, ben seni seviyorum.” oldu. İnanamayacağım kadar normal bir tepki almıştım. Belki de bu durumu ben bu ka-

dar büyütmüşüm. Ne yani boşuna mı üzümüştüm kendi mi bu kadar zaman? Önemli bir şey miydi bu gerçekten? Beni yanlış bir şekilde değerlendirmemiş miydi? Ne yani benimle evlenmek ister miydi? Beni ailesiyle tanıştırmaktan çekinmez miydi? Ya da en önemlisi benim için; “Henüz lisede başkası ile birlikte olan bir kızla birlikte olmak istemem. diye düşünmez miydi?

Sonraki günlerde ilişkimiz devam etmiş ve yine kendimi mutlu bir birlikteliğin içinde bulmuştum. Artık kendimden daha az utanıyordum. Bu süre zarfında beraber yaşamaya bile başlamıştık. Artık o günden bu yana aynada bile kendimi görmeye tahammül edemediğim vücudumla tekrar barışmaya ve kendimi yeniden keşfetmeye başlamıştım. Ozan’la birlikte olmaktan başlarda utanç duysam da artık sanki alışıyordum. Ama çoğunlukla sırf o mutlu olsun diye onunla birlikte oluyor ve olabildiğince rol yapmaya çalışıyordum. Zira bu yüzden benden uzaklaşmasını istemiyordum. İlişkimiz bu şekilde devam ederken ilk yılımızı geride bırakmıştık. O okulu bitirmiş ben de altıncı sınıfa geçmiştim. Ozan atanmış ve başka bir şehirde işe başlayacaktı. Artık ailelerimizi tanıştırmak ya da en azından birlikteliğimizi resmileştirmek için bir şeyler yapmamızın vakti geldiğini düşünüyordum. Bu konuyu birkaç defa açmayı denedim ama her seferinde Ozan’ın bu isteğimden kaçtığını gördüm. Başlarda bunu önemsemedim ama ilerleyen günler bana daha çok reddedilmeyi ve konuşmalardan kaçmayı getirdi. Ozan ilk görev yeri olan Erzurum’a taşınmıştı. Artık ancak telefonla konuşabiliyorduk. Konuşma sıklığımız azalmıştı. Sanki bir şeyler yolunda değildi. Ama bunu mesafelere bağlıyordum. Bu yüzden bir sabah aniden karar verdim ve daha okulun kapısından içeri girmeden bir taksiye atlayıp doğrudan Atatürk Havalimanı’na doğru yola çıktım. Aklımdaki tek şey Erzurum’a gitmek ve Ozan’ı görmektir. Yanımda ders notlarım ve çantamdan başka bir şeyim yoktu. Yolda hızlıca internetten kendime bir bilet ararken ilk kez İstanbul trafiğinde olmanın ve yolların kalabalık olmasından rahatsız olmuyordum. Çünkü bulabildiğim en erken uçak saat 16:00’daydı ve saat şu an daha 11:00’di.

İnternette aldığım biletimle yetişme derdim olmayan havaalanına doğru ilerlerken havaalanına vardığımda saat 12:30 olmuştu. Havaalanında geçen o sıkıcı saatlerden sonra Erzurum uçağımın zemine çarpan lastikleri beni uyandırmış ve bir anda daha uçağın içinden hissetmeye başladığım soğukla Erzurum'a indiğimizi ve sevgilime kavuşmaya çok az kaldığını anlamıştım.

Erzurum havaalanında uçaklara göre bekleyen tek toplu taşıma vardı ama ben onu beklemek istemiyordum. Gördüğüm ilk taksiye bindim ve Erzurum'un kendisine has şivesiyle beni karşılayan taksiciye gitmek istediğim adresi verdim ve aracın arka koltuğuna gömülerek ısınmaya çalıştım. Çok heyecanlıydım. Ozan çok sevinecekti. Belki bugün ilişkimizi resmileştirmeye bile karar verebilirdik. Taksici burada meşhur olduğunu nereden hatırladığımı bile bilmediğim şekilde elindeki teşbihi ile her vites değiştirdiğinde biraz daha heyecanım artıyor ve Ozan'a yaklaştığımı hissediyordum.

Taksiden indiğim zaman Ozan'ın evinin ışıklarının açık olduğunu gördüm ve evde olması beni mutlu etti. Yoksa bu soğukta onu beklemek gerçekten çekilmez olabilirdi. Kapıyı çaldığımda içimdeki mutluluğu tarif etmem mümkün değildi. Çok geçmeden kapı açıldı ve bir anda kendimi Ozan'ın kollarına attım. Beni gördüğüne şaşırdığı her hâlden belli oluyordu. Şaşkınlığı çok sürmedi. Hemen içeri geçtik ve kurt gibi acıktığımdan beraber bir şeyler yemeğe koyulduk. Çok bir şey değil dünden kalma hazır yemekti ama olsun onunla yenen her yemek lezzetliydi. Çok geçmeden Ozan nöbete gitmesi gerektiğini söyledi ve ben uyurken o da nöbete gitti. Aslında onun suçu değildi. Ben haber vermemiştim, o da nöbetini kimseyle değiştirememişti. Olsun zaten yarın da buradaydım. Hatta istersem her gün daha buradaydım. Uykuya hasret kalmış gözlerim açıldığında saat dokuz buçuğa geliyordu ama Ozan hâlâ gelmemişti.

Annem babam doğduğum gün, beni ilk kez seven ve ilk kez âşık olduğum adam bekâretimi benden aldığı gün, Ozan da evlenme teklifi beklediğim gün beni terk etmişti. Sizce böyle biri seviliyor olabilir miydi?

Hemen kalkıp toparlandım ve o gelmeden kahvaltı hazırlamak için çayı koyup dışarı çıktım. Yakınlarda bir pastane olup olmadığına bakındım. Ozan özellikle su böreğine bayılırdı. O yorgun ve uykusuz bir şekilde geldiğinde ona güzel bir kahvaltı ve en sevdiği börekle güzel bir sürpriz yapmak istiyordum. Çok yürümeden yolun karşısında hemen bir pastane gözüme çarptı. Soğuk hâlâ içime işliyordu. Hemen kendimi içeri attım ve hızlıca o mis kokulu börek ve poğaçalara doğru ilerledim. Su böreği, patatesli börek, simit ve poğaçayı alıp dışarıya doğru yönelirken birden elimdeki o küçücük poşetler bana bir top güllesi gibi ağır geldi ve ellerimden pastanenin o parlak zeminine usulca düştü. Tezgâhtaki kızın ve hemen düşen poşeti yerden almaya çalışan garsonun sesleri ve hareketleri hâlâ kulaklarımda ama ben o anda orada değildim ama Ozan oradaydı. Üzerinde daha önce beraber aldığımız, benim üzerinde görmeyi çok sevdiğim o haki renkli kazağı ile ellerini uzun siyah saçlarının ışıltısını hâlâ hatırladığım bir kadının omzuna atmış, bir şeyler yiyip gülüşüyorlardı. Beceriksizce ellerime tutuşturulan poşetlerimle ileriye doğru adım atmayı reddeden ayaklarım arasında kalmış donuk bir ruh hâlîm vardı. Sakin olmaya ve ilerlemeye çalışıyordum. Bir anda kendimi Ozan'ın karşısında bulduğumda ise o hâlâ yanındaki kadınla konuşuyor ve çayını yudumluyordu. Daha önce beni gördüğünde yüzünde sevinç ve mutluluktan başka bir şey görmediğim o adam ilk kez bana yüzünde korku ve utançla bakıyordu. Aslında her şey gün gibi ortadaydı ama ben yine de bir açıklama bekliyordum. Fakat ne Ozan ağzını açabildi ne de ben onu dinleyebildim.

Sabah olmuştu. Uçağım İstanbul'un üzerinde birkaç tur attıktan sora nihayet yere inebilmişti. Hemen havaalanı kapısından bir taksiye binerek eve gitmek üzere şoföre adresi verip koltuğa gömüldüm ve tek ihtiyacım olan evime varabilmek için Allah'a dua etmeye başladım. Bir an önce eve gidip ağlamak ve ağlamak istiyordum. Özellikle de uçakta Ozan'ın attığı mesajları okumak ve o mesajları düşünmek midemi bulandırıyor ve ölümün beni bir an önce alması için dua ediyordum. Uçak düşün, taksi kaza yapsın ya da ben bu kadar stres altındayken en azından beyin kanamasından ölsem ne güzel olurdu. Kurtulur muydum bu üzüntümden? Duramadım ve tekrar o mesajları okumaya başladım.

-Neden beni aldattın, senden nefret ediyorum neden, neden?

-Ben seni aldatmadım.

-Peki, gördüğüm neydi? O yanındaki kadın neden sözlendiğinizi söyledi?

-Bak ben sana anlatacaktım zaten.

-Neyi anlatacaktın?

-Tüm bunları.

-Peki, anlat o zaman, Seni dinliyorum.

-Bak ben seninle evlenemem.

-Neden evlenemezsin, beni sevmiyor muydun?

-Seviyordum. Hatta hâlâ seviyorum ama...

-Ama ne?

-Ben seninle evlenemem!

-Neden?

-Çünkü ben seni çocuklarıma anne yapamam.

-Ne diyorsun sen beeee...

-Bu ne demek, o kadar zamandır seninle birlikteydik, Ne yani beni kullandın mı sen?

-Ben kimseyi kullanmadım. Sen beni sevdin ben de seni ama bitti!

- Ben bir aile kurmak istiyorum ama bunu seninle yapamam.
- Allah belanı versin.
- Affet beni, beni bir daha arama.
- Allah belanı versin...

Yazdıklarını belki de yüzlerce kere okudum. Ne umduğumu bilmiyorum ama sürekli aynı satırları okuyup durdum. Terk edilmişim. Annem babam doğduğum gün, beni ilk kez seven ve ilk kez âşık olduğum adam bekâretimi benden aldığı gün, Ozan da evlenme teklifi beklediğim gün beni terk etmişti. Sizce böyle biri seviliyor olabilir miydi? Size soruyorum?

Ahu Hanım genç ama zor bir vakaydı. Kendisi için önemli eşikleri her zaman zor ve desteksiz bir şekilde atlatmaya çalışmış ancak her seferinde hayal kırıklığına uğramıştı. Terk edilmiş ve incinmişti. Tekrar ayağa kalkması, tekrar duygularının değil, gerçeklerin peşinden koşması ve anılarının girdabından kurtulabilmesi lazımdı. Bunu istediğini görebiliyordum ama bunu direkt söyleyebilecek kadar cesareti yoktu. Belki de benim de onu yargılamamdan veya terk etmemden korkuyordu. Ama hiçbir profesyonel danışanını o istemedikçe terk etmez veya onu başka bir uzmana yönlendirmezdi. Ben de bunu yapmadım ve seanslarımıza devam ettik.

Gördünüz değil mi? Hayatıma giren ilk erkek benden genç kızlığımlı aldı ve terk etti. Diğerleri ise kadınlığımdan faydalanıp anneliğimi elimden aldı. Anne babamdan bahsetmiyorum bile. Onlar benim insanlığımlı elimden aldılar. Bu kadar şey yaşadım sizce haberleri var mı? Yok! Olmaz da zaten çünkü onların bir kızları yok. Onların benim için ayırabilecekleri bir zamanları yok.

Bir yıl önce okulu bitirdim. Anlayacağınız üzere artık bir doktorem. Ama saf ve temiz olmayan ve anneliğe layık görül-meyen, kendi ailesi tarafından bile seilmeyen bir doktorem. Bazıları için ne kadar basit bir durum bu değil mi? Ama benim hayatımı mahvetti. Yine birileri ile tanıştım ve tanışıyorum. Tekrar hayaller kurup bu hayallerim başıma yıkılmasını diye de

daha en başta saf ve temiz olmadığımı söylüyorum. O zaman da istisnasız tüm tanıştığım erkekler o gece hemen benimle birlikte olmak ve bir daha arkalarına bakmak istemiyorlar. Onlar için saf ve temiz olmayışım sürekli bir birliktelik arayışı içinde olan kadın anlamına geliyor. Sanki bu şekilde olmam her önüme gelenle birlikte olmak istediğim anlamına geliyor. Çok iğrenç varlıklarsınız. Bundan sonra bir erkek benimle bir aile kurmak ister mi bilmiyorum ama sanırım ben artık istemiyorum.

Ahu Hanım'la olan seanslarımız ara ara hâlen devam ediyor. Ama ilk günkü düzenimizi koruyamıyoruz. Çünkü şehir değişikliği yaşayan Ahu Hanım bulunduğu bölgedeki birinden değil, benden destek almaya devam etmek istiyor. Bu durum onun içinde, benim içinde biraz zor olsa da onun kendisine yardım etmesine hâlen yardım etmeye çalışıyorum. Çünkü o istemedikçe de onu yalnız bırakmayacağımı henüz ilk seansta söylemiştim. Sizi, sadece siz olduğunuz için seven kişilerle mutlu bir hayat diliyorum.

Neden Benim de Bir Annem Yok?

Anne kalbi, çocuğun okuludur.

Henry Ford Beecher

Davacı anne ile görüşmeye başladığım ilk saniyede, ilk cümlesi “Ben bir anneyim ama benim bir annem babam yok.” oldu. Bu cevap beni şaşırtsa da öncelikle ona oturması için karşımdaki sandalyeyi işaret ederken bende dava dosyasını önüme aldım. Aslında dosyayı önceden incelemiştim. Çünkü dava dosyasını aldığım ilk anda her zaman yaptığım gibi öncelikle dosyayı incelemeye başlamıştım; “Kim davalı? kim davacı? Kaç tane müşterek çocuk var? Davalı ve davacı nerede ikamet ediyorlar?” Telefon numaraları, adresleri vb. tüm bilgileri not etmiştim. Bu benim işimin en temel ögesi idi. Çünkü öncelikle dosyayı karşımda bütün olarak görebilmem için buna ihtiyacım vardı. Ancak bu dosya önceki dosyalarımın biraz farklıydı. Çünkü davalı taraf (baba) hapisteydi ve hapse girme nedeni de “Çocuğa yönelik cinsel istismardı.” Cezasını da ikamet ettiği şehirde yani başka il de çekmekteydi.

Dava dosyasından elde ettiğim bilgiler karmaşılaştıkça ve çocukları olumsuz etkileme ihtimali arttıkça dosyayı biraz daha derinlemesine incelemeye başladım. İfadeleri, tutanakları, duruşmadaki beyanları, hepsini ama hepsini tekrar, tekrar gözden geçirdim. Artık hazırdım. Davacı anne ile görüşebilirdim. Çünkü dosyaya göre anne ve çocuklar burada ikamet etmekteydi.

Onlarla bir an önce görüşmek, konunun ayrıntılarını öğrenmek ve çocuklar herhangi bir şekilde istismar edildiyse onlara yardım edebilmek için içimde dayanılmaz bir istek vardı.

Kendi zihnimdeki muhasebelerden ve iç konuşmalardan sonra hemen dava dosyasından bulduğum numaradan anneye ulaştım. Her zaman yaptığım gibi öncelikle kendimi tanıttıktan sonra dava dosyası hakkında bilgi verip görevlendirilme gerekçemi açıkladım ve görüşme talep ettim. Davacı anne telefonda tutuk ve çekimser bir konuşma yapınca içimdeki endişe biraz daha arttı. Konuşmanın devamında ise bugün görüşme için uygun olmadığını ve en erken yarın görüşebileceğimizi ilettiler. Telefonu kapatıp yarın için randevulaştık. Ertesi gün randevu saatimize yakınlaştığımız zaman öncesinde arayarak randevumuzu teyit etmek istedim ancak davacı anne telefonumu açmadı. Bir kez daha, bir kez daha ve bir kez daha aramaya devam ettim ancak sonuç alamayınca aramayı bıraktım. İnsani gerekçelerle uygun olmayacağı ihtimalini düşünerek aklıma kötü bir şey gelmesine izin vermedim. Daha önce elimde olan başka bir dosya için görüşmeye gittim ama aklım hâlen bu dosyada kalmıştı. Bu yüzden de davacı anneden bana dönüş yapmasını bekliyor ve gayri ihtiyari ara ara gözüm telefonuma gidiyordu.

O gün içinde dönüş yapmayan davacı anneden telefon beklerken ertesi gün oldu ve artık olumlu olmayan düşünceler zihnimde dolaşmaya başladı. Gün içinde devam ettiğim işimle ilgili sorumlulukları yerine getirirken bir yandan da aklım sürekli bu dosyadaydı. Öğleden sonra tekrar görüşme talep etmek için davacı anneyi aradım ancak yine cevap yoktu. Bu şekilde olunca artık aklıma görüşmeden kaçmakta olduğu fikri geldi ve bu yüzden mesaj attım. Bugün de görüşme yapamazsak dava dosyasını iade edeceğimi ve tekrar kendisini aramayacağımı belirttim. Bu mesajı yazmam ne kadar doğrudu bilmiyorum. Ama görüşme yapılamayacaksa bu dosyanın bende kalmasının da bir anlamı yoktu. Davacı anne, hemen ardından bana dönüş yaptı ve görüşebileceğimizi belirtti. Aslında biraz sinirlenmiştim ve mesajım sanki davacı anneyi tehdit etmek gibi algılanmıştı.

Amacım, kesinlikle bu değildi. Bunun yerine bu durumu bir an önce çözüme kavuşturabilmekti. Davacı anne ile evinde kendisi ve çocukları ile birlikte görüşmek istediğimi ve ev ortamını görmem gerektiğini belirttim. Ev ortamını görmeliydim çünkü çocukların nerede yaşadığı onlar hakkında karar verirken çok önemli bir bilgiydi. Ancak davacı anne ev ortamında görüşme yapamayacağını, şu anda evinin uygun olmadığını ve öncelikle benimle dışarıda görüşmek istediğini belirtti. Bu benim gibi bir iş yapan herkesin bileceği üzere garip bir durumdu ve yaptığımız işin ruhuna uygun değildi. Yine de bu teklifi kabul etmek zorunda kaldım. Çünkü hem bu durumu bir an önce çözmek hem de neler olduğunu öğrenmek istiyordum.

Davacı anne ile dışarıda görüşme teklifine evet demiştim demesine fakat herhangi bir kafede oturup bu şekilde bir görüşme yapmak doğru olmazdı. O yüzden kendisini çalıştığım işyerime davet ettim. Burası hem resmî hem de güvenliydi. Ayrıca herhangi bir yanlış anlaşılmaya da mahal vermeyecek bir ortamdı. Bu tür durumlarda dışarı da görüşmenin gerek kendisi için gerekse benim için güvenli olmayacağını da düşündüğü için sanırım, bu teklifimi hemen olumlu karşıladı ve yarın için randevulaştık. Sonun da neler olduğunu anlayabilecektim.

Bu sabah henüz evden çıkmadan telefonum çalmıştı. Benim için beklenmeyen bir saat olsa da zaman zaman bu saatlerde de arandığım da olmuştu. Davacı anne geldiğini ve iş yerinde beni beklediğini söyledi. Aslında saat konusunda net bir konu geçmemişti aramızda ama yine de bu kadar erken geleceğini düşünmemiştim. Hemen hazırlandım ve davacı anneyi daha fazla bekletmemek için hızla evden çıktım. İşyerine doğru ilerlerken aklımda birçok soru vardı. Neden bu kadar erken geldi? Neden gelmeden aramadı? Neden ısrarla dışarıda görüşmek istedi? Nasıl biri? Mesaj attığım için bana kızgın mı? Buna benzer birçok soru da kafamda dönüp duruyordu. Nihayet işyerime vardığımda beni kapıda bekleyen anne ile selamlaşıp onu davet ettiğim odama geçtik.

Davacı anne, esmer, bir altmış boylarında, makyajsız, sade

giyimli, yaşının üzerinde bir görüntüsü olan, yorgun, uykusuz ve akşamdan kalmış şişmiş gözlerle bana; “Merhaba!” dedi. Sanki sırtındaki yüklerden gençliği yerlere kadar eğilmişti ama henüz çok gençti. Daha yirmi dokuz yaşındaydı ancak yorgun bedeni, solgun yüzü ve güçsüz hâli ile sanki karşımda kırk beş yaşında biri vardı. Belli ki yorgun ve moralsizdi. O anda ilk aklıma gelen şey ise “Keşke o mesajı atmasaydım.” düşüncesi oldu. Sanki üzgün ve kırılgan birine bir darbe de ben vurmuştum. Neyse bu düşüncelerden sıyrıldım ve hemen ikimiz içinde sabah için en uygun başlangıç olan birer çay söyledim ve hemen görüşmemize başladık. Kendimi tanıttım, neden kendisi ile ısrarla görüşmek istediğimi belirttim ve elimdeki dava dosyası ile ilgili bilgi verdim. Ardından süreci kendisinden dinlemek istediğimi ifade ettim.

Bunu her zaman yapardım yani görüştüğüm her danışanın süreci anlatmalarını isterdim. Her ne kadar dava dosyasında olsa da tüm yazılan o ifadeleri okusam da karşımdaki kişinin olayları anlatırken neler hissettiğini, nasıl tepkiler verdiğini, nasıl iç çektiğini, nasıl öfkelendiğini, kelimelerin nasıl ağzından döküldüğünü, konudan konuya geçerken hangi duygusal değişimleri yaşadığını kendim görmek isterdim.

Davacı anne konuşmasına başlıkta da ifade ettiğim o cümleyle başladı. “Ben bir anneyim ama benim bir annem babam yok.” dedi ve devam etti. Ben çocukken annem benimle ilgilenmezdi. Annem sürekli kendi bakımı, gezmesi, rahatı ve mutluluğu için çaba sarf ederdi. Kahvaltımı yapmak için kalktığım her sabah annemi uyandırmanın korkusuyla geçti. Gece yatmadan önce annemin beni öperek uyutmasını hayal etmek bir yana, “Acaba evde olduğumu fark edecek mi? Beni fark eder mi?” diye düşünmekle geçti gecelerim. Uykuya daldığım her gece “Acaba bu sabah bir kahvaltı masası ile karşılaşır mıyım?” diye hayal ettim. Keşke annem beni sabah uyandırorsa, ben yüzümü yıkarken o bana kahvaltı hazırlasa, ben yemek istemediğim hâlde televizyonlarda gördüğüm gibi ısrar etse, biraz da bundan ye dese diye düşünürdüm. Ama bu hiçbir zaman olmadı. Ba-

bam ise zaten yoktu. Evet, fiziksel olarak vardı ama kişilik olarak yoktu. Hiçbir şeye karışmayan, benimle ilgilenmeyen, baba ve koca olmak nedir, bilmeyen bir adamdı. Zaten çok geçmeden de ayrıldılar ve bende böylece yalnız olduğum hayatımda iyice yalnız kaldım.

*Benim gibi sevmeye bile layık olmayan birinin
bu kadar güzel bir bebeği nasıl olabilirdi? Ama
olmuştu ve artık bende bir anneydim.*

Annem kendi hayatını yaşarken bende güzel bir çiçeğin altında yetişen yabancı otlar gibi ondan arta kalan su ve güneşle beslenmeye çalışıyordum. Ama karnım doysa ruhum, ruhum doysa karnım aç kalıyordu. Bu içinden çıkılmaz mutsuzluk ile birlikte artık ergenlik döneminde yeni bir çıkış aramaya başladım. Yavaş yavaş bir genç kızın bedenine bürünen vücudum ve zihnim beni, kendi kendini daha çok sorgulayan biri hâline getirdi. Annemle anlaşılamıyordum. Babam ise artık yoktu. Neredeyse hiç görüşmüyorduk. Okul zaten bana sadece yük geliyordu. Annem çok kalmadan maddi ihtiyaçlarına cevap verebilecek birini buldu ve evlendi. Artık babam yokmuş gibi bir de üvey babam oldu. Onun evde olması beni daha da rahatsız etmeye başladı. Değişen vücudumun kadınsı kıvrımlarının onun içkili gözlerinde başka anlamlar çağrıştırmaya başladığını hissetmeye başlamam ise çok zaman almadı. Boğuluyordum ve bir çıkış arıyordum. Zar zor bitirdiğim ortaokuldan ayrıldığım yaz tatilinde nihayet beni anladığını düşündüğüm biriyle tanıştım. Benden büyüktü. Beni seviyordu ve bana gösterdiği ilgi daha önce tatmadığım bir güven ve huzur duygusunu tattırıyordu. Evet, henüz on dört yaşındaydım ama ruhum ve bedenim sanki yılların esareti ile yaşlanmış ve sevgisizlikle hırpalanmıştı. Ben de sevgisizlikle hırpalanmış ruhum için zaten ait olduğumu düşünmediğim evimden kaçtım ve ilk kez bana sevgi gösteren biri olan eşimle evlendim.

On dört yaşında henüz çocuk olmayı beceremeden ergenliğimi evli bir kadın gibi yaşadım. Bedenime sahip olan eşim bundan zevk alırken ben sadece beni seven tek kişiyi memnun etmek için benden istenenleri, beklenenleri yapıyordum. Eşimle olan ilişkimiz henüz çok erken dönemde bozulmaya başladı ama hamile kalmıştım. Kadın olmayı öğrenemeden bu defa da anne olacaktım. Bu fikre alışmak çok zor geldi ama başka çarem yoktu. Bilgisizliğim ve yalnızlığım beni terk etmeyen tek dostlarımdı. Sonrasında da bu dostlarıma geride bıraktığımı zannettiğim çaresizliğim eklendi. Başka bir şehirde, eşim ve ailesiyle ortak kurduğumuz bu yeni aile sanki sadece onların ihtiyaçlarına cevap veriyordu. Ben yine kendimi yalnız hissediyordum. Ergenliğimin içimde yarattığı fırtınalar ile mücadele etmeyi henüz öğrenememişken hamileliğin fizyolojik ve psikolojik etkileri ile mücadele etmeye çalışıyordum. Eşim artık sadece baba olmayı düşünen ve beni baba olabilmek için bir araç gibi gören biri hâline dönüşmüştü. Benimle ilgilenmeyi istemiyor, ihtiyaçlarıma cevap vermiyor ve en önemlisi artık beni sevmiyordu. Benimle eşimin ailesi ilgileniyordu. Doktor kontrollerim, hamilelikte yapılması gereken diğer tüm şeyler ben ve eşimin ailesi tarafından yapılıyordu. Eşim ise sadece, “Çocuğum iyi mi?” diye soruyordu.

Nihayet sancılı geçen bir hamilelik süreci sonrasında ilk çocuğumu kucağıma aldım. O günü, o anı anlatmak benim kelime dağarcığımanın haddi değilmiş gibi geldi. Çünkü o anda yaşadığım duygu tarifsiz ve anlatılmazdı. Çünkü ben hiç bebek olmamıştım gibi geliyordu. Beni kimse bu şekilde duygulu gözlerle kucağına almamıştı. Ben hiç böyle bir duygunun öznesi olmamıştım. O anda ruhumdan akan gözyaşları bir anlaşılmazlığın sorgulanmasıydı. Annem nasıl beni bu şekilde kucağına aldığına duygulanmadı? Nasıl olur da ben anneme şu anda benim yaşadığım bu eşsiz annelik duygularını yaşatamadım? Annem bu yüzden mi beni sevmedi? Ben güzel bir bebek değil miydim? Ben bu kadar masum ve güzel bir bebek olsaydım mutlaka annem benim severdi? Bence ben annemi daha bebek-

ken bile çok üzmüştüm. Bu sorularla meşgul olan zihnimden kurtulmak kolay olmadı. Ancak sağ olsun kalbim, uyarılarımla beni ilk bebeğimi kollarıma almanın mutluluğuna geri çekti. Allah'ın yarattığı ama beni ona sahip olmaya vesile kıldığı bu eşsiz güzellik benim bir parçamdı. Benim gibi sevmeye bile layık olmayan birinin bu kadar güzel bir bebeği nasıl olabilirdi? Ama olmuştu ve artık ben de bir anneydim.

Bebeğimi büyütme aşamaları çok zor geçti. Bebek sahibi olmanın eşsiz mutluluğu ile ona bakmanın zorluğu arasında gidip geldim. Bu sürede eşimle ilişkimiz sürekli gitgellerden oluşuyordu. Buna rağmen dört yıl sonra yeniden bir çocuk sahibi daha olduk. Artık yirmili yaşlarında iki kız çocuk annesi bir kadın olmayı öğreniyordum. Öğreniyordum diyorum çünkü öğrenmem gerekenleri öğrenemeden sürekli sınıf atlamıştım. Atladığım her sınıf da geride eksiklikler bırakmama neden olmuştu. Çocuklarım büyüyordu. Çocuklarıma ve bana, eşimin ailesi bakıyordu. Eşim bizimle ilgilenmiyor, kendisi için dışarıda kurduğu hayattan arta kalan zamanlarında sadece çocuklarını görüyor ve onlara az da olsa sevgi kırıntıları bırakıyordu. Benim ailem dediğim annem babam ise beni geçen bu on yılın sonunda ne arıyor ne de merak ediyorlardı. Sanki ben hiç dünyaya gelmemiş biri idim onlar için, öyle hissediyordum. Dayanamadığım ve onları özlediğim zamanlarda ise ben onları arıyor ve onlara hâlen yaşadığımı hissettirmeye çalışıyordum. Biliyordum nafile bir uğraştı benim bu çabalarım ama sanki dünyaya hiç gelmemiş gibi hissetmek beni yiyip bitiriyordu. Çocuklarımla ilgilenirken onlara olan sevgimi ve şefkatimi anlatacak bir kelime dahi bulamayan ben neden bu şefkatin bana karşı annem ve babam tarafından beslenmediğini bilemiyordum.

Aklımdaki sorular ve kalbimdeki boşluklarla beraber zaman su gibi akmaya devam ediyordu. Şu anda ise otuz yaşındayım. Sevgisizliğin beni ittiği hayatıma geri döndüm. Evet boşanıyordum. Boşanıyordum ve kalacak yerim olmadığı için yine sevgisizliğin kucağına geri dönmek zorunda kaldım. Eşim bundan bir yıl önce küçük yaşta bir kız çocuğuna karşı cinsel istismar

suçu nedeniyle gözaltına alındı. Başlarda eşime inanıyordum. Yapmaz, yapamaz diyordum. Çünkü eşim iki tane kızı olan bir adamdı. Eşimin yanında durdum ve mahkeme süreci boyunca onun masumiyetine olan inancımı kaybetmedim. Ancak ilk duruşmada duyduklarım, gördüklerim ve iddialar beni o kadar yıktı ki o salondan nasıl çıktığımı bile hâlâ hatırlayamıyorum. O duruşmadan sonra bir daha eşimin yüzüne bakmadım, bakmazdım. Çünkü bizim iki kız çocuğumuz vardı. İki kanatsız meleşimiz vardı. Eşim nasıl böyle bir iğrençliğin içinde olabilirdi. Yıkılmaya, parçalanmaya, zedelenmeye devam ediyordum. Sevgisiz büyüyen ruhum, sevgi ile yoğurmaya çalıştığım meleklerim ve beni sevmese de birlikte olduğum eşimle bir hayat kurmuştum. Ama bu hayatımda yıkılmıştı. Acaba annem babam beni bu yüzden mi sevmemişti? Ben sevgiye ve sevmeye layık olmadığım için mi? Öyle olmasaydı bunlar başıma gelir miydi? Tüm bu sorulara cevap verebilmek ne kadar zor biliyor musunuz? Gerçi nerden bileceksiniz değil mi? Sonuçta, siz psikologsunuz ve siz kendi sorunlarınızı tek başınıza çözüyorsunuzdur. Hatta sizin belki de bu anlattıklarımın hayatınızda karşılaşma ihtimaliniz bile yoktur. Neyse!

Okuyucularım İçin Notum Var

Burada hem size okuduklarınızı hazmetmek için kısa bir mola vermek hem de danışanımın söylediği son cümleyi biraz açıklamak istiyorum. Psikologlar sorunlarını nasıl çözerler? Bu soru genellikle merak edilir. Aslında psikolog olmayanlardan çok farklı bir yöntemimiz yoktur. Şöyle ki bizlerde herhangi bir sorunla karşılaştığımız zaman o sorunun mahiyetine göre tepki verir ve o sorunu çözmeye çalışırız. Tek fark da zaten burada ortaya çıkıyor. Biz psikologlar sorun çözme konusunda ve karşılaştığımız krizleri daha uygun şekilde karşılayabilme konusunda daha deneyimli ve bilgili olabiliyoruz. Olabiliyoruz

diyorum çünkü hepimizin böyle olduğunun da net bir kanıtı yok sonuçta. Ama genellikle sorun çözme becerilerimiz ve uygun olmayan tepkilerden uzak durmamız ve sonrasında yaşanan tükenmişlik ve yas süreçlerini daha kolay atlatabilmemiz bizleri diğer kişilere oranla daha şanslı kılıyor. Bir de alanda olduğumuz için psikolojik yardım almaktan korkmamamız bu hususta bizden daha deneyimli kişilerden psikolojik destek almamız, yine sorunlarımızı çözebilme adına bizleri sizlere oranla bir adım daha öne taşıyabiliyor.

Şu anda otuz yaşındayım demiştim ya! Evet, şu anda otuz yaşındayım ve tekrar başa döndüm. Yine benden sevgisini esirgeyen annemin yanına geldim. Çocuklarım da eşimin ailesinin yanında kaldı. Eşim ise cezaevinde. Daha anlatayım mı, dinlemek ister misiniz?

Davacı anne belli ki olanları anlatmak, yaşadıklarını benimle paylaşmak, anlaşılacak ve rahatlamak istiyordu. Belki de beni hiçbir sorunu olmayan kaygısız ve lüks içinde yaşayan biri olarak görüp anlattıklarıyla beni kendime getirmeye çalışıyordu. Kızdığı anne-babasına söyleyemediklerini, onlar yüzünden ne hâlde olduğunu göstermek istiyordu. Tüm bu ihtimaller ile anlatmak isterse onu dinlemeye devam edeceğimi belirttim ve danışanım konuşmasına kaldığı yerden devam etmeye başladı.

Eşim cezaevine girince artık orada kalmamın bir anlamı kalmamıştı. O şehirde kalmak, o evde yaşamak, o sokaklarda o mahallede bulunmak içime tarifsiz bir acı veriyordu. Bulunduğum şehirden ayrılmaya ve anne babamın yanına dönmeye karar verdim. Biliyorum şimdi benim ne kadar yüzüstü biri olduğumu düşünüyorsunuz içinden ama öyle değil. Ben yüzüstü değildim, sadece çaresizdim. Çocuklarımla beraber annemin yanına geldim ve ona durumu anlattım. Yaz ayı olması sebebiyle çocuklarımla ilgili de bir sorun olmayınca onları da yanıma aldım. Annem ve üvey babam bizi pek de hoş karşılamadı ama yine de eve aldılar. İlk ay kendime iş aramakla geçti. Ardından iş buldum ve çalışmaya başladım. Bu sırada hayatı boyunca hiç çalışmamış olan ve kendi rahatı dışında bir şey düşünmeyen

annemden çocuklarıma göz kulak olmasını istedim. Bana bile bakmayan annem sanki çocuklarıma mı bakacaktı ama işte benim ki de bir umuttu. Anlayacağınız denize düşen yılanı sarılıyor ama bu yılanın insanın annesi olması ne kadar acı değil mi? Neyse annem tabii ki beni şaşırtmadı ve benden evden ayrılmamı istedi. Sorunun ise üvey babam olduğunu söyledi ama ben gerçeği zaten biliyordum. Annemin rahatı bozulmuştu. Çocuklar ona ayak bağı olmuş ve bu durumda onu rahatsız ediyordu. Bu benim için şaşırtıcı değil çünkü öz annemin beni istemediği bir hayatta üvey babam mı bana sahip çıkacaktı. Ayrıca üvey babamın da gözlerinde daha ergenliğim döneminde üzerimde olan o çirkin bakışları hâlâ parıldamaktaydı. Onunla yalnız kalmak benim için bir kâbus oluyordu. Bir de artık çocuklarım vardı, hem de iki kız çocuğum. Çok geçmeden annem evden ayrılmamı istedi. Babamda yakınlarda oturuyordu. Onunla yaşamak istediğimi, zor durumda olduğumu ve onun desteğine ihtiyaç duyduğumu anlattım. Ancak bana yardımcı olamayacağını ve başımın çaresine bakmamı söyledi. Ben de çocuklarımı büyütürken onlara sahip çıkan eşimin ailesinden yardım istedim ve çocuklarımı oraya bıraktım. Hani hep diyordum ya annem beni sevmiyordu, annem beni terk etti diye bakın sonunda bende çocuklarımı terk ettim. Annemden ne farkım kaldı sizce? Bence ben ondan da beterim. Annem beni sevgisiz bıraktı ben ise çocuklarımı bensiz bıraktım.

Şu anda annem ve babam olmasına rağmen burada bir akrabamda kalıyorum. Babamın bir akrabası bana geçici bir süre evini açtı ve beni misafir ediyor. Bir süre daha orada kaldıktan sonra oradan taşınmak ve bir ev tutup çocuklarımı yanıma almak istiyorum. Çocuklarımla beraber üç kişilik bir hayat kurmak ve bu hayatın içini sevgiyle doldurmak istiyorum. Benim hiç sahip olamadığım ve sürekli sahip olmaya çalıştığım sevgiyle! Bu konuda ne kadar başarılı olacağım bilmiyorum ama elimden gelenin en iyisini yapmaya çalışacağım. Annem gibi olmayacağım. Annem ve babam gibi çocuklarımı sevgiden mahrum bırakmayacağım. Aynı hataları yapmamak için

ise çok çaba sarf edeceğim. Biliyorum beklediğiniz bu değildi ama benim yaşadığım hayat bu ve ben de sizlere ancak bu kadarını anlatabilirim. Bundan sonrası benim içinde bir bilinmezlik. Ama sizin görebileceğiniz bir evim yok ve çocuklarım da burada değiller. Ancak benim anlattıklarımla çocuklarımla velayetinin bana verilmesini talep ediyorum ve onlardan asla ayrılmak istemiyorum. Biliyorum eşimin ailesi bana destek olacak ve oluyorlar da ama nihayetinde ben çocuklarımı yanıma almak ve onlarla birlikte yaşamak istiyorum. Sizden de bunun için destek bekliyorum.

Meslektaşlarım İçin Notum Var

Deneyimlediğim bu sürecin bana bir şeyler kattığına eminim ama aynı şeyi danışanım için söyleyebilir miyim bilmiyorum? Ama bu görüşme sürecinde bir şeyi net olarak yapabildiğimi düşünüyorum. Süreci empatik bir bakış açısı ile sürdürebildiğimi ve danışanıma acımak yerine onu anlamayı başardığımı! Bir psikoloğun en temel becerilerinden biri de karşısındaki danışan ne kadar zor koşullarda yaşamış olsa da o bunları anlatırken ona acıyan gözlerle bakmamaktır. Zira bu hataya düşen bir profesyonelin o saatten sonra bu süreci sağlıklı bir şekilde yürütebilmesi mümkün değildir. Çünkü zaten kendisine acıyan biri varken (genellikle kişinin kendisi ve yakınları veya toplumsal çevresi) onun destek almak istediği kişinin de (psikoloğun) bu duruma düşmemesi gerekmektedir. Acımak yani duygusal perdelerin aklın sahnesini kapatması sahnedeki gösterilerin sergilenmesini, yani çözüm yollarının görülebilmesini imkânsızlaştırır. Psikolog burada objektif olabilmeyi ve empati duygusunu kaybetmeden danışanın kendi öz kaynaklarını en iyi şekilde kullanabilmesi için ona destek olmalıdır. Her terapi seansında temel amaçta zaten budur. Yani danışanı kendi özellikleri (kendi iç kaynakları) ile kendisinin güçlü özelliklerinin farkına

vardırarak ayağa kaldırmak ve gerek mücadele gücünü gerekse problem çözme becerilerini artırmaktır. Ben de bu danışanım-la benimle çalışmak istemesi hâlinde ilk yapacağım şeyleri kafamda şöyle bir düşünmeye başladım. Tabii ki seansı danışanım ilerletmeliydi çünkü terapi seansında terapist değil danışanın ne konuşmak istediği her zaman daha önemlidir. Bizlere gelen her danışan genellikle “Nereden başlamalıyım bilmiyorum, siz sorun ben anlatayım.” derler. İşte burada deneyimli ve deneyimsiz bir psikoloğun farkı ortaya çıkar. Bir psikolog sürekli sorularla danışanını yönlendirirse o zaman danışanın esas yardım alma talebi ötelenebilir ve terapi amacı dışında bir seyir izleyebilir. Bu danışma sürecinde dikkat ederseniz, ben soru sormak yerine dinlemeyi ve danışanımın kendisini anlatmasını bekledim. O anlatırken tabii ki onu dinlediğimi ona hissettirdim ama onu sorularıyla yönlendirmek istemedim. Onun için en önemli şeyleri bana anlatmasını istedim. O da kendisi için en önemli şeyleri benimle paylaştı ve süreci sonlandırdı.

Bu danışanım ile tekrar görüşme şansım olmadı ama olsaydı ona yardımcı olabilmek için elimden geleni yapacaktım. Bu danışanımın hikâyesi zor veya acıklı olduğu için değil benim işim bu olduğu için bu yapacaktım ama yapamadım. Son olarak çocukların velayeti konusunda ne karar verdiğimi merak ediyormusunuz? Bu kısım da mesleki sır olarak kalsın ama çocuklar için en iyisi olduğunu düşündüğüm kararı verdiğime emin olabilirsiniz.